

UCHWAŁA NR...../16
RADY MIEJSKIEJ W GONIĄDZU
z dnia 2016r.

**w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego miasta i gminy Goniądz**

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 12 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r., poz.778 z późn. zm.), uchwala się, co następuje:

§ 1.1. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz uchwalonym uchwałą Nr 94/XIX/2000 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 30 marca 2000 r., zmienionym uchwałami Rady Miejskiej w Goniądzu Nr XXVII/161/08 Rady z dnia 12 listopada 2008 r., oraz Nr VII/46/11 z dnia 17 czerwca 2011 r., wprowadza się następujące zmiany dla części obszarów gminy w tekście odnoszącym się do uwarunkowań oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy a także w części graficznej odnoszącej się do kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz:

1) w tekście studium „Część I Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz” wprowadza się punkt 3.2.1.5 o treści:

„3.2.1.5 Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz dokonanej w 2016 r.

Lp.	Ustawowe składniki bilansu terenów określone w art.10, ust 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.) wykonane kolejno:	Powierzchnia użytkowa w m ²		
		Funkcje zabudowy		
		Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	Zabudowa przemysłowa	Zabudowa usługowa
1.	Sformułowane, na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, maksymalne w skali części gminy objętej zmianą studium zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy 1) m Goniądz (dz. 319, 321, 323, 325)	300	600	100
2.	Szacunkowa chłonność, położonych na terenie części gminy objętej zmianą studium, obszarów o pełnej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy : 2) m Goniądz (dz. 319, 321, 323, 325)	300	600	100
3.	Szacunkowa chłonność, położonych na terenie części gminy objętej zmianą studium, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w pkt 2,			

	rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy	brak	brak	brak
4	<p>Porównanie maksymalnego w skali części obszaru gminy objętej zmianą studium zapotrzebowania na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1 oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, o której mowa w pkt 2 i 3 a następnie, gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1:</p> <p>a) nie przekracza sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy – nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3,</p> <p>b) przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy –bilans terenów pod zabudowę uzupełnia się o różnicę tych wielkości wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje zabudowy i przewiduje się lokalizację nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3, maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu.</p>	nie ma potrzeby uzupełnienia zabudowy	nie ma potrzeby uzupełnienia zabudowy	nie ma potrzeby uzupełnienia zabudowy
5.	<p>a) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy</p> <p>b) potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach, o których mowa w pkt 2 i 3 oraz w przypadku, o którym mowa w pkt 4 lit b, poza tymi obszarami</p>	Przewidziane w zmianie studium przeznaczenie terenów do zabudowy nie powodują finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych ani infrastruktury technicznej. Urządzenia te realizować będą inwestorzy	potrzeby inwestycyjne gminy związane z lokalizacją nowej zabudowy nie występują	

2) w tekście studium „Część II Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz”:

a) w rozdziale 1.7.1 w pkt „Kierunki i zasady zagospodarowania obszarów otwartych miasta” dodaje się literę e treści:

„e)) dopuszcza się lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, przemysłowej – nieuciążliwej dla środowiska i usługowej na terenie rozwojowym, oznaczonym w studium symbolem TR, obejmującym działki nr geodezyjny 319, 321, 323, 325, (szczegółowe przeznaczenie terenu określi miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego)”

b) dodaje się rozdział 1.9 o treści:

„9.1. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy

1.9.1. Wyznacza się teren rozwojowy, oznaczony na rysunku studium (kierunki) symbolem TR, obejmujący działki nr geodezyjny 319, 321, 323, 325 z możliwością lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, przemysłowej – nieuciążliwej dla środowiska i usługowej.

Bieżąca zmiana studium nie dotyczy wyłączeń terenów spod zabudowy oraz nie uwzględnia wniosków z audytu krajobrazowego, który nie został jeszcze sporządzony przez Zarząd Województwa Podlaskiego na podstawie art. 38 i 38a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.).

Dla terenów objętych zmianą studium i przeznaczonych pod zabudowę ustala się następujące wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów zabudowy.

Lp.	Rodzaj wskaźnika	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	Zabudowa przemysłowa	Zabudowa usługowa
1.	Wskaźnik intensywności zabudowy: - minimalny - maksymalny	0,1 0,4	0,1 0,5	0,1 0,4
2.	Minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej	50%	50%	50%

Inne ustalenia warunków zabudowy:

- wysokość budynków – jedna kondygnacja z dopuszczeniem użytkowego poddasza,
- budynki bez podpiwniczenia,
- powierzchnia zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej do 120 m²,
- nieprzekraczalna linia zabudowy w odległości 70 m od pasa drogowego drogi wojewódzkiej nr 670,
- pozostawienie obszaru nadrzecznego niezagospodarowanego (trwałe użytki zielone, dopuszczalne użytkowanie: pastwisko i kośne,
- zakaz budowy urządzeń wodnych i budowli hydrotechnicznych oraz zakaz posadowienia infrastruktury w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Czarna Struga,
- zakaz stosowania oświetlenia dekoracyjnego elewacji zewnętrznej budynków (nie dotyczy elementów reklamowych zamontowanych na elewacji budynków od strony południowej o zmniejszonym natężeniu światła w porze nocnej),
- zakaz stosowania do nasadzeń ekspansywnych gatunków roślin obcego pochodzenia.
- zaleca się zastosowanie przyjaznej przyrodzie technologii budowy ogrodzenia.

- c) w rozdziale 2.4.1 „Kierunki rozwoju przemysłu i rzemiosła, obszary pod zabudowę przemysłowo- rzemieślniczą”, w części dotyczącej terenu miasta Goniądz dodaje się treść:

„Dopuszcza się lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, przemysłowej – nieuciążliwej dla środowiska i usługowej, na terenie obejmującym działki nr geodezyjne 319, 321, 323, 325, wyznaczonym w studium jako teren rozwojowy, oznaczony symbolem TR (szczegółowe przeznaczenie terenu określi miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego)”.

2. Zgodnie z art. 9 ust. 3a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U z 2016 r. poz. 778 z późn. zm):

- 1) zmiana studium dla części obszaru gminy, o której mowa w ust 1, pkt 1 dokonana została poprzez wprowadzenie do części tekstowej dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz, tylko części zakresu uwarunkowań określonych w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.) – obejmującej bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę – zgodnie z art. 10, ust 1, pkt 7, lit d oraz art. 10, ust 5 ustawy, ponieważ w wyniku wprowadzonych zmian odnoszących się do kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz, inne treści zawarte w części studium odnoszące się do uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz nie uległy zmianie i nie przestają być aktualne na dzień ich sporządzenia.
- 2) zmiana studium dla części obszaru gminy, o której mowa w ust 1, pkt 2 dokonana została poprzez wprowadzenie do wszystkich treści dotyczących kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz, zarówno do części tekstowej jak i graficznej, które w wyniku wprowadzonej zmiany przestają być aktualne.

§ 2. Zmianę studium, o której mowa w § 1 przedstawia:

- 1) jednolity rysunek kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz w skali 1: 25 000, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały;
- 2) jednolity tekst studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz, w którym zmiany wprowadzono wytłuszczoną kursywą z odnośnikiem ¹, stanowiący załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały;

§ 3. Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia nieuwzględnionych przez Burmistrza Goniądza uwag wniesionych do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz, wyłożonego do publicznego wglądu, stanowi załącznik Nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 4. W części objętej niniejszą uchwałą traci moc uchwała Nr 94/XIX/2000 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 30 marca 2000 r. w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz, zmienionym uchwałami Rady Miejskiej w Goniądzu Nr XXVII/161/08 z dnia 12 listopada 2008 r., oraz Nr VII/46/11 z dnia 17 czerwca 2011 r.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Goniądza.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

BURMISTRZ MIASTA GONIĄDZ

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
MIASTA I GMINY GONIĄDZ**

GONIĄDZ 2016 r.

Spis treści

1.	Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	3
1.1.	Podstawa prawna i zakres opracowania	3
1.2.	Powiązania opracowywanego dokumentu z innymi dokumentami i opracowaniami	3
1.3.	Ustalenia i główne cele zmiany projektowanego dokumentu	12
1.4.	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	13
1.5.	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz częstotliwości jej przeprowadzania	13
1.6.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	14
1.7.	Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym	14
2.	Istniejący stan środowiska	15
2.1.	Położenie fizyczno-geograficzne	15
2.2.	Budowa geologiczna	15
2.3.	Wody powierzchniowe	16
2.4.	Wody podziemne	16
2.5.	Klimat	17
2.6.	Warunki glebowe	17
2.7.	Surowce mineralne	17
2.8.	Środowisko przyrodnicze	18
2.9.	Obszary i obiekty prawnie chronione	18
2.10	Fauna i flora	19
2.11	Krajobraz	20
2.12.	Dziedzictwo kulturowe	21
3.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	21
4.	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	21
5.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	24
6.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	24
7.	Oddziaływanie ustaleń projektu na środowisko	24
8.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	28
9.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie	31
10.	Materiały źródłowe	31

1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

1.1. Podstawa prawna i zakres opracowania

Podstawę opracowania zmiany studium stanowią:

1. Uchwała XX/168/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 16 marca 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz;
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz uchwalone uchwałą Nr IV/32/98 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 30 marca 2000 r., z późniejszymi zmianami.

Prognozę oddziaływania na środowisko do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz opracowano zgodnie z art. 51 ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353).

Celem prognozy jest wykazanie w jaki sposób i w jakim zakresie zmiany wprowadzone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz wpłyną na środowisko. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy.

Do pozostałych celów realizacji prognozy zalicza się:

- a) wyeliminowanie jeszcze na etapie sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz ustaleń sprzecznych z zasadami zrównoważonego rozwoju analizowanego obszaru i jego otoczenia,
- b) ocenę skutków oddziaływania na środowisko zmian przyjętych w zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- c) ocenę na ile ustalenia zmiany miejscowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone, czy też zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu spotęgują lub osłabiają istniejące zagrożenia, a także na ile stwarzają możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania wyższej jakości środowiska.

Zakres i stopień szczegółowości „prognozy” został uzgodniony przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku pismem z dnia 24.06.2016 r., znak: WOOS-I.411.1.34.2016.AR,
- Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mońkach - Uzgodnienie Nr NZ/Uz-04/16 z dnia 30.06.2016 r.

1.2. Powiązania opracowywanego dokumentu z innymi dokumentami i opracowaniami

Opracowywany dokument ma powiązania z niżej wymienionymi opracowaniami i dokumentami:

- Dyrektywą 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L z dnia 220 grudnia 2000 r.) tzw. Ramową Dyrektywą Wodną,
- Pakietem klimatyczno-energetycznym (przyjętym przez Komisję Europejską w grudniu 2008 r.),
- Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego,
- Programie Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego,
- Planie Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017,
- Opracowaniem ekofizjograficznym,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz, uchwalone uchwałą Nr 94/XIX/2000 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 30 marca 2000 r.,
- Strategia rozwoju gminy Goniądz,

- Polityka ekologiczna państwa

Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L z dnia 22 grudnia 2000 r.) tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna

Zgodnie z zapisami art. 6 Ramowej Dyrektywy Wodnej, Państwa Członkowskie zobligowane są do utworzenia rejestru wszystkich obszarów wymagających szczególnej ochrony, w celu zachowania dobrego stanu znajdujących się tam wód powierzchniowych i podziemnych oraz dla utrzymania siedlisk i gatunków bezpośrednio uzależnionych od wody. W Polsce zgodnie z transpozycją zapisów RDW do ustawy Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. rejestr obszarów chronionych został utworzony w 2003 r., a jego uaktualnienie miało miejsce w latach późniejszych. Obecnie prowadzone są prace nad aktualizacją rejestru na potrzeby kolejnego cyklu planistycznego. Ze względu na położenie w dorzeczu Wisły należy wziąć pod uwagę wytyczne wynikające z wymagań charakterystyki obszarów dorzeczy.

Rejestr wykazów obszarów chronionych, zgodnie z art. 113, ust. 4 sporządzany dla każdego obszaru dorzecza, obejmuje wykazy:

- 1) obszary przeznaczone do poboru wody w celu zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia - wyznaczane są jako obszary jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych, z których ujmowana jest woda odpowiednio powierzchniowa lub podziemna, wykorzystywana w celach komunalnych, bądź do produkcji środków spożywczych lub farmaceutycznych. Średnia wielkość poboru dla takich części wód powinna wynosić średnio powyżej 10 m³ na dobę lub służyć więcej niż 50 osobom. Powinny być uwzględniane również części wód przeznaczone do takich celów w przyszłości. Wyznaczone obszary powinny być chronione w celu zachowania odpowiedniej jakości i ilości zasobów wód oraz dla zredukowania poziomu uzdatniania wymaganego przy produkcji wody do spożycia. Wykazy obszarów przeznaczonych do poboru wody w celu zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia opracowywane są na podstawie zrealizowanych w poszczególnych regionach wodnych przez dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej wykazów wód powierzchniowych i podziemnych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Na terenie gminy Mońki występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych 217 Pradolina rzeki Biebrza
- 2) obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym - wykaz sporządzony w roku 2007 nie zawierał obszarów do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym.
- 3) jednolite części wód przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych - identyfikowane są jako części wód, na których istnieje rekreacyjne użytkowanie wód poprzez organizowanie kąpielisk. Przedmiotowe JCWP wyznaczane są zgodnie z zapisami Dyrektywy 76/160/EWG z dnia 8 grudnia 1975 r. dotyczącej wody w kąpieliskach (uchylona Dyrektywą 2006/7/WE z dnia 15 lutego 2006 r. dot. zarządzania jakością wody w kąpieliskach), transponowanej przez Ustawę Prawo wodne oraz przez Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach.
- 4) obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych - Państwa Członkowskie zobowiązane są na mocy zapisów Dyrektywy 91/271 EWG dot. oczyszczania ścieków komunalnych, wyznaczyć na swoim terytorium obszary wrażliwe na eutrofizację spowodowaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych. Polska wyznaczyła cały obszar Państwa jako obszar wrażliwy, wobec czego Dyrektywa 91/271/EWG wdrażana jest na całym terytorium kraju poprzez realizację zapisów następujących programów:
 - Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
 - Program wyposażenia aglomeracji poniżej 2000 RLM w oczyszczalnie ścieków i systemy kanalizacji sanitarnej,
 - Program wyposażenia zakładów przemysłu rolno-spożywczego o wielkości 4000 RLM, odprowadzających ścieki bezpośrednio do wód, w urządzenia zapewniające wymagane przez polskie prawo standardy ochrony wód.
- 5) obszary narażone na zanieczyszczenia związkami azotu, pochodzącymi ze źródeł rolniczych stanowią obszary, z których mają miejsce spływy do wód powierzchniowych i/lub podziemnych, zawierających lub mogących zawierać ponad 50 mg/l azotanów, jeżeli nie zostaną podjęte działania

opisane w dyrektywie, oraz mają miejsce spływy do wód, które są eutroficzne lub mogą stać się eutroficzne, jeżeli nie zostaną podjęte działania.

Strefy wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu, są określane jako:

- strefy zagrożenia lub NVZ wg Dyrektywy Rady 91/676/EWG,
- obszary szczególnie narażone lub OSN wg ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne,

Transpozycja dyrektywy azotanowej do prawa krajowego nastąpiła poprzez:

- Ustawę z dnia 18 lipca 2001 r.- Prawo wodne;
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych,
 - Ustawę z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu, zastąpioną ustawą z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu
 - Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania, zastąpione rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008 r. (Dz. U. Nr 80, poz. 479)
- 6) obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, ustanowionych w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie zostały wyznaczone w Polsce poprzez analizę wzajemnego położenia obszarów chronionych tj. obszarów Natura 2000 (w tym obszarów wyznaczonych na mocy Dyrektywy 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków (ze zm.) oraz na mocy Dyrektywy 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (ze zm.), parków narodowych i krajobrazowych wraz z otulinami, rezerwatów przyrody wraz z otulinami oraz zidentyfikowanych obszarów występowania ekosystemów uzależnionych od odpowiedniego stanu zasobów wodnych, tj. mokradeł na glebach mineralnych, torfowisk i in. Miejsca pokrycia się tych stref zostały wyznaczone jako obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Dla wskazanych terenów przeanalizowano rodzaj i nasilenie występujących presji oraz stopień zagrożenia degradacją pod kątem zidentyfikowanych czynników antropogenicznych. Oszacowanie aktualnego stanu, tendencji zmian oraz potencjalnych trendów przekształceń zbiorowisk roślinnych stało się podstawą do wskazania głównych działań naprawczych mogących powstrzymać jak również naprawić szkody w ekosystemach od wód zależnych.

Pakiet klimatyczno – energetyczny (przyjęty przez Komisję Europejską w grudniu 2008 roku)

Cele dla EU:

- 1) zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych przynajmniej o 20% w 2020 r. w porównaniu do bazowego 1990 r. i 30% zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w 2020 r. w UE w przypadku, gdyby uzyskano światowe porozumienie co do redukcji gazów cieplarnianych,
- 2) zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w zużyciu energii końcowej do 20% w 2020 r., w tym 10% udziału biopaliw w zużyciu paliw pędnych,
- 3) zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20% do 2020 r. w porównaniu do prognozy zapotrzebowania na paliwa i energię,

Cele dla Polski różne od średnich dla całej EU:

- 1) możliwość 14% wzrostu emisji w 2020 roku w porównaniu do 2005 roku w sektorach nieobjętych EU ETS, kierując się wielkością Produktu Krajowego Brutto (PKB) na mieszkańca, niższą w Polsce od średniej w UE,
- 2) zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych do 15% w 2020 roku, zamiast 20% jak średnio w UE z uwagi na mniejsze zasoby i efektywność odnawialnych źródeł energii w Polsce.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

Główne zagrożenia i korzyści wynikające ze zmian klimatu:

Wyniki prognoz pokazują, że do roku 2030 zmiany klimatu będą miały dwojaki, pozytywny i negatywny wpływ na gospodarkę i społeczeństwo. Wzrost średniej temperatury powietrza będzie miał pozytywne skutki m.in. w postaci wydłużenia okresu wegetacyjnego, skrócenia okresu grzewczego oraz wydłużeniu sezonu turystycznego.

Dominujące są jednak przewidywane negatywne konsekwencje zmian klimatu. Ze zmianami klimatycznymi wiążą się niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych. Wprawdzie roczne sumy opadów nie ulegają zasadniczym zmianom jednak ich charakter staje się bardziej losowy i nierównomierny, czego skutkiem są dłuższe okresy bezopadowe, przerywane gwałtownymi i nawalnymi opadami. Poziom wód gruntowych będzie się obniżał, co negatywnie wpłynie na różnorodność biologiczną i formy ochrony przyrody w szczególności na zbiorniki wodne i tereny podmokłe. Zmiany będzie można zaobserwować również w porze zimowej, gdzie skróci się okres zalegania pokrywy śnieżnej i jej grubość, oraz nasili się proces ewaporacji, co wpłynie na spadek zasobów wodnych kraju.

Jednocześnie efektem zmian klimatu będzie zwiększanie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof, które będą miały istotny wpływ na obszary wrażliwe i gospodarkę kraju. Podstawowe znaczenie będą miały ulewne deszcze niosące ryzyko powodzi i podtopień lub osuwisk – głównie na obszarach górskich i wyżynnych ale także na zboczach dolin rzecznych i na klifach wzdłuż brzegu morskiego. Coraz częściej będzie można zaobserwować silne wiatry a nawet towarzyszące im incydentalnie trąby powietrzne i wyładowania atmosferyczne, które mogą znacząco wpłynąć m.in. na budownictwo oraz infrastrukturę energetyczną i transportową.

Bezpośrednie negatywne skutki zmian klimatu to również nasilenie się zjawiska eutrofizacji wód śródlądowych i wód przybrzeża, zwiększenie zagrożenia dla życia i zdrowia w wyniku stresu termicznego i wzrostu zanieczyszczeń powietrza, większe zapotrzebowanie na energię elektryczną w porze letniej, zmniejszenie potencjału chłodniczego elektrowni czego skutkiem będzie spadek mocy produkcyjnej i wiele innych.

Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu, a składają się na niego:

- Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska
- Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich
- Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu
- Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu
- Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Przystosowanie polskiej przestrzeni do nowych uwarunkowań klimatycznych i związanych z tym zjawisk jest obecnie jednym z najważniejszych wyzwań, szczególnie dla administracji szczebla centralnego oraz regionalnego i lokalnego. Pomiedzy zagospodarowaniem przestrzennym a zmianami klimatycznymi oraz koniecznością adaptacji do zmian klimatu występuje sprzężenie zwrotne. Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności – m.in. ze względu na zwiększone ryzyko powodziowe, wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego które w skrajnym przypadku mogą generować konflikty społeczne i ograniczać możliwości rozwoju.

Polityka ekologiczna państwa

Priorytety polityki ekologicznej Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016:

1. Działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju.
2. Przystosowanie do zmian klimatu.
3. Ochrona różnorodności biologicznej.

Kierunki działań systemowych:

1. Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych.
2. Aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska.
3. Zarządzanie środowiskiem.
4. Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska.
5. Rozwój badań i postęp techniczny.
6. Odpowiedzialność za szkody w środowisku.
7. Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym.

Ochrona zasobów naturalnych:

1. Ochrona przyrody.
2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów.
3. Racjonalne gospodarowanie zasobami wody.
4. Ochrona powierzchni ziemi.
5. Gospodarowanie zasobami geologicznymi.

Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:

1. Środowisko a zdrowie.
2. Jakość powietrza.
3. Ochrona wód.
4. Gospodarka odpadami.
5. Hałas i pola elektromagnetyczne.
6. Substancje chemiczne w środowisku.

Opracowanie ekofizjograficzne

- utrzymanie wartości i walorów terenów aktywnych biologicznie, które tworzą system ekologiczny w strukturze przestrzennej obszaru gminy,
- chronienie wód powierzchniowych i podziemnych, w szczególności ujęć wód komunalnych i GZWP „Pradolina Biebrzy”,
- skuteczne rozwiązanie problemu unieszkodliwiania ścieków w rejonach grupowego zwodociągowania wsi,
- stworzenie systemu gromadzenia, usuwania i unieszkodliwiania odpadów stałych w sposób gwarantujący ochronę środowiska i maksymalne wykorzystanie składników użytkowych - selektywna zbiórka odpadów,
- przestrzeganie zasady, aby uciążliwości istniejących i projektowanych zakładów usługowych i rzemieślniczych mieściły się w granicach własnej działki, a ich działalność nie pogarszała stanu środowiska,
- dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, na etapie decyzji o warunkach zagospodarowania i zabudowy terenu, opracowywanie raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu,
- lokalizowanie zakładów stwarzających zagrożenia poważnych awarii w bezpiecznej odległości od siebie, od osiedli mieszkaniowych, od obiektów użyteczności publicznej, budynków zamieszkania zbiorowego i obszarów przyrodniczych objętych ochroną prawną,
- przestrzeganie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku .

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

Wnioski do kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy:

1. Utrzymanie wartości i walorów terenów aktywnych biologicznie tworzących system ekologiczny w strukturze przestrzennej obszaru gminy.
2. Utrzymanie naturalności i ciągłości terenów systemu ekologicznego jako warunku niekolizyjnego ich funkcjonowania z rozwojem zainwestowania gminy.

3. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, w szczególności ujęć wód komunalnych, wód rzeki Biebrzy i G.Z.W.P. „Pradolina Biebrza”, przed zanieczyszczeniami sanitarnymi i nadmierną eksploatacją – stosowanie do ustalonych klas czystości i nienaruszalności przepływów biologicznych rzek i jakości wód G.Z.W.P.

W tym także wnioskuje się o potrzebę:

- skutecznego rozwiązywania, unieszkodliwiania ścieków w rejonach grupowego zwodociągownia wsi,
 - poprawy dyspozycyjności wód w elementarnych zlewniach obszaru gminy.
4. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń do atmosfery pochodzących ze źródeł energetycznych i zakładów przemysłowych oraz komunikacji.
- ochrona zabudowy mieszkaniowej i walorów przyrodniczych przed negatywnym wpływem zanieczyszczeń atmosferycznych – stosowanie do obowiązujących norm państwowych.
 - zmniejszenie emisji energetycznych można będzie osiągnąć m.in. poprzez gazyfikację gminy.
5. Niwelacja zagrożeń hałasem oraz promieniowaniem elektromagnetycznym niejonizującym głównie w obszarach stałego zamieszkania ludzi i obszarach rekreacji.
6. Ochrona i racjonalne gospodarowanie rolniczą przestrzenią produkcyjną, a w tym ochrona przed:
- zanieczyszczeniami odpadami stałymi i płynnymi,
 - nieuzasadnionym przeznaczaniem wartościowych gruntów rolnych na cele inne niż rolnicze,
 - negatywnymi skutkami powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych.

Preferowanie z ew. ukierunkowaniem rozwoju rolnictwa ekologicznego zapewniającego produkcję „zdrowej żywności”, szczególnie z uwagi na możliwość rozwoju turystyki powiązanej z funkcjonowaniem Biebrzańskiego Parku Narodowego.

Cele rozwoju przestrzennego miasta i gminy:

1. Główne cele rozwoju
 - a) generalnie celem rozwoju miasta i gminy pierwszego rzędu jest zapewnienie mieszkańcom pracy i dochodów pozwalających na godziwy, w odczuciu społecznym, poziom życia. W rozwoju miasta i gminy należy dążyć do zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej i zabezpieczenia powiązań społeczno – ekonomicznych terenów wiejskich z miastem Goniądzem i innymi gminami w sferach: społecznej, rolniczej i infrastruktury technicznej,
 - b) należy wykorzystać dla rozwoju miasta i gminy istniejące położenie obszaru, istniejące walory środowiska naturalnego i rolniczej przestrzeni produkcyjnej, walory historyczne, majątek trwałe i potencjał usługowy oraz sprzyjać rozwojowi przedsiębiorczości mieszkańców,
 - c) społecznym efektem rozwoju miasta i gminy będzie poprawa szeroko rozumianych warunków życia mieszkańców.
2. Cele ekologiczne rozwoju
 - a) ochrona i zachowanie podstawowych elementów systemu przyrodniczego zapewniającego ciągłość przestrzenną systemu przyrodniczego województwa,
 - b) wzbogacenie i racjonalne wykorzystanie walorów systemu przyrodniczego dla rekreacji i rolnictwa,
 - c) zachowanie obszarów i obiektów prawnie chronionych,
 - d) objęcie ochroną prawną wybranych elementów systemu przyrodniczego i środowiska kulturowego,
 - e) zapewnienie normatywnych warunków sanitarnych zamieszkiwania ludności w zakresie: jakości powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu i wibracji oraz elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego

Cel 2.4. Kształtowanie struktur przestrzennych tworzących warunki ekorozwoju z aktywną ochroną, wzbogacaniem i racjonalnym wykorzystaniem środowiska przyrodniczego, a w szczególności:

- prawnie chronionych, unikalnych w skali kraju i Europy walorów ekologicznych,
- zasobów wód powierzchniowych i podziemnych,
- złóż surowców mineralnych i organicznych,
- rolniczej przestrzeni produkcyjnej i zasobów leśnych.

Kierunki ochrony zasobów środowiska województwa

- a) wdrożenie „Europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000”,

- b) ochrona elementów systemu przyrodniczego województwa,
- c) ochrona powierzchni ziemi,
- d) ochrona powietrza atmosferycznego
- e) ochrona wód śródlądowych – powierzchniowych i podziemnych,
- f) ochrona lasów i zadrzewień oraz wzbogacanie ich walorów,
- g) ochrona przed hałasem, wibracjami i elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym,
- h) ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska.

Strategia rozwoju gminy Goniądz

Misja: Miasto i Gmina Goniądz obszarem wielofunkcyjnego, zrównoważonego rozwoju, zapewniającym wysoki standard życia mieszkańców i korzystne warunki prowadzenia działalności gospodarczej.

Cele strategiczne rozwoju gminy:

- A. Miasto i Gmina Goniądz obszarem rozwoju rolnictwa i jego otoczenia, racjonalnie i efektywnie wykorzystujących lokalne zasoby w celu zapewnienia trwałego rozwoju obszaru oraz wzrostu dochodów ludności i budżetu Gminy.
 - A.1 Zabezpieczenie oferty inwestycyjnej Gminy
 - A.2 Przyciągnięcie inwestorów zewnętrznych
 - A.3 Zagospodarowanie obiektów nieużytkowanych na terenie Gminy
 - A.4 Polityka przestrzenna sprzyjająca lokalizacji działalności gospodarczej
 - A.5 Uzbrojenie terenów pod działalność gospodarczą
 - A.6 Pro – inwestycyjna polityka Gminy
 - A.7 Poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej
 - A.8 Rozwój sieci instytucji obsługi rolnictwa
 - A.9 Zdynamizowanie procesu zwiększania powierzchni gospodarstw rolnych
 - A.10 Tworzenie grup producenckich
 - A.11 Rozwój agroturystyki
 - A.12 Rozwój gospodarstw ekologicznych
 - A.13 Rozwój produkcji mleczarskiej
 - A.14 Rozwój produkcji integrowanej
 - A.15 Racjonalna gospodarka leśna
 - A.16 Zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolniczej
- B. Miasto i Gmina Goniądz sprawnie zarządzanym - według zasad zrównoważonego rozwoju - ośrodkiem turystycznym o znaczeniu regionalnym.
 - B.1 Wyznaczenie i urządzenie szlaków turystycznych pieszych i rowerowych oraz pól biwakowych
 - B.2 Poszerzenie kalendarza imprez kulturalnych i sportowych
 - B.3 Rozwój bazy noclegowej
 - B.4 Rozwój bazy żywieniowo – gastronomicznej
 - B.5 Polityka promocyjna Gminy
 - B.6 Rozwój współpracy zagranicznej
 - B.7 Rozszerzenie terenów pod budownictwo letniskowo – wypoczynkowe
 - B.8 Przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe
 - B.9 Rozwój budownictwa komunalnego
 - B.10 Wzmocnienie sił porządkowych
 - B.11 Racjonalizacja siatki szkół
 - B.12 Pozyskanie funduszy pomocowych
 - B.13 Wieloletni Plan Inwestycyjny
 - B.14 Budżet Zadaniowy
 - B.15 Wdrożenie metod zarządzania jakością usług komunalnych
 - B.16 Estetyzacja Gminy
 - B.17 Rozwój współpracy międzygminnej
 - B.18 Kształtowanie i ochrona lokalnego układu przyrodniczego i krajobrazowego
 - B.19 Rozwój systemów prawnie chronionych

- B.20 Ochrona środowiska wodnego
 - B.21 Ochrona przeciwpowodziowa
 - B.22 Ochrona powietrza atmosferycznego i walorów klimatycznych
 - B.23 Opieka, konserwacja i utrzymanie pomników przyrody i zabytków.
- C. Miasto i Gmina Goniądz obszarem rozwoju infrastruktury technicznej zapewniającej atrakcyjne warunki życia mieszkańców oraz funkcjonowania podmiotów gospodarczych.
- C.1 Modernizacja dróg, na których Gmina nie jest zarządcą
 - C.2 Modernizacja dróg gminnych
 - C.3 Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Goniądzu
 - C.4 Budowa kanalizacji sanitarnej i lokalnych oczyszczalni na obszarach wiejskich
 - C.5 Budowa zagrodowych oczyszczalni ścieków we wsiach, w których nie jest przewidziana budowa kanalizacji sanitarnej
 - C.6 Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej
 - C.7 Gminny system gospodarki odpadami
 - C.8 Modernizacja sieci energetycznych
 - C.9 Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego na terenie Gminy
 - C.10 Gazyfikacja Gminy
 - C.11 Likwidowanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych

Program ochrony środowiska województwa podlaskiego na lata 2011-2014

1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego
 - Cel długoterminowy do roku 2018
 - kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza,
 - Cele krótkoterminowe do roku 2014
 - wdrażanie i realizacja założeń Programów służących ochronie powietrza,
 - spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych.
2. Gospodarka wodna
 - Cel długoterminowy do roku 2018
 - osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania.
 - Cele krótkoterminowe do roku 2014
 - zapewnienie dobrej jakości wody pitnej,
 - racjonalizacja gospodarowania zasobami wód,
 - poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
 - zwiększenie retencji w zlewniach oraz zapobieganie suszy i skutkom wezbrań powodziowych,
 - odtworzenie ciągłości ekologicznej i renaturalizacja rzek.
3. Ochrona przyrody i krajobrazu
 - Cel długoterminowy do roku 2018
 - zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym) oraz georóżnorodności.
 - Cele krótkoterminowe do roku 2014
 - pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych województwa,
 - stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody,
 - zachowanie lub odtworzenie właściwej struktury i stanu ekosystemów i siedlisk,
 - ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej na obszarach wiejskich,
 - zapobieganie konfliktom ekologicznym na obszarach chronionych.
4. Ochrona przed hałasem
 - Cel długoterminowy do roku 2018
 - zmniejszenie zagrożenia hałasem poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów.
 - Cele krótkoterminowe do roku 2014
 - rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców województwa na ponadnormatywny hałas,

- eliminacja narażenia mieszkańców na hałas.
- 5. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi
 - Cel długoterminowy do roku 2018
 - ochrona przed polami elektromagnetycznymi.
 - Cel krótkoterminowy do roku 2014
 - utrzymanie poziomów promieniowania elektromagnetycznego poniżej wartości dopuszcz.
- 6. Odnawialne źródła energii
 - Cel długoterminowy do roku 2018
 - ograniczanie zużycia energii oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
 - Cel krótkoterminowy do roku 2014
 - zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii.
- 7. Poważne awarie przemysłowe
 - Cel długoterminowy do roku 2018
 - zapobieganie powstawaniu poważnych awarii przemysłowych.
 - Cel krótkoterminowy do roku 2014
 - monitoring obszarów zagrożonych wystąpieniem poważnych awarii przemysłowych.
- 8. Kopaliny
 - Cel długoterminowy do roku 2018
 - zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi.
 - Cel krótkoterminowy do roku 2014
 - ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prac geologicznych i eksploatacji kopalin.
- 9. Gleby i ich zanieczyszczenia
 - Cel długoterminowy do roku 2018
 - ochrona powierzchni ziemi.
 - Cele krótkoterminowe do roku 2014
 - zagospodarowanie powierzchni ziemi zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju.
 - wskazanie obszarów zanieczyszczonych i ich rekultywacja.

Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017

W gospodarce odpadami komunalnymi wskazano do osiągnięcia następujące cele do 2017 r.:

Cele główne:

1. Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.
2. Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
3. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.

Cele szczegółowe:

1. Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym systemem zbierania selektywnego wszystkich mieszkańców najpóźniej do 2015 roku.
2. Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w województwie podlaskim w roku 1995, dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji:
 - do dnia 16 lipca 2013 r. nie więcej niż 50%,
 - do dnia 16 lipca 2020 r. nie więcej niż 35%.
3. Osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej:
 - rok 2014: 20%
 - rok 2017: 35%
4. Wydzielenie odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych i poddanie procesom odzysku i unieszkodliwiania. Zakłada się następujący rozwój systemu selektywnego gromadzenia odpadów wielkogabarytowych i uzyskanie następujących poziomów odzysku:
 - rok 2014: 60%
 - rok 2017: 80%

5. Wydzielenie odpadów budowlano-remontowych ze strumienia odpadów komunalnych i poddanie ich procesom odzysku i unieszkodliwiania. Przewiduje się następujące poziomy odzysku odpadów budowlano-remontowych innych niż niebezpieczne:
 - rok 2014: 40%
 - rok 2017: 55%
6. Wydzielenie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych i poddanie ich procesom unieszkodliwiania. Przewiduje się osiągnięcie następujących poziomów selektywnego gromadzenia odpadów niebezpiecznych celem ich przekazania do centralnych obiektów unieszkodliwiania:
 - rok 2014: 40%
 - rok 2017: 60%
7. Zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 60% wytworzonych odpadów do końca 2014r. Dla realizacji osiągnięcia postawionych celów niezbędne jest prowadzenia następujących działań:
 1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko.
 2. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania.
 3. Realizacja wskazanego systemu gospodarowania odpadami opartego na regionach gospodarki odpadami (RGO).

Goniądz znajduje się w Regionie Północnym gospodarki odpadami województwa Podlaskiego. W regionie tym odpady przyjmują i przetwarzają dwie regionalne instalacje gospodarki odpadami: ZUOK w Suwałkach oraz ZZO Koszarówka, których moce przerobowe pokrywają zapotrzebowanie regionu.

1.3. Ustalenia i główne cele zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy uchwały Rady Gminy Goniądz w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz uchwalonego uchwałą Nr IV/32/98 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 30 marca 2000 r. z późniejszymi zmianami,.

Podstawę opracowania zmiany studium stanowią:

1. Uchwała XX/168/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 16 marca 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz;
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz uchwalone uchwałą Nr IV/32/98 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 30 marca 2000 r., z późniejszymi zmianami.

Przedmiotem zmiany studium są zagadnienia obowiązujące, zawarte w art. 15 ust. 2 i niektóre, nie obowiązujące, zawarte w ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016poz. 778 z późn. zm.) oraz inne określone w sposób następujący:

- 1.9. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy
 - 1.9.1. Wyznacza się teren rozwojowy, oznaczony na rysunku studium symbolem TR, obejmujący działki nr geodezyjne 319, 321, 323, 325 z możliwością lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, przemysłowej - nieuciążliwej dla środowiska i usługowej.

Bieżąca zmiana studium nie dotyczy wyłączeń terenów spod zabudowy oraz nie uwzględnia wniosków z audytu krajobrazowego, który nie został jeszcze sporządzony przez Zarząd Województwa Podlaskiego na podstawie art. 38 i 38a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.).

Dla terenów objętych zmianą studium i przeznaczonych pod zabudowę ustala się następujące wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów zabudowy.

Lp	Rodzaj wskaźnika	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	Zabudowa przemysłowa	Zabudowa usługowa
1.	Wskaźnik intensywności zabudowy: - minimalny - maksymalny	0,1 0,4	0,1 0,5	0,1 0,4
2.	Minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej	50%	50%	50%

Inne ustalenia warunków zabudowy:

- wysokość budynków – jedna kondygnacja z dopuszczeniem użytkowego poddasza,
- budynki bez podpiwniczenia,
- powierzchnia zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej do 120 m²,
- nieprzekraczalna linia zabudowy w odległości 70 m od pasa drogowego drogi wojewódzkiej nr 670,
- pozostawienie obszaru nadrzecznego niezagospodarowanego (trwałe użytki zielone, dopuszczalne użytkowanie: pastwisko i kośne),
- zakaz budowy urządzeń wodnych i budowli hydrotechnicznych oraz zakaz posadowienia infrastruktury w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Czarna Struga,
- zakaz stosowania oświetlenia dekoracyjnego elewacji zewnętrznej budynków (nie dotyczy elementów reklamowych zamontowanych na elewacji budynków od strony południowej o zmniejszonym natężeniu światła w porze nocnej),
- zakaz stosowania do nasadzeń ekspansywnych gatunków roślin obcego pochodzenia.
- zaleca się zastosowanie przyjaznej przyrodzie technologii budowy ogrodzenia

Wykaz terenów objętych zmianami:

Lp.	Oznaczenie	Dz nr geodezyjny	Lokalizacja	Charakterystyka
1.	TR	319, 321, 323, 325	ul. Konstytucji 3 Maja	Tereny pastwisk graniczące od północy z rzeką Czarna Struga, a od południa z ul. Konstytucji 3 Maja.

1.4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

W opracowaniu prognozy posłużono się opisową analizą prawdopodobnych rodzajów skutków oddziaływania na środowisko, jakie mogą wystąpić w realizacji ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W procedurze rozpatrywania oddziaływania uwzględniono wszystkie komponenty środowiska przyrodniczego. Ocenę przeprowadzono kompleksowo dla jednego wariantu ustaleń planistycznych zaproponowanych przez projektanta urbanistę.

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mońki,
- zaznajomiono się z danymi ekofizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą,
- dokonano oceny zmian w projekcie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mońki i w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych,
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą,
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska.

1.5. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Ustawowo określony jest obowiązek prowadzenia oceny zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy (raz w czasie jednej kadencji – Art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Powiązanie tego monitoringu zagospodarowania przestrzennego na szczeblu lokalnym (a więc również monitoringu stanu realizacji zmiany studium i planów

miejscowych) z odpowiednimi elementami państwowego monitoringu środowiska (PMŚ) pozwoliłoby także na ewentualną ocenę wpływu realizacji zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na środowisko.

1.6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Dla planowanych przedsięwzięć wynikających z realizacji ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz z uwagi na miejscowy zasięg wyklucza się możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 104 ustawy „o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie” z dnia 3 października 2008 r.

1.7. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta i gminy Goniądz dotyczy działek nr geod. geodezyjny 319, 321, 323, 325, na których wyznacza się możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, przemysłowej - nieuciążliwej dla środowiska i usługowej i oznacza symbolem **TR**. Działki te są zlokalizowane przy ul. Konstytucji 3 Maja i znajdują się przy południowej granicy miasta. Od południa graniczą z drogą wojewódzką Z-670, a od północy z rzeką Czarna Struga. Obecnie są to użytki zielone wykorzystywane jako pastwisko. Tereny objęte opracowaniem graniczą z terenami zabudowanymi poprzez rzekę Czarna Struga (najbliższe zabudowania znajdują się w odległości 50 m)

W chwili obecnej tereny pomiędzy Czarną Strugą i drogą krajową są wykorzystywane rolniczo i nie są zabudowane. Należy się spodziewać, że obecna zmiana zagospodarowania w przyszłości będzie kontynuowana. Będzie to skutkowało zmianą krajobrazu, zwiększoną bytnością człowieka, wzrostem poziomu hałasu, zanieczyszczeniem powietrza ze źródeł małej emisji. Możliwe jest również pojawienie się nowych źródeł zanieczyszczeń wody Czarnej Strugi, co może negatywnie wpłynąć na stan wód Biebrzy.

Obszary chronione

Teren objęty opracowaniem znajduje się na obszarze otuliny Biebrzańskiego Parku Narodowego. Zgodnie z Zarządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie zadań ochronnych dla Biebrzańskiego Parku Narodowego urbanizacja obszarów otuliny Parku mająca wpływ na przyrodę Parku i jego walory krajobrazowe (np. zabudowa panoram widokowych) zalicza się do Zagrożeń zewnętrznych istniejących, a zanieczyszczenie środowiska przez nowe obiekty przemysłowe do Zagrożeń zewnętrznych potencjalnych i korzystnym jest wprowadzanie do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów ograniczających zabudowę w wybranych miejscach w sąsiedztwie granic Parku oraz budowę obiektów przemysłowych mogących negatywnie wpływać na stan środowiska wewnątrz Parku.

W sąsiedztwie terenów objętych zmianą studium znajdują się obszary objęte ochroną prawną:

- Biebrzański Park Narodowy (ok. 870 m w kierunku północnym),
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000 – „Ostoja Biebrzańska” (PLB 200006) (ok. 640 m w kierunku północnym),
- Specjalny Obszaru Ochrony Siedlisk NATURA 2000 – „Dolina Biebrzy” (PLH 200008) (ok. 640 m w kierunku północnym),
- Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy” - ok. 3,1 km,
- pomniki przyrody:
 - Jałowiec pospolity o obwodzie pnia 1,07 m i wysokości 4,50 m położony w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego w miejscowości Olszowa Droga. Uznany za pomnik przyrody w drodze zarządzenia Wojewody Łomżyńskiego Nr 58/83 z dnia 31.12.1983r.
 - Jałowiec pospolity o obwodzie pnia 0,54 m i wysokości 5 m – j.w.
 - Wiąz polny o obwodzie na wysokości 1,3 m – 270 cm i wysokości 19 m położony w m. Goniądz ul. Wojska Polskiego 29 – właściciel Zarząd Miasta Goniądz. Uznany za pomnik przyrody – rozporządzenie Wojewody Łomżyńskiego Nr 5/92 z dnia 12.03.1992 r.
 - Dąb szypułkowy w wieku 200 lat (powalony uderzeniem pioruna) położony w Leśnictwie Tajno oddz. 181f – B.P.N. rozporządzenie uznające za p.p. – j.w.

Żaden z powyższych nie występuje na terenie opracowania.

Obszarami nieobjętymi ochroną prawdą, lecz istotnymi z punktu widzenia sieci ekologicznej NATURA 2000, są korytarze ekologiczne. W pobliżu terenu opracowania - w odległości około 350 m - znajduje się korytarz KPn-3B Dolina Biebrzy - Puszcza Knyszyńska - Zachodni. Lokalnym korytarzem ekologicznym, połączonym z doliną Biebrzy jest rzeka Czarna Struga. Ze względu na specyficzne warunki w obrębie doliny mogą wystąpić gatunki uważane za rzadkie i objęte ochroną.

2. Istniejący stan środowiska

2.1. Położenie fizyczno-geograficzne

Wg podziału fizyczno – geograficznego Kondrackiego gmina Goniądz położona jest w prowincji Nizy Wschodnioeuropejskiego, makroregionu Niziny Północnopodlaskiej, podprowincji Wysoczyzn Podlasko – Białoruskich, mezoregionów Kotliny Biebrzańskiej i Wysoczyzny Białostockiej.

Na terenie gminy Goniądz występują dwie duże jednostki geomorfologiczne tj. Kotlina Biebrzańska i Wysoczyzna Białostocka.

Kotlina Biebrzańska z rzeką Biebrzą to rozległe, silnie zabagnione obniżenie będące największym w Europie Środkowej terenem torfowo - bagiennym o wysokim stopniu naturalności, natomiast Wysoczyzna Białostocka, która obejmuje południowo – wschodnią część gminy charakteryzuje się w miarę spokojną pagórkowato – falistą rzeźbą terenu. Kontakt tych dwóch jednostek jest zaznaczony w terenie wyraźną krawędzią erozyjną.

W układzie administracyjnym gmina Goniądz położona jest w centralnej części województwa podlaskiego, w powiecie monieckim. Graniczy z gminami: od północnego zachodu Grajewo, Radziłów i Rajgród (powiat grajewski), od północy Bargłów Kościelny i Sztabin (powiat augustowski), od wschodu Jaświły, a od południa Trzcianna i Mońki. (powiat moniecki).

2.2. Budowa geologiczna

Pod względem tektonicznym obszar gminy Goniądz położony jest w obrębie wyniesienia mazursko-podlaskiego wchodzącego w skład prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej, na której idąc od dołu do góry zalegają następujące osady:

- jury środkowej – iły, iłowce, mułowce, margle, wapienie muszlowe,
- kredy dolnej – osady wapienno-margliste,
- kredy górnej – wapienie płaszczysto-glaukonitowe z fosforytami, piaski i mułowce kwarcowe glaukonitowe, wapienie z fauną i kreda piszcząca,
- osady trzeciorzędowe reprezentowane głównie przez piaski, mułki i iły oligoceńskie oraz mioceńskie stanowiące podłoże pokrywy czwartorzędowej.

Miażdżość pokrywy czwartorzędowej na terenie gminy jest zróżnicowana i waha się od 100 m w dolinie Biebrzy do 200 m na Wysoczyźnie. Tworzy czwartorzędowe reprezentowane są przez osady kolejno po sobie występujących zlodowaceń – od podlaskiego do środkowopolskiego poprzedzielanych osadami interglacjalnymi. W rzeczywistości jest to kilka poziomów glin rozdzielonych serią utworów wodnolodowcowych bądź zastoiskowych charakteryzujących się dużą zmiennością zarówno poziomą jak i pionową.

Obszar gminy znajduje się w strefie powierzchniowego występowania utworów zlodowacenia środkowopolskiego stadiała północnomazowieckiego. Są to piaski, piaski ze żwirem i żwiry wodnolodowcowe z przewartwieniami mułków lub iłów warwowych. Pokrywają one głównie południowo-wschodnią część gminy będącej fragmentem Wysoczyzny Białostockiej. Większe kompleksy tych utworów występują na wschód od Goniądza oraz lokalnie odstaniają się także w rejonie wsi Osowiec położonym na prawym brzegu Biebrzy.

W południowo-wschodniej części gminy lokalnie występuje także glina zwałowa a jej większe powierzchnie znajdują się w okolicy wsi Wroceń i Dąbrówki Smogorowskiej. Moreny czołowe występujące w tej części obszaru gminy zbudowane są głównie z piasków różnoziarnistych często przykrytych materiałem żwirowo-głazowym lub gliną zwałową. Kemy stanowiące główny element rzeźby obszaru wysoczyznowego zbudowane są z warstwowych poziomów piasków drobnoziarnistych iłów i mułków oraz piasków ze żwirem. W okolicy wsi Białosuknia-Szlachta znajduje się stanowisko torfów będących utworem interglacjalnym eemskiego. W północnej części gminy

występują piaski sandrowe, których miąższość dochodzi do 30 m. Są to utwory fazy leszczyńskiej zlodowacenia północnopolskiego.

Utwory rzeczne – mady, mułki, piaski i żwiry występujące w pradolinie Biebrzy budują taras nadzalewowy wyższy a ich miąższość dochodzi do 15 m, w dolinach mniejszych cieków do 3 m. Na przełomie plejstocenu i holocenu zostały wytworzone piaski eoliczne w wydmach oraz piaski eoliczne, które występują w pradolinie Biebrzy na południe od Osowca oraz na północ i południe od wsi Downary, a także w północnej części gminy w rejonie Czerwonego Bagna. Wysokości względne form wydmowych dochodzą do 20 m.

Taras zalewowe w dolinie Biebrzy budują osady rzeczne – piaski średnioziarniste, namuły i torfy okresu holocenu. Dominującym osadem w dolinie Biebrzy jest torf a jego miąższość dochodzi do 6 m. Koncentracja namułów, piasków drobnoziarnistych, często mułkowatych lub ilastych z dużą domieszką części organicznych o miąższościach dochodzących do 5 m występuje w dolinie Biebrzy na odcinku Dolistowo – Goniądz.

Utwory holocenu są gruntami słabonośnymi i nie nadają się do bezpośredniego posadowienia obiektów kubaturowych – powinny być wyłączone spod jakiegokolwiek zabudowy. Natomiast grunty wysoczyznowe są gruntami nośnymi i stanowią korzystne tereny do zabudowy i swobodnego prowadzenia działalności gospodarczej gminy.

2.3. Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym obszar gminy Goniądz należy do dorzecza Wisły i położony jest w obrębie zlewni Biebrzy.

Głównym elementem sieci hydrograficznej na terenie gminy jest rzeka Biebrza, która w czasie maksymalnych wezbrań zalewa prawie cały obszar Kotliny Biebrzańskiej. Orientacyjne rzędne zasięgu fali powodziowej Biebrzy na terenie gminy kształtuje się w granicach 105 – 110 m n.p.m. Jej największymi dopływami są: rz. Ełk, rz. Jegrznia, Kanałem Rudzkim, Woźnawiejskim, i rz. Łęg. Mniejszymi dopływami Biebrzy są rzeki Boberka i Czarna Struga. Na terenie gminy nie ma żadnych jezior ani sztucznych zbiorników wodnych.

Teren objęty opracowaniem bezpośrednio graniczy z rzeką Czarna Struga (JCWP RW20001726276), której stan wód zgodnie z oceną Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku został określony jako zły.

2.4. Wody podziemne

Wody podziemne o znaczeniu użytkowym występują głównie w piaszczysto-żwirowych utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych oraz w węglanowych utworach kredowych. Wodonośność utworów kredowych jest słabo rozpoznana i nie pozwala na bliższe ustosunkowanie się. Natomiast występowanie wód w utworach trzeciorzędowych ma ściśle powiązanie z piaszczystą serią oligocenu i miocenu o miąższości do 50 m. Warstwa wodonośna w tych utworach występuje na głębokości 120 – 200 m a wydajność studni kształtuje się w granicach 40 – 50 m³/h przy depresji 10 – 15 m, natomiast wydajności jednostkowe wahają się od 2,5 do 4,0 m³/h/1m.s.

Główne źródło ujmowania wód podziemnych dla celów użytkowych na obszarze gminy Goniądz stanowią utwory czwartorzędowe. W obrębie tych utworów wyróżnia się kilka poziomów wodonośnych charakteryzujących się zróżnicowaną zasobnością i zasięgiem przestrzennym.

Cała dolina Biebrzy będąca w granicach gminy Goniądz objęta jest zasięgiem występowania głównego zbiornika wód podziemnych (G.Z.W.P.) o znaczeniu krajowym. Jest to zbiornik pradolinny Biebrzy charakteryzujący się znaczną miąższością utworów wodonośnych dochodzących do 50 m oraz wysoką zasobnością wynikającą z dużej odnawialności zasobów i drenującego charakteru (do głębokości 150 m) w stosunku do otaczających obszarów wysoczyznowych. Jest odkryty, dostępny dla zanieczyszczeń - zbiornik otwarty do powierzchni. Nieciągła i niska izolacja utworami słabo przepuszczalnymi występuje jedynie lokalnie w obrębie tarasów zalewowych.

Obszar G.Z.W.P. Pradolina Biebrza podlega szczególnej ochronie wód podziemnych polegającej głównie na niedopuszczeniu do zanieczyszczenia wód oraz zapobieganiu i przeciwdziałaniu szkodliwym wpływom na obszary ich zasilania.

Teren opracowania znajduje się na terenie jednolitej części wód podziemnych GW230034, a na jego obszarze nie znajdują się punkty ujęcia wód podziemnych.

2.5. Klimat

Warunki klimatyczne gminy w dużej mierze są modyfikowane przez rozległą dolinę Biebrzy. Średnia roczna temperatura jest niższa od średniej krajowej ($6^{\circ}\text{C} - 6,2^{\circ}\text{C}$). Średnia wilgotność względna powietrza wynosi 82% - najniższa przypada na okres od października do marca.

Rejon Goniądza otrzymuje około 518 mm opadów rocznie. Maksimum opadów przypada w lipcu, sierpniu i listopadzie, zaś minimum w styczniu i lutym. Pokrywa śnieżna zalega tu średnio 96 – 85 dni. Klimat Kotliny Biebrzańskiej odznacza się skróconym okresem wegetacyjnym, który trwa tu średnio 192 dni, a okres bez przymrozków tylko 72 dni. Późnowiosenne i wczesnojesienne przymrozki gruntowe są charakterystyczne dla terenu gminy, jak i całej Kotliny Biebrzańskiej. Charakterystyczne jest częste występowanie mgieł pojawiających się w pogodne wieczory i utrzymujących się do rana zanikając w kilka godzin po wschodzie słońca. Na terenie gminy dominują wiatry południowo – zachodnie i zachodnie.

2.6. Warunki glebowe

W podziale byłego województwa łomżyńskiego na regiony glebowo-rolnicze (10 regionów wg JUNG Puławy 1979r.) obszar gminy Goniądz położony jest w obrębie dwóch regionów: Biebrzańskiego i Goniądzkiego.

Region Biebrzański obejmuje tereny doliny Biebrzy stanowiące dominującą część obszaru gminy. Obszar ten z uwagi na swój unikalny ekosystem wodno-bagienny i bardzo wysoki potencjał biotyczny o charakterze naturalnym został objęty statusem ochronnym w formie Biebrzańskiego Parku Narodowego.

Użytki zielone (łąki i pastwiska), które wykorzystywane są rolniczo znajdują się wyłącznie w strefie brzegowej doliny. Większe powierzchnie łąk użytkowanych ekstensywnie znajdują się w okolicy wsi Osowiec, Płochowo, Budne-Żarnowo i Wólka Piaseczna, drugi większy kompleks znajduje się w otoczeniu Jegrzni na jej odcinku ujściowym.

Region Goniądzki obejmuje tereny wysoczyznowe stanowiące południowo-wschodnią część gminy. Charakteryzują się stosunkowo korzystnymi warunkami przestrzeni produkcji rolnej. Gleby chronione (od IIIa do IVb klasy bonitacyjnej) stanowią 48,5% gruntów ornych.

Skalą macierzystą gleb obszaru gminy są utwory czwartorzędowe pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego wykształcone w postaci glin, piasków, lokalnie pyłów oraz w dolinach i zagłębieniach namulów, torfów i piasków rzecznych. Stąd też pod względem składu mechanicznego gleby obszaru gminy zaliczane są do glin lub piasków gliniastych względnie piasków słabogliniastych całkowitych lub podścielonych piaskiem luźnym i piasków luźnych całkowitych.

Pod względem typologicznym gleby części wysoczyznowej gminy są zdominowane przez gleby piaskowe różnych typów genetycznych (bielicowe, rdzawe, brunatne kwaśne) oraz gleby brunatne wylugowane i kwaśne.

Gleby pseudobielicowe występują bardzo lokalnie. Natomiast czarne ziemie, gleby murszowo-mineralne, gleby mułowo-torfowe oraz gleby torfowe i murszowo-torfowe występują odpowiednio w dolinie Biebrzy oraz w rozproszeniu na obszarze wysoczyznowym, głównie na użytkach zielonych położonych w dolinach cieków wodnych i obniżeniach terenowych.

2.7. Surowce mineralne

Występowanie surowców mineralnych na obszarze gminy Goniądz ściśle wiąże się z przestrzennym układem i rodzajem utworów czwartorzędowych. Występują one w przypowierzchniowej warstwie tych utworów i są eksploatowane metodą odkrywkową.

Eksploatowane jest głównie kruszywo naturalne grube (pospółka, żwir) i drobne (piaski) znajdujące się w południowo-wschodniej części gminy zaliczanej do Wysoczyzny Białostockiej.

W gminie Goniądz zostały udokumentowane następujące złoża:

- kruszywa naturalnego (piasek i pospółka) „Goniądz” przydatnego dla celów budownictwa i drogownictwa (karta rejestracyjna ukopu). Kruszywo zalega w dwóch polach o łącznych zasobach 102,26 tys. m³ – 1984r.
- kruszywa naturalnego drobnego „Osowiec” (piaski d/p betonów komórkowych). Posiada dokumentację geologiczną a jego zasoby wynoszą 5914 tys. ton. Złoże nie jest eksploatowane, porośnięte lasem i aktualnie znajduje się w obrębie Biebrzańskiego Parku Narodowego.

- na terenie gminy występują także obszary objęte dokumentacjami złóż torfu. Największe złoża torfowe znajdują się w dolinie Biebrzy. W warunkach bilansowych (miąższość, popielność) torf występuje w 7 rejonach przy znacznym udziale gytii wapiennej. Jest to torf przydatny do celów rolniczych.

Na terenie gminy Goniądz zostały określone następujące obszary perspektywicznego występowania surowców mineralnych stałych na potrzeby lokalne:

- złoża kruszywa naturalnego – piasków ze żwirem w rejonie wsi Klewianki i Krzecza. Jest to obszar pagórka moreny czołowej zbudowanego głównie z piasków.
- złoża surowców iglastych w rejonie wsi Klewianka-Krzecza. Jest to złożo mułków brązowych o miąższości ca 5,5 m przydatnych dla potrzeb ceramiki budowlanej.

Na terenie gminy czynne są 34 punkty eksploatacji surowców mineralnych – 18 punktów eksploatacji piasków (3 znajdują się w rejonie Czerwonego Bagna), 2 żwirów i 14 piasków ze żwirem. Najintensywniej eksploatowane jest wyrobisko w okolicy wsi Mierkienniki. Pozostałe wyrobiska są niewielkie, eksploatowane są chaotycznie i dorywczo. Ponadto na terenie gminy znajduje się 8 wyrobisk nieczynnych wymagających rekultywacji. Rekultywacji wymaga również innych 8 wyrobisk z uwagi na słabą jakość surowca i inne względy (dzikie wysypiska).

2.8. Środowisko przyrodnicze

Dużą część gminy stanowią obszary o szczególnych walorach przyrodniczych. Zajmują one 23328 ha, stanowi to 61,9% ogólnej powierzchni. Z tego na Biebrzański Park Narodowy przypada 22087ha, a na obszary chronionego krajobrazu 1241ha.

Kotlina Biebrzańska - Basen Środkowy ma kształt zbliżony do trapezu o wymiarach 20 x 40 km. Jest to kompleks torfowisk o powierzchni około 45000 ha i miąższości torfu 1 - 3 m. W północnej części pod złożami torfu zalega piasek i żwir, a w południowej osady wodne i glina. Basen Środkowy wyróżniają rozległe piaszczyste pasma, w wielu miejscach przekształcone przez procesy eolityczne w wydmy częściowo zanurzone w torfie.

Dominują tu siedliska mokradłowe, szczególnie cenne torfowiska przejściowe i trzęsawiska, zmiennowilgotne łąki trzęslicowe oraz bory i lasy bagienne – najbardziej naturalne zbiorowiska roślinne doliny Biebrzy. Cenne zbiorowiska z Załącznika I na tym terenie to: torfowiska przejściowe, zmiennowilgotne łąki trzęslicowe, górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, grąd subkontynentalny, bory i lasy bagienne i brzoźowo sosnowe bagienne lasy borealne. Na terenie ostoi występuje 6 gatunków roślin z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej m.in. leniec bezpodkwiatkowy, sasanka otwarta, sierpowiec błyszczący. Występuje tu najbogatsza w Polsce populacja obuwika pospolitego (Zakład Ornitologii PAN i In. 2008).

2.9. Obszary i obiekty prawnie chronione

Teren objęty opracowaniem znajduje się na obszarze otuliny Biebrzańskiego Parku Narodowego. Zgodnie z Zarządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie zadań ochronnych dla Biebrzańskiego Parku Narodowego urbanizacja obszarów otuliny Parku mająca wpływ na przyrodę Parku i jego walory krajobrazowe (np. zabudowa panoram widokowych) zalicza się do Zagrożeń zewnętrznych istniejących, a zanieczyszczenie środowiska przez nowe obiekty przemysłowe do Zagrożeń zewnętrznych potencjalnych i korzystnym jest wprowadzanie do studiów uwarunkować i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów ograniczających zabudowę w wybranych miejscach w sąsiedztwie granic Parku oraz budowę obiektów przemysłowych mogących negatywnie wpływać na stan środowiska wewnątrz Parku.

W sąsiedztwie terenów objętych zmianą studium znajdują się obszary objęte ochroną prawną:

- Biebrzański Park Narodowy (ok. 800m w kierunku północnym),
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000 – „Ostoja Biebrzańska” (PLB 200006) (ok. 800m w kierunku północnym),
- Specjalny Obszaru Ochrony Siedlisk NATURA 2000 – „Dolina Biebrzy” (PLH 200008) (ok. 800m w kierunku północnym),
- Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”,
- pomniki przyrody:

Jałowiec pospolity o obwodzie pnia 1,07 m i wysokości 4,50 m położony w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego w miejscowości Olszowa Droga. Uznany za pomnik przyrody w drodze zarządzenia Wojewody Łomżyńskiego Nr 58/83 z dnia 31.12.1983r.

Jałowiec pospolity o obwodzie pnia 0,54 m i wysokości 5 m – j.w.

Wiąz polny o obwodzie na wysokości 1,3 m – 270 cm i wysokości 19 m położony w m. Goniądz ul. Wojska Polskiego 29 – właściciel Zarząd Miasta Goniądz. Uznany za pomnik przyrody – rozporządzenie Wojewody Łomżyńskiego Nr 5/92 z dnia 12.03.1992 r.

Dąb szypułkowy w wieku 200 lat (powalony uderzeniem pioruna) położony w Leśnictwie Tajno oddz. 181f – B.P.N. rozporządzenie uznające za p.p. – j.w.

Żaden z powyższych nie występuje na terenie opracowania.

Obszarami nieobjętymi ochroną prawdą, lecz istotnymi z punktu widzenia sieci ekologicznej NATURA 2000, są korytarze ekologiczne. W pobliżu terenu opracowania - w odległości około 350 m - znajduje się korytarz KPn-3B Dolina Biebrzy - Puszcza Knyszyńska - Zachodni. Lokalnym korytarzem ekologicznym, połączonym z doliną Biebrzy jest rzeka Czarna Struga. Ze względu na specyficzne warunki w obrębie doliny mogą wystąpić gatunki uważane za rzadkie i objęte ochroną.

Ze względu na położenie w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego istnieje ryzyko negatywnego wpływu zmiany studium na środowisko. Dotyczy to szczególnie potencjalnej przemysłowej zabudowy, która wiąże się z ryzykiem zanieczyszczenia rzeki Czarna Struga.

LEGENDA

TERENY WYZNACZONE W OPRACOWANIU

- TR - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, przemysłowa i usługowa

SIEĆ EKOLOGICZNA

NATURA 2000 OSO

NATURA 2000 SOO

Korytarze ekologiczne

Granica Głównego
Zb. Wód Podziemnych

2.10. Fauna i flora

Faunę i florę gminy Goniądz należy rozpatrywać w kontekście fauny i flory bagien

biebrzańskich, gdyż to właśnie one są ostoją wielu cennych i unikalnych w skali Polski, a nawet całego kontynentu europejskiego, gatunków roślin i zwierząt.

Kotlina Biebrzańska utożsamiana z Bagnami Biebrzańskimi jest jedną z ostoi dzikiej przyrody w Europie. Rozlewiska Biebrzy położone w Obrębie Kotliny Biebrzańskiej to prawdziwe królestwo ptaków. Zanotowano ich tu około 250 gatunków, czyli 80 % polskiej awifauny. Dolina Biebrzy ma pod względem ornitologicznym szczególne znaczenie, zwłaszcza, że bagna zanikają w krajobrazie Europy, a ptaki tych środowisk tracą podstawę swego bytu. Występują tu izolowane stanowiska lęgowe gatunków borealnych, a także gatunków, których centrum zasięgu geograficznego znajduje się w strefie tajgi i tundry. Ponadto Kotlina Biebrzańska ma ogromne znaczenie dla wielu gatunków ptaków żerujących oraz wypoczywających w czasie corocznych wędrówek. Dla ptaków siewkowatych, wymagających rozległych, podmokłych obszarów, Biebrza stanowi jedną z najważniejszych ostoi w Europie Środkowej. Najbardziej charakterystyczne gatunki lęgowe dla doliny Biebrzy to: bojownik batalion, 4 gatunki bekasów, w tym dubelt i sporadycznie lęgowy bekasik, kulik wielki, biegus zmienny, żuraw, mewa mała, 5 gatunków rybitw, w tym białoskrzydła i białowasa, puchacz, orlik krzykliwy. Dla wodniczki Bagna Biebrzańskie mają znaczenie wyjątkowe – być może od utrzymania biebrzańskich turzycowisk w stanie niezmienionym zależy istnienie tego gatunku. Kotlina Biebrzy jest jednym z nielicznych miejsc w Polsce, gdzie można jeszcze spotkać cietrzewia i sowę błotną.

Spośród ssaków na terenie Bagien Biebrzańskich występują:

- łoś, który jedynie tu przetrwał okres II wojny światowej i dzięki ochronie rozmnożył się i rozprzestrzenił na terenie Polski
- jelen szlachetny, sarna, dzik, zając szarak, bóbr europejski
- wilk, lis, jenot, borsuk, tchórz zwyczajny, kuna leśna, wydra europejska, gronostaj, lasica.

Ponadto żyje tu 17 gatunków drobnych ssaków, a wśród nich najliczniejsze i najbardziej rozpowszechnione są: orzesznica, ryjówka malutka, badylarka, nornik północny i smużka. W wodach Biebrzy żyje wiele gatunków ryb: szczupak, sum, węgorz, a także typowe dla pogórza kleń i brzana.

Na terenie Bagien Biebrzańskich wyróżniono 43 zespoły roślinne, niektóre rzadko spotykane w innych częściach Polski. Są to zbiorowiska wodne, bagienne, torfowiskowe, szuwały, a także zbiorowiska leśne (olsy, brzeziny, łągi). Szczególnie cenna jest duża grupa zbiorowisk mechowiskowych, zawierających liczne gatunki rzadkie i reliktowe, zanikające w innych częściach kraju.

Szata roślinna odznacza się ogromną różnorodnością, wysokim stopniem naturalności i obecnością wielu rzadkich gatunków, jak m.in.:

- brzoza niska i wierzba lapońska
- widłaki: jałowcowaty, goździsty, wroniec
- goździk piaskowy, pomocnik baldaszkowy, wielosił błękitny
- rosiczki: rosiczka okrągłolistna, rosiczka długolistna
- gnidosz królewski, goryczka wąskolistna, niebielistka trwała
- kosaciec syberyjski, storczyk krwisty, obuwik pospolity.

Widoczny i cenny element szaty roślinnej gminy stanowią lasy. Jest on przestrzennie zróżnicowany. Lasy zajmują powierzchnię ok. 11,35 tys. ha, z czego lasy nie stanowiące własności skarbu państwa to ok. 2,7 tys. ha.

Na terenie Gminy Goniądz istnieją obszary, gdzie intensyfikacja rolnictwa, melioracje (głównie o charakterze odwadniającym) wyeliminowały z krajobrazu naturalne ekosystemy, redukując tym samym liczebność niektórych przedstawicieli flory i fauny. Jednakże obok nich funkcjonują przestrzenie, które zostały zachowane w stanie naturalnym bądź bardzo do niego zbliżonym. Położone są one głównie na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego. I właśnie to one stanowią o bogactwie przyrodniczym gminy, a także o roli, jaką pełni ona w ochronie i zachowaniu unikalnej bioróżnorodności gatunkowej flory i fauny tego terenu.

2.11. Krajobraz

Środowisko przyrodnicze gminy Goniądz reprezentowane jest przez typ krajobrazu naturalnego

z dominacją krajobrazu dolinnego rzeki Biebrzy z udziałem lasów oraz krajobrazu o charakterze typowo rolniczym na pozostałej części gminy.

Szeroka Dolina Biebrzy ma charakter naturalny silnie meandrującej rzeki Biebrzy, z największym zespołem torfowisk w Polsce, zwanych Bagnami Biebrzańskimi. Wraz z unikatową mozaiką i strefowością siedlisk mokradłowych, a także ekstensywnym rolnictwem zachowały się tu rzadkie, zagrożone i ginące w kraju i Europie gatunki roślin, ptaków i innych zwierząt. Charakterystyczne są również rozległe krajobrazy, ekosystemy i siedliska, które gdzie indziej zostały już bezpowrotnie zniszczone, w wyniku melioracji, osuszania bagien i torfowisk.

Bagna Biebrzańskie są uznawane za jedną z najważniejszych w kraju i w Europie Środkowej ostoisk ptaków wodno-błotnych

2.12. Dziedzictwo kulturowe

Na terenie Gminy Goniądz znajdują się obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków na podstawie decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

w mieście Goniądz:

- Zespół urbanistyczny (nr rej. 411),
- Zespół Kościoła parafialnego p.w. św. Agnieszki i św. Antoniego Padewskiego tj: kościół, mur. 1924-31 (nr rej. 94), (plebania, pocz. XX wieku, cmentarz rzymskokatolicki (nr rej. 361)),
- kaplica p.w. św. Floriana, 1864r., mur. (nr rej. 95),
- kaplica cmentarna p.w. Ducha Świętego (nr rej. 93),

we wsi Osowiec Twierdza:

- Zespół Fortyfikacji (nr rej. 551).

Na terenie miasta i gminy znajduje się szereg obiektów o wartościach historyczno-kulturowych nie objętych decyzjami konserwatorskimi, jednak będących w kręgu zainteresowania Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Są to budynki, cmentarze oraz stanowiska archeologiczne.

W przypadku odkrycia podczas prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych -przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot, zabezpieczyć ten przedmiot i miejsce jego odkrycia przy pomocy dostępnych środków i niezwłocznie zawiadomić o tym Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub Burmistrza.

3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

W przypadku braku realizacji ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego części gminy Goniądz stan środowiska nie ulegnie zmianom.

4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Zmiana zagospodarowania dotyczy terenów znacząco przetworzonych w związku z wydobywaniem kruszywa naturalnego. Tereny objęte opracowaniem nie podlegają ochronie ani nie stwierdzono obecności gatunków chronionych. Nie znajdują się na nich obiekty dziedzictwa kulturowego.

Zgodnie z informacjami **Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska** o stanie środowiska na terenie powiatu monieckiego:

Zanieczyszczenia atmosfery

Głównymi źródłami zanieczyszczeń atmosfery na terenie powiatu są rozproszone źródła emisji z sektora komunalno – bytowego, a także zanieczyszczenia komunikacyjne związane z ruchem pojazdów, głównie na trasie samochodowej Białystok – Mońki – Grajewo. Na terenie „Strefy Podlaskiej”, która obejmuje wszystkie, za wyjątkiem Aglomeracji Białostockiej, powiaty województwa podlaskiego, wykonywana corocznie (zgodnie art. 89 Ustawy Prawo ochrony środowiska) „Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref województwa podlaskiego” wykazała za rok 2014 przekroczenia normy pyłu PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu dla kryterium oceny - ochrona zdrowia. Na terenie powiatu największymi źródłami zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego są ciepłownie miejskie i osiedlowe oraz zakłady przemysłowe zlokalizowane w Mońkach.

Jednolite części wód powierzchniowych

Wielkość presji na wody prezentuje stopień wyposażenia w infrastrukturę wodno-ściekową.

Długość czynnej sieci wodociągowej w 2014 roku w powiecie monieckim wynosiła 727,5 km, w tym w gminie Goniądz 70,3 km (12,0 km miasto, 15,3 km obszar wiejski). Z sieci wodociągowej korzystało w 2014 roku 80,4 % ludności powiatu korzystało z sieci wodociągowej, w tym w gminie Goniądz 74,7 % (91 % ludność miasta, 65 % ludność wiejska).

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2014 roku w powiecie monieckim wynosiła 183,6 km, w tym w gminie Goniądz 18,2 km (15,8 km miasto, 2,4 km obszar wiejski). Z sieci kanalizacyjnej korzystało 45,6 % ludności, w tym w gminie Goniądz 27,9 % (73,7 % ludność miasta, 0,7 % ludność wiejska).

W latach 2010-2014 na terenie powiatu monieckiego w ramach programu monitoringu wód płynących prowadzono badania w wybranych JCWP następujących rzek: Narwi, Jaskranki, Nereśli, Biebrzy, Ełk, Czarnej Strugi, Kosódki. Dla rzeki Czarna Struga stan wód określono jako zły.

Jednolite części wód podziemnych

Wody podziemne o znaczeniu użytkowym występują głównie w piaszczysto-żwirowych utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych oraz w węglanowych utworach kredowych. Wodonośność utworów kredowych jest słabo rozpoznana i nie pozwala na bliższe ustosunkowanie się. Natomiast występowanie wód w utworach trzeciorzędowych ma ściśle powiązanie z piaszczystą serią oligocenu i miocenu o miąższości do 50 m. Warstwa wodonośna w tych utworach występuje na głębokości 120 – 200 m a wydajność studni kształtuje się w granicach 40 – 50 m³/h przy depresji 10 – 15 m, natomiast wydajności jednostkowe wahają się od 2,5 do 4,0 m³/h/1m.s.

Główne źródło ujmowania wód podziemnych dla celów użytkowych na obszarze gminy Goniądz stanowią utwory czwartorzędowe. W obrębie tych utworów wyróżnia się kilka poziomów wodonośnych charakteryzujących się zróżnicowaną zasobnością i zasięgiem przestrzennym.

Wyróżniane poziomy wodonośne to:

- poziom I – przypowierzchniowy,
- poziom II – międzymorenowy (IIb i IIa),
- w. Osowiec – głębokość studni 91 m, wydajność 2064 m³/d,
- w. Wroceń – głębokość studni 42 m, wydajność 2064 m³/d,
- w. Klewianka – (były SKR) głębokość studni 94,5 m, wydajność 1200 m³/d,
- m. Goniądz (ujęcie miejskie) – głębokość studni 66 m, wydajność 3432 m³/d,
- w. Białosuknie – głębokość studni 58 m, wydajność 744 m³/d,
- w. Downary – głębokość studni 134 m, wydajność 2952 V
- poziom III – spągowy (najniższy).

Wody z ujęć czwartorzędowych a w szczególności z poziomu wodonośnego międzymorenowego stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia ludności w wodę na terenie gminy Goniądz. Warstwy wodonośne tego poziomu tworzą naprzemianległe z glinami piaski i żwiry znajdujące się na znacznych głębokościach.

Cała dolina Biebrzy będąca w granicach gminy Goniądz objęta jest zasięgiem występowania głównego zbiornika wód podziemnych (G.Z.W.P.) o znaczeniu krajowym. Jest to zbiornik pradoliny Biebrzy charakteryzujący się znaczną miąższością utworów wodonośnych dochodzących do 50 m oraz wysoką zasobnością wynikającą z dużej odnawialności zasobów i drenującego charakteru (do głębokości 150 m) w stosunku do otaczających obszarów wysoczyznowych. Jest odkryty, dostępny dla zanieczyszczeń - zbiornik otwarty do powierzchni. Nieciągła i nikła izolacja utworami słabo przepuszczalnymi występuje jedynie lokalnie w obrębie tarasów zalewowych.

Obszar G.Z.W.P. Pradolina Biebrza podlega szczególnej ochronie wód podziemnych polegającej głównie na niedopuszczeniu do zanieczyszczenia wód oraz zapobieganiu i przeciwdziałaniu szkodliwym wpływom na obszary ich zasilania.

Odpady przemysłowe

Ilość odpadów wytworzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych), na terenie powiatu monieckiego w 2014 r. wyniosła 119,3 tys. ton co stanowiło 9,4 % odpadów wytworzonych na terenie całego województwa. W 2013 r. ilość odpadów przemysłowych poddanych procesom odzysku

wyniosła 99,3%.

Odpady komunalne

Głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe oraz obiekty handlowo- usługowe, szkoły, przedszkola, obiekty turystyczne i targowiska. W 2014 r. zebrano 5369,52 ton zmieszanych odpadów komunalnych, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosło 127,2 kg/rok. Podstawowym sposobem unieszkodliwiania odpadów komunalnych jest ich kierowanie na składowiska. Od 1 stycznia 2012 r. obowiązuje ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Gmina ma za zadanie zapewnić odbieranie i właściwe - ekologicznie bezpieczne zagospodarowanie wszystkich odpadów komunalnych z możliwością selektywnego zbierania. Zgodnie z głównymi założeniami nowelizacji przepisów, zmieszane odpady komunalne, odpady zielone (z pielęgnacji terenów zielonych oraz targowisk), pozostałości po sortowaniu odpadów komunalnych przeznaczone do składowania należy kierować do regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (tzw. RIPOK). Odpady te powinny zostać zagospodarowane w regionie gospodarki odpadami (z wyjątkiem kierowania ich do instalacji zastępczej wyznaczonej w Wojewódzkim Programie Gospodarki Odpadami w sytuacji awaryjnej lub braku RIPOK).

Gmina Goniądz należy do północnego regionu gospodarki odpadami, w którym regionalne stacje gospodarki odpadami znajdują się w Koszarówce (gm. Grajewo) oraz w Zielonem Kamedulskim (gm. Suwałki).

Odpady niebezpieczne

W bazie WSO5 w 2014 roku zgromadzono informacje o 20 producentach odpadów niebezpiecznych. Pod względem ilości najwięcej odpadów wytworzyło Przedsiębiorstwo "TOOLCO" Kazimierz Mitroszewski w Mońkach – 23,46 ton. Do znaczących wytwórców odpadów należał również Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Mońkach – 16,04 ton.

Na terenie powiatu wytworzono 45,4 ton odpadów niebezpiecznych, zebrano 12,8 ton natomiast odzyskano w instalacji 1,26 ton.

Największą grupę stanowiły odpady z chemicznej obróbki i powlekania metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali niezależnych – 23,18 ton. Dużą grupą były również odpady medyczne w ilości 16,3 ton.

Hałas komunikacyjny i przemysłowy

Na terenie powiatu w roku 2014 Inspektorat przeprowadził pomiary hałasu komunikacyjnego w Mońkach. Badania, w celu określenia stopnia uciążliwości drogi krajowej nr 65 przebiegającej przez miasto.

Przeprowadzone pomiary posłużyły do określenia wartości wskaźników hałasu mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby ($L_{Aeq,D}$ oraz $L_{Aeq,N}$). W trakcie pomiarów rejestrowano natężenie ruchu pojazdów oraz warunki meteorologiczne. Punkt pomiarowy usytuowany był przy ul. Białostockiej 63. Pomiar przeprowadzono w trakcie jednej doby, 30-31 lipca 2014 roku.

Wyniki badań wykazały przekroczenia norm dopuszczalnych hałasu. Poziomy dzienny $L_{Aeq,D}$ (przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom) został przekroczony o 1,8 dB, natomiast poziomy nocny $L_{Aeq,N}$ (przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom) o 7,4 dB. Średnia liczba przejeżdżających pojazdów w ciągu doby pomiarowej w Mońkach wynosiła 8365 pojazdów/dobę, z czego 7326 to pojazdy lekkie i 1039 pojazdów ciężkich. Badania natężenia hałasu w zakładach przemysłowych nie wykazały występowania przekroczeń wartości dopuszczalnych na pobliskich terenach zabudowy mieszkaniowej.

Pola elektromagnetyczne

Na podstawie przeprowadzonych pomiarów stwierdza się, iż w żadnym z punktów nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

Ochrona środowiska przed awariami

Jedynym zakładem, który jest brany pod uwagę w zakresie poważnych awarii, na terenie powiatu monieckiego, poza stacjami paliw płynnych, jest Moniecka Spółdzielnia Mleczarska, ul. A. Mickiewicza 62.

Głównym źródłem zagrożenia na terenie zakładu jest instalacja chłodnicza, w której stosowanym czynnikiem jest amoniak. Maksymalna pojemność instalacji amoniakalnej to ok. 10 Mg amoniaku. Kontrola nie stwierdziła uchybień mających wpływ na bezpieczeństwo jak i zagrożenie skażeniem środowiska.

5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Teren objęty opracowaniem znajduje się na obszarze otuliny Biebrzańskiego Parku Narodowego. Zgodnie z Zarządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie zadań ochronnych dla Biebrzańskiego Parku Narodowego urbanizacja obszarów otuliny Parku mająca wpływ na przyrodę Parku i jego walory krajobrazowe (np. zabudowa panoram widokowych) zalicza się do Zagrożeń zewnętrznych istniejących, a zanieczyszczenie środowiska przez nowe obiekty przemysłowe do Zagrożeń zewnętrznych potencjalnych i korzystnym jest wprowadzanie do studiów uwarunkować i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów ograniczających zabudowę w wybranych miejscach w sąsiedztwie granic Parku oraz budowę obiektów przemysłowych mogących negatywnie wpływać na stan środowiska wewnątrz Parku.

W sąsiedztwie terenów objętych zmianą studium znajdują się obszary objęte ochroną prawną:

- Biebrzański Park Narodowy (ok. 800m w kierunku północnym),
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000 – „Ostoja Biebrzańska” (PLB 200006) (ok. 800m w kierunku północnym),
- Specjalny Obszaru Ochrony Siedlisk NATURA 2000 – „Dolina Biebrzy” (PLH 200008) (ok. 800m w kierunku północnym),
- Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”,
- pomniki przyrody:

Jałowiec pospolity o obwodzie pnia 1,07 m i wysokości 4,50 m położony w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego w miejscowości Olszowa Droga. Uznany za pomnik przyrody w drodze zarządzenia Wojewody Łomżyńskiego Nr 58/83 z dnia 31.12.1983r.

Jałowiec pospolity o obwodzie pnia 0,54 m i wysokości 5 m – j.w.

Wiąz polny o obwodzie na wysokości 1,3 m – 270 cm i wysokości 19 m położony w m. Goniądz ul. Wojska Polskiego 29 – właściciel Zarząd Miasta Goniądz. Uznany za pomnik przyrody – rozporządzenie Wojewody Łomżyńskiego Nr 5/92 z dnia 12.03.1992 r.

Dąb szypułkowy w wieku 200 lat (powalony uderzeniem pioruna) położony w Leśnictwie Tajno oddz. 181f – B.P.N. rozporządzenie uznające za p.p. – j.w.

Żaden z powyższych nie występuje na terenie opracowania.

Obszarami nieobjętymi ochroną prawną, lecz istotnymi z punktu widzenia sieci ekologicznej NATURA 2000, są korytarze ekologiczne. W pobliżu terenu opracowania - w odległości około 350 m - znajduje się korytarz KPn-3B Dolina Biebrzy - Puszcza Knyszyńska - Zachodni. Lokalnym korytarzem ekologicznym, połączonym z doliną Biebrzy jest rzeka Czarna Struga. Ze względu na specyficzne warunki w obrębie doliny mogą wystąpić gatunki uważane za rzadkie i objęte ochroną.

6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

W projekcie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego znajduje odzwierciedlenie podstawowa zasada krajowej polityki ekologicznej przyjętej w Polityce ekologicznej państwa – zasada zrównoważonego rozwoju. Założenia Polityki ekologicznej państwa nawiązują do ustaleń przyjętych podczas Konferencji Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój” w Rio de Janeiro w 1992 roku (Konwencja w sprawie różnorodności biologicznej) i obowiązujących deklaracji, rezolucji i zaleceń.

W strukturze przyrodniczej obszaru objętego projektem zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie stwierdzono obszarów, które kwalifikowałyby się do objęcia ochroną w ramach europejskiej sieci obszarów chronionych (ECONET, NATURA 2000, CORINE Biotops, EMERALD).

7. Oddziaływanie ustaleń projektu na środowisko

Wpływ projektowanego zagospodarowania obszaru objętego projektem rozpatrzony został

poprzez zbadanie zagrożeń środowiska takich jak:

- zanieczyszczenie powietrza,
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych,
- zanieczyszczenie gleb,
- emisję hałasu,
- promieniowanie elektromagnetyczne.

Prognozowane oddziaływanie i natężenie zagrożeń środowiska

Lp	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania
1	2	3
1.	Różnorodność biologiczna	Zagospodarowanie terenu zwiększy bioróżnorodność w sposób nieznaczny - w miejsce roślinności łąkowej pojawi się roślinność ruderalna.
2.	Ludzie	Bezpośrednie, długoterminowe, stałe, pozytywne – powstanie nowych miejsc pracy w zakładach usługowych, w przemyśle oraz w turystyce. Bezpośrednie, długoterminowe, stałe, negatywne - wzrost poziomu hałasu z obiektów przemysłowych.
3.	Zwierzęta	Ze względu na ograniczony obszarowo zakres zmian, jak i na obecne występowanie zwierząt, wpływ będzie nieznaczny.
4.	Rośliny	Brak oddziaływania

1	2	3
5.	Woda	Bezpośrednie, chwilowe, negatywne Możliwość zanieczyszczenia wód powierzchniowych w trakcie budowy – mało znaczące. Bezpośrednie, długoterminowe, stałe, negatywne - zagrożenie zanieczyszczenia rzeki Czarna Struga związane z bytnością człowieka i działalnością przemysłową.
6.	Powietrze	Bezpośrednie, długoterminowe, stałe, negatywne lub obojętne, w zależności od wybranego źródła ciepła i rodzaju zakładów przemysłowych.
7.	Powierzchnia ziemi	Bezpośrednie, długoterminowe, negatywne - w związku z powstaniem nowej zabudowy dojdzie do usunięcia i wymiany gruntu.
8.	Krajobraz	Bezpośrednie, długoterminowe, stałe, negatywne - wprowadzenie zabudowy w miejscu, w którym dotychczas jej nie było zmieni znacząco krajobraz
9.	Klimat	Bezpośrednie, długoterminowe, stałe, negatywne - nowe źródła emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych. Ze względu na skalę mało znaczące.
10.	Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
11.	Zabytki	Brak na terenie objętym opracowaniem
12.	Dobra materialne	Brak oddziaływania
13.	Natura 2000	Pośrednie, chwilowe, negatywne – wynika z możliwości zanieczyszczenia rzeki Czarna Struga np. w przypadku awarii.

Wykaz terenów objętych zmianami:

Lp.	Oznaczenie	Dz. nr geodezyjny	Lokalizacja	Charakterystyka
1.	TR	319, 321, 323, 325	ul. Konstytucji 3 Maja	Tereny pastwisk graniczące od północy z rzeką Czarna Struga, a od południa z ul. Konstytucji 3 Maja.

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta i gminy Goniądz dotyczy działek nr geod. geodezyjny 319, 321, 323, 325, na których wyznacza się możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, przemysłowej - nieuciążliwej dla środowiska i usługowej i oznacza symbolem **TR**. Działki te są zlokalizowane przy ul. Konstytucji 3 Maja i znajdują się przy południowej granicy miasta. Od południa graniczą z drogą wojewódzką Z-670, a od północy z rzeką Czarna Struga. Obecnie są to użytki zielone wykorzystywane jako pastwisko. Tereny objęte opracowaniem graniczą z terenami zabudowanymi poprzez rzekę Czarna Struga (najbliższe zabudowania znajdują się w odległości 50 m)

W chwili obecnej tereny pomiędzy Czarną Strugą i drogą krajową są wykorzystywane rolniczo i nie są zabudowane. Należy się spodziewać, że obecna zmiana zagospodarowania w przyszłości będzie kontynuowana i kolejne tereny zostaną przeznaczone pod zabudowę. Będzie to skutkowało zmianą krajobrazu, zwiększoną bytnością człowieka, wzrostem poziomu hałasu, zanieczyszczeniem powietrza ze źródeł małej emisji. Szczególnie niekorzystne może okazać się przeznaczenie terenów opracowania pod zakłady przemysłowe, gdyż może wiązać się z zanieczyszczeniem wody Czarnej Strugi, a przez nią Biebrzy.

Obszary chronione

Teren objęty opracowaniem znajduje się na obszarze otuliny Biebrzańskiego Parku Narodowego. Zgodnie z Zarządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie zadań ochronnych dla Biebrzańskiego Parku Narodowego urbanizacja obszarów otuliny Parku mająca wpływ na przyrodę Parku i jego walory krajobrazowe (np. zabudowa panoram widokowych) zalicza się do Zagrożeń zewnętrznych istniejących, a zanieczyszczenie środowiska przez nowe obiekty

przemysłowe do Zagrożeń zewnętrznych potencjalnych i korzystnym jest wprowadzanie do studiów uwarunkować i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów ograniczających zabudowę w wybranych miejscach w sąsiedztwie granic Parku oraz budowę obiektów przemysłowych mogących negatywnie wpływać na stan środowiska wewnątrz Parku.

W sąsiedztwie terenów objętych zmianą studium znajdują się obszary objęte ochroną prawną:

- Biebrzański Park Narodowy (ok. 870 m w kierunku północnym),
 - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000 – „Ostoja Biebrzańska” (PLB 200006) (ok. 640 m w kierunku północnym),
 - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk NATURA 2000 – „Dolina Biebrzy” (PLH 200008) (ok. 640 m w kierunku północnym),
 - Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy” - ok. 3,1 km,
 - pomniki przyrody:
 - Jałowiec pospolity o obwodzie pnia 1,07 m i wysokości 4,50 m położony w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego w miejscowości Olszowa Droga. Uznany za pomnik przyrody w drodze zarządzenia Wojewody Łomżyńskiego Nr 58/83 z dnia 31.12.1983r.
 - Jałowiec pospolity o obwodzie pnia 0,54 m i wysokości 5 m – j.w.
 - Wiąz polny o obwodzie na wysokości 1,3 m – 270 cm i wysokości 19 m położony w m. Goniądz ul. Wojska Polskiego 29 – właściciel Zarząd Miasta Goniądz. Uznany za pomnik przyrody – rozporządzenie Wojewody Łomżyńskiego Nr 5/92 z dnia 12.03.1992 r.
 - Dąb szypułkowy w wieku 200 lat (powalony uderzeniem pioruna) położony w Leśnictwie Tajno oddz. 181f – B.P.N. rozporządzenie uznające za p.p. – j.w.
- Zaden z powyższych nie występuje na terenie opracowania.

Obszarami nieobjętymi ochroną prawną, lecz istotnymi z punktu widzenia sieci ekologicznej NATURA 2000, są korytarze ekologiczne. W pobliżu terenu opracowania - w odległości około 350 m - znajduje się korytarz KPn-3B Dolina Biebrzy - Puszcza Knyszyńska - Zachodni. Lokalnym korytarzem ekologicznym, połączonym z doliną Biebrzy jest rzeka Czarna Struga. Ze względu na specyficzne warunki w obrębie doliny mogą wystąpić gatunki uważane za rzadkie i objęte ochroną.

Na etapie projektowania zmiany studium trudno ocenić wpływ planowanych zamierzeń na jakość powietrza oraz klimat, czy potencjalne zagrożenie dla osiągnięcia celów środowiskowych jednolitych części wód, ze względu na brak informacji o szczegółach planowanych inwestycji (rodzaj zakładów przemysłowych i usługowych, wybór źródła zaopatrzenia w ciepło, metoda odprowadzania ścieków komunalnych). Ze względu jednak na położenie w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego i stosunkowo niewielką odległość od obszarów cennych przyrodniczo, do wszelkich zmian na tym terenie należy podchodzić ze szczególną uwagą.

Pojawienie się zakładów przemysłowych, na terenach graniczących z rzeką Czarna Struga niesie ze sobą potencjalne zagrożenie dla osiągnięcia celów środowiskowych (np. w przypadku niedbałości lub awarii). Pojawieniu się nowej zabudowy powinien towarzyszyć rozwój sieci kanalizacji sanitarnej, lub przydomowych oczyszczalni ścieków.

Negatywny wpływ zmian klimatu na teren zmiany studium będzie nieznaczny, gdyż zgodnie z wynikami prognoz dotyczyć będzie w szczególności zbiorników wodnych i terenów podmokłych, które nie występują na terenach wyznaczonych do zmiany przeznaczenia w opracowaniu.

W przypadku, gdy na terenie objętym zmianą zagospodarowania występuje gatunek chroniony, należy natychmiast przerwać prace mogące negatywnie wpłynąć na jego przedstawicieli. Podstawy prawne ochrony gatunkowej ustala ustawa o ochronie przyrody, a szczegółowe jej zasady oraz wykazy gatunków chronionych określa minister właściwy do spraw środowiska w drodze rozporządzenia publikowanego w Dzienniku Ustaw (dodatkowe gatunki mogą być objęte ochroną w danym województwie przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska).

W stosunku do gatunków objętych ochroną gatunkową obowiązują określone zakazy (zabijania, zbierania, przetrzymywania, niszczenia ich siedlisk, handlowania, wywożenia za granicę, płoszenia itp.). Na odstępstwa od zakazów zezwolenie wydaje Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska lub

regionalny dyrektor ochrony środowiska.

W zasięgu istotnego oddziaływania zmiany studium mogą występować cenne elementy flory, fauny, grzybów oraz siedlisk i w związku z tym podczas realizacji inwestycji należy postępować ze szczególną ostrożnością, tak aby zminimalizować możliwość negatywnego oddziaływania.

8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz zawarto szereg ustaleń mających na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, z których wymienić należy:

a) sieć dolin rzecznych:

uwzględniania w planach miejscowych i decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania w szczególności:

- zachowania głównej funkcji Biebrzańskiego Parku Narodowego jaką niewątpliwie jest konserwatorska ochrona szczególnych wartości środowiska przyrodniczego doliny Biebrzy, w tym zwłaszcza jego wartości florystycznych i ornitologicznych, a także decydujących o tych wartościach właściwości bagienno-wodnego środowiska doliny. Tej głównej funkcji powinna być podporządkowana funkcja osadnicza, gospodarcza i turystyczno-wypoczynkowa,
- respektowania i stosowania zasad zagospodarowania doliny Biebrzy ustalonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 września 1993 r. w sprawie utworzenia Biebrzańskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 86, poz. 399) oraz ustaleń zawartych w opracowanym Planie Ochrony Biebrzańskiego Parku Narodowego – 1999r.,
- utrzymania dotychczasowego sposobu użytkowania dolin rzecznych położonych w obrębie terenów wysoczyznowych jako ciągów naturalnej zieleni łąkowo-pastwiskowej z lokalnymi skupiskami wysokiej zieleni łąkowej wraz z dopuszczeniem realizacji w ich obrębie obiektów małej retencji wodnej,
- ustalenia w powyższych dolinach zakazu:
 - wykonywania prac ziemnych naruszających w sposób istotny rzeźbę terenu i układ stosunków wodno-gruntowych,
 - odprowadzania ścieków sanitarnych (nieoczyszczonych i oczyszczonych) w ilości, która nie pozwala na utrzymanie odpowiedniej (planowanej) klasy czystości wód poszczególnych rzek,
 - realizacji obiektów kubaturowych oraz zbiorników i rurociągów do magazynowania i transportu olejów i smarów,
 - zakładania i budowy stacji paliw,
 - lokalizacji wysypisk odpadów stałych i płynnych.

b) lasy

- zachowania lasów jako elementów krajobrazu naturalnego,
- prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z obowiązującymi zasadami dla BPN i jego planu ochrony oraz z ustaleniami planów urządzania lasów, uwzględniających zasadę powszechnej ochrony, trwałości utrzymania ciągłości użytkowania oraz dostosowania do ustalonych w planie funkcji i form użytkowania niezależnie od struktury własnościowej lasów (państwowe, prywatne),
- udostępniania i częściowego przystosowywania kompleksów leśnych (głównie w rejonie tzw. „Carskiej Drogi”) do potrzeb rekreacyjno-wypoczynkowych,
- wykonania sukcesywnej rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych o kierunku leśnym,
- powiększania powierzchni i zasobów leśnych poprzez zalesianie gruntów marginalnych co wymaga opracowania granic polno-leśnych i ich wprowadzenia dla planu zagospodarowania przestrzennego gminy,
- wprowadzenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zakazów i ograniczeń dotyczących głównie:
 - zmniejszenia powierzchni leśnej na cele nieleśne,

- zabudowy z wyjątkiem urządzeń integralnie związanych z ich funkcją,
- realizacji przebiegu urządzeń liniowych (linii elektroenergetycznych, gazociągów, ropociągów, kolektorów sanitarnych, linii telekomunikacyjnych, dróg itp.) wymagającej znacznej wycinki drzew,
- wykonywania melioracji trwale naruszających układ stosunków wodnych w dolinach rzecznych na obszarach leśnych i prac ziemnych naruszających w istotny sposób rzeźbę terenu,
- lokalizacji składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych.

c) zieleni urządzona

- zakazu przeznaczania tych terenów na inne cele w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenów,
- dobru odpowiednich do warunków siedliskowych i układów przestrzennych gatunków zieleni,
- zachowania funkcji zieleni cmentarnej łącznie z układem przestrzennym, fizjograficznym i przyrodniczym,
- przestrzegania wymogów konserwatorskich w użytkowaniu i zagospodarowaniu obiektów stanowiących przedmiot ochrony konserwatorskiej.

d) obiekty i obszary prawnie chronione - szczególnie formy ochrony przyrody

- uznania BPN za Obiekt Dziedzictwa Światowego,
- rozwijania turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej oraz badań naukowych i dydaktycznych BPN na skalę krajową i międzynarodową,
- uwzględniania ustaleń planu ochrony BPN w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach administracyjnych o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- przestrzegania zasad ochrony i zagospodarowania określonych w aktach prawnych powołujących w/w obiekty,
- zakazu likwidacji pomników przyrody stanowiących elementy ochrony indywidualnej w systemie przyrodniczym gminy,
- tworzenie rezerwatów przyrody, pomników przyrody oraz innych form ochrony przewidzianych ustawą o ochronie przyrody z obowiązkiem wprowadzania ich do planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego.

e) wody powierzchniowe i podziemne

- zakazu odprowadzania do wód powierzchniowych (rzek) i gruntu ścieków sanitarnych i przemysłowych w wielkościach, które nie zapewniają utrzymania obowiązującej klasy czystości tych wód w rzekach oraz czystości wód podziemnych a w szczególności wód stanowiących Główny Zbiornik Wód Podziemnych „Pradolina Biebrza” (pkt 1.4.2. uwarunkowań),
- budowy małych oczyszczalni ścieków, ewentualnie stacji kontenerowych wspólnych dla zespołu wsi zwodociągowanych z późniejszym wywozem tych nieczystości do punktu zlewnego oczyszczalni komunalnej miasta Goniądza,
- ochrony sanitarnej ujęć wód dla celów komunalnych i przemysłowych zgodnie z ustaleniami obowiązujących stref ochronnych,
- wykorzystania dla celów gospodarczych wód stanowiących wyłącznie nadwyżki ponad przepływ biologiczny (q dyspozycyjne), które dla rzeki Biebrzy w przekroju Dolistowo wynosi 1,47 m³/sek. Wydaje się, że z uwagi na Park Narodowy pozyskiwanie wody z rzeki Biebrzy jest wątpliwe, dlatego też należy widzieć potrzebę realizacji zbiorników małej retencji wodnej na mniejszych ciekach wodnych położonych w wysoczyznowej części obszaru gminy.

f) ochrona sanitarna powietrza atmosferycznego

- obowiązku stałego monitoringu atmosfery jako podstawy ustalania lokalnych jednostkowych norm emisji zanieczyszczeń lub ich likwidacji w formie wydawanych decyzji przez uprawnione jednostki państwowe i samorządowe,
- wydawania nakazów instalowania urządzeń do redukcji zanieczyszczeń oraz zmian profilu i technologii produkcji w obiektach stanowiących główne źródła zanieczyszczeń a nie rokurujących zmniejszenia emisji pyłów i gazów,

- stosowania nowych nośników energetycznych (gazu płynnego, oleju opałowego, energii elektrycznej) o mniejszej uciążliwości dla środowiska, a głównie w obrębie strefy ochronnej BPN i w obszarze chronionego krajobrazu,
 - utrzymania zasady, że ponadnormatywna uciążliwość sanitarna zakładów powinna mieścić się w granicach własnych działek,
 - utrzymania dobrego stanu dróg kołowych łącznie z zachowaniem płynności ruchu na tych drogach, szczególnie w obrębie obszarów zabudowanych,
 - przestrzegania dopuszczalnych wartości stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu określonych dla obszarów podlegających szczególnej ochronie (rozporządzenie Ministra O.Ś.Z.N. i L. z dnia 28 kwietnia 1998 r.).
- g) kierunki ochrony ludzi i środowiska przed hałasem i wibracjami oraz przed szkodliwym elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym
- eliminacji z obszarów zamieszkałych źródeł hałasu o ponadnormatywnym natężeniu poprzez zabezpieczenia techniczne lub zmianę technologii i urządzeń,
 - przestrzeganie zasady, iż hałas i wibracje przekraczające dopuszczalne poziomy nie mogą wychodzić poza obręb działki, na której są wytwarzane,
 - określenie zasad i warunków sytuowania nowej zabudowy w stosunku do dróg o znacznej uciążliwości akustycznej,
 - wykonywania prognoz oddziaływania projektowanej zabudowy i zagospodarowania terenów na etapie sporządzania miejscowych planów i na tej podstawie eliminowania zamierzeń planistycznych zagrażających środowisku,
 - uwzględniania w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu norm dopuszczalnych poziomu hałasu w środowisku określonych w Tabeli 1 i 2 stanowiących załącznik do rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 13 maja 1998 r. (Dz. U. nr 66, poz. 436) - zastąpione Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2007 nr 120 poz. 826).
- h) kierunki i zadania w zakresie ochrony powierzchni ziemi
- eksploatacji wysypiska komunalnego odpadów stałych położonych na gruntach wsi Łazy
 - sukcesywnej likwidacji istniejących „dzikich nieurządzonych” wysypisk przy jednoczesnym tworzeniu nowego systemu organizacyjnego odbioru, transportu i utylizacji odpadów (składowiska przejściowe typu kontenerowego) wg zasad określonych w pkt 2.6.3. niniejszych kierunków,
 - unieszkodliwiania nieczystości płynnych (ścieków) z obszarów nie posiadających i nie przewidzianych do objęcia scentralizowanym systemem kanalizacji poprzez ich gromadzenie w lokalnych szczelnych zbiornikach a następnie wywożenie do punktu zlewnego oczyszczalni w Goniądzu,
 - zachowania dotychczasowej struktury przestrzennej gruntów rolnych i leśnych z możliwością ekologicznego jej wzbogacania (polne drzewa, remizy, użytki ekologiczne itp.),
 - utrzymania wartościowych i intensywnie użytkowanych gruntów rolnych jako rolniczej przestrzeni produkcyjnej z zachowaniem dotychczasowych form użytkowania i kierunków produkcji przy jednoczesnym prowadzeniu działań inspirujących na rzecz rozwoju rolnictwa ekologicznego,
 - na etapie sporządzania planów miejscowych przyjmowania zwartych kompleksów gleb chronionych (od IIIb do IVb) za ogranicznik rozwoju budownictwa pozarolniczego z zastosowaniem ustawowych przepisów,
 - wzbogacania jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez uzasadnioną regulację stosunków wodnych na gruntach ornych i użytkach zielonych – melioracje, zwiększanie objętości retencyjnej wody w formie budowy zbiorników małej retencji itp.,
 - racjonalnej eksploatacji złóż surowców mineralnych, a w tym złóż udokumentowanych:
 - złoża kruszywa naturalnego „Goniądz” (piaski ze żwirem) o zasobach zarejestrowanych 102,26 tys. m³,
 - złoża kruszywa naturalnego drobnego „Osowiec” o zasobach udokumentowanych 5914 tys. ton,

- złóż torfu objętych dokumentacjami z zachowaniem wymogów określonych w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96),
 - rekultywacji terenów powyrobowiskowych względnie punktów eksploatacji surowców o małej i słabej jakości,
 - zachowania w dotychczasowym użytkowaniu terenów uznanych za „obszary perspektywicznego występowania złóż surowców mineralnych stałych” t.j. złoża kruszywa naturalnego – piasków ze żwirem oraz złoża surowców iglastych położonych w rejonie wsi Klewianka i Krzecze.
- i) kierunki i zadania ochrony dóbr kultury
j) zasady ochrony konserwatorskiej,

Dodatkowo w opracowywanej zmianie studium dokonano następujących zapisów mających na celu ochronę środowiska:

- a) wysokość budynków – jedna kondygnacja z dopuszczeniem użytkowego poddasza,
b) budynki bez podpiwniczenia,
c) powierzchnia zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej do 120 m²,
d) nieprzekraczalna linia zabudowy w odległości 70 m od pasa drogowego drogi wojewódzkiej nr 670,
e) pozostawienie obszaru nadrzecznego niezagospodarowanego (trwałe użytki zielone, dopuszczalne użytkowanie: pastwisko i kośne),
f) zakaz budowy urządzeń wodnych i budowli hydrotechnicznych oraz zakaz posadowienia infrastruktury w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Czarna Struga,
g) zakaz stosowania oświetlenia dekoracyjnego elewacji zewnętrznej budynków (nie dotyczy elementów reklamowych zamontowanych na elewacji budynków od strony południowej o zmniejszonym natężeniu światła w porze nocnej),
h) zakaz stosowania do nasadzeń ekspansywnych gatunków roślin obcego pochodzenia.
i) zaleca się zastosowanie przyjaznej przyrodzie technologii budowy ogrodzenia.

9. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Na etapie sporządzania projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz przyjęto rozwiązanie zaproponowane przez zainteresowane strony i uwzględnione w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz.

W trakcie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz nie napotkano na istotne trudności.

10. Materiały źródłowe

- Opracowanie ekofizjograficzne,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014 (2011 r.).
- Program Ochrony Środowiska dla powiatu monieckiego.
- Strategia rozwoju gminy Goniądz,
- Gminny program ochrony środowiska gminy Goniądz.
- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami na lata 2012-2017,
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – „Prawo ochrony środowiska”
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. „o ochronie przyrody”;
- rozporządzenie Ministra Środowiska z 29 marca 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000;
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. „o ochronie gruntów rolnych i leśnych”;
- pozostałe dokumenty, materiały planistyczne, w tym programy zawierające zadania służące do

realizacji ponadlokalnych celów publicznych, materiały przyrodnicze, inwentaryzacyjne i studialne dotyczące środowiska,

- ze stron internetowych: www.mos.gov.pl, www.wrotapodlasia.pl, <http://geoportal.kzgw.gov.pl>, www.wios.bialystok.pl; www.bialystok.lasy.gov.pl, www.geoportal.gov.pl;
- własne wizje terenowe,

Opracował
Piotr Piotrowski

**ZARZĄD MIASTA GONIĄDZ
BURMISTRZ GONIĄDZA**

Załącznik Nr 3
do Uchwały Rady Miejskiej
Nr 94/XIX/2000
z dnia 30 marca 2000 r.

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY GONIĄDZ**

**Tekst jednolity – załącznik 2 do
Uchwały Nr XXVII/161/08
Rady Miejskiej w Goniądzu
z dnia 12 listopada 2008 r.**

**Tekst jednolity – załącznik 2 do
Uchwały Nr VII/46/11
Rady Miejskiej w Goniądzu
z dnia 17 czerwca 2011 r.**

**Tekst jednolity – załącznik 2 do
Uchwały Nr/16
Rady Miejskiej w Goniądzu
z dnia..... 2016 r.**

Goniądz 2000/2008/2011/2016 r.

**Opracowanie zostało wykonane na zlecenia Zarządu Miasta
Goniądz przez zespół w składzie:**

L.p.	Imię i nazwisko	Udział w opracowaniu
1.	mgr inż. arch. Waldemar Grenda	główny projektant
2.	mgr Tadeusz Januszewski	główny projektant
3.	mgr Jerzy Chodorowski	zagadnienia programowe
4.	mgr Mikołaj Patejuk	ochrona i kształtowanie środowiska
5.	mgr inż. Czesława Kruszewska	zaopatrzenie w wodę, unieszkodliwianie odpadów stałych
6.	mgr inż. Jan Kruszewski	komunikacja
7.	inż. Elżbieta Kępska	energetyka i telekomunikacja
8.	mgr inż. Joanna Jasiewicz	opracowanie graficzne
9.	Ryszard Skubich	konsultacje, inwentaryzacja
10.	mgr Barbara Waćlawska	prace techniczne

**Zmiana studium została wykonana na zlecenia Burmistrza Goniądza przez
zespół w składzie:**

L.p.	Imię i nazwisko	Udział w opracowaniu
1.	Tadeusz Januszewski	główny projektant
2.	Bożena Gajewska	ochrona i kształtowanie środowiska
3.	Paweł Babul	opracowanie graficzne
4.	Paweł Januszewski	prace techniczne

**Zmiana studium w roku 2011 została wykonana na zlecenia Burmistrza
Goniądza przez zespół w składzie:**

L.p.	Imię i nazwisko	Udział w opracowaniu
1.	Tadeusz Januszewski	główny projektant
5.	Bożena Gajewska	ochrona i kształtowanie środowiska
6.	Paweł Babul	opracowanie graficzne
7.	Paweł Januszewski	prace techniczne

Spis Treści

Wstęp	6
1. Podstawa prawna opracowania.	6
2. Przedmiot studium.	6
3. Części składowe studium.	6
4. Podstawowe informacje o mieście i gminie Goniądz.	7

CZĘŚĆ I

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY GONIĄDZ

1. Ocena walorów i zasobów środowiska przyrodniczego oraz zagrożeń środowiskowych.	11
1.1. Położenie fizyczno-geograficzne i administracyjne oraz struktura użytkowania gruntów.....	11
1.2. Rzeźba terenu.....	12
1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne.....	13
1.4. Wody powierzchniowe i podziemne.....	15
1.5. Gleby – element wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej.....	18
1.6. Lasy.....	20
1.7. Warunki klimatyczne.....	21
1.8. Obszary i obiekty podlegające szczególnej ochronie prawnej.....	23
1.9. Zagrożenie i degradacja środowiska.....	24
1.10. Funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.....	27
2. Sieć osadnicza, funkcje gminy, środowisko kulturowe.	28
2.1. Sieć osadnicza, funkcje gminy.....	28
2.2. Środowisko kulturowe.....	29
2.3. Obiekty o wartościach historyczno-kulturowych, w tym archeologiczne.....	29
3. Sfera społeczna – warunki życia ludności.	32
3.1. Ludność, zasoby pracy i ich wykorzystanie.....	32
3.2. Warunki życia ludności.....	37
4. Sfera produkcyjna.	47
4.1. Wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej, gospodarka leśna.....	47
4.2. Pozarolnicza działalność gospodarza.....	53
5. Komunikacja.	56
5.1. System komunikacyjny miasta i gminy Goniądz:.....	56
5.2. Sieć drogowa.....	56
5.3. Techniczne zaplecze motoryzacji.....	65
5.4. Kolej.....	66
5.5. Komunikacja autobusowa PPKS.....	66
5.6. Wnioski wynikające z oceny funkcjonowania komunikacji.....	66
6. Infrastruktura techniczna	68
6.1. Zaopatrzenie w wodę	68
6.2. Odprowadzenie i oczyszczanie ścieków sanitarnych.....	73
6.3. Gospodarka odpadami stałymi	75
6.4. Elektroenergetyka.....	77

6.5. Ciepłownictwo.	78
6.6. Gazownictwo.....	79
6.7. Telekomunikacja.	79
7. Syntetyczna ocena poziomu zagospodarowania gminy i poziomu zaspokojenia	
potrzeb ludności.....	79
8. Elementy przestrzennego zagospodarowania gminy o charakterze ponadgminnym.	82

CZĘŚĆ II

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY GONIĄDZ

1. Polityka przestrzenna gminy.....	84
1.1. Kierunki rozwoju funkcji miasta, gminy oraz wiejskich jednostek osadniczych	84
1.2. Problemy i bariery rozwoju miasta i gminy	85
1.3. Szanse rozwoju gminy	85
1.4. Cele rozwoju przestrzennego gminy.....	86
1.5. Obszary, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe.....	88
1.6. Obszary przekształceń przestrzennych.....	89
1.7. <i>Kierunki rozwoju i przekształceń struktury przestrzennej miasta i gminy w tym tereny do rehabilitacji*</i>	89
1.8. <i>Zasady zabudowy i zagospodarowania*</i>	94
1.9 ¹ <i>Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy.....</i>	<i>97</i>
2. Kierunki i zadania zagospodarowania przestrzennego gminy – realizacja celów rozwoju przestrzennego gminy.....	98
2.1. Kierunki i zadania w zakresie ochrony, kształtowania i zagospodarowania zasobów środowiska przyrodniczego	98
2.1.1. Sieć dolin rzecznych.....	98
2.1.2. Lasy	99
2.1.3. Zieleń urzędzon.....	100
2.1.4. Obiekty i obszary prawnie chronione – szczególne formy ochrony przyrody.....	101
2.1.5. Kierunki i zadania w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych.....	101
2.1.6. Kierunki ochrony sanitarnej powietrza atmosferycznego.	102
2.1.7. Kierunki ochrony ludzi i środowiska przed hałasem i wibracjami oraz przed szkodliwym elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizujący.....	102
2.1.8. Kierunki i zadania w zakresie ochrony powierzchni ziemi.....	104
2.2. Kierunki i zadania ochrony dóbr kultury	105

* Uchwała Nr XXVII/161/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

¹ Uchwała Nr Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia..... 20 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

2.2.1. Zasady ochrony konserwatorskiej	105
2.2.2. Ochrona stanowisk archeologicznych	106
2.2.3. Tworzenie nowych wartości kulturowych	106
2.3. Kierunki i zadania rozwoju infrastruktury społecznej i obszarów dla tych potrzeb *	106
2.3.1. <i>Tendencje demograficzne</i>	106
2.3.2. <i>Mieszkalnictwo</i>	107
2.3.3. <i>Usługi</i>	112
2.3.4. <i>Ustalenia szczególne **</i>	118
2.4. Kierunki i zadania rozwoju gospodarczego oraz tereny dla tych potrzeb *	118
2.4.1. <i>Kierunki rozwoju przemysłu i rzemiosła, obszary pod zabudowę przemysłowo – rzemieślniczą</i>	119
2.4.2. <i>Kierunki rozwoju rolnictwa i leśnictwa – obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej</i>	121
2.4.3. <i>Kierunki rozwoju obszarów wypoczynkowych i turystyki</i>	123
2.4.4. <i>Ustalenia szczególne **</i>	126
2.5. Kierunki i zadania rozwoju komunikacji	126
2.5.1. Sieć drogowa.....	126
2.5.2. Kolej.....	130
2.5.3. Komunikacja autobusowa.....	130
2.5.4. Ścieżki rowerowe.....	131
2.6. Kierunki i zadania rozwoju infrastruktury technicznej.....	131
2.6.1. Zaopatrzenie w wodę.	131
2.6.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków sanitarnych i wód opadowych.	133
2.6.3. Gospodarka odpadami stałymi.	134
2.6.4. Elektroenergetyka.....	137
2.6.5. Ciepłownictwo	138
2.6.6. Gazownictwo.....	138
2.6.7. Telekomunikacja	139
2.7. Obrona cywilna i ochrona przeciwpożarowa	139
2.7.1. Obrona cywilna.....	139
2.7.2. Ochrona przeciwpożarowa.....	140
2.8. Kierunki działań i zadania władz samorządowych w celu realizacji polityki przestrzennej gminy	140
2.9. Cele i kierunki polityki przestrzennej państwa i województwa na terenie miasta i gminy Goniądz oraz zadania służące ich realizacji.....	141
2.9.1. Cele i kierunki polityki przestrzennej	141
2.9.2. Zadania ponadlokalne służące realizacji polityki przestrzennej.	141

Załącznik: rysunek 1:10 000 Miasto Goniądz. Ustalenia konserwatorskie.

Wstęp

* Uchwała Nr XXVII/161/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

** Uchwała Nr VII/46/11 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 17 czerwca 2011 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

1. Podstawa prawna opracowania.

Podstawami prawnymi opracowania „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz są:

- a) art. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (jednolity tekst z 1999 r., Dz. U. Nr 15, poz. 139, Nr 41, poz. 412),
- b) uchwała Nr 13/III/98 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 20 grudnia 1998 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz,
- c) umowa o dzieło Nr 1/99 z dnia 4 lutego 1999 r. zawarta między Zarządem Miasta Goniądz a głównym projektantem na wykonania projektu „Studium”.

2. Przedmiot studium.

Przedmiotem studium są:

- 1) Uwarunkowania rozwoju przestrzennego miasta i gminy wynikające z:
 - a) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu miasta i gminy,
 - b) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych,
 - c) stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
 - d) prawa własności gruntów,
 - e) jakości życia mieszkańców,
 - f) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.
- 2) Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy:
 - a) obszary środowiska przyrodniczego i kulturowego objęte i wymagające objęcia ochroną oraz ograniczenia zagrożeń i degradacji środowiska,
 - b) obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym wyłączone z zabudowy,
 - c) obszary zabudowane,
 - d) obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę,
 - e) kierunki rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacji, w tym tereny do wytyczenia ścieżek rowerowych,
 - f) obszary, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe,
 - g) polityka przestrzenna gminy i zadania dla realizacji celów rozwoju,
 - h) obszary przewidywane do realizacji zadań i programów wynikających z polityki przestrzennej państwa na obszarze województwa.

3. Części składowe studium.

Na studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz składają się:

- a) rysunek uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz w skali 1: 25 000,
- b) rysunek kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz w skali 1: 25 000,
- c) tekst studium,
- d) dokumenty formalno-prawne.

4. Podstawowe informacje o mieście i gminie Goniądz.

4.1. Rys historyczny miasta Goniądz.

Początki miasta nie są jeszcze znane, sięgają one zapewne rządów książąt mazowieckich w XIV w. na ziemiach między Narwią a Biebrzą.

Goniądz powstał u jedynej przez bagna jaćwieskiej przeprawy na drogę biegnącą do Prus i na Mazowsze (w 1414 r. wspomniana jest droga z Goniądza do Wizny). Założeniem osady był zapewne założony na wzgórzu nad Biebrzą drewniany zamek, którego umocnienia według opisu z 1574 r. składały się z 89 horodni i 4 wież. Przy zamku stały 2 domy, a do horodni były przybudowane od wewnątrz małe domki. Pod zamkiem nad Biebrzą mieściły się stajnie, piekarnie, browar i zabudowania folwarczne. Całość zwana była Wielkim Dworcem. Zamek pochodził zapewne z czasów Wielkiego Księcia Witolda, ale mógł powstać wcześniej, jako obrona przeprawy przez Biebrzę przed Krzyżakami i Litwinami. Na południe od zamku powstała osada z owalnym placem targowym, zwany Stary Rynek, i kościołem.

Ze względu na swoje położenie był Goniądz w XIV i XV w. przedmiotem sporów i walk między książętami mazowieckimi a Litwą, przy której utrzymał się do 1569 r. Po utracie znaczenia militarnego został nadany przez króla Aleksandra księciu Michałowi Glińskiemu; w 1509 r. przeszedł w ręce Radziwiłłów. W XV i XVI w. stanowił siedzibę powiatu, a później wchodził w skład powiatu tykocińskiego w ziemi bielskiej.

Goniądzowi zwanemu miasteczkiem już w 1493r. prawo miejskie wyrobiła w 1547 r. Petronela z Radziwiłłów Dowoynowa. W tym też czasie założono nowy rynek kwadratowy z 6 wybiegającymi z niego uliczkami i wybudowano dwa nowe kościoły.

Goniądz uzyskał potwierdzenie praw miejskich przez wielu królów. Wojewoda połocki Dowoyna nadał prawo wyrębu w Puszczy Goniądzkiej. Wójt uzyskał 5 włók ziemi (teren dzisiejszej wsi Wójtostwo).

W 1569 r. przeszedł Goniądz wraz z województwem podlaskim do Korony, a w 1571 r. Anna z Radziwiłłów Kiszczyna zapisała dobra rajgrodzko-goniądzkie królowi Zygmuntowi Augustowi, który wyodrębnił z nich osobne starostwo goniądzkie, obejmujące 4 folwarki i 20 wsi. Odtąd jego dzieje były dziejami starostwa knyszyńskiego.

Z Goniądza pochodził znany radykalny działacz i pisarz ariański Piotr z Goniądza (zm. w 1581 r.).

Goniądz pełnił na Biebrzy rolę portu rzecznego, przez który spławiano do Gdańska produkty rolne i leśne z północnego Podlasia. Był też ośrodkiem rzemieślniczym dla rolniczego zaplecza. W 1580 r. miasto liczyło 247 domów i około 1500 mieszkańców, trudniących się głównie rolnictwem; rzemieślników było zaledwie 16, w tym 8 szewców, 4 rzeźników, 3 kowali; było też 7 przekupniów, a najwięcej, bo 27 rybaków. W Goniądzu istniały cechy: piwowarów, który otrzymał przywilej w 1602 r., rybaków z przywilejem z 1624 r. oraz szewców.

Miasto z okolicą stanowiło poważny ośrodek przemysłu młynarskiego z 7 młynami na Biebrzy i Goniądzce. Przy jednym z nich był folusz. Przemysł ten zaczął upadać w XVII w. Miasto zajmowało w tym czasie 174 włóki wraz z 11 przedmieściami (Białsuknie, Boguchwały, Downary, Jaśki, Kosioroki, Łupichy, Puszkarze, Pyzy, Owieczki, Zyburty i Żodzie), których mieszkańcy, uprzywilejowani przez Dowoynów prowadzili stałe spory ze starostami goniądzkimi.

W 1602 r. podatek płacono z 286 domów, a w 1616 r. już tylko ze 188. Z powodu zniszczeń i wyludnienia w okresie wojen szwedzkich Goniądz w 1663 r. płacił podatek tylko z 14 domów, a pod uprawą było zaledwie 15 włók. W 1667 r. uchwałą sejmową utworzono w Goniądzu urząd grodzki, którego księgi z lat 1668-1800 wraz z cennymi materiałami źródłowymi z lat wcześniejszych zginęły w okresie ostatniej wojny.

W 1765 r. Goniądz liczył 243 domy i około 1500 mieszkańców. Za czasów pruskich utworzono powiat grodzki, a w mieście rezydował landrat-starosta i sąd powiatowy oraz stacjonował mały garnizon.

W 1799 r. liczył Goniądz 210 domów i 1373 mieszkańców bez przedmieść. Po pożarze miasta część jego mieszkańców wyprowadziła się, przenosząc się bliżej pól ornych. W Goniądzu znajdował się magazyn soli.

Po pokoju tylżyckim miasto zostało włączone do obwodu białostockiego zabranego przez Rosję, a od 1842 r. do guberni grodzieńskiej. W ciągu XIX w. miasto powoli się rozwijało: ok. 1845 r. liczyło 1176 mieszkańców, w 1857 r. – 1838 mieszkańców, a w 1897 r. – 3402 mieszkańców. Do wzrostu tego przyczyniła się budowa linii kolejowej Brześć – Grajewo i boczniczy do twierdzy Osowiec.

W 1921 r. Goniądz bez przedmieść liczył 430 domów i 2642 mieszkańców, w 1931 r. 3449 mieszkańców, a w 1939 r. – 3524 mieszkańców.

Druga wojna światowa zniszczyła miasto w 80%. Duże straty poniosła ludność miejska, zwłaszcza Żydzi, których wywieziono do obozu w Treblince.¹

4.2. Pozostałe informacje.

Miasto i gmina Goniądz położone są w północnej części województwa podlaskiego, w powiecie monieckim i graniczy z następującymi gminami: miasto i gmina Mońki, miasto i gmina Rajgród, miasto i gmina Grajewo, miasto i gmina Suchowola, gmina Sztabin, gmina Trzcianne, gmina Radziłów gm. Bargłów Kościelny.

Powierzchnia miasta i gminy w granicach administracyjnych wynosi 376,68 km² (w tym miasto 4,28 km²), co stanowi 1,9% powierzchni województwa podlaskiego i 27,2% powierzchni powiatu monieckiego.

Tereny wiejskie gminy podzielone są na 24 sołectwa (28 miejscowości). Miasto i gmina liczyła w 1998 r. 5597 mieszkańców, z czego 1913 osób zamieszkuje w Goniądzu. Ludność gminy stanowi 0,46% ludności województwa podlaskiego i 12,18% ludności powiatu monieckiego, zaś w Goniądzu mieszka 0,27% ludności miejskiej województwa podlaskiego i 12% ludności miejskiej powiatu monieckiego. Gęstość zaludnienia gminy wynosi 14,9 osób na km², wobec 61 osób na 1 km² w województwie podlaskim i 33 w powiecie monieckim.

W strukturze użytkowania gruntów gminy użytki rolne stanowią 35,3% powierzchni całkowitej (13303 ha). Lesistość gminy wynosi 30,1% (29,3% w województwie podlaskim i 20,5% w powiecie monieckim).

Do sektora prywatnego należy 42,8% powierzchni gminy, w tym 88,0% użytków rolnych.

Środowisko przyrodnicze gminy charakteryzuje się dużym udziałem cech o wybitnych walorach. Duża część gminy położona jest w obszarze Biebrzańskiego Parku Narodowego i jego otuliny.

Ludność miasta i gminy utrzymuje się głównie z rolnictwa.

Bezrobocie w gminie w wysokości 308 osób w 1997 r. stanowiło 10,8% ludności w wieku produkcyjnym. Jest to skala wyższa od średniej dla powiatu monieckiego. (7,5%).

Warunki mieszkaniowe w gminie są nieco lepsze niż w powiecie monieckim i gorsze niż średnio w województwie podlaskim. Na 1000 mieszkańców przypada w gminie 299 mieszkań (304,8 w województwie podlaskim i 279,6 w powiecie monieckim).

Główną funkcją gminy jest produkcja rolna ukierunkowana na produkcję zbóż i hodowlę trzody chlewnej.

¹ Miasta Polskie w Tysiącleciu, tom pierwszy, Wrocław, Warszawa, Kraków. Zakład Narodowy im. Ossolińskich. Wydawnictwo 1965r.

Na terenie miasta i gminy funkcjonuje 951 gospodarstw rolnych. Średnie gospodarstwo rolne liczy 13,1 ha użytków rolnych (w województwie podlaskim 10,1 ha, zaś w powiecie monieckim 11,0 ha).

Obsada trzody chlewnej wynosi w gminie 82,2 sztuk na 100 ha użytków rolnych (77 w województwie i 105 w powiecie monieckim).

Obsada bydła w wysokości 53,5 sztuk na 100 ha użytków rolnych jest w gminie na poziomie województwa podlaskiego i powiatu monieckiego.

Uzupełniającą funkcją gminy jest funkcja ekologiczna oraz turystyczna z uwagi na istniejący Biebrzański Park Narodowy, którego znaczenie wykracza poza kraj.

Na terenie miasta i gminy zarejestrowanych jest 141 podmiotów gospodarczych.

Miasto Goniądz pełni funkcje głównego ośrodka usługowego gminy oraz funkcje turystyczne o regionalnym znaczeniu, zaś z uwagi na Biebrzański Park Narodowy jest też w zasięgu zainteresowania kraju i zagranicy.

W Goniądzu zlokalizowane są urządzenia z zakresu administracji i usług.

Niektóre z nich mają znaczenie ponadgminne np.:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych,
- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy dla dziewcząt,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- urządzenia turystyczne w postaci hoteli i pensjonatów.

Na terenach wiejskich gminy do urządzeń o ponadlokalnym znaczeniu można zaliczyć:

- muzeum wojska w Osowcu Twierdzy,
- siedzibę Dyrekcji Biebrzańskiego Parku Narodowego w Osowcu Twierdzy,
- Jednostkę Wojskową w Osowcu Twierdzy,
- Przez teren gminy przebiegają ważne liniowe urządzenia komunikacyjne:
- droga krajowa Nr 669 Białystok – Ełk,
- droga wojewódzka Nr 670 Osowiec Twierdza – Goniądz – Dąbrowa Białostocka – Nowy Dwór – granica państwa,
- jednotorowa zelektryfikowana linia kolejowa Białystok – Ełk.

CZEŚĆ I

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZE- STRZENNEGO MIASTA I GMINY GONIĄDZ

1. Ocena walorów i zasobów środowiska przyrodniczego oraz zagrożeń środowiskowych.
1.1. Położenie fizyczno-geograficzne i administracyjne oraz struktura użytkowania gruntów.

Gmina Goniądz położona jest w obrębie dwóch jednostek fizyczno-geograficznych w randze mezoregionów tj. Wysoczyzny Białostockiej i Kotliny Biebrzańskiej wchodzących w skład makroregionu Niziny Północnopodlaskiej.

W układzie administracyjnym gmina Goniądz położona jest w północno-zachodniej części powiatu Mońki województwa podlaskiego i graniczy z gminami: Jaświły, Mońki, Trzcianne oraz gminami powiatu Grajewo-Radziłów, Grajewo, Rajgród i gminami powiatu Augustów-Bargłów Kościelny i Sztabin.

Strukturę użytkowania gruntów gminy Goniądz wg. stanu na 30.VI.1995 r. przedstawiają dwa poniższe zestawienia tabelaryczne.

Tabela 1

L.p.	Wyszczególnienie	Użytkowanie gruntów w granicach administracyjnych gminy					
		miasto w ha		miasto w %		razem miasto + wieś	
		wieś	wieś	ha	%		
1	2	3	4	5	6		
1.	Powierzchnia ogólna	428	100	37668	100		
		37240	100				
2.	Użytki rolne w tym:	269	62,9	13266	35,2		
		12997	34,9				
2.1.	grunty orne	145	33,9	6785	18,0		
		6640	17,8				
2.2.	sady	0	0	20	0,1		
		20	0,1				
2.3.	łąki	64	15,0	4007	10,6		
		3943	10,6				
2.4.	pastwiska	60	14,0	2454	6,5		
		2394	6,4				
3.	Lasy	2	0,4	10602	28,2		
		10600	28,5				
4.	grunty pozostałe i nieużytki	157	36,7	13800	36,6		
		13643	36,6				

Tabela 2

L.p.	Wyszczególnienie	Użytkowanie gruntów w granicach administracyjnych w indywidualnych gospodarstwach rolnych					
		miasto w ha		miasto w %		razem miasto + wieś	
		wieś	wieś	ha	%		
1	2	3	4	5	6		
1.	Powierzchnia ogólna	309	100	18329	100		
		18020	100				
2.	Użytki rolne w tym:	265	85,8	12626	68,9		
		12997	34,9				
2.1.	grunty orne	142	46,0	6706	36,6		
		6640	17,8				
2.2.	sady	0	0	20	0,1		
		20	0,1				

2.3.	łąki	64	20,7	3613	19,7
		3549	19,7		
2.4.	pastwiska	59	19,1	2287	12,5
		2228	12,4		
3.	Lasy	2	0,6	2760	15,1
		2758	15,3		
4.	grunty pozostałe i nieużytki	42	13,6	2943	16,0
		2901	16,1		

Źródło: Podstawowe dane statystyczne wg. miast i gmin za 1995 r. Urząd Statystyczny w Łomży 1996 r., wyliczenia własne.

Struktura użytkowania gruntów wg. granic administracyjnych gminy w 1997 r. uległa nieznacznym zmianom i przedstawia się jak niżej:

Tabela 3

L.p.	Wyszczególnienie	Użytkowanie gruntów w granicach administracyjnych gminy					
		miasto w ha		miasto w %		razem miasto + wieś	
		wieś	ha	wieś	w %	ha	%
1	2	3	4	5	6		
1.	Powierzchnia ogólna	428	100	37668	100		
		37240	100				
2.	Użytki rolne w tym:	266	62,1	13303	35,3		
		13037	35,0				
2.1.	grunty orne	139	32,5	6802	18,1		
		6663	17,9				
2.2.	sady	1	0,2	31	0,1		
		30	0,1				
2.3.	łąki	90	21,0	4275	11,3		
		4185	11,2				
2.4.	pastwiska	36	8,4	2195	5,8		
		2159	5,8				
3.	Lasy	5	1,2	11353	30,1		
		11348	30,5				
4.	grunty pozostałe i nieużytki	157	36,7	13012	34,6		
		12855	34,5				

Źródło: Rocznik Statystyczny województwa łomżyńskiego – Urząd Statystyczny w Łomży 1998 r., wyliczenia własne.

1.2. Rzeźba terenu.

Obszar gminy Goniądz charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu wynikającą z występowania w jej obrębie dwóch wielkich jednostek geomorfologicznych jakimi są Wysoczyzna Białostocka i Kotlina Biebrzańska.

Wysoczyzna Białostocka obejmuje obszar południowo-wschodniej części gminy charakteryzujący się w miarę spokojną pagórkowato-falistą rzeźbą terenu, wznoszący się w kierunku wschodnim do wysokości ponad 170 m n.p.m. Średnie wzniesienie wysoczyzny morenowej kształtuje się w granicach 130-160 m n.p.m. Najbardziej charakterystycznymi formami wysoczyzny są liczne wzgórza kemowe powstałe w niecce końcowej lądolodu. Wysokości względne występujących tu form akumulacji lodowcowej kształtują się w granicach od kilku do kilkunastu metrów.

Akcentem urozmaicającym rzeźbę terenu tej części gminy są niewielkie ciekі wodne wpadające bezpośrednio do rzeki Biebrzy. Ponadto wysoczyzna morenowa, głównie w swojej

środkowej części obszaru (m. Goniądz) zachowuje charakter wysokiego zbocza (skarpy) opadającej ku dolinie rzeki Biebrzy.

Dominująca część (2/3) obszaru gminy położone jest w obrębie Kotliny Biebrzańskiej stanowiącej rozległe silnie zabagnione obniżenie będące największym w Europie Środkowej terenem torfowo-bagiennym o wysokim stopniu naturalności. Wśród rozległych torfowisk i bagien występują także miejscami mineralne wyniesienia stanowiące „wyspy” tarasu pradolinowego częściowo zwydmionego wznoszące się 2 – 4 m nad poziom torfowisk. Dolina rzeki Biebrzy ogólnie rzecz biorąc jest obszarem płaskim wyniesionym w granicach gminy do 110 m n.p.m. Ponadto charakteryzuje się bardzo dużą szerokością oraz względnie słabą tarasowością. W zasadzie rozwinięty jest tylko taras zalewowy, którego wzniesienie ponad średni poziom rzeki jest bardzo małe i zazwyczaj wynosi od 1 – 2 m wysokości. Taras wyższy występuje lokalnie wzdłuż wschodniego (lewego) brzegu doliny Biebrzy i wznosi się do 5 – 6 m nad poziom rzeki. Przy czym na wschodnich obrzeżach doliny (pradoliny) występują liczne wydmy porośnięte lasami sosnowymi. Jednym z największych tarasów wydmowych wznoszącym się 3 m nad poziom torfowisk porośniętym lasem sosnowym jest taras położony między Osowcem a Nową Wsią (gm. Trzcianne).

W granicach gminy znajduje się tzw. Basen Biebrzy Środkowej obejmujący najbardziej rozszerzoną część kotliny oraz część obszaru zaliczanego do Basenu Biebrzy Dolnej.

Obszary powyższe są objęte statusem ochronnym Biebrzańskiego Parku Narodowego.

Rzeźba wysoczyznowej części obszaru gminy stanowi korzystny element środowiska naturalnego dla rozwoju gospodarczego gminy.

Średni wskaźnik bonitacji rzeźby terenu wg JUNG wynosi 4,6 pkt

Współczesne procesy geomorfologiczne na obszarze gminy nie powodują istotnych zmian w rzeźbie terenu – zmiany powodowane erozją wodną są znikome i dotyczą głównie strefy krawędziowej wysoczyzny. Niewielkie zmiany w konfiguracji terenu i jego krajobrazie powodowane są stosunkowo chaotyczną powierzchnią eksploatacją surowców mineralnych.

1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne.

1.3.1. Budowa geologiczna.

Pod względem tektonicznym obszar gminy Goniądz położony jest w obrębie wyniesienia mazursko-podlaskiego wchodzącego w skład prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej, na której idąc od dołu do góry zalegają następujące osady:

- jury środkowej – ility, iłowce, mułowce, margle, wapienie muszlowe,
- kredy dolnej – osady wapienno-margliste,
- kredy górnej – wapienie płaszczysto-glaukonitowe z fosforytami, piaski i mułowce kwarcowe glaukonitowe, wapienie z fauną i kreda piszcząca,
- osady trzeciorzędowe reprezentowane głównie przez piaski, mułki i ility oligoceńskie oraz mioceniowe stanowiące podłoże pokrywy czwartorzędowej.

Miąższość pokrywy czwartorzędowej na terenie gminy jest zróżnicowana i waha się od 100 m w dolinie Biebrzy do 200 m na Wysoczyźnie.

Utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez osady kolejno po sobie występujących zlodowaceń – od podlaskiego do środkowopolskiego poprzedzielanych osadami interglacjalnymi. W rzeczywistości jest to kilka poziomów glin rozdzielonych serią utworów wodnolodowcowych bądź zastoiskowych charakteryzujących się dużą zmiennością zarówno poziomą jak i pionową.

Obszar gminy znajduje się w strefie powierzchniowego występowania utworów zlodowacenia środkowopolskiego stadiału północnomazowieckiego. Są to piaski, piaski ze żwirem i żwiry wodnolodowcowe z przewarstwieniami mułków lub iłów warwowych. Pokrywają one

głównie południowo-wschodnią część gminy będącej fragmentem Wysoczyzny Białostockiej. Większe kompleksy tych utworów występują na wschód od Goniądza oraz lokalnie odstaniają się także w rejonie wsi Osowiec położonym na prawym brzegu Biebrzy.

W południowo-wschodniej części gminy lokalnie występuje także glina zwałowa a jej większe powierzchnie znajdują się w okolicy wsi Wroceń i Dąbrówki Smogorowskiej.

Moreny czołowe występujące w tej części obszaru gminy zbudowane są głównie z piasków różnoziarnistych często przykrytych materiałem żwirowo-głazowym lub gliną zwałową.

Natomiast kemy stanowiące główny element rzeźby obszaru wysoczyznowego zbudowane są z warstwowych poziomów piasków drobnoziarnistych iłów i mułków oraz piasków ze żwirami.

W okolicy wsi Białosuknia-Szlachta znajduje się stanowisko torfów będących utworem interglacjału eemskiego.

W północnej części gminy występują piaski sandrowe, których miąższość dochodzi do 30 m. Są to utwory fazy leszczyńskiej zlodowacenia północnopolskiego.

Utwory rzeczne – mady, mułki, piaski i żwiry występujące w pradolinie Biebrzy budują taras nadzalewowy wyższy a ich miąższość dochodzi do 15 m, w dolinach mniejszych cieków do 3 m.

Na przełomie plejstocenu i holocenu zostały wytworzone piaski eoliczne w wydmach oraz piaski eoliczne, które występują w pradolinie Biebrzy na południe od Osowca oraz na północ i południe od wsi Downary, a także w północnej części gminy w rejonie Czerwonego Bagna. Wysokości względne form wydmowych dochodzą do 20 m.

Tarasy zalewowe w dolinie Biebrzy budują osady rzeczne – piaski średnioziarniste, namuły i torfy okresu holocenijskiego. Dominującym osadem w dolinie Biebrzy jest torf a jego miąższość dochodzi do 6 m. Koncentracja namułów, piasków drobnoziarnistych, często mułkowatych lub ilastych z dużą domieszką części organicznych o miąższościach dochodzących do 5 m występuje w dolinie Biebrzy na odcinku Dolistowo – Goniądz.

Utwory holocenijskie są gruntami słabonośnymi i nie nadają się do bezpośredniego posadowienia obiektów kubaturowych – powinny być wyłączone spod jakiegokolwiek zabudowy.

Natomiast grunty wysoczyznowe są gruntami nośnymi i stanowią korzystne tereny do zabudowy i swobodnego prowadzenia działalności gospodarczej gminy.

1.3.2. Surowce mineralne.

Występowanie surowców mineralnych na obszarze gminy Goniądz ściśle wiąże się z przestrzennym układem i rodzajem utworów czwartorzędowych. Występują one w przypowierzchniowej warstwie tych utworów i są eksploatowane metodą odkrywkową.

Eksploatowane jest głównie kruszywo naturalne grube (pospółka, żwir) i drobne (piaski) znajdujące się w południowo-wschodniej części gminy zaliczanej do Wysoczyzny Białostockiej.

W gminie Goniądz zostały udokumentowane następujące złoża:

- kruszywa naturalnego (piasek i pospółka) „Goniądz” przydatnego dla celów budownictwa i drogownictwa (karta rejestracyjna ukopu). Kruszywo zalega w dwóch polach o łącznych zasobach 102,26 tys. m³ – 1984r.
- kruszywa naturalnego drobnego „Osowiec” (piaski d/p betonów komórkowych). Posiada dokumentację geologiczną a jego zasoby wynoszą 5914 tys. ton. Złoże nie jest eksploatowane, porośnięte lasem i aktualnie znajduje się w obrębie Biebrzańskiego Parku Narodowego.
- na terenie gminy występują także obszary objęte dokumentacjami złóż torfu. Największe złoża torfowe znajdują się w dolinie Biebrzy. W warunkach bilansowych (miąższość, po-

pielność) torf występuje w 7 rejonach przy znacznym udziale gytii wapiennej. Jest to torf przydatny do celów rolniczych.

Na terenie gminy Goniądz zostały określone następujące obszary perspektywicznego występowania surowców mineralnych stałych na potrzeby lokalne:

- złoża kruszywa naturalnego – piasków ze żwirem w rejonie wsi Klewianki i Krzecza. Jest to obszar pagórka moreny czołowej zbudowanego głównie z piasków.
- złoża surowców iglastych w rejonie wsi Klewianka-Krzecza. Jest to złożo mułków brązowych o miąższości ca 5,5 m przydatnych dla potrzeb ceramiki budowlanej.

Na terenie gminy czynne są 34 punkty eksploatacji surowców mineralnych – 18 punktów eksploatacji piasków (3 znajdują się w rejonie Czerwonego Bagna), 2 żwirów i 14 piasków ze żwirem.

Najintensywniej eksploatowane jest wyrobisko w okolicy wsi Mierkienniki. Pozostałe wyrobiska są niewielkie, eksploatowane są chaotycznie i dorywczo.

Ponadto na terenie gminy znajduje się 8 wyrobisk nieczynnych wymagających rekultywacji.

Rekultywacji wymaga również innych 8 wyrobisk z uwagi na słabą jakość surowca i inne względy (dzikie wysypiska).

- Materiały źródłowe – inwentaryzacja złóż surowców mineralnych stałych na terenie woj. łomżyńskiego – gmina Goniądz wyk. przez Przedsiębiorstwo Geologiczne w Warszawie „POLGEOL” Zakład w Warszawie – 1995 r.

1.4. Wody powierzchniowe i podziemne.

1.4.1. Wody powierzchniowe.

a) Hydrografia

Pod względem hydrograficznym obszar gminy Goniądz należy do dorzecza Wisły i położony jest w obrębie zlewni Biebrzy.

Głównym elementem sieci hydrograficznej w obrębie gminy jest rzeka Biebrza. Płyńie z północnego wschodu na południowy zachód silnie meandrując i pozostawiając liczne starorzecza powstałe głównie w okresie prostowania koryta rzeki w związku z budową kanału Augustowskiego w XIX wieku.

Prawobrzeżną sieć dopływów Biebrzy tworzą dolne odcinki rzeki Ełku i Jegrzni oraz kanały: Woźniawiejski, Rudzki, Lęg i inne mniejsze kanały i ciek wodne. Jest to sieć hydrograficzna występująca na terenach bagiennych doliny Biebrzy położonych w granicach gminy.

Natomiast lewobrzeżną sieć dopływów Biebrzy odwadniającą wysoczyznowa południowo-wschodnia część gminy tworzy rzeka Boberka, Czarna Struga i Cołda oraz szereg mniejszych cieków wodnych.

Należy podkreślić, że Dolina Biebrzy jest także w znacznym stopniu zasilana wodami podziemnymi wypływającymi z wysoczyzn morenowych otaczających dolinę.

b) Wielkości przepływowe rzeki Biebrzy.

Przepływy charakterystyczne i spływy jednostkowe w podstawowych przekrojach rzeki Biebrzy ilustruje poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela 4

Przekrój	Pow. w km ²	Przepływy w m ³ /sek					Spływy jednostkowe l/sek/km ²				
		NNQ	SNQ	SQ	SWQ	WQ	NN	SN	S	SW	W
granice byłego woj. łomżyńskiego (Dolinstowo)	3141,2	2,19	3,92	15,57	330,0	480,0	0,697	1,248	4,956	105,055	152,807

Przepływ dyspozycyjny (95%) wód rzeki Biebrzy ilustruje poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela 5

Przekrój	Powierzchnia w km ²	Przepływy w m ³ /sek z obszaru		
		SNQ (95%)	QN ^x	Q dyspozycyjne
granice byłego woj. łomżyńskiego (Dolistowo)	3141,2	3,92	2,45	+1,47

X – przepływ nienaruszalny (wielkość wg kryterium hydrobiologicznego – IMiGW Warszawa 1980 r.) w przekroju SNQ (95%).

Tereny doliny rzeki Biebrzy zalicza się do obszarów o zasobach wystarczających, natomiast tereny wysoczyznowe będące południowo-wschodnią częścią gminy zalicza się do obszarów o zasobach niewystarczających.

Ogólnie rzecz biorąc zlewnię rzeki Biebrzy zalicza się do obszarów o ograniczonych zasobach wodnych.

c) Zagrożenia powodziowe.

Brak obliczonych rzędnych zasięgu fali powodziowej rzeki Biebrzy w granicach gminy nie pozwala na ich precyzyjne określenie. Obliczona rzędna zasięgu fali powodziowej Biebrzy w przekroju ujścia Brzozówki wynosi 111,46 m n.p.m. Orientacyjne rzędne zasięgu fali powodziowej Biebrzy kształtują się następująco w przekrojach: w. Wroceń ca 110,5 m, m. Goniądz ca 109,5 m, Osowiec Twierdza ca 109 m i na granicy gminy Trzcianne ca 105 m n.p.m.

Pozostała sieć rzeczna funkcjonująca w obrębie wysoczyznowej części obszaru gminy z uwagi na swoją nieznaczną wielkość wynikającą głównie z prawie źródłowego położenia jak i według informacji uzyskanej od miejscowej ludności nie stwarza zagrożenia powodziowego dla istniejącej sieci osadniczej.

d) Stan czystości wód powierzchniowych.

– rzeka Biebrza

Stan sanitarny wód powierzchniowych rzeki Biebrzy w granicach gminy Goniądz przedstawia się następująco:

- ! stan istniejący – II klasa czystości,
- ! stan projektowany (zarządzenie 18/71 PWRN w Białymstoku z dnia 27.05.1997 r.) – II klasa czystości.

W pozostałych mniejszych ciekach wodnych brak jest badań kontrolnych co nie pozwala na dokładne określenie stanu czystości tych rzek. Tym niemniej należy podkreślić, że aktualnie nie obserwuje się tu wpływu zanieczyszczeń ściekowych związanych z działalnością gospodarczą. Zgodnie z wyżej cytowanym zarządzeniem wody tych rzek powinny posiadać II klasę czystości.

1.4.2. Wody podziemne.

Wody podziemne o znaczeniu użytkowym występują głównie w piaszczysto-żwirowych utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych oraz w węglanowych utworach kredowych.

Wodonośność utworów kredowych jest słabo rozpoznana i nie pozwala na bliższe ustosunkowaniu się.

Natomiast występowanie wód w utworach trzeciorzędowych ma ściśle powiązanie z piaszczystą serią oligocenu i miocenu o miąższości do 50 m. Warstwa wodonośna w tych utworach występuje na głębokości 120 – 200 m a wydajność studni kształtuje się w granicach 40 – 50

m^3/h przy depresji 10 – 15 m, natomiast wydajności jednostkowe wahają się od 2,5 do 4,0 $\text{m}^3/\text{h}/1\text{m.s.}$

Główne źródło ujmowania wód podziemnych dla celów użytkowych na obszarze gminy Goniądz stanowią utwory czwartorzędowe.

W obrębie tych utworów wyróżnia się kilka poziomów wodonośnych charakteryzujących się zróżnicowaną zasobnością i zasięgiem przestrzennym.

Wyróżniane poziomy wodonośne to:

- poziom I – przypowierzchniowy,
- poziom II – międzymorenowy (IIb i IIa),
- w. Osowiec – głębokość studni 91 m, wydajność 2064 m^3/d ,
- w. Wroceń – głębokość studni 42 m, wydajność 2064 m^3/d ,
- w. Klewianka – (były SKR) głębokość studni 94,5 m, wydajność 1200 m^3/d ,
- m. Goniądz (ujęcie miejskie) – głębokość studni 66 m, wydajność 3432 m^3/d ,
- w. Białosuknie – głębokość studni 58 m, wydajność 744 m^3/d ,
- w. Downary – głębokość studni 134 m, wydajność 2952 V
- poziom III – spągowy (najniższy).

Wody z ujęć czwartorzędowych a w szczególności z poziomu wodonośnego międzymorenowego stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia ludności w wodę na terenie gminy Goniądz. Warstwy wodonośne tego poziomu tworzą naprzemianległe z glinami piaski i żwiry znajdujące się na znacznych głębokościach.

Rzeczywistą głębokość zalegania warstw wodonośnych i ich wydajności przedstawiają poniższe ujęcia wód podziemnych wykonanych na terenie gminy:

W zakresie warunków hydrogeologicznych poziomu przypowierzchniowego na terenie gminy wyodrębniają się dwa główne obszary występowania wód gruntowych,

- obszary wysoczyznowe zbudowane z utworów plejstoceńskich (piaski, żwiry, pyły i gliny piaszczyste) w obrębie których wody gruntowe występują na głębokości od 3,0 do 6,0 m lokalnie poniżej 6,0 m. Są to wody o stosunkowo korzystnych parametrach fizykochemicznych, natomiast budzą zastrzeżenia w zakresie zanieczyszczeń bakteriologicznych.
- obszary dolinne rzeki Biebrzy, gdzie wody występują w utworach bagniennie-torfowych i akumulacji rzecznej tworząc jeden poziom o swobodnym zwierciadle wody. Zalegają zazwyczaj płycej niż 1 m p.p.t. i są szczególnie narażone na zanieczyszczenia bakteriologiczne. Przy czym należy nadmienić, że kanały Woźnawiejski i Rudzki oraz kilka innych mniejszych kanałów (m.in. Łęg) znacznie zmieniły układ hydrologiczny doliny powodując trwałe obniżenie poziomu wód gruntowych.

Cała dolina Biebrzy będąca w granicach gminy Goniądz objęta jest zasięgiem występowania głównego zbiornika wód podziemnych (G.Z.W.P.) o znaczeniu krajowym. Jest to zbiornik pradoliny Biebrzy charakteryzujący się znaczną miąższością utworów wodonośnych dochodzących do 50 m oraz wysoką zasobnością wynikającą z dużej odnawialności zasobów i drenującego charakteru (do głębokości 150 m) w stosunku do otaczających obszarów wysoczyznowych. Jest odkryty, dostępny dla zanieczyszczeń - zbiornik otwarty do powierzchni. Nieciągła i nikła izolacja utworami słabo przepuszczalnymi występuje jedynie lokalnie w obrębie tarasów zalewowych.

Charakterystyczne dane dotyczące G.Z.W.P. nr 217 „Pradolina Biebrza” są następujące:

- ogólna powierzchnia – 1295 km^2 (łącznie z obszarami położonymi poza granicami gminy),
- obszar wysokiej ochrony (OWO) – 900 km^2 ,
- klasa czystości wód – I c, bardzo nieznacznie zanieczyszczone (nieznacznie odbiegające od normy), łatwe do uzdatnienia,
- średnia głębokość ujęć – 45 m,

- szacunkowe zasoby dyspozycyjne – 200,00 tys. m³/d, moduł zasobów l/s/km² – 1,79.
- Obszar G.Z.W.P. Pradolina Biebrza podlega szczególnej ochronie wód podziemnych polegającej głównie na niedopuszczeniu do zanieczyszczenia wód oraz zapobieganiu i przeciwdziałaniu szkodliwym wpływom na obszary ich zasilania.
- Materiały źródłowe – Program 04.10.09 – Strategia Ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce – Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Akademii Górniczo-Hutniczej, Kraków 1990 r.

1.5. Gleby – element wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

W podziale byłego województwa łomżyńskiego na regiony glebowo-rolnicze (10 regionów wg JUNG Puławy 1979r.) obszar gminy Goniądz położony jest w obrębie dwóch regionów: Biebrzańskiego i Goniądzkiego.

Region Biebrzański obejmuje tereny doliny Biebrzy stanowiące dominującą część obszaru gminy. Obszar ten z uwagi na swój unikalny ekosystem wodno-bagienny i bardzo wysoki potencjał biotyczny o charakterze naturalnym został objęty statusem ochronnym w formie Biebrzańskiego Parku Narodowego.

Użytki zielone (łąki i pastwiska), które wykorzystywane są rolniczo znajdują się wyłącznie w strefie brzegowej doliny. Większe powierzchnie łąk użytkowanych ekstensywnie znajdują się w okolicy wsi Osowiec, Płochowo, Budne-Żarnowo i Wólka Piaseczna, drugi większy kompleks znajduje się w otoczeniu Jegrzni na jej odcinku ujściowym.

Region Goniądzki obejmuje tereny wysoczyznowe stanowiące południowo-wschodnią część gminy. Charakteryzują się stosunkowo korzystnymi warunkami przestrzeni produkcji rolnej. Gleby chronione (od IIIa do IVb klasy bonitacyjnej) stanowią 48,5% gruntów ornych.

Skłają macierzystą gleb obszaru gminy są utwory czwartorzędowe pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego wykształcone w postaci glin, piasków, lokalnie pyłów oraz w dolinach i zagłębieniach namułów, torfów i piasków rzecznych. Stąd też pod względem składu mechanicznego gleby obszaru gminy zaliczane są do glin lub piasków gliniastych względnie piasków słabogliniastych całkowitych lub podścielonych piaskiem luźnym i piasków luźnych całkowitych.

Pod względem typologicznym gleby części wysoczyznowej gminy są zdominowane przez gleby piaskowe różnych typów genetycznych (bielicowe, rdzawe, brunatne kwaśne) oraz gleby brunatne wyługowane i kwaśne.

Gleby pseudobielicowe występują bardzo lokalnie. Natomiast czarne ziemie, gleby murszowo-mineralne, gleby mułowo-torfowe oraz gleby torfowe i murszowo-torfowe występują odpowiednio w dolinie Biebrzy oraz w rozproszeniu na obszarze wysoczyznowym, głównie na użytkach zielonych położonych w dolinach cieków wodnych i obniżeniach terenowych.

1.5.1. Waloryzacja użytkowo-rolnicza gleb.

- a) Udział powierzchniowy i procentowy klas bonitacyjnych gruntów ornych i użytków zielonych łącznie miasta i gminy przedstawia się jak niżej:

Tabela 6

grunty orne			użytki zielone		
klasa	ha	%	klasa	ha	%
IIIa	4	0,1	II	1	0,0
IIIb	145	2,1	III	68	1,1
IVa	1047	15,2	IV	1228	19,2
IVb	2146	31,1			
V	2119	30,8	V	1829	28,6
VI	1269	18,4	VI	3089	48,2

VIR7	161	2,3	VIPsZ	186	2,9
razem	6891	18,3	razem	6401	17,0
razem użytki rolne				13292	35,3
lasy				11689	31,1
grunty pozostałe				12687	33,6
Ogólna powierzchnia ewidencyjna				37668	100%

b) Kompleksy przydatności rolniczej gleb ilustruje poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela 7

Nr kompleksu	Nazwa kompleksu	ha	%
1	2	3	4
1	pszenny bardzo dobry	-	-
2	pszenny dobry	152	2,2
3	pszenny wadliwy	2	0,0
4	żytni bardzo dobry	1036	15,3
5	żytni dobry	1983	29,2
6	żytni słaby	1584	23,4
7	żytni bardzo słaby	1360	20,0
8	zbożowo-pastewny mocny	161	2,4
9	zbożowo-pastewny słaby	509	7,5
RAZEM		6787	18,0
Użytki zielone			
1z	użytki zielone bardzo dobre i dobre	-	-
2z	użytki zielone średnie	2328	38,6
3z	użytki zielone słabe i bardzo słabe	3713	61,4
RAZEM		6041	16,0
RAZEM UŻYTKI ROLNE		12828	34,0
RN-grunty rolniczo nieprzydatne		464	1,2
Ogólna powierzchnia geodezyjna		37668	

Źródło: Warunki przyrodnicze produkcji rolnej; woj. łomżyńskie – Puławy 1979 r.

Niewielkie rozbieżności wynikające z porównania powyższych danych ze strukturą użytkowania gruntów z 1995 r. nie mają istotnego znaczenia w ich rozmieszczeniu przestrzennym na terenie gminy ani też nie rzutują na ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy.

1.5.2. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Tabela 8

Ocena gleb w punktach				Wskaźnik	
grunty orne		użytki rolne		jakości i przydatności rolniczej gleb	
bonitacja	przydatność rolnicza	bonitacja	przydatność rolnicza	grunty orne	użytki rolne
35,6	42,3	30,5	37,2	39,0	33,8
bonitacji			ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej		
agroklimatu	rzeźby terenu	warunków wodnych	grunty orne	użytki rolne	
8,0	4,6	2,8	54,4	49,2	

Źródło: JUNG Puławy 1979 r.

Powyższy wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (49,2) lokuje gminę Goniądz na 35 miejscu w byłym woj. łomżyńskim, średni wskaźnik wojewódzki 57,1 a krajowy 66,6 pkt

Z powyższego wynika, że warunki przyrodnicze w odniesieniu do obszaru całej gminy Goniądz nie są zbyt korzystne.

Korzystnymi warunkami rozwoju funkcji rolniczej odznaczają się głównie tereny wysoczyznowe położone w południowo-wschodniej części gminy.

Z uwagi na jakość gleb i warunki produkcji rolniczej na terenie gminy Goniądz wyodrębniają się dwa obszary względnie jednorodne do rozwoju funkcji rolniczej, a mianowicie:

- obszar położony na wschód i południe od Goniądza. Jest to obszar typowo rolniczy, obejmujący dominującą część terenów rolniczych gminy. Charakteryzuje się stosunkowo dobrymi glebami (przewaga IV kl. bonitacyjnej), położeniem poza granicami Biebrzańskiego Parku Narodowego i w znacznej części poza jego strefą ochronną (otuliną) oraz dużą swobodą w zakresie działalności gospodarczej.
- obszar położony w zachodniej części gminy obejmujący tereny rolne w rejonie Osowca. Jest to obszar rolniczy charakteryzujący się stosunkowo niską jakością gleb i warunkami produkcji rolnej – przeważają gleby V i VI klasy bonitacyjnej oraz znacznymi podmokłościami mimo jego zmeliorowania. Z uwagi na warunki naturalne można go zaliczyć do obszarów o ograniczonej swobodzie gospodarowania.

1.6. Lasy.

Według podziału Polski na regiony przyrodniczo-leśne lasy gminy Goniądz leżą w II^{ej} krainie przyrodniczo-leśnej – Mazursko-Podlaskiej Dzielnicy Wysoczyzny Bielsko-Podlaskiej i Dzielnicy Puszczy Augustowsko-Suwalskiej charakteryzującej się występowaniem prawie wszystkich nizinnych typów siedliskowych lasów, których rozmieszczenie jest wyraźnie zróżnicowane.

W podziale administracyjnym lasy gminy Goniądz należą do Nadleśnictwa Knyszyn i obręb leśny Trzcianne.

Lesistość gminy Goniądz przedstawia się następująco:

Tabela 9

Rok	Ogólna powierzchnia gminy w ha	powierzchnie lasów				razem	% udział lasów w ogólnej powierzchni gminy
		państwowe		prywatne ^x			
		ha	%	ha	%		
1995	37668	7842	74,0	2760	26,0	10602	28,1

x – lasy występujące w indywidualnych gospodarstwach rolnych w granicach gminy.

Źródło: Podstawowe dane statystyczne wg miast i gmin – Urząd Statystyczny w Łomży 1996 r.

Lasy państwowe gospodarstwa leśnego, które zajmują 74,0% ogólnej powierzchni lasów gminy i 20,8% ogólnej powierzchni gminy oraz lasy prywatne stanowiące 26,0% ogólnej powierzchni lasów gminy i 7,3% ogólnej powierzchni gminy występują w stosunkowo zwartych kompleksach głównie w parku narodowym i w jego otulinie.

Największe kompleksy tych lasów to:

- obszar leśny położony na siedliskach mineralnych w południowej części gminy wzdłuż tzw. Carskiej Drogi. W kompleksie tym dominują drzewostany sosnowe na siedliskach borów i borów mieszanych. W części wschodniej tego kompleksu występują olsy a w obniżeniach międzymorenowych – bory bagienne. Są to lasy użytkowane gospodarczo, 90% tego kompleksu stanowią lasy państwowe a ca 10% lasy prywatne.
- obszar leśny położony na siedliskach bagiennych w zachodniej części gminy na północ od Wólki Piasecznej. Dominują brzeziny (brzeziny karpickie) i łozowiska. Lasy państwowe tego kompleksu stanowią ca 95%, a lasy prywatne tylko 5%.

- obszar leśny położony na siedliskach bagiennych i mineralnych w północnej części gminy. Dominująca część tych lasów objęta jest rezerwatem ścisłym „Czerwone Bagno”. Główne siedliska leśne tego obszaru to bór bagienno lub zbiorowiska boru mechowiskowego, brzeziny bagienne oraz zbiorowiska zaroślowe.

W północnej części tego kompleksu tuż poza rezerwatem „Czerwone Bagno” występują lasy na siedliskach mineralnych (sandr). Są to siedliska borowe stopniowo przechodzące w siedliska borów mieszanych i łąkowych, lokalnie występują także świerczyny.

Jest to obszar leśny o zróżnicowanej strukturze własnościowej, ca 60% stanowią lasy państwowe i ca 40% lasy prywatne. Są to lasy o nieokreślonej gospodarce leśnej i trudne do zagospodarowania.

Pozostałe lasy położone głównie na wysoczyźnie poza parkiem i jego otuliną występują w znacznym rozdrobieniu i stanowią własność prywatną gospodarstw rolnych.

Skład gatunkowy lasów w gminie Goniądz wg % udziału grup rodzajowych drzew przedstawia się jak niżej:

- 40% - sosna i modrzew,
- 4% - świerk,
- 2% - dąb, jesion, klon, jawór, wiąz,
- 39% - grab, brzoza i rabinia akacjowa,
- 15% - olcha,
- 0% - osika, lipa, wierzba i topola.

Drzewostany wg klas wieku (lat) w % ogólnej powierzchni lasów przedstawiają się następująco:

- 1-20 K.W. – 10%,
- 21-40 K.W. – 21%,
- 41-60 K.W. – 25%,
- 61-80 K.W. – 22%,
- 81-100 K.W. – 13%
- > K.W. – 9%

Podstawowe wskaźniki techniczno-ekonomiczne dla lasów państwowych w gminie Goniądz przedstawiają się następująco:

- zatrudnienie w leśnictwie w osobach na 100 ha – 1,4,
- intensywność cięć – trzebień w m³/ha – 18,8,
- przeciętna zasobność w m³/ha – 185,
- przeciętny wiek drzewostanów – 61 lat.

Źródło: R.Pajda: Ekonomiczne scenariusze wdrożenia ekorozwoju na obszarze funkcjonalnym „Z.P.P” – Zeszyt 5 Białystok – Kraków 1996 r.

Gospodarka leśna w lasach państwowych prowadzona jest w oparciu o plan urządzeniowy gospodarstwa leśnego Nadleśnictwa Knyszyn a w lasach prywatnych w oparciu o uproszczone plany urządzenia lasów poszczególnych obrębów wsi.

Lasy na obszarze gminy Goniądz nie są zagrożone szkodliwym oddziaływaniem gazów i pyłów.

1.7. Warunki klimatyczne.

Warunki klimatyczne gminy Goniądz znacznie odbiegają od warunków panujących w Polsce środkowej i zachodniej. Mieszczą się one w ogólnej charakterystyce Niziny Północnopodlaskiej.

W podziale województwa białostockiego na krainy klimatyczne (wg S.J. Pióro – 1973r.) obszar wysoczyzny gminy Goniądz zaliczony został do Krainy Wysoczyzn Północnopodlaskich (Wysoczyzna Białostocka). Natomiast obszary położone w dolinie Biebrzy zaliczone zostały do Krainy Kotliny Biebrzańskiej, która charakteryzuje się nieco odmiennym reżymem opadowym, wilgotnością powietrza, częstotliwością występowania burz i gradów, okresem zalegania pokrywy śnieżnej oraz swoistym przebiegiem zachmurzenia.

Klimat Kotliny Biebrzańskiej wywiera swój wpływ na przyległe nisko położone obszary Wysoczyzny Białostockiej (południowo-wschodnia część gminy) co uwidacznia się przez zwiększoną wilgotność powietrza, niższe temperatury wiosny i lata oraz nieco wyższe w listopadzie i grudniu.

Poniższą charakterystykę klimatu obszaru gminy oparto głównie o dane meteorologiczne ze stacji Biebrza, Dębowo, Osowiec i Mońki z okresu lat 1948-1967 wg opracowania S.J. Pióro „Klimat województwa białostockiego”.

Dane stacji klimatologicznej Biebrza oraz stacji opadowej Dębowo i częściowo Osowiec reprezentują Kotlinę Biebrzańską ca dane stacji klimatologicznej Białystok i Mońki Wysoczyznę Białostocką.

1.7.1. Temperatura.

Rozkład roczny temperatury w °C, średnie oraz absolutne maksyma i minima ilustruje poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela 10

L.p.	Stacja meteorologiczna	Rodzaj obserwacji	miesiące												średnia roczna
			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
1.	Biebrza	Sr.	-4,4	-4,6	-1,2	6,5	11,9	15,8	17,1	16,0	12,1	7,0	2,0	-1,6	6,4
		Max.	6,9	11,9	16,6	25,7	30,7	31,4	34,8	35,1	30,8	24,4	16,3	13,5	
		Min.	-	-35,3	-30,0	-8,2	-6,4	0,9	1,7	0,7	-4,8	-12,4	-20,3	-27,1	
2.	Białystok	Sr.	-4,3	-4,2	-0,6	7,2	12,9	16,7	18,0	16,7	12,6	7,5	2,2	-1,6	6,9
		Max.	7,7	9,9	17,2	29,3	31,7	32,4	36,0	34,6	30,9	25,4	16,5	13,8	
		Min.	-38,4	-30,8	-22,6	-6,9	-4,3	-0,7	5,3	-0,8	-3,8	-11,2	-20,7	-22,5	

Istotnym uwarunkowaniem wynikającym głównie z rozkładu temperatury jest to, że:

- przejście średniej temperatury dobowej przez tzw. progi termiczne przypada dla 0°C (okres gospodarczy) w Białymstoku na ca 20 marca i ca 30 listopada a w Biebrzy na 23 marca i 26 listopada; dla 5°C (okres wegetacyjny) w Białymstoku na 7 kwietnia i 3 listopada, w Biebrzy na 9 kwietnia i 27 października; dla 15°C w Białymstoku na 25 maja i 5 września, w Biebrzy na 4 czerwca i 25 sierpnia,
- okres wegetacyjny trwa średnio w Białymstoku 200 dni a w Biebrzy kształtuje się w przedziale 196-186 dni,
- średni okres bezprzymrozkowy w Białymstoku wynosi 155 dni a w Biebrzy ca 124 dni,
- pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio w Białymstoku ca 96 dni a w Biebrzy ca 74,7 dni i ca 86,4 dnia w Dębowie.

1.7.2. Opady atmosferyczne.

Średni roczny rozkład opadów atmosferycznych, sumy maksymalne i minimalne oraz wskaźnik opadów okresu wegetacyjnego przedstawia poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela 11

L.p.	Stacja meteorologiczna	Rodzaj obserwacji	miesiące												średnia roczna	Wskaźnik % V-X
			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
1.	Biabrz a	Śr.	22	23	23	37	48	60	84	76	45	38	43	36	535	65,3
2.	Dęb owo	Śr.	21	24	23	35	49	63	67	73	53	35	38	31	510	66,7
		Max.	49	42	56	60	96	116	115	167	141	113	85	77	672	
		Min.	7	3	2	14	14	19	12	6	13	1	18	11	302	
3.	Oso wiec	Śr.	28	31	27	39	51	66	78	71	52	35	48	39	565	62,5
		Max.	50	51	54	70	111	123	134	145	170	92	113	110	753	
		Min.	12	6	6	13	18	16	9	22	9	1	16	9	369	
4.	Mońki	Śr.	30	35	30	37	53	71	76	79	52	42	45	39	587	63,5

Ponadto:

- średnia roczna częstotliwość burz (okres 1953-1967) wynosiła: w Biebrzy – 13,7; w Osowcu – 11,6 i w Mońkach – 14,9,
- obszar na kierunku Osowiec-Mońki charakteryzuje się dużą częstotliwością gradów – do 6 przypadków,
- średnia roczna wilgotność powietrza w Kotlinie Biebrzańskiej wynosi 84% a na wysokości utrzymuje się w granicach 82-83%,
- średnie roczne zachmurzenie na pograniczu wysoczyzny z doliną Biebrzy wynosi 6,8 pokrycia nieba. Ilość dni pochmurnych od 155 do 166 a pogodnych 26-27 dni,
- średnia suma godzin usłonecznienia (okres 1955-1967) w miesiącach VI-VIII w Biebrzy wynosiła 634,0 (43,2%) a w Białymstoku 661,2 (43,4%).

1.7.3. Dynamika powietrza atmosferycznego.

Rozkład średniej częstotliwości wiatrów i prędkości w m/s na poszczególne kierunki oraz częstotliwość cisza za okres obserwacji 1953-1967 ilustruje poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela 12

L.p.	Stacja meteorologiczna	%	Kierunki								cisza w %
			Vm/s	N	NE	E	SE	S	SW	W	
1.	Biebrza	%	10,6	7,5	10,9	11,0	10,7	16,2	18,8	14,3	20,0
		V	3,3	3,4	3,3	3,5	3,7	4,3	4,4	3,4	
2.	Białystok	%	8,9	6,7	8,2	12,3	13,1	17,5	20,4	12,9	12,9
		V	2,9	3,0	3,4	3,7	3,5	3,5	3,5	3,6	

Częstotliwość wiatrów z kierunków zachodnich (NW, W, SW) w Biebrzy osiąga 49,3%, w Białymstoku 50,8%, a wiatrów wschodnich (NE, E, SE) w Biebrzy 29,4% i w Białymstoku 27,2%.

Reasumując należy stwierdzić, że warunki klimatyczne gminy Goniądz nie stanowią bariery w rozwoju gospodarczym a w szczególności w rozwoju rolnictwa i turystyki.

1.8. Obszary i obiekty podlegające szczególnej ochronie prawnej.

Na terenie gminy Goniądz znajdują się następujące obszary i obiekty prawnie chronione:

- Obszar Biebrzańskiego Parku Narodowego wraz z jego strefą ochronną (otuliną) obejmujący znaczną część Kotliny Biebrzańskiej charakteryzującej się specyficzną dla dolin

rzecznych strefowością roślinności, bogactwem ornitofauny oraz największym i najbardziej naturalnymi w Środkowej Europie kompleksami torfowisk.

Biebrzański Park Narodowy ma rekomendacje do uznania za Obiekt Dziedzictwa Światowego wydane przez Komisję Parków Narodowych i Obszarów Chronionych IUCN (Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody i Zasobów Naturalnych) oraz Federację Parków Narodowych i Parków Natury Europy.

Są to tereny rozwoju głównie turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej oraz badań naukowo-dydaktycznych na skalę krajową i międzynarodową.

Podstawę prawną działania Biebrzańskiego Parku Narodowego stanowi rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 września 1993 r. w sprawie utworzenia Biebrzańskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 86, poz. 399).

- Rezerwat przyrody „Czerwone Bagno” położony w Kotlinie Biebrzańskiej na terenie Parku Narodowego. Obejmuje lasy i bory mieszane, bór bagienny, ols, kępy wierzbniaków oraz zespoły roślinności torfowiskowej. Stanowi największą naturalną ochronę łośi w Polsce oraz miejsce występowania wielu innych gatunków zwierzyny a w tym orła przedniego. Rezerwat zamknięty dla turystyki.
- Obszar chronionego Krajobrazu Doliny Biebrzy ustanowiony rozporządzeniem Nr 14/98 Wojewody Łomżyńskiego z dnia 19 maja 1998r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego Krajobrazu na terenie woj. łomżyńskiego.
- Celem ochrony jest zachowanie wyróżniających się krajobrazowo terenów o różnych typach ekosystemów.
- Zasady zagospodarowania (zakazy) określa wyżej cytowane rozporządzenie (Dz. Urz. Woj. Łomżyńskiego Nr 6, poz. 56).
- Pomniki przyrody:

Na terenie gminy Goniądz aktualnie występują następujące pomniki przyrody:

- Jałowiec pospolity o obwodzie pnia 1,07 m i wysokości 4,50 m położony w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego w miejscowości Olszowa Droga.
- Uznany za pomnik przyrody w drodze zarządzenia Wojewody Łomżyńskiego Nr 58/83 z dnia 31.12.1983r.
- Jałowiec pospolity o obwodzie pnia 0,54 m i wysokości 5 m – j.w.
- Wiąz polny o obwodzie na wysokości 1,3 m – 270 cm i wysokości 19 m położony w m. Goniądz ul. Wojska Polskiego 29 – właściciel Zarząd Miasta Goniądz. Uznany za pomnik przyrody – rozporządzenie Wojewody Łomżyńskiego Nr 5/92 z dnia 12.03.1992 r.
- Dąb szypułkowy w wieku 200 lat (powalony uderzeniem pioruna) położony w Leśnictwie Tajno oddz. 181f – B.P.N. rozporządzenie uznające za p.p. – j.w.

1.9. Zagrożenie i degradacja środowiska.

Obszar gminy Goniądz charakteryzuje się stosunkowo niewielkim stopniem przekształcenia środowiska przyrodniczego. Źródła powstawania zagrożeń i konfliktów ze środowiskiem przyrodniczym wynikają głównie z:

- rozwoju i funkcjonowania miasta Goniądza oraz innych jednostek osadniczych położonych w obrębie obszaru gminy a także poza jej granicami administracyjnymi zwłaszcza położonych w górę rzeki Biebrzy,
- sposobu składowania i utylizacji odpadów stałych i płynnych,
- intensyfikacji rolnictwa – nawożenie i chemiczna ochrona roślin,
- eksploatacja surowców mineralnych,
- natężenia ruchu i transportu komunikacyjnego.

1.9.1. Zagrożenia wód powierzchniowych.

Stan czystości wód powierzchniowych został omówiony w pkt 1.4.1. lit. d niniejszego tekstu.

Potencjalne zagrożenia zarówno dla wód powierzchniowych jak i gruntowych może stanowić brak oczyszczalni ścieków w rejonach grupowego zwodociągowania wsi.

Na stan czystości wód może także negatywnie wpływać działalność związana z produkcją rolną a zwłaszcza nadmierne stosowanie nawozów sztucznych i środków chemicznej ochrony roślin.

Zagrożenie dla wód a zwłaszcza wód podziemnych stanowi również nieprawidłowa utylizacja odpadów a w szczególności tych odpadów, które zawierają różnego rodzaju niebezpieczne związki toksyczne. Przy czym nadmienia się, że szczególnej ochronie wód podziemnych podlega obszar G.Z.P.W. – Pradolina Biebrza.

1.9.2. Zagrożenia powietrza atmosferycznego.

Gmina Goniądz charakteryzuje się stosunkowo czystym powietrzem atmosferycznym.

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są kotłownie lokalne i paleniska indywidualne oraz transport.

W strukturze zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego dominują zanieczyszczenia pyłowe i gazowe pochodzące z procesów energetycznego spalania paliw stałych, głównie węgla kamiennego, koksu i drewna.

Z uwagi na tendencje wzrostowe natężenia ruchu kołowego na terenie gminy należy liczyć się także ze skażeniami pochodzenia komunikacyjnego a zwłaszcza wzdłuż drogi krajowej nr 669 Białystok-Knyszyn-Mońki-Osowiec-Ełk oraz drogi wojewódzkiej nr 670 Osowiec-Goniądz-Suchowola.

Aktualnie zanieczyszczenia dwutlenkiem azotu i tlenkiem węgla wzdłuż w/w tras jak i innych są niewielkie i nie stwarzają zagrożenia dla środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi.

Ogólnie rzecz biorąc zanieczyszczenia atmosferyczne na terenie gminy Goniądz są o wiele niższe od wartości dopuszczalnych stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu.

Listę substancji zanieczyszczających, dopuszczalne wartości stężeń tych substancji w powietrzu oraz czas ich obowiązywania na terenie gminy poza obszarem parku narodowego określa Załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28 kwietnia 1998r. (Dz. U. Nr 55, poz. 355).

Natomiast w obszarze Biebrzańskiego Parku Narodowego listę substancji zanieczyszczających, dopuszczalne wartości stężeń tych substancji w powietrzu określa Załącznik nr 2 do w/w rozporządzenia.

Jednocześnie nadmienia się, że ocena sytuacji radiologicznej w oparciu o wyniki pomiarów skażeń dokonanych przez specjalistyczne jednostki nie wykazała żadnych zagrożeń dla środowiska i ludzi na terenie gminy i całego województwa.

1.9.3. Zagrożenia hałasem i wibracjami oraz elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym.

a) Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zostały określone w Tabeli 1 i Tabeli 2 stanowiących załącznik do rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 13 maja 1998r. (Dz. U. Nr 66, poz. 436 z 1998r.).

Główne źródła hałasu stanowi zazwyczaj przemysł i komunikacja. Zagrożenia tego rodzaju hałasem na terenie gminy są praktycznie znikome. Pewne lokalne uciążliwości w tym zakresie mogą wystąpić w rejonie stacji kolejowej Osowiec Twierdza oraz w rejo-

nach funkcjonowania istniejących drobnych zakładów produkcyjnych oraz usługowych działających na podstawie wpisu do ewidencji zakładów prowadzących działalność gospodarczą.

W takich przypadkach należy przestrzegać zasadę, iż hałas i wibracje przekraczające dopuszczalne natężenie nie mogą sięgać poza obręb działki, na której są wytwarzane.

Natomiast w celu ograniczenia ewentualnych uciążliwości wynikających z nadmiernego hałasu komunikacyjnego należy stosować zabezpieczenia techniczne w trakcie modernizacji, przebudowy i budowy dróg głównych w miejscach ich szczególnej uciążliwości dla otoczenia, co może wymagać uprzedniego wykonania oceny uciążliwości określonej trasy komunikacyjnej.

Dopuszczalne poziomy hałasu powodowane przez w/w źródła określa Tabela 1.

Przez teren gminy przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna WN 110 kV Białystok-Mońki-Osowiec-Grajewo ze stacją transformatorową rozdzielczą RPZ 110/15kV zlokalizowaną w Osowcu.

Dopuszczalny poziom hałasu powodowany przez linie elektroenergetyczne określa Tabela 2 – załącznik do w/w rozporządzenia.

- b) Na obszarze gminy Goniądz głównym urządzeniem wytwarzającym elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące szkodliwe dla ludzi i środowiska jest napowietrzna linia elektroenergetyczna WN 110 kV Białystok-Mońki-Osowiec-Grajewo.

Od w/w linii WN 110 kV należy zachowywać strefę ochronną o szerokości – min. 14,5 m od skrajnego przewodu linii przy zalecanej odległości od osi linii 40 m. Szczegółowe zasady ochrony przed promieniowaniem szkodliwym dla ludzi i środowiska dopuszczalne poziomy promieniowania jakie mogą występować w środowisku oraz wymagań obowiązujących przy wykorzystaniu pomiarów kontrolnych, promieniowanie określa rozporządzenie Ministra OŚZNiL z dnia 11 sierpnia 1998r. (Dz. U. Nr 107, poz. 676).

1.9.4. Zagrożenia powierzchni ziemi i innych elementów środowiska przyrodniczego.

- a) Zagrożenia powodowane eksploatacją surowców mineralnych.

Powierzchniowa degradacja i dewastacja terenów a zwłaszcza rzeźby terenu związana jest głównie z eksploatacją surowców mineralnych.

Wielkość i zakres eksploatacji surowców mineralnych wraz z określeniem potrzeb rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych szczegółowo przedstawiono w pkt 1.3.2. niniejszego tekstu.

Ponadto w zależności od głębokości eksploatacji surowców oraz sposobu ich wydobycia (np. sprzętem mechanicznym) istnieje możliwość zarówno zakłócenia układu funkcjonowania wód wglębnych jak i ich chemicznego zanieczyszczenia (smary, oleje itp.).

- b) Zagrożenia odpadami.

Jednym z poważnych zagrożeń i degradacji środowiska są odpady komunalne i przemysłowe. Odpady, a w szczególności te, które nie są odpowiednio składowane (utylicowane) wywierają negatywny wpływ na stan środowiska przyrodniczego, głównie w formie skażenia wody, gleby, powietrza, niszczenia walorów krajobrazowych łącznie z wyłączeniem z użytkowania określonych terenów rolnych lub leśnych.

Odpady stałe składowane są na zalegalizowanym wysypisku komunalnym o powierzchni ca 2,0 ha położonym na gruntach wsi Łazy. Wysypisko to jest eksploatowane, wykorzystanie dotychczasowe ca 20% wymaga modernizacji i rozbudowy. Na terenie gminy funkcjonują również wysypiska wiejskie nieurządzone zajmujące przeważnie wyrobiska poeksploatacyjne.

Zagrożenia odpadami wynikają również z faktu, że na przedmiotowe wysypiska trafiają również substancje niebezpieczne codziennego użytkowania np. leki, środki owadobójcze, baterie, lampy rtęciowe, smary, rozpuszczalniki itp.

Celem uniknięcia takich zagrożeń niezbędny jest rozdzielczy system gromadzenia odpadów. Trudności w znalezieniu odpowiednich miejsc pod wysypiska, wysoki koszt ich urządzania a także sposób składowania i utylizacji tych nieczystości stanowi realne przesłanki do pogarszania stanu środowiska.

Dlatego też należy organizować składowiska przejściowe z pełną segregacją odpadów tj. ustawianie kontenerów w miejscach wytwarzania odpadów z docelowym ich wywożeniem na wysypisko gminne (komunalne), a także do zakładów bezpiecznego przetwarzania.

We wsiach zwodociągowanych brak jest kanalizacji sanitarnych w tym małych oczyszczalni ścieków co w konsekwencji może doprowadzić do zanieczyszczenia zarówno wód powierzchniowych jak i podziemnych.

W związku z powyższym nieczystości płynne (ścieki) czasowo powinny być unieszkodliwiane poprzez ich gromadzenie w lokalnych szczelnych zbiornikach a następnie wywożone do punktu zlewnego komunalnej oczyszczalni ścieków w Goniądzu lub innej najbliższej położonej.

1.10. Funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.

1.10.1. Podstawowa struktura funkcjonalno-przyrodnicza gminy

W strukturze obszaru gminy Goniądz istotną rolę odgrywają jej przyrodnicze struktury funkcjonalno-przyrodnicze tworzące tzw. **system ekologiczny gminy.**

Do głównych obszarów (struktur) systemu ekologicznego gminy należą:

- a) doliny rzek, a w tym:
 - dolina rzeki Biebrzy jako element wielkoprzestrzenny tworzący układ powiązań przyrodniczych o znaczeniu ponadregionalnym (E.K.S.O.CH.) i funkcjach: ekologicznej, bioklimatycznej, dydaktyczno-naukowej, krajobrazowej, turystycznej i gospodarczej.
 - dolina rzeki Ełk (dolny odcinek) – wielkoprzestrzenny element systemu przyrodniczego o znaczeniu regionalnym i funkcjach: ekologicznej, krajobrazowej i gospodarczej.
 - doliny rzek – Boberka, Czarna Struga, Gołda, Kanał Woźnawiejski i inne doliny mniejszych cieków wodnych jako elementy drobnoprzestrzenne systemu przyrodniczego gminy o znaczeniu lokalnym i funkcjach: ekologicznych, krajobrazowych i gospodarczych
 - Szczegółowa charakterystyka i znaczenie w/w elementów została omówiona w pkt 1.4.1. niniejszego tekstu.
- b) Wszystkie kompleksy leśne jako istotne elementy systemu przyrodniczego gminy o znaczeniu lokalnym i funkcjach ekologicznych, gospodarczych i krajobrazowych. W większości lasy te w powiązaniu z ciągami ekologicznymi ekosystemu dolin rzecznych zachowują układ ciągłości przestrzennej systemu. Szczegółowa charakterystyka i znaczenie tych elementów została zawarta w pkt 1.6. niniejszych uwarunkowań.
- c) Elementami wspomagającymi i współdziałającymi w zakresie funkcjonowania systemu ekologicznego gminy są tereny otwarte o charakterze rolno-osadniczym, głównie tereny upraw polowych i zieleni towarzyszącej osadnictwu ze szczególną funkcją miasta Goniądz.
- d) Podstawowym warunkiem rozwoju gospodarczego i zagospodarowania przestrzennego gminy jest zachowanie walorów w/w struktur środowiska przyrodniczego z jednoczesnym zapewnieniem możliwości jego właściwego funkcjonowania.

W związku z powyższym obszary systemu ekologicznego (strefy ekologicznej) gminy podlegać powinny ochronie przed zainwestowaniem i degradacją, głównie sanitarną.

- e) Wszystkie pozostałe obszary tj. poza systemem przyrodniczym (terenami otwartymi) posiadają warunki abiotyczne do rozwoju różnych form osadnictwa i zabudowy. Przy czym należy podkreślić, że są to zarazem obszary o podstawowych wartościach rolniczej przestrzeni produkcyjnej stwarzających odpowiednie warunki do rozwoju określonych form gospodarki żywnościowej.

1.10.2. Główne wnioski do kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

1. Utrzymanie wartości i walorów terenów aktywnych biologicznie tworzących system ekologiczny w strukturze przestrzennej obszaru gminy.
2. Utrzymanie naturalności i ciągłości terenów systemu ekologicznego jako warunku niekołizyjnego ich funkcjonowania z rozwojem zainwestowania gminy.
3. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, w szczególności ujęć wód komunalnych, wód rzeki Biebrzy i G.Z.W.P. „Pradolina Biebrza”, przed zanieczyszczeniami sanitarnymi i nadmierną eksploatacją – stosowanie do ustalonych klas czystości i nienaruszalności przepływów biologicznych rzek i jakości wód G.Z.W.P.

W tym także wnioskuje się o potrzebę:

- skutecznego rozwiązywania, unieszkodliwiania ścieków w rejonach grupowego zwozdociągowania wsi,
 - poprawy dyspozycyjności wód w elementarnych zlewniach obszaru gminy.
4. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń do atmosfery pochodzących ze źródeł energetycznych i zakładów przemysłowych oraz komunikacji.
Ochrona zabudowy mieszkaniowej i walorów przyrodniczych przed negatywnym wpływem zanieczyszczeń atmosferycznych – stosowanie do obowiązujących norm państwowych.
Zmniejszenie emisji energetycznych można będzie osiągnąć m.in. poprzez gazyfikację gminy.
 5. Niwelacja zagrożeń hałasem oraz promieniowaniem elektromagnetycznym niejonizującym głównie w obszarach stałego zamieszkania ludzi i obszarach rekreacji.
 6. Ochrona i racjonalne gospodarowanie rolniczą przestrzenią produkcyjną, a w tym ochrona przed:
 - zanieczyszczeniami odpadami stałymi i płynnymi,
 - nieuzasadnionym przeznaczaniem wartościowych gruntów rolnych na cele inne niż rolnicze,
 - negatywnymi skutkami powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych.

Preferowanie z ew. ukierunkowaniem rozwoju rolnictwa ekologicznego zapewniającego produkcję „zdrowej żywności”, szczególnie z uwagi na możliwość rozwoju turystyki powiązanej z funkcjonowaniem Biebrzańskiego Parku Narodowego.

2. Sieć osadnicza, funkcje gminy, środowisko kulturowe.

2.1. Sieć osadnicza, funkcje gminy.

Sieć osadniczą w gminie tworzą: 1 miasto oraz 24 sołectwa (28 miejscowości).

Pod względem układu osadniczego wsie mają przeważnie charakter ulicówek i wielodrożnic. Istnieje też zabudowa kolonijna.

Miasto Goniądz pełni funkcje obsługi gminy na poziomie lokalnym oraz w zakresie szkolnictwa na poziomie ponadgminnym, a także funkcje turystyczne związane z Biebrzańskim Parkiem Narodowym, które swym świadczeniem usług wykraczają poza gminę i region.

Wszystkie wsie poza wsią Osowiec Twierdza pełnią funkcje rolnicze z niewielkim programem usług podstawowych.

Wieś Osowiec Twierdza pełni funkcje specjalne związane z administrowaniem Biebrzańskim Parkiem Narodowym oraz obronnością.

Cała gmina pełni funkcje rolnicze o kierunkach produkcji zbóż, ziemniaków oraz hodowli trzody chlewnej. Uzupełniającymi funkcjami gminy są funkcje ekologiczne oraz turystyczna.

2.2. Środowisko kulturowe.

2.2.1. Obiekty o wartościach historyczno-kulturowych, w tym archeologiczne.

2.2.1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków.

Z terenu miasta i gminy do rejestru zabytków wpisano następujące obiekty (przedstawione na rysunku uwarunkowań w skali 1:25000):

a) w mieście Goniądz:

- Zespół urbanistyczny (nr rej. 411),
- Zespół Kościoła parafialnego p.w. św. Agnieszki i św. Antoniego Padewskiego tj:
 - kościół, mur. 1924-31 (nr rej. 94),
 - plebania, pocz. XX wieku,
- cmentarz rzymskokatolicki (nr rej. 361),
- kaplica p.w. św. Floriana, 1864r., mur. (nr rej. 95),
- kaplica cmentarna p.w. Ducha Świętego (nr rej. 93),

b) we wsi Osowiec Twierdza:

- Zespół Fortyfikacji (nr rej. 551).

2.3. Obiekty o wartościach historyczno-kulturowych, w tym archeologiczne.

Na terenie miasta i gminy znajduje się szereg obiektów o wartościach historyczno-kulturowych nie objętych decyzjami konserwatorskimi, jednak będących w kręgu zainteresowania Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Są to budynki, cmentarze oraz stanowiska archeologiczne:

a) budynki i cmentarze:

w. Białosuknia

1. Dom nr 22, mur., 1925r.,
2. Dom nr 24, drewn., 1900r.,
3. Stodoła w zagr. nr 32, drewn., pocz. XX w.,

w. Downary

1. Zespół kościoła parafialnego p.w. M.B. Anielskiej:
 - a) kościół, mur., 1925r.,
 - b) plebania mur., 1925r.
2. Cmentarz rzymskokatolicki,
3. Dom nr 6, drewn., k. XIX w.,
4. Dom nr 9, mur., XIX/XX w.,
5. Dom nr 30, mur., 1921r.

m. Goniądz (decyzje w zał.)

1. Cmentarz rzymskokatolicki,
2. Cmentarz żydowski,

ul. Dolistowska

3. Dom nr 12, drewn., pocz. XX w.
4. Dom nr 15, drewn., k. XIX w.,

ul. Fabryczna

5. Dom nr 5, drewn., pocz. XX w.

ul. Grodzieńska

6. Dom nr 2, drewn., pocz. XX w.,
7. Dom nr 5, drewn., l. 20 XX w.,

ul. Kościuszki

8. Dom nr 2, drewn., l. 20 XX w.,
9. Dom nr 54, drewn., l. 20 XX w.,
10. Dom nr 62, mur., l. 20 XXw.,

ul. 1 Maja

11. Dom nr 6, drewn., l. 20 XX w.,
12. Dom nr 24, drewn., pocz. XX w.,
13. Dom nr 67, mur., pocz. XX w.,
14. Dom nr 77, drewn., k. XIX w.,

ul. Mickiewicza

15. Dom nr 4/6, mur., 1926r.,
16. Dom nr 7, mur., l. 20 XX w.,
17. Dom nr 10.12, drewn., l. 20 XX w.,
18. Dom nr 48, drewn., l. 20 XX w.,

ul. Stary Rynek

19. Dom nr 17, mur., l. 20 XX w.,

ul. Szpitalna

20. Dom nr 2, mur. l. 20 XX w.,
21. Dom nr 7, mur., 1926r.,
22. Dom nr 11, drewn., pocz. XX w.,
23. Dom nr 19, drewn., l. 20 XX w.,
24. Dom nr 21, drewn., l. 20 XX w.,
25. Dom nr 17, mur., l. 20 XX w.,

ul. Rybacka

26. Dom nr 6, drewn., pocz. XX w.,
27. Dom nr 10, drewn., 2 ćw. XIX w.,

ul. Świerczewskiego

28. Dom nr 12, drewn., l. 20 XX w.,

ul. Wojska Polskiego

29. Dom nr 35, drewn., l. 20 XX w.,
30. Dom nr 41, drewn., l. 30 XX w.,
31. Dom nr 42, drewn., l. 20 XX w.,

32. Dom nr 43, mur., l. 20 XX w.,
33. Dom nr 45, drewn., pocz. XX w.,
34. Młyn wodny, drewn., k. XIX w.,

Plac Wolności

35. Dom nr 1, ob. Poczta, mur., l. 30 XX w.,
36. Dom nr 6, mur., 1928r.,
37. Dom nr 9, mur., pocz. XX w.,
38. Dom nr 17, mur., pocz. XX w.,
39. Dom nr 23, mur., l. 20 XX w.,
40. Dom nr 33, mur., l. 20 XX w.,

w. Kramkówka Mała

1. Dom nr 1, drewn., ok. 1900r.,
2. Dom nr 6, drewn., ok. 1900r.,
3. Dom nr 11, drewn., ok. 1891r.,
4. Dom nr 14, drewn., ok. 1890r.,
5. Dom nr 18, mur., 1926r.,
6. Dom nr 25, drewn., ok. 1900r.,
7. Dom nr 35, mur., pocz. XX w.,

w. Osowiec

1. Kościół parafialny p.w. Wniebowstąpienia, mur., pocz. XX w.,
2. Cmentarz rzymskokatolicki,
3. Zespół fortów ziemno-betonowych, k. XIX w.,
4. Dworzec PKP, mur., pocz. XX w.,

w. Wroceń

1. Zagroda nr 59,
 - a) dom drewn., l. 20 XX w.,
 - b) stodoła z chlewem, drewn., l. 20 XX w.

b) stanowiska archeologiczne

Na terenie miasta i gminy znajduje się 60 stanowisk archeologicznych rozmieszczonych w następujących miejscowościach:

1. Choszczewo st. 1
2. Czerwone Bagno st. 5
3. Czerwone Bagno st. 3, 4
4. Czerwone Bagno st. 8
5. Czerwone Bagno st. 10
6. Czerwone Bagno st. 35
7. Czerwone Bagno st. 34
8. Czerwone Bagno st. 31
9. Czerwone Bagno st. 32
10. Czerwone Bagno st. 33
11. Czerwone Bagno st. 30
12. Czerwone Bagno st. 24
13. Czerwone Bagno st. 22

14. Czerwone Bagno st. 20
15. Czerwone Bagno st. 17, 18
16. Czerwone Bagno st. 11
17. Czerwone Bagno st. 3
18. Czerwone Bagno st. 2
19. Czerwone Bagno st. 1
20. Wrocień st. 16
21. Wrocień st. 1
22. Wrocień st. 14
23. Wrocień st. 13
24. Wrocień st. 12
25. Wrocień st. 11
26. Krzeczce st. 4
27. Krzeczce st. 3
28. Wrocień st. 4, 5, 6, 7, 8
29. Krzeczce st. 1
30. Krzeczce st. 7, 8
31. Klewianka st. 4
32. Klewianka st. 2
33. Klewianka st. 1
34. Dawidowizna st. 6
35. Dawidowizna st. 5
36. Dawidowizna st. 4
37. Dawidowizna st. 3
38. Dawidowizna st. 2
39. Dawidowizna st. 1
40. Goniądz – domniemany teren dworu Radziwiłłów
41. Szafranki st. 1
42. Szafranki st. 2
43. Szafranki st. 3
44. Budne-Żarnowo st. 4
45. Budne-Żarnowo st. 3
46. Budne-Żarnowo st. 2
47. Budne-Żarnowo Kolonia st.1
48. Osowiec st. 4
49. Osowiec st. 3
50. Osowiec st. 2
51. Osowiec st. 1
52. Osowiec st. 5
53. Krzeczce st. 2

3. Sfera społeczna – warunki życia ludności.

3.1. Ludność, zasoby pracy i ich wykorzystanie.

3.1.1. Ogólne tendencje demograficzne.

Na terenie miasta i gminy w roku 1998 zamieszkiwało łącznie 5597 osób, z tego w mieście żyło 1870 osób tj. 33,4% całej populacji gminy.

Zaludnienie gminy wykazuje ciągły proces depopulacji. Od roku 1991 liczba ludności spadła o 167 osób. Spadek jest widoczny tak w mieście (powolny) jak i na terenach wiejskich (szybszy).

Gęstość obszaru gminy jest bardzo niska i wynosi 10 osób/1 km². Także rozmieszczenie ludności jest nierównomierne. Większość wsi jest zlokalizowana w południowej części obszaru gminy.

Zaludnienie poszczególnych wsi w gminie zawiera poniższa tabela:

Tabela 13

L.p.	Nazwa miejscowości	Liczba ludności	L.p.	Nazwa miejscowości	Liczba ludności
1.	Białosuknia	361	14.	Owieczki	142
2.	Budne	39	15.	Piwowary	147
3.	Dawidowizna	126	16.	Płochowo	55
4.	Doły	84	17.	Smogorówka Dol.	125
5.	Downary	227	18.	Smogorówka Gon. I	109
6.	Klewianka	387	19.	Smogorówka Gon. II	62
7.	Kramkówka Duża	206	20.	Szafranki	113
8.	Kramkówka Mała	146	21.	Uścianek	27
9.	Krzecze	137	22.	Wojtówstwo	57
10.	Łazy	113	23.	Wroceń	203
11.	Mierkienniki	93	24.	Wólka Piaseczna	94
12.	Olszowa Droga	50	25.	m. Goniądz	1870
13.	Osowiec	624	RAZEM		5597

Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy Goniądz.

Zmiany w liczbie ludności w latach 1991-1998.

Tabela 14

Lata	Łącznie gmina	m. Goniądz	Wieś
1991	5764	1930	3834
1995	5651	1904	3747
1997	5607	1912	3695
1998	5597	1870	3727
1991-1998	-167	-60	-107

Źródło: Roczniki statystyczne woj. łomżyńskiego.

Na wzrost lub spadek zaludnienia składają się dwa zasadnicze czynniki: przyrost naturalny oraz saldo migracji.

Bezwzględne wielkości i proporcje obydwu składników wpływają decydująco na kierunek i tempo zmian ludnościowych.

Ostatnie tendencje w tym zakresie obrazują poniższe dane:

Ruch naturalny w latach 1991-1997.

Tabela 15

Wyszczególnienie	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
	w liczbach bezwzględnych			na 1000 ludności		
1991 r. Gmina	114	79	35	19,8	13,7	6,1
m. Goniądz	30	29	1	16,5	15,9	0,5
Wieś	84	50	34	20,9	12,5	8,5
1995 r. Gmina	85	68	17	15,0	12,0	3,0
m. Goniądz	29	31	-2	15,5	16,6	-1,1
Wieś	56	37	19	14,5	9,6	4,9
1997 r. Gmina	68	87	-19	12,1	15,5	-3,4
m. Goniądz	24	57	-33	13,0	30,9	-17,9
Wieś	44	30	14	11,6	7,9	3,7

Źródło: Roczniki statystyczne woj. łomżyńskiego.

Należy podkreślić, że zarówno stopa urodzeń jak też przyrostu naturalnego w gminie kształtowała się w całym okresie na poziomie znacznie niższym niż średnio w powiecie monieckim. Dotyczy to szczególnie miasta Goniądz.

W roku 1997 rozpiętości te były zróżnicowane i wyróżniały się następującymi wielkościami:

- przyrost naturalny w miastach powiatu monieckiego wynosił – 2,3%
- przyrost naturalny na wsi powiatu monieckiego wynosił – 0,6%
- przyrost naturalny w Goniądzu wynosił – 17,9%
- przyrost naturalny w gminie wynosił – 3,7%

W roku 1997 w powiecie monieckim tylko w gminie Trzcianne i Goniądzu zanotowano ujemny przyrost naturalny a wśród nich największy w Goniądzu.

Dotychczasowe trendy migracyjne sprzyjają zmniejszaniu się liczby ludności w poszczególnych gminach powiatu monieckiego.

Świadczą o tym poniższe dane obrazujące wielkości sald migracyjnych w latach 1991-1997.

Migracje ludności w latach 1991-1997.

Tabela 16

Wyszczególnienie	Napływ	Odływ	Saldo	Napływ	Odływ	Saldo
	w liczbach bezwzględnych			na 1000 ludności		
1991 Gmina	141	161	-20	24,5	27,9	-3,4
m. Goniądz	79	52	27	40,9	26,9	14,0
Wieś	62	109	-47	16,2	28,4	-12,2
1995 Gmina	74	145	-71	13,1	25,7	-12,6
m. Goniądz	28	37	-9	14,7	19,4	-4,7
Wieś	46	108	-62	12,3	28,8	-16,5
1997 Gmina	83	116	-33	14,8	20,7	-5,9
m. Goniądz	31	42	-11	16,2	22,0	-5,8
Wieś	52	74	-22	14,1	20,0	-5,9

Źródło: Roczniki statystyczne woj. łomżyńskiego.

3.1.2. Struktura płci ludności.

Struktura płci ludności miasta i gminy zmieniała się w latach 1991-1998 w sposób następujący:

Tabela 17

Lata	Razem	Mężczyźni	Kobiety	Kobiety na 100 mężczyzn
		w osobach	w osobach	
1991 Gmina	5764	2839	2925	103,0
m. Goniądz	1930	875	1055	120,6
Wieś	3834	1964	1870	95,2
1995 Gmina	5651	2791	2860	102,5
m. Goniądz	1904	884	1020	115,4
Wieś	3747	1907	1840	96,5
1997 Gmina	5607	2763	2844	102,9
m. Goniądz	1912	867	1045	120,5
Wieś	3695	1896	1799	94,9
1998 Gmina	5597	2759	2838	102,9
m. Goniądz	1870	846	1024	121,0
Wieś	3727	1913	1814	94,8

Źródło: Roczniki statystyczne woj. łomżyńskiego.

W roku 1998 udział kobiet w ogólnej liczbie ludności wynosił 50,7% wobec 49,5% w całym powiecie monieckim. Na terenach wiejskich w gminie Goniądz odpowiednio 48,7% wobec 48,3% we wsiach powiatu monieckiego.

3.1.3. Struktura wieku ludności.

Struktura wieku ludności w latach 1994-1997 przedstawia się następująco:

Tabela 18

Wyszczególnienie		Gmina	m. Goniądz	Wieś	Gmina	m. Goniądz	Wieś
		w osobach			w %		
ogółem	1994	5717	1953	3764	100,0	100,0	100,0
	1997	5607	1912	3695	100,0	100,0	100,0
wiek przedprodukcyjny	1994	1770	628	1142	31,0	32,2	30,3
	1997	1630	603	1027	29,1	31,5	27,8
wiek produkcyjny	1994	2792	955	1837	48,8	48,9	48,8
	1997	2854	974	1880	50,9	50,9	50,9
wiek poprodukcyjny	1994	1155	370	785	20,2	18,9	20,9
	1997	1123	335	788	20,0	17,6	21,3

Źródło: Roczniki statystyczne woj. łomżyńskiego.

Biorąc pod uwagę strukturę wieku ludności zamieszkałej w gminie na terenach wiejskich i w mieście należy zauważyć, że w ciągu ostatnich 3 lat wystąpiły następujące zjawiska:

Na terenie gminy Goniądz:

- zmniejszył się udział ludności w grupie przedprodukcyjnej z 32,2% w roku 1994 do 31,5% w roku 1997,
- zwiększył się udział ludności w grupie produkcyjnej z 48,9% w roku 1994 do 50,9% w roku 1997,
- spadł udział ludności w grupie poprodukcyjnej z 18,9% w roku 1994 do 17,6% w roku 1997.

Na terenach wiejskich gminy Goniądz przedstawiało się to następująco:

- zmniejszył się udział ludności w grupie przedprodukcyjnej z 30,3% w roku 1994 do 27,8% w roku 1997,
- zwiększył się udział ludności w grupie produkcyjnej z 48,8% w roku 1994 do 50,9% w roku 1997,
- wzrósł w małym stopniu udział ludności w grupie poprodukcyjnej z 20,9% w roku 1994 do 21,3% w roku 1997.

W wyniku zmian w strukturze wieku ludności polegających na spadku udziału ludności nieprodukcyjnej i wzroście udziału produkcyjnej grupy ludności, spadł w gminie współczynnik obciążenia demograficznego, liczonego ilością osób w wieku nieprodukcyjnym przypadających na 1000 osób w wieku produkcyjnym.

W 1997 r. na każde 1000 osób w wieku produkcyjnym przypadało 965 osób w wieku nieprodukcyjnym, podczas gdy w roku 1994 współczynnik ten kształtował się na poziomie 1048 osób. Jest to zjawisko korzystne, tym niemniej jest to wskaźnik wyższy aniżeli przeciętnie w całym powiecie monieckim, gdzie w 1997 r. na 1000 osób w wieku produkcyjnym przypadało 873 osób w wieku nieprodukcyjnym.

3.1.4. Pracujący.

W roku 1997 liczba ludności pracującej w całej gminie wynosiła 2699 osób, co stanowiło 48,1% ogółu ludności, z tego w rolnictwie indywidualnym 2699 osób, co stanowiło 72,1% ludności z użytkownikiem gospodarstwa rolnego.

Z terenu gminy Goniądz w 1997 r. pracowało poza rolnictwem indywidualnym 502 osoby, w tym 243 kobiety. W stosunku do roku 1991 nastąpił wzrost zatrudnienia o 16 osób, a liczba zatrudnionych kobiet zmalała o 1 osobę.

Struktura pracujących według sekcji EKD była w latach 1991, 1997 następująca:

Tabela 19

Sekcja EKD	1991	1997
Ogółem	486	502
w tym:		
– działalność produkcyjna	34	30
– budownictwo	16	8
– handel i naprawy	73	24
– transport, składowanie, łączność	33	16
– administracja publiczna i obrona narodowa	*	41
– edukacja	*	147
– ochrona zdrowia i opieka społeczna	*	56
– pozostała działalność usługowa	330	180

* brak danych

Źródło: Roczniki statystyczne woj. łomżyńskiego.

3.1.5. Problem bezrobocia.

Wprowadzenie mechanizmów gospodarki rynkowej zmieniło w zasadniczy sposób sytuację na rynku zatrudnienia. Nastąpiło radykalne zmniejszenie zatrudnienia. Stąd od roku 1990 obserwuje się wzrost bezrobocia.

W roku 1997 na terenie miasta i gminy Goniądz było 308 bezrobotnych, w tym w mieście 174 osoby.

W latach poprzednich liczba bezrobotnych była zmienna i tak w roku 1995 wynosiła 422 osoby, w roku 1996 – 213 osób, a w roku 1997 – 340 osób.

Struktura bezrobotnych w tym roku przedstawiała się następująco:

	<u>m. Goniądz</u>	<u>Wieś</u>
Ogółem	174	134
w tym:		
– zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	3	4
– z wykształceniem wyższym	2	-
– oferty pracy	-	-
– bezrobotni bez prawa do zasiłku	124	98

Źródło: Roczniki statystyczne woj. łomżyńskiego.

3.1.6. Charakterystyka ludności rolniczej.

Dane demograficzne dotyczące ludności w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) w mieście i gminie Goniądz w 1996 r. na tle ludności wiejskiej powiatu monieckiego ilustruje poniższa tabela:

Tabela 20

L.p.	Wyszczególnienie	Powiat moniecki		m. i gm. Goniądz		
		miasta	wieś	miasto	wieś	ogółem
1.	Ludność ogółem w tym: mężczyźni kobiety	15912 7674 8238	30130 15570 14560	1912 867 1045	3695 1896 1799	5607 2763 2844
2.	Ludność zamieszkała w gospodarstwach domowych z użytkowaniem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) w tym: mężczyźni kobiety	3239 1631 1608	25333 13205 12128	644 325 319	3097 1603 1494	3741 1928 1813
3.	Pracujący w wieku 15 lat i więcej w gospodarstwach domowych z użytkowaniem gospodarstwa rolnego w tym: w swoim gospodarstwie rolnym poza swoim gospodarstwem rolnym	1686 1044 642	14800 13364 1446	395 294 101	1802 1675 127	2197 1969 228
4.	Bezrobotni w gospodarstwach domowych z użytkowaniem gospodarstwa rolnego	64	131	8	8	16
5.	Bierni zawodowo w gospodarstwach domowych z użytkowaniem gospodarstwa rolnego ogółem w tym: 0-14 lat 15 lat i więcej	1489 905 584	10402 7463 2939	241 145 96	1287 905 382	1528 1050 478
6.	Pełnozatrudnieni w indywidualnych gospodarstwach rolnych w tym mężczyźni kobiety	767 457 310	11392 6748 4644	232 130 102	1677 993 684	1909 1123 786

Zródło: Powszechny Spis Rolny 1996 r.

Z przedłożonej tabeli wynika, że ludność z użytkownikiem gospodarstwa rolnego stanowiła 66,7% ludności miasta i gminy Goniądz. W powiecie monieckim wskaźnik ten wynosi 62,0% ogółu ludności powiatu.

Aktywność zawodowa ludności rolniczej (liczona łącznie z bezrobotnymi, którzy są gotowi do podjęcia pracy) wynosiła w gminie 59,2%, z tego aktywność zawodowa w swoich gospodarstwach rolnych wynosiła 52,6%. Odpowiednie wskaźniki we wsiach powiatu monieckiego były zbliżone i wynosiły 58,9% oraz 52,8%.

3.2. Warunki życia ludności.

3.2.1. Warunki mieszkaniowe.

3.2.1.1. Zasoby mieszkaniowe.

Na terenie gminy w 1997 r. było 1677 mieszkań, z czego 622 mieszkania tj. 37,1% w mieście Goniądz. W okresie ostatnich 7 lat przybyło w gminie tylko 25 mieszkań, w tym w Goniądzu 8 nowych mieszkań.

Zamieszkane zasoby mieszkaniowe w latach 1991-1997

Tabela 21

Wyszczególnienie	1991	1995	1996	1997
Gmina ogółem				
– mieszkania	1652	1663	1672	1677
– izby	6413	6528	6591	6624
– powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	122,4	124,9	126,2	126,9
m. Goniądz				
– mieszkania	614	619	621	622
– izby	2430	2497	2513	2519
– powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	42,3	43,7	44,0	44,1
Wieś				
– mieszkania	1038	1044	1051	1055
– izby	3983	4031	4078	4105
– powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	80,1	81,2	82,2	82,8

Zródło: Roczniki statystyczne woj. łomżyńskiego.

3.2.1.2. Ilościowa ocena sytuacji mieszkaniowej.

Wraz z powiększeniem się zasobów mieszkaniowych w gminie poprawiły się warunki mieszkaniowe zarówno ludności miasta jak też ludności wiejskiej.

Warunki mieszkaniowe w latach 1991-1997.

Tabela 22

Wyszczególnienie	1991	1995	1996	1997
<u>Gmina ogółem</u>				
– liczba izb w mieszkaniu	3,88	3,92	3,94	3,95
– powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	74,0	75,1	75,5	75,7
– liczba osób na mieszkanie	3,49	3,40	3,35	3,34
– liczba osób na izbę	0,90	0,87	0,85	0,84
– powierzchnia użytkowa w m ² na osobę	21,2	22,1	22,5	22,7
<u>m. Goniądz</u>				
– liczba izb w mieszkaniu	3,96	4,03	4,05	4,05
– powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	68,9	70,6	70,9	70,9
– liczba osób na mieszkanie	3,14	3,08	3,08	3,00
– liczba osób na izbę	0,79	0,76	0,76	0,74
– powierzchnia użytkowa w m ² na osobę	21,9	22,9	23,0	23,6
<u>Wieś</u>				
– liczba izb w mieszkaniu	3,83	3,86	3,88	3,89
– powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	77,2	77,8	78,2	78,5
– liczba osób na mieszkanie	3,69	3,59	3,52	3,53
– liczba osób na izbę	0,96	0,93	0,91	0,91
– powierzchnia użytkowa w m ² na osobę	20,9	21,7	22,2	22,2

Zródło: Dane WUS Łomża.

Średnia wielkość mieszkania mierzona liczbą izb w miarę lat systematycznie rośnie.

Równoległe do tego powiększyła się przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań, tak w mieście jak i na wsi.

Wzrost średniej wielkości mieszkań oznacza, iż w kolejnych okresach budowano coraz większe mieszkania.

Zmiany w stanie zasobów mieszkaniowych jakie dokonują się w ostatnich latach są podłożem zmian w stanie zaludnienia mieszkań. Poprawę jaka nastąpiła w ostatnich latach wykazuje każdy z obliczonych powyżej wskaźników.

Nadal jednak na izbę przypada na wsi więcej osób, przy jednoczesnej nieco mniejszej powierzchni użytkowej mieszkań.

3.2.1.3. Jakość mieszkań.

O jakości mieszkań świadczy okres ich budowy, jakość materiałów budowlanych, jak też wyposażenie w podstawowe urządzenia infrastruktury technicznej.

Brak jest aktualnie danych statystycznych, by można było ocenić dokładnie ten stan. Ostatnie dane pochodzą ze Spisu Powszechnego z 1988r., dlatego też nie są one dziś miarodajne, gdyż od tamtego okresu dokonano w gminie dużo w zakresie wyposażenia mieszkań i poprawy ich stanu technicznego.

Wyposażenie w infrastrukturę stanowi jeden z podstawowych elementów wartości zasobów mieszkaniowych. Pełny zestaw instalacji w mieszkaniu uważać można w czasach obecnych za stan normalny, jednakże nie są one jeszcze powszechne w całej gminie. Sytuację w tym zakresie można prześledzić na podstawie danych statystycznych dotyczących wyposażenia gminy w sieć wodociągową i kanalizację.

Tabela 23

Wyszczególnienie	1991 r.		1997 r.	
	m. Goniądz	wieś	m. Goniądz	wieś
Sieć w km:				
– wodociągowa	11,5	23,6	11,7	42,0
– kanalizacyjna	-	-	3,6	-
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych				
– wodociągowe	336	348	359	476
– kanalizacyjne	-	-	56	-
zużycie wody na 1 mieszkańca w m ³	30,5	11,2	27,2	10,3

W ciągu ostatnich 6-ciu lat rozbudowano sieć wodociągową na terenach wiejskich oraz zbudowano w mieście Goniądz kanalizację sanitarną.

Spadło natomiast zużycie wody na 1 mieszkańca.

3.2.1.4. Ruch budowlany.

Na terenie gminy Goniądz według danych WUS Łomża ruch budowlany jest stosunkowo niewielki.

Ruch budowlany w latach 1991-1997.

Tabela 24

Lata	Przekazano do użytku					
	mieszkania		izby		pow. użytkowa mieszkań w m ²	
	m. Goniądz	wieś	m. Goniądz	wieś	m. Goniądz	wieś
1991	45	2	184	13	3112	291
1995	7	3	48	14	949	344
1996	2	7	16	47	296	1036
1997	1	5	6	31	140	640
RAZEM	55	17	254	105	4497	2311

Źródło: Dane WUS Łomża.

3.2.1.5¹ Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz dokonanej w 2016 r.

Lp.	Ustawowe składniki bilansu terenów określone w art.10, ust 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1778 z późn. zm.) wykonane kolejno:	Powierzchnia użytkowa w m ²		
		Funkcje zabudowy		
		Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	Zabudowa przemysłowa	Zabudowa usługowa
1.	Sformułowane, na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, maksymalne w skali części gminy objętej zmianą studium zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy 1) m Goniądz (dz. 319, 321, 323, 325)	300	600	100
2.	Szacunkowa chłonność, położonych na terenie części gminy objętej zmianą studium, obszarów o pełnej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy : 2) m Goniądz (dz. 319, 321, 323, 325)	300	600	100
3.	Szacunkowa chłonność, położonych na terenie części gminy objętej zmianą studium, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w pkt 2, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy	brak	brak	brak

¹ Uchwała Nr Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia..... 2016 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

4	<p><i>Porównanie maksymalnego w skali części obszaru gminy objętej zmianą studium zapotrzebowania na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1 oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, o której mowa w pkt 2 i 3 a następnie, gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1:</i></p> <p><i>a) nie przekracza sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy – nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3,</i></p> <p><i>b) przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy –bilans terenów pod zabudowę uzupełnia się o różnicę tych wielkości wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje zabudowy i przewiduje się lokalizację nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3, maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu.</i></p>	<p><i>nie ma potrzeby uzupełnienia zabudowy</i></p> <p><i>nie</i></p>	<p><i>nie ma potrzeby uzupełnienia zabudowy</i></p> <p><i>nie</i></p>	<p><i>nie ma potrzeby uzupełnienia zabudowy</i></p> <p><i>nie</i></p>
5.	<p><i>a) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy</i></p> <p><i>b) potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach, o których mowa w pkt 2 i 3 oraz w przypadku, o którym mowa w pkt 4 lit b, poza tymi obszarami</i></p>	<p><i>Przewidziane w zmianie studium przeznaczenie terenów do zabudowy nie powodują finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych ani infrastruktury technicznej. Urządzenia te realizować będą inwestorzy</i></p> <p><i>potrzeby inwestycyjne gminy związane z lokalizacją nowej zabudowy nie występują</i></p>		

¹ Uchwała Nr Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia..... 2016 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

3.2.2. Urządzenia obsługi ludności.

3.2.2.1. Oświata i wychowanie.

Sytuacja w szkolnictwie podstawowym i placówkach wychowania przedszkolnego w latach 1994/95 i 1997/98 w gminie Goniądz przedstawiała się następująco:

Tabela 25

L.p.	Wyszczególnienie	1994/95			1997/98		
		ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś
1.	Placówki wychowania przedszkolnego ogółem w tym: – przedszkola – oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	7	2	5	7	2	5
2.	Oddziały wychowania przedszkolnego w tym: – w przedszkolu – w oddziałach przedszkoli przy szkołach	3	3	-	8	3	5
3.	Dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkoli w tym: – w przedszkolu – w oddziałach przedszkoli przy szkołach	128	72	56	117	67	50
4.	Nauczyciele w przedszkolach w tym: – w przedszkolu – w oddziałach przedszkoli przy szkołach	9	4	5	10	5	5
5.	Szkoły podstawowe w tym z klasami I-VIII	7	2	5	7	2	5
6.	Uczniowie	739	367	372	748	381	367
7.	Pomieszczenia do nauczania ogółem w tym: izb lekcyjnych	60	23	37	60	23	37
8.	Oddziały szkolne	-	-	-	-	-	-
9.	Nauczyciele	90	31	59	88	31	57
10.	Liczba uczniów na izbę	-	-	-	-	-	-
11.	Liczba uczniów na 1 oddział	-	-	-	-	-	-
12.	Absolwenci w poprzednim roku	88	51	37	101	55	46

Źródło: Roczniki statystyczne woj. łomżyńskiego.

Aktualną charakterystykę placówek szkolnych i przedszkola przedstawia tabela

Tabela 26

L.p.	Nazwa placówki	Ilość klas	Ilość uczniów	Ilość nauczycieli	Powierzchnia użytkowa	Ogrzewanie
1.	Szkoła podstawowa w Goniądzu	23 + sala gimnastyczna aula	362	31	2673	co węgiel
2.	Szkoła podstawowa w Downarach	9 + sala gimnastyczna	112	13	825	j.w.
3.	Szkoła podstawowa w Osowcu	7	63	9	496	j.w.
4.	Szkoła podstawowa we Wroceniu	7 + sala gimnastyczna	93	14	560	j.w.
5.	Szkoła podstawowa w Klewiance	7	72	12	434	j.w.
6.	Szkoła podstawowa w Białosukni	7	74	9	403	piecowe, węglowe
7.	Szkoła podstawowa w Goniądzu	2	41	3	140	co węglowe
Stan techniczny wszystkich obiektów jest dobry.						

Źródło: Zespół Ekonomiczno Administracyjny Szkół w Goniądzu 1999 r.

Szkoły średnie.

W Goniądzu istnieje Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych, na który składają się:

- Liceum Ogólnokształcące (96 uczniów),
- Liceum Handlowe (107 uczniów),
- Technikum Ochrony Środowiska (47 uczniów),

Zespół zatrudnia 24 pełnozatrudnionych nauczycieli i 16 osób obsługi.

Zespół Szkół mieści się we wspólnym ze Szkołą Podstawową budynku i zajmuje 1263 m² powierzchni użytkowej (10 pomieszczeń).

3.2.2.2. Kultura.

a) Dom Kultury

Działalność kulturalną w mieście i gminie prowadzi Ośrodek Kultury, Sportu i Wypoczynku w Goniądzu mieszczący się w piętrowym budynku o dobrym stanie technicznym (wymaga remontu bieżącego).

Przy Ośrodku Kultury działają następujące koła zainteresowań:

- chórek dziecięcy,
- koło modelarskie,
- koło plastyczne,
- koło brydżowe,
- sekcja tenisa stołowego,
- drużyna piłki nożnej,
- zespół muzyczny młodzieżowy z Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych.

b) Świetlice.

Na terenach wiejskich gminy funkcjonują świetlice w następujących miejscowościach, pełniące także funkcje na potrzeby sołectw (zebrania, narady, zabawy, wesela, itp.):

- Osowiec: budynek murowany, parterowy, w którym znajduje się świetlica wiejska, poczta, garaż OSP. Budynek wymaga remontu bieżącego, ogrzewanie co wodne (węglowe),
- Płochowo: budynek adaptowany z budynku mieszkalnego, bez ogrzewania. Użytkowany jest w okresie letnim, wymaga remontu bieżącego,
- Wólka Piaseczna: budynek murowany, parterowy, w którym znajduje się świetlica wiejska i garaż OSP. Bez ogrzewania. Użytkowany w okresie letnim,
- Downary: budynek murowany piętrowy, w którym znajduje się świetlica wiejska, pokoje gościnne i garaż OSP. Budynek jest w dobrym stanie technicznym. Ogrzewanie co wodne (węglowe),
- Kramkówka Duża: budynek murowany, parterowy, w którym znajduje się świetlica wiejska, pokój gościnny. Brak ogrzewania. Użytkowany w okresie letnim,
- Kramkówka Mała: budynek murowany, parterowy, w którym znajduje się świetlica wiejska. Brak ogrzewania. Użytkowany w okresie letnim,
- Klewianka: budynek murowany, piętrowy, w którym znajduje się świetlica wiejska, pokoje gościnne oraz garaż OSP, Ogrzewanie co wodne (węglowe),
- Białosuknia: świetlica wiejska znajduje się w podpiwniczeniu Szkoły Podstawowej. Brak ogrzewania. Użytkowana w okresie letnim.

c) Biblioteki, czytelnictwo.

Tabela 27

L.p.	Wyszczególnienie	1991	1994*	1997*
1.	Placówki biblioteczne	11	1	1
2.	Księgozbiór	35,0	14,0	14,2
3.	Czytelnicy	968	419	492
4.	Wypożyczenia (tys. wol.)	22,1	9,8	9,2
5.	Księgozbiór na 1000 M	6072	7166	7457
6.	Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną	524	1953	1912
7.	Wypożyczenia na 1 czytelnika	22,8	23,3	21,8

* Dane dla miasta Goniądz.

Źródło: Roczniki Statystyczne woj. łomżyńskiego 1992 r., 1995 r., 1998 r.

d) Pozostałe obiekty kultury.

Na terenie miasta i gminy istnieją:

- kościoły w miejscowościach: Goniądz (pw. św. Agnieszki, cmentarny pw. Ducha Świętego, kaplica pw. św. Floriana), Osowiec pw. Wniebowstąpienia, Downary pw. Matki Boskiej Anielskiej, Wroceń (kaplica),
- muzeum wojskowe w Osowcu Twierdzy.

e) Tradycje kulturowe

Tradycje kulturowe podtrzymują:

- Zespół Ludowy „Biebrza” działający przy Liceum Ogólnokształcącym, powstały w 1975r. Zespół występuje w całym kraju.
- Twórcy ludowi: rzeźby (pani Wróblewska), malarstwo (Andrzej Zdunko).
- Do obrzędów i świąt ludowych zalicza się:
 - noc Świętojańska nad Biebrzą,
 - pożegnanie lata nad Biebrzą,
 - odpusty kościelne św. Agnieszki i św. Antoniego.

3.2.2.3. Zdrowie i pomoc społeczna.

Na terenie miasta i gminy funkcjonują następujące placówki służby zdrowia i opieki społecznej:

- a) Przychodnia Rejonowa w Goniądzu podlegająca Zespołowi Opieki Zdrowotnej w Mońkach. W przychodni są zatrudnieni:
- lekarz ogólny,
 - lekarz pediatra,
 - stomatolog,
 - ginekolog (dojeżdżający z Grajewa),
 - 7 pielęgniarek.

Na stanie Przychodni jest karetka pogotowia.

- b) Wiejski Ośrodek Zdrowia w Downarach, który obsługuje lekarz z Goniądza w ograniczonych godzinach.
- c) Punkt leczniczy w Osowcu, obsługiwany przez lekarza z Goniądza w ograniczonych godzinach.

Na 10000 mieszkańców gminy przypada 5,4 lekarzy (w województwie podlaskim 24,3, w powiecie monieckim 11,3).

- d) Ośrodek Pomocy Społecznej jako jednostka Urzędu Miasta.
- e) Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy dla dziewcząt do 18 lat (40 wychowanek). W ośrodku istnieją:
 - Szkoła Podstawowa,
 - Szkoła Zawodowa Fryzjerska,
 - Szkoła Zawodowa Krawiecka.
 Ośrodek zatrudnia 18 wychowawców i 11 osób obsługi.
- f) Ośrodek Interwencji Kryzysowej istniejący w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym. Jest to placówka powiatowa z siedzibą w Goniądzu.

3.2.2.4. Handel, gastronomia, usługi.

Działalność gospodarczą na terenie miasta i gminy prowadzi 141 podmiotów gospodarczych. Bliższe omówienie zawiera pkt 4.2.1.

Na sieć handlową w mieście i gminie składają się: 28 sklepów, w tym w Goniądzu 17 oraz 2 punkty sprzedaży paliw w Goniądzu. Powierzchnia sprzedażowa sklepów wynosi 1428 m² (w Goniądzu 970 m²).

W sklepach zatrudnionych jest 43 osoby (w tym w Goniądzu 31). Poza Goniądzem sklepy istnieją we wsiach: Osowiec Twierdza (4), Osowiec, Downary (3), Klewianka (2), Białosuknia, Wroceń.

Zakłady i punkty gastronomiczne istnieją w miejscowościach: Goniądz (3), Osowiec (3), Downary.

Ponadto na terenie gminy działają firmy trudniące się handlem obwoźnym oraz zajmujący się handlem nawozami, opałem itp. (Goniądz, Kramkówka, Wójtowstwo).

3.2.2.5. Sport, turystyka, wypoczynek.

a) Sport

Na terenie miasta Goniądz istnieją następujące urządzenia sportowe:

- boisko sportowe przy Szkole Podstawowej i Zespole Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych składające się z boiska do piłki nożnej, boiska do siatkówki (2), boiska do piłki ręcznej, boiska do koszykówki, boiska do tenisa ziemnego, skoczni w wzwyż, skoczni w dal, strzelnicy szkolnej, sali gimnastycznej.
- Boiska posiadają nawierzchnie gruntowe a kort tenisowy asfaltową,
- boisko sportowe do siatkówki i koszykówki o nawierzchni asfaltowej na przystani kajakowej,
- korty tenisowe przy pensjonacie „Bartek” przy ul. Nadbiebrzańskiej,
- Na terenach wiejskich gminy istnieją następujące urządzenia sportowe:
 - we wsi Klewianka: boisko do piłki ręcznej i siatkowej przy Szkole Podstawowej,
 - we wsi Downary: sala gimnastyczna i boisko sportowe przy Szkole Podstawowej,
 - we wsi Wroceń: sala gimnastyczna i boisko sportowe przy Szkole Podstawowej.

b) Turystyka i wypoczynek.

Na terenie miasta i gminy istnieją następujące urządzenia turystyczne i wypoczynkowe:

1. Ośrodek wypoczynkowy nad rzeką Biebrzą z następującymi urządzeniami:
 - 13 domków letniskowych (45 miejsc noclegowych),
 - 3 pokoje noclegowe (9 miejsc),
 - pole biwakowe o powierzchni 7801 m²,
 - kąpielisko urządzone, pomosty, boje, ratownik,

- wypożyczalnia sprzętu pływającego.
- 2. Hotel „Zbyszko”, 13 pokoi, 44 miejsca noclegowe,
- 3. Pensjonaty „Bartek”, „Kamil” 70 miejsc noclegowych,
- 4. 12 pokoi prywatnych w Goniądzu,
- 5. 10 pokoi prywatnych w Osowcu i Olszowej Drodze,
- 6. Zespoły domków letniskowych w Goniądzu i Osowcu,
- 7. Zajazd w Osowcu przy drodze krajowej Nr 669 Białystok-Ełk,
- 8. Szlak turystyczny Biebrzańskiego Parku Narodowego w Osowcu,
 - a) niebieski Wizna – Goniądz,
 - b) żółty Wizna – Goniądz,
 - c) czerwony Ruda – Goniądz,
 - d) czerwony, niebieski, zielony i czarny po Goniądzu,
- 9. Muzeum Wojskowe w Osowcu Twierdzy.
- 10. Wypożyczalnia sprzętu pływającego BPN w Osowcu,
- 11. pokoje gościnne i pole namiotowe BPN na Grądach,
- 12. Terenowy Ośrodek Dydaktyczny w Osowcu,
- 13. Wieże widokowe w Osowcu, Goniądzu i na Wilczej Górze,
- 14. Kładka na Czerwonym Bagnie.

3.2.2.6. Administracja, łączność.

Z zakresu administracji istnieją w Goniądzu następujące urzędy:

- Urząd Miasta w Goniądzu,
- Zespół Opieki Społecznej w Goniądzu,
- Bank Spółdzielczy w Goniądzu,
- Posterunek Policji w Goniądzu,
- Dyrekcja Biebrzańskiego Parku Narodowego w Osowcu Twierdzy,
- Parafia Kościoła Rzymsko-Katolickiego w Goniądzu (2), Osowcu, Downarach,
- Punkt energetyczny w Goniądzu,
- Jednostka Wojskowa w Osowcu Twierdzy,
- Z zakresu łączności istnieją urzędy pocztowo-telekomunikacyjne w Goniądzu.
- filia Dyrekcji BPN w Goniądzu,
- osady pocztowe w Wólce Piasecznej, Goniądzu i osada leśna w pobliżu wsi Orzechówka.

3.2.2.7. Inne usługi.

- a) strażnice OSP istnieją w miejscowościach: Goniądz, Wólka Piaseczna, Osowiec, Downary, Klewianka, Białosuknie,
- b) baseny przeciwpożarowe istnieją w miejscowościach: Goniądz (3), Kramkówka Duża, Białosuknie, Downary, Łazy,
- c) cmentarze istnieją w miejscowościach:
 - Goniądz – cmentarz katolicki przy ul. Mickiewicza, cmentarz żydowski przy drodze Goniądz-Downary,
 - Downary – cmentarz katolicki,
 - Osowiec – cmentarz katolicki.

4. Sfera produkcyjna.

4.1. Wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej, gospodarka leśna.

Miasto i gmina Goniądz dysponuje ogółem 13303 ha użytków rolnych, co stanowi zaledwie 35,3% ogólnej powierzchni gminy (w województwie podlaskim użytki rolne zajmują 59,7% powierzchni, zaś w powiecie monieckim 57,2%). Na 1 mieszkańca gminy przypada 2,37 ha użytków rolnych tj. 2,4 raza więcej niż średnio w województwie podlaskim i 1,4 razy więcej niż w powiecie monieckim.

W użytkach rolnych dominują grunty orne, które stanowią 51,1% ich areалу (w województwie podlaskim 64,7%, zaś w powiecie monieckim 57,7%).

Podstawową formą własności użytków rolnych jest gospodarka indywidualna, we władaniu której znajduje się 88% areálu.

W powierzchni całej gminy sektor indywidualny posiada 42,8% udział.

Bogactwem gminy są lasy, których powierzchnia wynosi 11338 ha, co stanowi 30,1% całej powierzchni gminy (w województwie podlaskim lesistość wynosi 29,3% a w powiecie monieckim 20,5%).

Struktura użytkowania gruntów w mieście i gminie Goniądz przedstawiona została w pkt 1.1. niniejszego opracowania.

4.1.1. Jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Według Instytutu Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa wartość ogólnego wskaźnika rolniczej przestrzeni produkcyjnej uwzględniającego wartość gleb, agroklimat, rzeźbę terenu i warunki wodne wynosi dla miasta i gminy Goniądz 49,2 (w byłym województwie łomżyńskim średnio 57,1 zaś w kraju 66,6).

Grunty od IIIa do IVb stanowią 48,5% gruntów ornych, a użytki zielone od kl. II do IV 20,3%.

Jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej została szczegółowo omówiona w pkt 1.5. niniejszego opracowania.

4.1.2. Struktura indywidualnych gospodarstw rolnych.

Według struktury indywidualnych gospodarstw rolnych przedstawionej w tabeli 28 w mieście i gminie Goniądz funkcjonuje ogółem 951 gospodarstw rolnych (łącznie z działkami rolnymi do 1 ha użytków rolnych) zaś gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych jest 907.

Dominują w gminie gospodarstwa rolne o powierzchni 10 – 20 ha użytków rolnych, które stanowią 41,2% ogółu gospodarstw (w powiecie monieckim takich gospodarstw jest 39,3%), które zajmują aż 44,7% powierzchni użytków rolnych. Jeżeli uwzględnić fakt, że gospodarstw o areale 20 –50 ha użytków rolnych jest 15,3%, to można stwierdzić, że gospodarka rolna pod względem powierzchni jest na dobrym poziomie.

Średnie gospodarstwo rolne w gminie liczy 13,1 ha użytków rolnych (w województwie podlaskim 10,7 ha, a w powiecie monieckim 11,0 ha).

Struktura indywidualnych gospodarstw rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w mieście i gminie Goniądz na tle powiatu monieckiego.

Tabela 28

Grupy obszarowe	Liczba gospodarstw								Powierzchnia użytków rolnych							
	Powiat Mońki		miasto i gmina Goniądz						Powiat Mońki		miasto i gmina Goniądz					
			razem		miasto		wieś				razem		miasto		wieś	
	og.	%	og.	%	og.	%	og.	%	og.	%	og.	%	og.	%	og.	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Ogółem w ha	6816	100	951	100	205	100	746	100	86369	100	12472	100	1550	100	10922	100
do 1	568	8,3	44	4,6	16	7,8	28	3,8	310	0,4	18	0,1	8	0,5	10	0,1
1-2	301	4,4	46	4,8	30	14,6	16	2,1	549	0,6	63	0,5	43	2,8	20	0,2
2-3	213	3,1	25	2,6	12	5,9	13	1,7	687	0,8	58	0,5	28	1,8	30	0,3
3-5	501	7,4	79	8,3	38	18,5	41	5,5	2416	2,8	312	2,5	148	9,5	164	1,5
5-7	631	9,3	85	8,9	29	14,1	56	7,5	4473	5,2	526	4,2	178	11,5	348	3,2
7-10	1184	17,4	134	14,1	22	10,7	112	15,0	11681	13,5	1127	9,0	189	12,2	938	8,6
10-15	1719	25,2	240	25,3	29	14,1	211	28,3	24169	28,0	2979	23,9	345	22,3	2634	24,1
15-20	963	14,1	151	15,9	18	8,8	133	17,8	18713	31,7	2588	20,8	312	20,1	2276	20,8
20-50	727	10,7	145	15,2	11	5,5	134	18,0	21366	24,7	3886	31,2	299	19,3	3587	32,8
50-100	5	0,1	-	-	-	-	-	-	353	0,4	-	-	-	-	-	-
100 i więcej	4	0,1	2	0,2	-	-	2	0,3	1652	1,9	915	7,3	-	-	915	8,4

Źródło: Powszechny Spis Rolny 1996 r., Urząd Statystyczny w Łomży 1997 r., Obliczenia własne.

4.1.3. Produkcja rolna.

4.1.3.1. Struktura zasiewów, zbiory, plony.

Ogólna powierzchnia zasiewów w 1996 r. wynosiła 6459 ha i była niewiele mniejsza niż w 1991 r. (o 37 ha).

W badanym okresie zmniejszył się areal upraw ziemniaków o 309 ha, kilkunastokrotnie wzrosła powierzchnia upraw pszenżyta.

Aktualnie w strukturze zasiewów dominują zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, które zajmowały powierzchnię łącznie 5009 ha (77,6% ogólnej powierzchni zasiewów).

Plony uzyskane z 1 ha w 1996 r. były generalnie niższe od plonów uzyskanych w 1991 r.

Tabele 29, 30 ilustrują strukturę zasiewów w latach 1991, 1996 r. oraz zbiory i plony w gminie Goniądz w latach 1991, 1994 i 1997 r.

Struktura zasiewów w indywidualnych gospodarstwach rolnych w mieście i gminie Goniądz w latach 1991 i 1996

Tabela 29

Zasiewy	1991 r. w ha			1996 r. w ha		
	razem	miasto	wieś	razem	miasto	wieś
1	2	3	4	5	6	7
Zasiewy ogółem w tym:	6496	817	5679	6459	736	5723
1. zboża ogółem w tym:	2800	409	2391	5009	581	4428
pszenica	462	111	351	442	23	419
żyto	1420	120	1300	1495	179	1316
jęczmień	-	-	-	173	23	150
owies	-	-	-	652	52	600
inne	908	178	730	6	1	5

pszenżyto	10	-	10	169	7	162
mieszanki zbożowe	-	-	-	2072	296	1776
2. ziemniaki	1304	120	1184	995	115	880
3. przemysłowe w tym:	14	-	14	11	-	11
buraki cukrowe	6	-	6	-	-	-
rzepak i rzepik	5	-	5	-	-	-
inne	3	-	3	-	-	-
4. pozostałe uprawy w tym:	2378	288	2090	444	40	404
okopowe pastewne	-	-	-	11	-	11
strączkowe pastewne	-	-	-	154	20	134
motylkowe pastewne	-	-	-	165	12	153
warzywa	-	-	-	35	3	32
kukurydza	-	-	-	49	-	49
inne uprawy	-	-	-	30	5	25

Źródło: Rocznik Statystyczny woj. łomżyńskiego 1992 r., Powszechny Spis Rolny 1996 r., US Łomża 1997 r., Obliczenia własne.

Zbiory i plony zbóż i ziemniaków w gospodarstwach indywidualnych w gminie Goniądz w latach 1991, 1994, 1997.

Tabela 30

Wyszczególnienie	1991		1994		1997	
	zbiory w tonach	plony w ha	zbiory w tonach	plony z ha	zbiory w tonach	plony z ha
1	2	3	4	5	6	7
1. Zboża ogółem w tym:	12402	27,4	12523	27,1	12496	24,7
pszenica	1296	28,0	1037	27,1	1195	26,6
żyto	3692	26,0	3463	26,0	3600	24,0
jęczmień	834	28,0	672	28,0	414	23,0
owies	1647	27,0	1297	26,0	1617	24,5
pszenżyto	31	31,0	93	31,0	520	26,0
2. Ziemniaki	24776	190	23168	160	16660	170,0

Źródło: Roczniki statystyczne woj. łomżyńskiego 1992, 1995, 1998, US Łomża.

4.1.3.2. Hodowla.

Głównym kierunkiem produkcji zwierzęcej w gminie Goniądz jest hodowla trzody chlewnej.

Stan hodowli zwierząt gospodarskich w gospodarstwach indywidualnych ilustruje tabela 31.

Średnio w gminie obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w 1996 r. wynosiła 53,5 sztuk (54 w województwie podlaskim i 53 w powiecie monieckim). W gminie jest bardzo mała obsada krów (28,2 na 100 ha użytków rolnych. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych wynosiła 82,2 sztuk (77 w województwie podlaskim i 105 w powiecie monieckim).

Pogłowie podstawowych zwierząt gospodarskich w gospodarstwach indywidualnych w mieście i gminie Goniądz w 1996 r.

Tabela 31

Wyszczególnienie	Ogółem		Miasto		Wieś	
	razem szt. fiz.	na 100 ha uż. roln.	razem szt. fiz.	na 100 ha uż. roln.	razem szt. fiz.	na 100 ha uż. roln.
1	2	3	4	5	6	7
1. Bydło ogółem w tym krowy	6669 3519	53,5 28,2	452 238	29,2 15,3	6217 3281	56,9 30,0
2. Trzoda chlewna w tym: lochy	10255 938	82,2 7,5	888 73	57,3 4,7	9367 865	85,8 7,9
3. Owce	63	0,5	6	0,4	57	0,5
4. Konie	334	2,7	55	3,5	279	2,6
5. Kozy	19	0,2	-	-	19	0,2
6. Króliki	177	1,4	36	2,3	141	1,3

Źródło: Powszechny Spis Rolny 1996 r., US Łomża 1997 r.

Indywidualne gospodarstwa rolne posiadające zwierzęta gospodarskie.

Tabela 32

Zwierzęta	Liczba gospodarstw		
	ogółem	miasto	wieś
Gospodarstwa prowadzące produkcję zwierzęcą	789	121	705
w tym:			
– bydło	789	79	626
– w tym krowy	699	77	622
– trzodę chlewną	645	73	572
– konie	197	33	164
– owce	13	1	12

Źródło: Powszechny Spis Rolny 1996 r., US Łomża 1997 r.

Średnio na 1 gospodarstwo rolne posiadające zwierzęta gospodarskie przypadało w gminie 8,5 sztuk bydła, 15,9 sztuk trzody chlewnej i 4,8 owiec.

Hodowlą bydła zajmowało się w gminie 83% gospodarstw rolnych, w tym krowy posiadało 73,5 gospodarstw.

Trzodę chlewną posiadało 67,8% gospodarstw, zaś konie 20,7% a owce zaledwie 1,4% gospodarstw.

Uzupełniającą formę hodowli jest hodowla drobiu, której pogłowie przedstawia tabela 33.

Pogłowie drobiu w gospodarstwach indywidualnych.

Tabela 33

Wyszczególnienie	Wieś	Miasto	Ogółem
Drób ogółem	11653	1513	13166
w tym:			
kury	9956	1451	11407
gęsi	1373	23	1396
kaczki	241	11	252

indyki	81	28	109
pozostały	2	-	2

4.1.4. Urządzenia obsługi rolnictwa.

Na terenie miasta i gminy Goniądz funkcjonują następujące urządzenia obsługi rolnictwa:

- zlewnie mleka istnieją w miejscowościach: Goniądz, Osowiec, Klewianka, Białosuknia, Wroceń, Smogorówka Goniądzka,
- 2 bazy magazynowo-skupowe i punkt skupu oraz punkt sprzedaży pasz w Goniądzu,
- tartaki w Kalinówce Dużej i Dawidowiznie,
- 2 sklepy z artykułami do produkcji rolnej w Goniądzu.

W gospodarstwach rolnych w gminie istnieje 835 ciągników. Na 100 gospodarstw rolnych przypada 87,8 ciągników tj. ponad dwukrotnie więcej niż przeciętnie w kraju (42,5 sztuk). Na 1 ciągnik przypadało 15,9 ha użytków rolnych (przeciętnie w kraju 13,7 ha). Na 100 ha użytków rolnych przypada w gminie 6,3 ciągnika.

Wśród maszyn ogólnego przeznaczenia na 100 ha zasiewów przypada średnio 8,2 rozrzutników obornika i 3,7 ciągnikowych opryskiwaczy polowych, a na 100 ha użytków rolnych 0,8 ładowaczy chwytakowych i 3,1 rozsiewaczy nawozów.

Kombajny zbożowe posiadało 5,2% gospodarstw rolnych. Na 100 ha upraw zbóż przypada 0,8 kombajna. Na 1 kombajn zbożowy przypada średnio 129 ha zasiewów zbóż.

Silosokombajny znajdowały się w zaledwie 0,6% gospodarstw rolnych, przyczepy zbierające w 1,6% gospodarstw, a prasy zbierające w 22% gospodarstw.

Na 100 ha upraw ziemniaków przypadały w gminie 43 sadzarki do ziemniaków, 51 kopaczek oraz 5,3 kombajnów ziemniaczanych.

Dojarki bańkowe wystąpiły w 43% gospodarstw posiadających krowy, a na 100 krów przypadało 9 dojarek. 1 dojarka obsługiwała średnio 11 krów.

Na 100 dojarek bańkowych i rurociągowych przypadało 9,7 zbiornikowych schładzarek do mleka i 17,4 konwiowych.

Tabela 34 ilustruje stan maszyn i urządzeń rolniczych w gminie.

Maszyny i urządzenia rolnicze w gminie Goniądz w 1996 r.

Tabela 34

Maszyny i urządzenia	Liczba gospodarstw posiadających maszyny i urządzenia			Liczba maszyn i urządzeń w rolnictwie		
	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś
1	2	3	4	5	6	7
1. Ciągniki	-	-	-	835	84	751
2. Samochody osobowe	430	55	375	454	62	392
3. Samochody ciężarowe do 2 ton ładowności	21	4	17	21	4	17
4. Samochody ciężarowe powyżej 2 ton ładowności	18	-	18	19	-	19
5. Przyczepy ogółem	127	7	120	204	13	191
6. Przyczepy powyżej 6 ton ładowności	24	-	24	35	-	35
7. Kombajny zbożowe	48	3	45	50	3	47
8. Kombajny ziemniaczane	53	2	51	53	2	51
9. Silosokombajny samobieżne	1	-	1	2	-	2
10. Silosokombajny pozostałe	5	-	5	5	-	5
11. Rozsiewacze nawozów	401	27	374	408	27	381
12. Rozrzutniki obornika	517	46	471	532	46	486
13. Kosiarki ciągnikowe	448	32	416	455	33	422
14. Ładowacze chwytakowe	103	4	99	107	4	103

15. Koparki do ziemniaków	505	50	455	507	50	457
16. Sadzarki do ziemniaków	428	31	397	428	31	397
17. Przyczepy zbierające	15	1	14	19	1	18
18. Prasy zbierające	209	10	199	211	10	201
19. Opryskiwacze ciągnikowe polowe	240	17	223	240	17	223
20. Opryskiwacze ciągnikowe sadownicze	2	-	2	2	-	2
21. Dojarki bańkowe	301	11	290	309	11	298
22. Dojarki rurociagowe	9	-	9	9	-	9
23. Schładzarki do mleka konwiowe	51	3	48	54	3	51
24. Schładzarki do mleka zbiornikowe	31	-	31	31	-	31
25. Sortowniki	4	1	3	4	1	3
26. Linie technologiczne	1	-	1	1	-	1
27. Agregaty uprawowe	3	-	3	4	-	4

Źródło: Powszechny Spis Rolny 1996 r. US Łomża 1997 r.

4.1.5. Zabudowa rolnicza i jej wyposażenie.

Zasoby zabudowy gospodarczej rolnictwa ilustruje tabela 35.

Wykorzystanie budynków gospodarczych w gospodarstwach indywidualnych.

Tabela 35

Wyszczególnienie	Powierzchnia w m ²								
	Ogółem			Wykorzystana na działalność rolniczą + inną*			Nie wykorzystana		
	razem	miasto	wieś	razem	miasto	wieś	razem	miasto	wieś
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Razem	310972	34721	276251	298582 + 290*	31796 + 170*	266786 + 120*	12100	2755	9345
2. Obory	71242	2649	68593	66407	2328	64079	4835	321	4514
3. Stajnie	131	36	95	131	36	95	-	-	-
4. Chlewnie	41036	4869	36167	38880	4167	34713	2156	702	1454
5. Owczarnie	425	425	-	-	-	-	425	425	-
6. Kurniki	5526	801	4725	5230	521	4709	296	280	16
7. Stodoły	138806	16107	122699	135702	15747	119955	3104	360	2744
8. Szklarnie	208	50	158	208	50	158	-	-	-
9. Tunele foliowe	1120	74	1046	1120	74	1046	-	-	-
10. Budynki wielofunkcyjne	52478	9710	42768	50904 + 290*	8873 + 170*	42031 + 120*	1284	667	617

Źródło: Powszechny Spis Rolny 1996 r. US Łomża 1997 r.

Budynki i pomieszczenia gospodarcze w gminie zajmują powierzchnię w wysokości 310972 m², w tym na działalność rolniczą wykorzystuje się 96% powierzchni, na działalność pozarolniczą 0,1%, a nie wykorzystuje się 3,9% powierzchni (12100 m²).

W grupie budynków i pomieszczeń gospodarczych największą powierzchnię (13806 m²) zajmują stodoły i na cele rolnicze wykorzystano je w 97,8%.

Wyposażenie gospodarstw rolnych w urządzenia komunalne.

Tabela 36

Urządzenia komunalne	Ogółem		Miasto		Wieś	
	razem	%	razem	%	razem	%
1	2	3	4	5	6	7
1. Wodociąg sieciowy w gospodarstwie	483	50,8	164	80,0	319	42,8
2. Wodociąg zagrodowy	148	15,6	4	2,0	144	19,3
3. Studnia własna lub wspólna	254	26,7	17	8,3	237	31,8
4. Dowożenie wody	1	0,1	1	0,5	-	-
5. Posiadający sieć do 380V	717	75,4	115	56,1	602	80,7
6. Gaz z butli	610	64,1	160	78,0	450	60,3
7. Kanalizacja centralna	10	1,1	10	4,9	-	-
8. Kanalizacja do dołu gnilnego	531	55,8	136	66,3	395	52,9
9. Telefon	110	11,6	53	25,9	57	7,6

Źródło: Powszechny Spis Rolny 1996 r. US Łomża.

Do wodociągu sieciowego podłączonych było w 1996 r. w gminie 50,8% gospodarstw rolnych (w mieście 80%) a 15,6% gospodarstw posiadało wodociąg zagrodowy. Ze studni własnych lub wspólnych korzystało 26,7% gospodarstw.

Z instalacji kanalizacyjnej sieciowej korzystało zaledwie 10 gospodarstw w mieście, na wsi brak było tych urządzeń. Do dołu gnilnego odprowadza ścieki 55,8% gospodarstw.

W sieć elektryczną 380V wyposażonych było 75,4% gospodarstw, a z gazu z butli korzystało 64,1% gospodarstw.

Telefon posiadało tylko 11,6% gospodarstw.

4.2. Pozarolnicza działalność gospodarcza.

4.2.1. Działalność produkcyjna i usługowa.

Działalność gospodarczą prowadzi na terenie miasta i gminy Goniądz ogółem 141 jednostek zarejestrowanych w 1998r. w systemie REGON w tym 20 w sektorze publicznym i 121 w sektorze prywatnym (z czego 99 osób fizycznych) – według następujących sekcji:

Tabela 37

Wyszczególnienie	Ogółem	Spółki prawa handlowego	Spółki cywilne	Osoby fizyczne	Inne
1	2	3	4	5	6
Razem	141	-	10	99	32
w tym:					
sektor publiczny	20	-	-	-	20
sektor prywatny	121	-	10	99	12
SEKCJE EKD:					
- rolnictwo i leśnictwo	9	-	-	5	4
- działalność produkcyjna	10	-	3	7	-
- budownictwo	13	-	13	-	-
- handel i naprawy	42	-	2	39	1
- hotele i restauracje	10	-	1	9	-
- transport i składowanie	8	-	1	7	-
- pośrednictwo finansowe	3	-	-	2	1
- obsługa nieruchomości i firm	14	-	3	9	2
- administracja publiczna i obrona narodowa	2	-	-	-	2
- edukacja	9	-	-	1	8

– ochrona zdrowia i opieka społeczna	5	-	-	1	4
– pozostała działalność usługowa, komunalna, socjalna i inne	16	-	-	6	10

Źródło: Podmioty gospodarki narodowej w woj. łomżyńskim stan 31.XII.1997 r., US Łomża 1998r.

Na terenie miasta i gminy Goniądz zarejestrowane były następujące zakłady usługowe:

a) w Goniądzu:

- usługi handlowe – 23 punkty,
- usługi elektromechaniczne – 1 zakład,
- usługi remontowo-budowlane – 8 zakładów,
- usługi sanitarno-weterynaryjne – 1 zakład,
- usługi krawieckie – 1 zakład,
- usługi stolarskie – 1 zakład,
- usługi geodezyjne – 1 zakład,
- usługi porządkowe – 1 zakład,
- wypożyczalnia Video – 1 zakład,
- apteka – 1 zakład,
- usługi rachunkowe – 1 zakład,
- usługi stomatologiczne – 1 zakład,
- usługi szklarskie – 1 zakład,
- usługi hotelarskie – 2 zakłady,
- usługi ślusarskie – 1 zakład,
- usługi instalatorstwa elektrycznego – 1 zakład,
- usługi pogrzebowe – 1 zakład,
- usługi z zakresu korepetycji – 1 zakład,
- usługi elektryczne – 1 zakład,
- usługi gastronomiczne – 3 zakłady,
- usługi fryzjerskie – 2 zakłady,
- usługi transportowe – 3 zakłady,
- usługi z zakresu mechaniki pojazdowej i lakiernictwa – 1 zakład,
- skup płodów rolnych, sprzedaż dla celów produkcji rolnej – 1 zakład,
- usługi w zakresie ubezpieczeń majątkowych – 1 zakład,
- stacja paliw – 1 zakład,

b) we wsi Wroceń:

- usługi mechaniki pojazdowej – 1 zakład,
- handel – 1 zakład,

c) we wsi Smogorówka:

- usługi remontowo-budowlane – 3 zakłady,

d) we wsi Klewianka:

- przędzenie wełny, produkcja kołder – 1 zakład,
- handel – 1 zakład,
- usługi transportowe – 1 zakład,

e) we wsi Osowiec:

- usługi gastronomiczne – 3 zakłady,

- handel – 7 punktów,
 - usługi leśne – 1 zakład,
 - usługi transportowe – 1 zakład,
- f) we wsi Downary:
- handel – 2 punkty,
 - usługi stolarskie – 1 zakład,
 - usługi transportowe – 1 zakład,
 - usługi gastronomiczne – 1 zakład,
- g) w wsi Dawidowizna:
- usługi transportowe – 1 zakład,
 - handel – 1 punkt,
- h) we wsi Łazy:
- usługi leśne – 1 zakład,
- i) we wsi Kramkówka:
- handel nawozami i opałem – 1 zakład,
- j) we wsi Białosuknia:
- handel – 1 punkt,
- k) we wsi Olszowa Droga:
- usługi leśne – 1 zakład,
- l) we wsi Wójtowstwo:
- handel opałem – 1 zakład,

4.2.2. Budżet gminy.

Budżet gminy, zarówno po stronie dochodów jak też wydatków wykazuje w latach 1991 – 1997 tendencję rosnącą. W tym czasie dochody zwiększyły się 10-krotnie.

Tabela 38

Lata	Dochody				Wydatki			
	ogółem w tys. zł	na 1 M w zł	w tym podatki i opłaty lokalne		ogółem w tys. zł	na 1 M w zł	w tym na inwe- stycje	
			ogółem w tys. zł	w zł na 1 M			ogółem w tys. zł	w zł na 1 M
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1991	436,5	75,5	-	-	409,2	71,0	-	-
1994	1263,7	220,4	374,8	66,45	1035,9	180,6	106,3	18,54
1997	4532,0	806	869	155,0	4575	814,0	671,0	119,0

W 1997 r. dochody i wydatki budżetowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy w porównaniu z województwem podlaskim i powiatem monieckim kształtowały się następująco:

Tabela 39

Dochody i wydatki w zł.	Województwo podlaskie	Powiat Mońki	Gmina Goniądz		
			wielkość	udział 4:2	udział 4:3
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem w zł na 1 M	854	809,1	806	94,4	99,6
Wydatki ogółem w zł na 1 M	864	839,1	814	94,2	97,0
Wydatki na inwestycje w zł na 1 M	206,5	206,0	119,0	57,6	57,8

Warto zauważyć, że dochody i wydatki budżetowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca są w gminie Goniądz niższe niż średnio w województwie podlaskim i w powiecie monieckim.

Udział inwestycji w wydatkach stanowi w gminie zaledwie 14,7% (w woj. podlaskim 23,9%, zaś w powiecie monieckim 24,5%).

5. Komunikacja.

5.1. System komunikacyjny miasta i gminy Goniądz:

- sieć drogowa,
- kolej,
- komunikacja autobusowa PPKS.

5.2. Sieć drogowa.

5.2.1. Struktura funkcjonalno-techniczna.

5.2.1.1. Droga krajowa.

Nr 669 Białystok-Mońki-Grajewo-Ełk.

Wg Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie ustalenia wykazu dróg krajowych i wojewódzkich (Dz. U. Nr 760, poz. 1071), III klasy technicznej z dopuszczeniem kursowania pojazdów o nacisku 100 kN/oś.

5.2.1.2. Droga wojewódzka.

Nr 670 Osowiec-Dąbrowa Białostocka-Nowy Dwór-granica państwa.

Wg w/w Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998r. IV klasy technicznej z dopuszczeniem kursowania pojazdów o nacisku 80 kN/oś.

5.2.1.3. Drogi powiatowe.

Wg Rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 14 lipca 1986 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg wojewódzkich (Dz. U. Nr 30, poz. 151, załącznik Nr 8 z dnia 29 sierpnia 1986 r.) oraz art. 103 ustawy z dnia 13 października 1998 r. – przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872) na obszarze gminy są następujące drogi powiatowe:

- a) drogi powiatowe:
 1. 23113 – do drogi 669-Białogrądy-Osowiec-Wólka Piaseczna-Goniądz,
 2. 23114 – Budne-Żarnowo-do drogi 23113,

3. 23155 – (od drogi 64-Strękowa Góra-Laskowiec-Gugny)-Osowiec,
4. 23159 – (bajki Zalesie)-(granica gminy-Bajki Stare-Krynica-Trzcianne-Mrocзки-granica gminy-Kulesze)-granica gminy-Downary-do drogi 669,
5. 23158 – droga 23155-Wilamówka,
6. 23166 – Goniądz-Downary-Plac,
7. 23167 – (Horkostoje)-granica gminy-Goniądz,
8. 23168 – (Kosiorki)-granica gminy-Goniądz,
9. 23169 – do drogi 670-Klewianka-Białosuknia-granica gminy-(Rutkowskie Wielkie),
10. 23170 – Klewianka-Piwowary-granica gminy-(Kosiorki),
11. 23171 – droga 23169-granica gminy-(Gurbicze),
12. 23172 – do drogi 670-Smogosówka Dolistowska-granica gminy-(Radzie),
13. 23173 – droga 670-Wroceń,
14. 23174 – droga 23172-Smogorówka Goniądzka

b) ulice zaliczone do dróg powiatowych:

Grodzieńska, Kościuszki, Konstytucji 3 Maja, Mickiewicza, Rybacka, Słowackiego, Stary Rynek, Szpitalna, Jagiellońska i Plac 11 Listopada.

5.2.1.4. Drogi gminne.

Wg uchwały Nr XV/86/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Łomży z dnia 28 listopada 1986 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych (Dz. Urz. Województwa Łomżyńskiego Nr 10, poz. 143), oraz art. 103 ustawy z dnia 13 października 1998 r. przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872) na obszarze gminy są następujące drogi gminne:

a) drogi gminne:

1. 2302001 – Goniądz-Białosuknia,
2. 2302002 – Kramkówka Mała-Downary do drogi Mężenin-Osowiec,
3. 2302003 – Goniądz-Dawidowizna,
4. 2302004 – do drogi Osowiec-Suchowola-Krzecze-Smugorówka I gr. woj.,
5. 2302005 – Downary-Cwiczki do drogi Białystok-Ełk,
6. 2302006 – Goniądz Szafranki do drogi Osowiec-Suchowola,
7. 2302007 – Białosuknie-granica województwa-Szpakowo,
8. 2302008 – Wroceń-Krzecze-Białosuknie,
9. 2301009 – Białosuknie Kol. Białosuknie-granica województwa Łapichy,
10. 2302010 – Smugorówka Goniądzka I-Smugorówka Goniądzka II do drogi Krzecze Białosuknie,
11. 2302011 – Kramkówka Mała-granica województwa-Sobieszczki,
12. 2302012 – od drogi Osowiec-Suchowola-Łazy do drogi Białosuknie-Ełk,
13. 2302013 – Goniądz-Wójtowstwo-kolonia Owieczki-granica województwa-Żodzie,
14. 2302014 – od drogi Goniądz-Białosuknie do drogi Klewianka-Białosuknie,
15. 2302015 – od drogi Osowiec-Mężenin-Uścianek,
16. 2302016 – od drogi Osowiec-Mężenin-Olszowa Droga,
17. 2302017 – od drogi Osowiec-Mężenin-Olszowa Droga do drogi Osowiec-Mężenin,
18. 2302018 – od drogi Osowiec-Mężenin-Downary do drogi Downary-

Trzcianne

19. 2302019 – od drogi Downary-Trzcianne-Kramkówka Duża do drogi nr 18,
20. 2302020 – Kramkówka Mała do kolonii Majły,
21. 2302021 – Wójtowstwo-Markienniki-granica województwa,
22. 2302022 – Piwowary-do drogi Goniądz-Białosuknie,
23. 2302023 – Białosuknie-granica województwa Krzeczkowo,
24. 2302024 – od drogi Wrocień do drogi Osowiec-Suchowola granica województwa Dolistowo,
25. 2302025 – od drogi Smugorówka Goniądzka-kolonie-Smugorówka Goniądzka II-granica województwa Maciesze,
26. 2302026 – Smugorówka Dolistowska-do drogi Osowiec-Suchowola.

b) ulice gminne:

Bednarska, Demokratyczna, Dolistowska, Majora Węgielnego, Gęsia, Jadźwingowska, Kąpielowa, Krótka, Kwiatowa, Mostowa, Nadbiebrzańska, Nowy Świat, Ogrodowa, Podgórna, Polna, Piotra z Goniądza, Różana, Św. Rozalii, Sadowa, Słoneczna, Społeczna, Spółdzielcza, Szkolna, Wojska Polskiego i Witosa.

c) predestynowane do dróg gminnych są:

27. droga 669 – Osowiec,
28. Płochowo-Budne,
29. droga 670 – Kolonia Krzeczce-pastwiska,
30. Wrocień-droga 670.

Droga Nr 2302018 została mylnie wpisana, ponieważ powiązanie to spełnia droga Nr 2302002.

5.2.2. Charakterystyka stanów technicznych dróg.

5.2.2.1. Drogi: krajowa nr 669 i wojewódzka nr 670.

Długość dróg i rodzaj nawierzchni przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 40

Nr drogi	Odcinek drogi		Długość km	Nawierzchnia twarda, ulepszona, bitumiczna km
	od km	do km		
669	43+000	52+477	9,477	9,477
670	0+000	3+990	3,990	3,990
	3+990*	7+280*	3,290*	3,290*
	7+280	17+000	9,720	9,720
Razem odcinek miejskiej drogi 670			13,710	13,710

* droga 670 w granicach miasta.

5.2.2.2. Drogi powiatowe.

Długość dróg i ulic oraz rodzaj nawierzchni przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 41

L.p.	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość drogi wg ewidencji (w km)	Nawierzchnie twarde				Gruntowe naturalne		
				nieulepszone		ulepszone				
1	2	3	4	żwirowa	brukowcowa	bitumiczne	ulepszone	betonowe	8	9
1.	23113	do drogi 669-Białoogrądy-Osowiec-Wólka Piaseczna-Goniądz	9,600			9,600				
2.	23114	Budne-Żarnowo-do drogi 23113	1,750	1,750						
3.	23155	(od drogi 64-Strąkowa Góra-Laskowiec-Gugry)-Osowiec	10,466			10,466				
4.	23159	(bajki Zalesie)-(granica gminy-Bajki Stare-Krynica-Trzciannie-Mroczi-Granica gminy-Kulesze)-granica gminy-Downary-do drogi 669	3,900			3,900				
5.	23158	droga 23155-Wilamówka	0,800							0,800
6.	23166	Goniądz-Downary-Plac	4,000	3,000		1,000				
7.	23167	(Horkostoje)-granica gminy-Goniądz	3,600			3,600				
8.	23168	(Horkostoje)-granica gminy-Goniądz	4,000	3,225						0,775
9.	23169	do drogi 670-Klewianka-Białosuknia-granica gminy-(Rutkowskie Wielkie)	6,500		3,145	3,355				
10.	23170	Klewianka-Piwowary-granica gminy-(Kosiorcki	3,100	1,300	1,550					0,250
11.	23171	droga 23169-granica gminy-(Grubicze),	1,300	1,300						
12.	23172	do drogi 670-Smogosówka Dolistowska-granica gminy-(Radzie)	2,850		0,580	2,270				
13.	23173	droga 670-Wroceń	1,150			1,150				
14.	23174	droga 23172-Smogorówka Goniądzka	1,150	1,150						
Razem w 1997 r. i 1998 r.			54,166	11,725	5,275	35,341				1,825

Ulice miejskie zaliczone do dróg powiatowych.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
15.		Grodzińska	1,450		0,120			1,330
16.		Kościuszki	1,200			1,200		
17.		Konstytucji 3 Maja	1,000			0,706	0,294	
18.		Mickiewicza	0,750			0,750		
19.		Rybacka	0,340			0,340		
20.		Słowackiego	0,350		0,350			
21.		Stary Rynek	0,335		0,335			
22.		Szpitalna	0,390		0,390			0,950
23.		Jagiellońska	0,950					
24.		Plac 11 Listopada	0,460			0,460		
Razem w 1997 r. i 1998 r.			7,225		1,195	3,456	0,294	2,280

5.1.2.3. Drogi gminne i ulice lokalne gminne.

Długość dróg i ulic oraz rodzaj nawierzchni przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 42

L.P.	Nazwa drogi	Długość drogi wg ewidencji	Nawierzchnie twarde			Gruntowe ulepszone	Gruntowe naturalne
			nieulepszone	ulepszone	bitumiczne		
			tluczniowe żwirowe 24 cm	brukowcowe			
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	2302001 – Goniądz-Białosuknia	6,680					6,680
2.	2302002 – Kramkówka Mała-Downary do drogi Mężenin-Osowiec	6,500		1,500		0,800	4,200
3.	2302003 – Goniądz-Dawidowizna	2,500		0,250		2,250	
4.	2302004 – do drogi Osowiec-Suchowola-Krzecze-Smugorówka I gr. woj	5,300		1,500	1,130	1,300	1,370
5.	2302005 – Downary-Cwieczki do drogi Białystok-Ełk	1,855				1,855	
6.	2302006 – Goniądz-Szafranki do drogi Osowiec-Suchowola	2,000			0,570		1,430
7.	2302007 – Białosuknie-granica województwa-Szpakowo	2,700					2,700
8.	2302008 – Wroceń-Krzecze-Białosuknie	5,000				1,000	4,000
9.	2301009 – Białosuknie Kol. Białosuknie-granica województwa Łapichy	2,600				2,600	
10.	2302010 – Smugorówka Goniądzka I-Smugorówka Goniądzka II do drogi Krzecze Białosuknie	4,200					4,200
11.	2302011 – Kramkówka Mała-granica województwa-Sobieszczki	1,380					1,380
12.	2302012 – od drogi Osowiec-Suchowola-Łazy do drogi Białosuknie-Ełk	3,000					3,000
13.	2302013 – Goniądz-Wójtostwo-kolonia Owieczki-granica województwa-Żodzie	3,500				2,400	1,100
14.	2302014 – od drogi Goniądz-Białosuknie do drogi Klewianka-Białosuknie	1,660					1,660
15.	2302015 – od drogi Osowiec-Mężenin-Uścianek	1,800					1,800
16.	2302016 – od drogi Osowiec-Mężenin-Olszowa Droga	0,980					0,980
17.	2302017 – od drogi Osowiec-Mężenin-Olszowa Droga do drogi Osowiec-Mężenin	5,280					5,280
18.	2302018 – od drogi Osowiec-Mężenin-Downary do drogi Downary-Trzciannie						
19.	2302019 – od drogi Downary-Trzciannie-Kramkówka Duża do drogi nr 18	2,780		0,650			2,130
20.	2302020 – Kramkówka Mała do kolonii Majfy	1,900					1,900
21.	2302021 – Wójtostwo-Markienniki-granica województwa	2,250					2,250
22.	2302022 – Piwowary-do drogi Goniądz-Białosuknie	2,100					2,100

1	2	3	4	5	6	7	8
23.	2302023 – Białosuknie-granica województwa Krzeczkowo	2,540					2,540
24.	2302024 – od drogi Wrocień do drogi Osowiec-Suchowola granica województwa Dolistowo	1,500				1,500	
25.	2302025 – od drogi Smugorówka Goniądzka-kolonie-Smugorówka Goniądzka II-granica województwa Maciesze	2,250					2,250
26.	2302026 – Smugorówka Dolistowska-do drogi Osowiec-Suchowola	1,320				1,320	

Drogi predestynowane do dróg gminnych

1	2	3	4	5	6	7	8
27.	droga 669 – Osowiec	2,200		0,900	1,300		
28.	Płochowo – Budne	1,750				1,750	
29.	droga 670 – Kolonia Krzeczce – pastwiska	2,250					2,250
30.	Wrocień – droga 670	1,400					1,400
		81,175		4,800	3,000	16,775	56,600

Ulice lokalne

1	2	3	4	5	6	7	8
31.	Bednarska	0,120					0,120
32.	Demokratyczna	0,950					0,950
33.	Dolistowska	1,100			0,500		0,600
34.	Majora Węgielnego	0,260			0,260		
35.	Gęsia	0,090					0,090
36.	Jadźwingowska	0,260		0,260			
37.	Kąpielowa	0,225		0,225			
38.	Krótka	0,080					0,080
39.	Kwiatowa	0,170					0,170
40.	Mostowa	0,400					0,400
41.	Nadbiebrzańska	0,900					0,900
42.	Nowy Świat	0,530		0,530			
43.	Ogrodowa	0,220					0,220
44.	Podgórna	0,120					0,120
45.	Polna	0,860					0,860

1	2	3	4	5	6	7	8
46.	Piotra z Goniądza	0,178					0,178
47.	Różana	0,220					0,220
48.	Sw. Rozalii	0,220					0,220
49.	Sadowa	0,230					0,230
50.	Słoneczna	0,080					0,080
51.	Społeczna	0,140					0,140
52.	Spółdzielcza	0,275		0,040			0,235
53.	Szkolna	0,062		0,035	0,027		
54.	Wojska Polskiego	1,350			1,350		
55.	Witosa	0,173					0,173
Razem 1997 r. i 1998 r.		9,213		1,090	2,137		5,986

5.2.3. Charakterystyka ogólna układu drogowego gminy.

5.2.3.1. Długość dróg według kategorii i stanu prawnego z 1999r.

- według stanu na dzień 31.12.1997 r. i 31.12.1998r. długość dróg wynosiła:
 - a) w mieście
 - wojewódzkiej Nr 670 o twardej ulepszonej nawierzchni 3,290 km,
 - ulic miejskich zaliczonych do dróg wojewódzkich (obecnie powiatowych) 7,225 km, w tym:
 - o twardej nawierzchni 4,945 km (w tym ulepszonej 3,750 km),
 - gruntowych 2,280 km,
 - ulic gminnych 9,213 km; o twardej nawierzchni 3,227 km (w tym ulepszonej 2,137 km) oraz gruntowych 5,986 km.
 - b) zamiejskich
 - krajowej Nr 669 o twardej ulepszonej nawierzchni 9,477 km,
 - wojewódzkiej Nr 670 o twardej ulepszonej nawierzchni 13,710 km,
 - powiatowych 54,166 km; o twardej nawierzchni 52,341 km (w tym ulepszonej 35.341 km) oraz gruntowych 1,825 km,
 - gminnych 81.175 km; o twardej nawierzchni 7,8 km (w tym ulepszonej 3,000 km) oraz gruntowych 73,375 km.

5.2.3.2. Gęstość sieci drogowej o twardej nawierzchni wynosiła:

- a) w mieście w 1997 r. i 1998r. – 286,5 km/100 km² w tym ulepszonej 229,4 km/100km² natomiast w skali byłego województwa łomżyńskiego, wskaźniki te na drogach miejskich wynosiły w 1997 r. – 153,2 km/100km² i 128,5 km/100km².
- b) w gminie w 1997 r. i 1998r. – 22,4 km/100km² w tym ulepszonej 16,5 km/100km² natomiast w skali byłego województwa łomżyńskiego wskaźniki te w drogach zamiejskich wynosiły w 1997 r. 55,5, km/100km² i 36,9 km/100km².

5.2.3.3. Średni ruch drogowy w pojazdach rzeczywistych na dobę (p/d) na drogach wynosił:

Nr 669	1990	1995
Mońki – granica województwa	1500	2200
granica województwa - Grajewo	1900	3100
Nr 670		
Osowiec – Dolistowo	500	650

Średni ruch drogowy na drogach krajowych w gminie wynosił w 1990 r. 1100 p/d (w województwie łomżyńskim – 1498 p/d, w kraju – 2280 p/d) oraz w 1995 r. – 1650 p/d (w województwie łomżyńskim - 2296 p/d, w kraju – 3227 p/d).

5.2.3.4. Wskaźnik motoryzacji w gminie i w województwie łomżyńskim, liczony w ilości samochodów osobowych na 1000 mieszkańców przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 43

Wyszczególnienie	Lata			Prognoza	
	1996	1997	1998	2005	2010
Wskaźnik motoryzacji					
a) w mieście	76	88	84		
b) w gminie	158	182	178		
Ilość samochodów osobowych					
a) w mieście	146	168	161		
b) w gminie	583	671	656		
Ilość ludności					
a) w mieście	1913	1912	1913*		
b) w gminie	3684	3695	3684*		
Wskaźnik motoryzacji w byłym województwie łomżyńskim	154	165	166**	256	312
Ilość samochodów osobowych w byłym województwie łomżyńskim	54476	58453			
Ilość ludności w byłym województwie łomżyńskim	353624	353204			

* ludność w dniu 30.VI.1998r.

** wskaźnik motoryzacji w województwie określono szacunkowo.

5.3. Techniczne zaplecze motoryzacji.

a) Parkingi

Ilość parkingów i ich lokalizacja w mieście przy:

- Urządzie Miasta i Gminy – 6 szt.
- Poczcie S.A. – 9 szt.
- Przychodni Rejonowej – 10 szt.
- Kościele ul. Szpitalna – 12 + 70 = 82 szt.
- Hotelu „Zbyszko” – 12 szt.
- Spółdzielni Mieszkaniowej – 22 szt.
- przystani kajakowej – 15 szt.
- Domie Kultury – 4 szt.
- Razem – 168 szt. w tym drugiego stopnia 22 szt.

b) Garaże

Ilość garaży i ich lokalizacja w mieście przy:

- Spółdzielni Mieszkaniowej – 19 szt.

c) Stacje paliw.

W Goniądzu są 2 stacje paliw.

d) Zakłady naprawy pojazdów.

W mieście i gminie znajdują się 4 zakłady naprawy pojazdów, 3 w mieście i 1 w gminie we wsi Wroceń.

5.4. Kolej

Przez obszar gminy Goniądz przebiega zelektryfikowana, jednostronna linia kolejowa Białystok – Ełk.

Według Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 września 1996 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 538) zaliczona jest do linii kolejowej o znaczeniu państwowym. Stan techniczny torów jest dobry.

Długość linii na terenie gminy wynosi 11,1 km. Gęstość sieci wynosi 2,9 km/100km² (w województwie 2,6 km/100km²). Obsługa podróźnych odbywa się na stacjach Goniądz i Osowiec.

5.5. Komunikacja autobusowa PPKS.

Obszar gminy Goniądz obsługiwany jest następującymi liniami autobusowymi:

42 -	Białystok-Grajewo-Ełk-	<u>Pisz</u> <u>Olecko-Góldap</u> Węgorzewo Giżycko - <u>Lidzbark Warmiński</u>
1506 -	Mońki-Horonostaje-Goniądz	
1511 -	Knyszyn-Dolistowo-Goniądz-Mońki	
1654 -	Łomża-Goniądz-Białosuknia	
1688 -	Grajewo-Płochowo-Goniądz-Białosuknia	
1689 -	Grajewo-Ruda -	<u>Klimaszewica-Radziłów</u> Trzcianne

W ostatnich latach występuje ciągły spadek przewozu pasażerów na terenie byłego województwa łomżyńskiego i kraju co przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 44

Przewóz pasażerów w tysiącach	Lata			
	1990	1995	1996	1997
w byłym województwie łomżyńskim	18490	10813	9800	8882
w kraju	2084708	1131593	1085438	1065374

5.6. Wnioski wynikające z oceny funkcjonowania komunikacji.

Z analizy układu dróg publicznych – prawnie usankcjonowanych wynika, że nie zapewnia ona dogodnej obsługi w mieście Goniądz oraz niektórym jednostkom osadniczym.

Do zaliczenia do dróg gminnych predestynowane są:

- ulice w mieście Goniądz – formalnie nie zaliczone do ulic lokalnych miejskich oraz ulica bez nazwy na przedłużeniu ul. Ogrodowej do ul. Demokratycznej,
- drogi wymienione w pkt 4.1.1.4.c:
 - droga 669 – Osowiec,
 - Płochowo – Budne,
 - droga 670 – Kolonia Krzeczce – pastwiska,
 - Wroceń – droga 670,

- poza powyższym następujące drogi i ulice:
 - ul we wsi Wroceń i jej przedłużenia do Kolonii Wroceń,
 - droga 670 – Szafranki,
 - ulica we wsi Szafranki,
 - droga 669 – Osowiec Twierdza,
 - ulica w Osowcu Twierdzy,
 - ulice we wsi Osowiec,
 - ulica we wsi Żarnowo,
 - ulice we wsi Wólka Piaseczna,
 - droga 2302005 – Owieczki – droga 2302005,
 - ulica we wsi Kramkówka Duża z przedłużeniem do drogi 23159.

Z przedstawionych danych w pkt 5.1.3.2. wynika, że w 1997 r. gęstość dróg o twardej nawierzchni i twardej ulepszonej w mieście Goniądz była większa o 87% i 78,5% od gęstości dróg miejskich w byłym województwie łomżyńskim.

W gminie gęstość dróg zamiejskich o nawierzchni twardej i twardej ulepszonej w 1997 r. była mniejsza o 59,6% i 55,3% od gęstości dróg zamiejskich w województwie łomżyńskim.

Przy uwzględnieniu, że ok. 59% obszaru gminy leży w granicach Biabrzańskiego Parku Narodowego (głównie tereny bagienne i lasy) wskaźniki gęstości dróg w gminie kształtują się na poziomie gęstości dróg byłym w województwie.

Pomimo powyższego, stan techniczny dróg jest niezadowalający z uwagi na dużą ilość dróg gruntowych: w mieście – powiatowych 2,28 km co stanowi 31,6% tych dróg i gminnych 5,986 km co stanowi 65% tych dróg oraz pozamiejskich – gminnych 73,375 km co stanowi 90,4% tych dróg.

Z porównania przepustowości dróg przy poziomie swobody ruchu D wynoszących 1250 p/h przy szerokości jezdni 7 m drogi 669 i 600 p/h przy szerokości jezdni 5 m drogi 670 z natężeniami ruchu w 1995 r. wynoszącymi 294 p/d ($0,095 \times 3100 = 294$) na drodze 669 i 62 p/d ($0,095 \times 650 = 62$) na drodze 670 wynika, że istniejące drogi posiadają duże rezerwy przepustowości.

Do oceny zaspokojenia potrzeb w zakresie parkingów, garaży, stacji paliw i zakładów naprawy pojazdów przyjęto następujące wskaźniki:

- miejsca krótkiego postoju 8,4 stanowiska na 1000 mieszkańców,
- miejsca długotrwałego postoju 84 stanowiska na 1000 mieszkańców budownictwa wielorodzinnego,
- ilość garaży 1/3 ilości samochodów mieszkańców budownictwa wielorodzinnego,
- 1 stacja paliw o 4-6 dystrybutorach może obsłużyć 5000 samochodów,
- 1 stanowisko obsługowo-naprawcze na 300-400 samochodów.

Potrzeby w zakresie krótkiego postoju szacuje się na $0,0084 \times 1913 + 0,1 \times 0,0178 \times 3684 = 16 + 7 = 23$ stanowiska, przy istnieniu 146 stanowisk uważa się, że potrzeby w zakresie są zaspokojone.

Potrzeby w zakresie długiego postoju szacuje się na $0,084 \times 462 = 39$ stanowisk, z uwagi że mieszkańcy budownictwa wielorodzinnego posiadają 52 samochody, dlatego tą ilość przyjęto do analizy. Przy istnieniu 22 stanowisk postojowych i 19 garażach, niedobór tych stanowisk wynosi $52 - (22+19) = 11$. Brakujące miejsca mogą być wygospodarowane na ulicach osiedlowych.

Zapotrzebowanie na garaże wynosi $1/3 \times 52 = 17$ szt. przy istnieniu 19 garaży uważa się, że potrzeby w tym zakresie są zaspokojone.

Przy przyjętym wskaźniku obsługi występuje niedobór 1 zakładu naprawy pojazdów.

Z analizy przewozów kolejowych wynika, że możliwości przewozowe kolei są w znacznym stopniu niewykorzystane.

Obsługa podróży odbywa się na poszczególnych przystankach autobusowych. Przy przyjętym standardzie dostępności 2 km do przystanku, wsie Uścianek i Olszowa Droga znajdują się poza przyjętym promieniem obsługi.

6. Infrastruktura techniczna

6.1. Zaopatrzenie w wodę

6.1.1. Charakterystyka ogólna systemu zaopatrzenia w wodę

Miasto

Miasto Goniądz na koniec 1998r. zajmowało wśród miast w województwie podlaskim 7 miejsce pod względem procentowej ilości mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej ze wskaźnikiem 92,0%, który jest wyższy od średniego województwa podlaskiego – 87,5%.

Długość sieci rozdzielczej ulicznej (bez przyłączy do budynków) wynosiła 11,7km i było podłączonych do niej 362 budynki mieszkalne o 524 mieszkaniach.

Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca wynosiło 29,7m³/rok (81,4 dm³/d) poniżej średniej województwa podlaskiego dla miasta wynoszącej 36,5m³/rok (100,0 dm³/d).

Gmina

W gminie Goniądz na koniec 1998r. zwodociągowanych było 14 wsi, co stanowi 58,3% ogółu miejscowości. Długość sieci wodociągowej (bez łączy do budynków) wynosiła 42,0 km, do której podłączonych było 477 budynków mieszkalnych – ok. 56,3% ogółu budynków mieszkalnych w gminie (bez miasta).

Zużycie wody w gospodarstwach domowych wynosiło 45,8 tys. m³ w ciągu roku, co daje 12,4 m³/rok na 1 mieszkańca (33,97 dm³/d) i jest niższy od średniego wskaźnika województwa podlaskiego dla obszarów wiejskich, który wynosi 16,6 m³/rok (45,5 dm³/d).

Zaopatrzenie mieszkańców w wodę odbywa się z 5 stacji wodociągowych, stanowiących własność Gminy Goniądz, a eksploatowanych przez Wojewódzki Zakład Konserwacji Urządzeń Melioracyjnych w Białymstoku z siedzibą w Zaściankach ul. Usługowa 6, znajdujących się w miejscowościach:

- Goniądz – zaopatruje w wodę miasto Goniądz i 2 wsie: Dawidowizna i Szafranki,
- Białosuknie - zaopatruje w wodę 3 wsie: Białosuknie, Piwowary i Klewianka,
- Downary - zaopatruje w wodę 4 wsie: Downary, Owieczki, Kramkówka Duża i Kramkówka Mała,
- Osowiec - zaopatruje w wodę wieś Osowiec,
- Wroceń - zaopatruje w wodę 4 wsie: Wroceń, Smogorówka Dolna, Smogorówka Goniądzka i Krzeczce.

W pozostałych 10 miejscowościach: Budne, Doły, Łazy, Mierkienniki, Olszowa Droga, Płochowo, Smogorówka Goniądzka II, Uścianek, Wojtówstwo i Wólka Piaseczna mieszkańcy zaopatrują się w wodę ze studni kopanych. W miejscowościach tych mieszka około 18,1% ogółu ludności obszarów wiejskich.

6.1.2. Rozwój scentralizowanych systemów zaopatrzenia w wodę

Miasto

Zwodociągowanie miasta od 1990 r. przedstawia tabela

Tabela 45

Wyszczególnienie	stan na koniec roku									
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	
Długość sieci wodociągowej km	11,5	11,5	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	
Połączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.	330	336	341	349	354	355	357	359	362	
odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej	87,7	89,4	90,0	91,2	91,7	91,7	91,8	92,0	92,0	
Zużycie wody w gospodarstwach domowych tys. m ³ /r	58,4	57,5	64,3	56,2	40,7	56,6	44,9	52,0	56,9	
Zużycie wody wodociągowej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m ³ /r	30,7	30,2	33,5	29,6	21,4	29,8	23,6	27,4	29,7
	dm ³ /d	84,1	82,7	91,5	81,1	58,6	81,6	64,5	75,0	81,4

Zwodociągowanie miasta nastąpiło przed 1990 rokiem. W latach dziewięćdziesiątych wybudowano 0,2 km sieci wodociągowej. Do istniejącej i nowo wybudowanej sieci podłączono 32 budynki mieszkalne. Odsetek mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej wzrósł z około 87,7% w 1990 r. do 92% w 1997 r. i taki sam utrzymywał się w roku 1998.

Gmina

Zwodociągowanie gminy od 1990 r. przedstawia tabela

Tabela 46

Wyszczególnienie	stan na koniec roku									
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	
Długość sieci wodociągowej km	16,8	23,1	29,8	29,8	32,1	32,6	42,0	42,0	42,0	
Połączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.	229	345	419	420	421	429	476	476	477	
Ilość wsi zwodociągowanych	5	10	12	12	12	12	14	14	14	
Procenty zwodociągowanych wsi	20,8	41,7	50,0	50,0	50,0	50,0	58,3	58,3	58,3	
Zużycie wody w gospodarstwach domowych tys. m ³ /r	15,5	26,6	27,3	38,1	29,2	33,9	44,5	38,1	45,8	
Zużycie wody wodociągowej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m ³ /r	4,03	7,0	7,2	9,9	7,6	9,0	11,9	10,3	12,4
	dm ³ /d	11,0	19,2	19,7	27,1	20,8	24,6	32,5	28,2	33,97

W roku 1991 przekazano do eksploatacji 6,3 km sieci wodociągowej i zwodociągowano 5 wsi, najwięcej w analizowanym okresie. Do końca 1996 r. postępował sukcesywny rozwój wodociągów. Odsetek zwodociągowanych wsi wzrósł z 20,8% w 1990 r. do 58,3% w roku 1996. W latach 1997-1998 nastąpiła w gminie stagnacja w rozwoju wodociągów.

6.1.3. Stan zwodociągowania poszczególnych wsi w gminie na koniec 1998r.

Tabela 47

Nazwa wodociągu	Miejscowości podłączone do danego wodociągu	Długość sieci wodociągowej (bez przyłączy) km	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.	% budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągów
Wodociąg miejski w Goniądzu	Dawidowizna	2,7	32	94,1
	Szafranki	2,5	34	100,0
		5,2	66	
Wodociąg wiejski	Downary	2,8	56	90,3
	Kramkówka Mała	3,9	24	77,4

Downary	Kramkówka Duża Owieczki	2,2	32	60,4
		3,4	16	40,0
		12,3	128	
Wodociąg wiejski Wroceń	Krzecze	4,3	18	62,1
	Smogorówka Dolistowska	3,0	13	28,9
	Smogorówka Goniądzka I	1,6	17	70,8
	Wroceń	4,1	33	56,9
		13,0	81	
Wodociąg wiejski Białosuknie	Białosuknie	4,6	45	56,2
	Klewianka	2,8	51	59,3
	Piwowary	2,6	18	58,1
		9,5	111	
Wodociąg wiejski Osowiec	Osowiec	3,4	88	100,0
Ogółem zwodociągowane miejscowości		42,0	477	69,7

W zwodociągowanych miejscowościach 69,7% budynków mieszkalnych podłączonych jest do sieci wodociągowej. Wskaźnik ten w poszczególnych miejscowościach jest zróżnicowany od 28,9% w Smogorówce Dolistowskiej do 100% w Szafrankach i Osowcu. Wskaźnik ten w przedziale do 50% występował w 2 wsiach, 50-59,9% w 4, 60-69,9% w 2, 70-79,9 w 2 i 90-100% w 4.

6.1.4. Charakterystyka ujęć i stacji wodociągowych wodociągów komunalnych

6.1.4.1. Wodociąg miejski w Goniądzu

Źródłem poboru wody jest ujęcie wody podziemnej z utworów czwartorzędowych składające się z dwóch studni wierconych: SW-4 o głębokości 66m i SW-5 o głębokości 57,5m i zatwierdzonych zasobach w kategorii „B” w wielkości $Q=95,7 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s=12,5\text{m}$. Studnie zlokalizowane są na działce będącej własnością Urzędu Miasta Goniądz w odległości ok. 1,1 km od terenu stacji uzdatniania. Urządzeniami do poboru, uzdatniania i pomiaru wody są:

- 2 pompy głębinowe typu GB.2.07 i G80,
- 8 odżelaziaczy $\varnothing 1400\text{mm}$ każdy,
- 3 hydrofory o poj. $V=6,3\text{m}^3$ każdy,
- 2 sprężarki typu WAN-E i SJW-60,
- 1 chlorator C-52 na podchloryn sodu,
- zbiornik wyrównawczy $2 \times 100\text{m}^3$,
- 4 pompy poziome typu S-82 o mocy 11 kW,
- 2 pompy do płukania jako rezerwowe,
- 1 wodomierz śrubowy MZ-150 zamontowany na przewodzie głównym,
- 2 wodomierze śrubowe MKZ-100 zamontowane w obudowie studni.

Stacja wodociągowa pracuje w układzie dwustopniowego pompowania. Urząd Miasta w Goniądzu posiada pozwolenie wodnoprawne na pobór wód podziemnych i eksploatację urządzeń – decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Łomży Nr.Oś.6210.I-12/97 z dnia 09.04.1997 r. ważne do 30.04.2007r.

6.2.4.2. Wodociągi wiejskie

1) Wodociąg wiejski w Białosukniach.

Źródłem poboru wody jest ujęcie wody podziemnej z utworów czwartorzędowych składające się z dwóch studni wierconych zlokalizowanych na terenie stacji wodociągowej: SW-1 o

głębokości 58m i SW-2 o głębokości 60m i zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych w kat. „B” w wielkości $Q=32,0\text{m}^3/\text{h}$ przy depresji $s=17,2\text{m}$.

Urządzeniami do poboru, uzdatniania i pomiaru wody są:

- 2 pompy głębinowe typu G-60,
- 2 hydrofory o poj. 4000 l każdy,
- 2 odżelaziacze \varnothing 1400 mm,
- 2 sprężarki typu WAN,
- chlorator C-52,
- zbiornik wyrównawczy $2 \times 75\text{m}^3$,
- 3 pompy poziome,
- 2 wodomierze \varnothing 80 mm,
- wodomierz sprężynowy 100/40.

Stacja wodociągowa pracuje w układzie dwustopniowego pompowania.

2) Wodociąg wiejski w Downarach.

Źródłem poboru wody jest ujęcie wody podziemnej składające się z jednej studni wierczonej o głębokości 134m i zatwierdzonych w kat. „B” zasobach eksploatacyjnych $Q=123\text{m}^3/\text{h}$ przy depresji $s=4,7\text{m}$.

Urządzeniami do poboru, uzdatniania i pomiaru wody są:

- pompa głębinowa G-80,
- 2 hydrofory poj. 4000 l każdy,
- 3 odżelaziacze \varnothing 1400mm,
- 2 sprężarki typu WAN,
- chlorator C-52,
- wodomierz w studni,
- wodomierz na wyjściu z hydroforni.

Stacja wodociągowa pracuje w układzie jednostopniowego poboru wody.

3) Wodociąg wiejski w Osowcu.

Ujęcie wody oparte jest o dwie studnie wiercone ujmujące wodę z utworów czwartorzędowych: SW-1A o głębokości 62m i SW-2 o głębokości 91m i zatwierdzonych zasobach w kat. „B” $Q=86\text{m}^3/\text{h}$ przy depresji $s=5,6\text{m}$.

Urządzeniami do poboru, uzdatniania i pomiaru wody są:

- 2 pompy głębinowe G 60 VI i G 60 X,
- 3 hydrofory poj. 4000 l każdy,
- 5 odżelaziaczy \varnothing 1400mm,
- 2 sprężarki typu WAN-ED,
- 1 chlorator C-52 na podchloryn sodu,
- 1 wodomierz sprzężony MZ/JS zamontowany na przewodzie głównym,
- 2 wodomierze śrubowe MK100 zamontowane w budynku stacji wodociągowych.

Stacja wodociągowa pracuje w układzie jednostopniowego pompowania.

4) Wodociąg wiejski „Wroceń”.

Źródłem poboru wody jest ujęcie wody podziemnej z utworów czwartorzędowych składające się z dwóch studni wierconych: SW-2 o głębokości 42m i SW-3 o głębokości 43m zlokalizowanych na terenie działki stacji wodociągowych.

Zatwierdzone zasoby ujęcia w kat. „B” wynoszą $Q=86,0\text{m}^3/\text{h}$ przy depresji $s=22\text{m}$.

Urządzeniami do poboru, uzdatniania i pomiaru wody są:

- 2 pompy głębinowe UBG-1 V i GBA1.06,
- 2 hydrofony poj. 1500 l każdy,
- 2 odźlaziacze Ø 1200mm,
- 1 sprężarka typu SJW-60,
- 1 chlorator C-52,
- 1 wodomierz sprzężony MZ/JS zamontowany w obudowach studni,
- 2 wodomierze śrubowe MKS zamontowane w obudowach studni.

Stacja wodociągowa pracuje w układzie jednostopniowego punktowania.

5) Urząd Miasta w Goniądzu posiada pozwolenia wodnoprawne na pobór wód podziemnych i eksploatację urządzeń wodociągów wiejskich wydane przez Urząd Wojewódzki w Łomży:

- decyzja Nr.Oś.6210.I-95/98 z dnia 15.12.1998r., dotyczy wodociągu Białosuknie, ważna do 31 grudnia 2003r.,
- decyzja Nr.Oś.7211/I-46/90 z dnia 01.10.1990 r., dotyczy wodociągu Downary, ważna do 31 września 2000r.,
- decyzja Nr.Oś.6210.I-11/97 z dnia 09.04.1997 r., ważna do 30 kwietnia 2007r. dotyczy wodociągu w Osowcu,
- decyzja Nr.Oś.6210I-13/97 z dnia 09.04.1997 r., ważna do 30 kwietnia 1997 r., dotyczy wodociągu Wroceń.

6.1.5. Strefy ochronne komunalnych ujęć wody

Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 5 listopada 1991 r. w sprawie zasad ustanawiania stref ochronnych źródeł i ujęć wody (Dz. U. Nr 116 poz. 504 z 1991 r.) zobowiązuje do ustalenia stref ochronnych ujęć wody służących do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarstw domowych.

Zgodnie z wymogami w/w rozporządzenia strefy ochronne, obowiązujące do czasu funkcjonowania ujęcia, mają ustanowione przez Urząd Wojewódzki w Łomży wodociągi komunalne w miejscowościach:

- Goniądz – decyzja Nr.Oś.6226-7.4/97 z dnia 08.07.1997 r.,
- Białosuknie – decyzja Nr.Oś.6226-7.2/97 z dnia 08.07.1997 r.,
- Osowiec – decyzja Nr.Oś.6226-7.3/97 z dnia 08.07.1997 r.,
- Wroceń – decyzja Nr.Oś.6226-7.1/97 z dnia 08.07.1997 r.

Strefy ochrony bezpośredniej ujęć w/w wodociągów mają zasięg w promieniu $r=10,0m$ wokół każdej studni, a zasięg stref ochrony pośredniej wkreślono w części graficznej studium.

Wodociąg wiejski Downary nie ma ustanowionych stref ochronnych ujęcia zgodnie z obowiązującymi przepisami.

6.1.6. Ocena wydajności istniejących ujęć wody wodociągów komunalnych

Analizę poboru wody z poszczególnych wodociągów w latach 1996-1998 obrazuje tabela

Tabela 48

Wyszczególnienie	Rok	Wodociąg Goniądz	Wodociąg Downary	Wodociąg Wroceń	Wodociąg Białosuknie	Wodociąg Osowiec
Pobór wody z ujęcia w ciągu roku m^3/rok	1996	86414	18574	6493	9943	16528
	1997	76330	20557	11201	15019	18380
	1998	94700	21822	12510	16491	20043

Pobór wody z ujęcia średnio dobowy w m ³ /d	1996	236,1	50,7	17,7	27,2	45,2
	1997	209,1	56,3	30,7	41,1	50,4
	1998	259,5	59,8	34,3	45,2	54,9
Pobór wody z ujęcia maksymalny godzinowy m ³ /h	1996	32,0	6,9	2,4	3,7	6,1
	1997	28,3	7,6	4,2	5,6	6,8
	1998	35,1	8,1	4,6	6,1	7,4
Zatwierdzone zasoby ujęcia w m ³ /h		95,7	123,0	86,0	32,0	86,0
Wykorzystanie zatwierdzonych zasobów ujęć w czasie rozbioru maksymalnego godzinowego w %	1996	33,4	5,6	2,8	11,6	7,1
	1997	29,6	6,2	4,9	17,5	7,9
	1998	36,7	6,6	5,3	19,1	8,6

Wykorzystanie zatwierdzonych zasobów ujęć wodociągu miejskiego i wodociągów wiejskich sukcesywnie rośnie i wynosiło 33,4% - 36,7% w Goniądzu, 5,6% - 6,6% w Downarach, 2,8% - 5,3% Wroceń, 11,6% - 19,1% w Białosukniach i 7,1% - 8,6% w Osowcu. Wykorzystanie wodociągów wiejskiej jest niewielkie, a wszystkie wodociągi posiadają dużą rezerwę.

6.1.7. Zakładowe ujęcia wody podziemnej

Na terenie miasta i gminy Goniądz ujęcia wody oparte o studnie wiercone posiadają:

- SKR w Goniądzu – 1 studnia o głębokości 44m i wydajności 100m³/h,
- Zbiorcza Szkoła Gminna w Goniądzu – 1 studnia o głębokości 86m i wydajności 80m³/h,
- PMOW w Goniądzu – 1 studnia o głębokości 77m i wydajności 72m³/h,
- były PGR w Białosukniach – 1 studnia o głębokości 51,5m i wydajności 60m³/h,
- były SKR w Klewiance – 1 studnia o głębokości 94,5m i wydajności 50m³/h,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Goniądzu – 1 studnia o głębokości 54m i wydajności 144m³/h.

6.1.8. Ogólna ocena zaopatrzenia w wodę

Miasto

Rozwój scentralizowanych systemów zaopatrzenia w wodę miasta należy uznać za dobry. 92% mieszkańców korzysta z wody wodociągowej. Istniejące ujęcia wodociągu miejskiego wykorzystywane obecnie w granicach 40% swojej wydajności zapewnia pokrycie przyszłościowych potrzeb wodnych miasta i stanowi preferencje jego rozwoju.

Gmina

Na terenie gminy około 58% wsi objętych jest scentralizowanym systemem zaopatrzenia w wodę, w których mieszka ponad 80% ogółu ludności terenów wiejskich.

Wydajność ujęć wodociągów wiejskich znacznie przekracza aktualne pobory i istnieje rezerwa w zatwierdzonych zasobach około 80% w Białosukniach i ponad 90% we Wroceniu, Downarach i Osowcu. Jednak ujęcie wody w Downarach oparte o 1 studnię wierconą nie zapewnia ciągłości dostawy wody w przypadku jej awarii. Natomiast zatwierdzone zasoby ujęcia w Białosukniach nie zabezpieczają aktualnie obowiązujących potrzeb przeciwpożarowych wynoszących 10 l/sek.

6.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków sanitarnych

6.2.1. Charakterystyka stanu istniejącego

Miasto

Budowę kanalizacji sanitarnej w mieście Goniądzu rozpoczęto w 1995 r. Do końca 1998r. wykonano 4,7 km sieci wodociągowej w ulicach: Demokratycznej, Kościuszki, Nowy Świat,

Różanej, Słowackiego, Mickiewicza 11-go Listopada, Wojska Polskiego, Szpitalnej, Nadbiebrzańskiej, Konstytucji 3-go Maja. Układ kanalizacji jest grawitacyjno-pompowy z 1 przepompownią zlokalizowaną nad Biebrzą przy moście. Do kanalizacji podłączone są zakłady użyteczności publicznej, usługowe oraz 62 budynki mieszkalne. Odsetek mieszkańców korzystających z kanalizacji sanitarnej wynosi 27,4%, znacznie poniżej średniego wskaźnika dla województwa podlaskiego, który wynosi 74,6%, co daje 25 miejsce wśród miast województwa podlaskiego.

Gmina

Na terenie gminy ścieki odprowadzane są do urządzeń lokalnych (zbiorniki szczelne, suche ustępy) i wywożone do stacji zlewnej przy oczyszczalni ścieków w Goniądzu.

6.2.2. Oczyszczalnia ścieków

Miasto Goniądz posiada mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków typu BOS-200 o przepustowości 400 m³/d.

Na oczyszczalni ścieków znajduje się:

- punkt zlewny ścieków dowożonych,
- zbiornik czerpalny ścieków,
- przepompownia ścieków surowych,
- stacja dmuchaw,
- 2 budynki oczyszczalni ścieków BOS-200,
- budynek obsługi,
- komora przepływomierza z przepływomierzem klapowym,
- urządzenia do odwadniania osadu DRAIMAD TECHNOBAG.

Eksploatację oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej zajmuje się Zakład Usług Komunalnych w Goniądzu.

Analizę wykorzystania oczyszczalni ścieków w latach 1996-1998 przedstawia tabela

Tabela 49

Wyszczególnienie	Rok		
	1996	1997	1998
Ilość ścieków dopływających do oczyszczalni w ciągu roku m ³ /rok	26000	25000	23000
Ilość ścieków dopływających do oczyszczalni średnio dobowo m ³ /d	71,0	68,5	63,0
Przepustowość oczyszczalni ścieków w m³/d	400		
Wykorzystanie przepustowości oczyszczalni w %	17,8	17,1	15,8

Wykorzystanie przepustowości oczyszczalni ścieków kształtuje się od 17,8% do 15,8%.

Gmina Goniądz posiada pozwolenie wodnoprawne na eksploatację urządzeń oczyszczających i odprowadzanie ścieków do Czarnej Strugi, dopływu Biebrzy –decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Łomży Oś.7630-21/93 z dnia 6 października 1993 r., której termin ważności przedłużony decyzją NrOś.7630-35/98 z dnia 10.12.1998r. do 31 grudnia 2000 roku.

W decyzji określono dopuszczalną ilość ścieków oczyszczonych odprowadzonych do odbiornika – 400 m³/d oraz dopuszczalne stężenie zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych:

BZT₅-20gO₂/m³, zawiesina – 30g/m³, a dla pozostałych – określonych w załączniku Nr. 2 do rozporządzenia MOŚZN i L z dnia 5 listopada 1991 r.

Wykonane analizy ścieków wykazują, że stężenie zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych są poniżej dopuszczalnych, co świadczy o właściwej pracy oczyszczalni.

6.2.3. Ogólna ocena gospodarki ściekowej

Gospodarka ściekowa na terenie miasta uległa poprawie po oddaniu do eksploatacji oczyszczalni i wybudowaniu części kanalizacji sanitarnej. Uzyskiwane efekty oczyszczania są zadowalające, a oczyszczalnia posiada znaczną około 80% rezerwę w przepustowości urządzeń. Są to atuty rozwoju miasta.

Na terenie gminy stan gospodarki ściekowej należy ocenić jako nie zadowalający. Ścieki gromadzone w zbiornikach, które często nie są szczelne mogą powodować negatywny wpływ na środowisko w postaci skażenia gleby a zwłaszcza wód podziemnych.

Brak rozwiązania odprowadzania i oczyszczania ścieków obniża standard życia mieszkańców i stanowi barierę w rozwoju gminy szczególnie we wsiach już zwodociągowanych.

6.3. Gospodarka odpadami stałymi

6.3.1. Gminne wysypisko odpadów stałych

Gminne wysypisko odpadów stałych położone jest w obrębie gruntów wsi Łazy, przy drodze Downary – Goniądz w odległości około 3 km na południowy zachód od Goniądza i około 800 m od zabudowy mieszkalnej, w sąsiedztwie istniejącego wysypiska przeznaczonego do rekultywacji.

Bezpośrednie otoczenie wysypiska stanowią użytki rolne i lasy. Powierzchnia terenu przewidziana pod wysypisko – 22050m², a z wysypiskiem istniejącym 2,8 ha.

Pojemność użytkowa wysypiska ogółem wynosi 18900m³ a całkowita 21000m³, w tym odpowiednio etap I – 9000m³ i 10050m³ oraz etap II – 9900m³ i 10900m³. Powierzchnia czasy w rzucie ogółem – 5530 m² w tym w etapie I – 2920m² i etap II – 2610m².

Okres użytkowania przewidziany w dokumentacji 14 lat w tym etap I – 7 lat i etap II – 7 lat. Zrealizowano etap I. Wysypisko eksploatowane jest od 1996 roku.

Na wysypisku wykonano:

- uszczelnienie skarp czasy wysypiska atestowana folią,
- drenaż z rur PEHD Ø 160 mm drenarskich do odprowadzenia odcieku realizowany etapowo wraz z czasem wysypiska z dwiema studniami na końcówkach drenażu do odprowadzania biogazu do atmosfery,
- zbiornik odcieku o pojemności 28m³,
- zbiornik ścieków deszczowych i p.poż.,
- brodzik dezynfekcyjny,
- plac gromadzenia surowców wtórnych – zasieki na kontenery surowców wtórnych,
- zbiornik ścieków sanitarnych – dwukomorowy o poj. V=4,31 m³, zbierający również ścieki popłuczne z brodzika dezynfekcyjnego,
- magazyn środków dezynfekcyjnych,
- wiatę na sprzęt,
- suchy ustęp,
- adaptację istniejącego budynku administracyjno-socjalnego,
- drogi i place manewrowe na wysypisku,
- oświetlenie,
- ogrodzenie z siatki wysokości 2 m.

W opracowanej kompleksowej ocenie oddziaływania na środowisko wysypiska odpadów stałych Gminy Goniądz zlokalizowanego na gruntach wsi Łazy woj. łomżyńskie podano: „Z uwagi na możliwość przekroczenia norm uciążliwości zapachowej i zasięgu rozprzestrzeniania się mikroorganizmów, wnioskuje się (w przypadku wyczerpania istniejących w kraju środków technicznych obniżających emisję substancji odoroczynnych) o wyznaczenie strefy uciążliwości o szerokości do 50 m od granic wysypiska przy założeniu przysypywania odpadów ziemią i ugniatania”.

Eksploatacją wysypiska zajmuje się Zakład Usług Komunalnych w Goniądzu. Na wysypisku jest stały dozór w godzinach 8⁰⁰ – 17⁰⁰. Nagromadzone odpady są rozplantowywane i ugniatane spychaczem i przysypywane warstwą ziemi. Ilość odpadów nagromadzonych na wysypisku wynosi około 2,5tys.m³, co stanowi około 27,8% wypełnienia I etapu wysypiska.

6.3.2. Wiejskie wysypiska odpadów stałych

Na terenie gminy w 8 wsiach wyznaczone są działki pod wysypiska wiejskie. Łączna powierzchnia wysypisk wiejskich wynosi 1,895 ha i znajduje się na gruntach wsi:

- Klewianka o powierzchni 0,3 ha i pojemności 5600m³ z przewidywanym okresem eksploatacji do 2008 roku,
- Smagarówka Goniądzka I – 0,07 ha i pojemności 1300m³ z przewidywanym okresem eksploatacji do 2003 roku,
- Downary – 0,085 ha i pojemności 1300m³ z przewidywanym okresem eksploatacji do 2003 roku,
- Wroceń – 0,4 ha i pojemności 8700m³ z przewidywanym okresem eksploatacji do 2028 roku,
- Dawidowizna – 0,06 ha i pojemności 900m³ z przewidywanym okresem eksploatacji do 2000 roku,
- Osowiec – 0,28 ha i pojemności 4200m³ z przewidywanym okresem eksploatacji do 2011 roku,
- Kramkówka Duża – 0,4 ha i pojemności 6800m³ z przewidywanym okresem eksploatacji do 2018 roku,
- Białosuknie – 0,3 ha i pojemności 3600m³ z przewidywanym okresem eksploatacji do 2009 roku.

Wysypiska wiejskie nie mają stałego nadzoru, a ich eksploatacją zajmuje się Urząd Miasta w Goniądzu. Porządkowanie odbywa się trzy razy w roku – wiosną, latem i jesienią, odpady są rozplantowywane, ugniatane i przysypywane ziemią.

6.3.3. System gromadzenia i wywozu odpadów stałych

Na terenie miasta i gminy odpady gromadzone są nie selektywnie. Wywozem odpadów z terenu miasta zajmuje się Zakład Usług Komunalnych w Goniądzu na zgłoszenia indywidualne mieszkańców, a z zakładów zgodnie z podpisanymi umowami. Część mieszkańców miasta z terenów wiejskich wywozi odpady we własnym zakresie.

6.3.4. Ogólna ocena gospodarki odpadami stałymi

Nowe gminne wysypiska odpadów stałych, spełniające obowiązujące wymogi ochrony środowiska, posiadające rezerwę w pojemności ponad 70% oraz jego prawidłowa eksploatacja rozwiązuje problem unieszkodliwiania odpadów, które trafiają na ten obiekt.

Na wysypiskach wiejskich składowanie odpadów odbywa się w sposób niekontrolowany i może to wywierać negatywny wpływ na środowisko w postaci skażenia gleby, wody i powietrza.

Na wysypiska trafiają odpady, które mogą być wykorzystane jako surowce wtórne, gdyż nie jest prowadzona selektywna zbiórka odpadów.

Ogólnie należy stwierdzić, że gospodarka odpadami stałymi nie spełnia wszystkich wymogów w ustawach o ochronie środowiska, utrzymaniu czystości i porządku w gminie.

6.4. Elektroenergetyka.

6.4.1. Elementy systemu elektroenergetycznego.

Źródłem zasilania w energię elektryczną gminy jest transformatorowo-rozdzielna RPZ 110/15kV w Osowcu.

Obciążenie transformatora w RPZ 110/15kV w latach 1994-1998 podano w tabeli.

Tabela 50

L.p.	Lata	Moc transformatora (MW)		Obciążenie transformatora (MW)		Układ pracy stacji
		T ₁	T ₂	T ₁	T ₂	
1.	1994	6,3	6,3	2,0	-	H4
2.	1995	6,3	6,3	1,8	-	H4
3.	1997	6,3	6,3	0,9	-	H4
4.	1999	6,3	6,3	2,5	-	H4

Istniejące źródło zasilania w pełni pokrywa zapotrzebowanie mocy i energii elektrycznej gminy Goniądz, ale również gmin sąsiednich.

Pracując w układzie dwustronnego zasilania zapewnia duży stopień pewności zasilania. Obserwuje się natomiast na przestrzeni lat 94-98 niestabilny poziom obciążenia. Wynika to ze zmiennego zapotrzebowania odbiorców oraz zmiany „podziałów” w sieci SN 15 kV. Istniejące transformatory mają duże rezerwy mocy do wykorzystanej.

Istniejąca stacja RPZ 110/15 kV w Osowcu zasilana jest liniami WN 110 kV Mońki-Osowiec-Grajewo, które stanowią część układu wysokiego napięcia województwa i kraju.

Podstawowe dane o liniach WN zasilających w/w stację:

- odcinek Mońki-Osowiec dł. 15,4 km/przekrój 240 mm²,
- odcinek Osowiec-Grajewo dł. 26,1 km/przekrój 240 mm².

Istniejące linie WN są w stanie przenieść potrzebne obciążenia.

Rozprowadzenie energii elektrycznej do poszczególnych odbiorców odbywa się poprzez system sieci SN 15 kV napowietrznych wychodzących z w/w RPZ-tu i włączonych w system sieci SN 15 kV województwa.

Główne linie zasilające gminę to:

- Mońki,
- Goniądz-Suchowola-Dąbrowa Białostocka.

Zasilanie poszczególnych odbiorców odbywa się poprzez układ sieci SN 15 kV, jako odgałęzień od w/w linii głównych. Stan techniczny sieci SN 15 kV i NN jest zróżnicowany.

Na terenie gminy jest 77 stacji transformatorowych.

4 stacje są w złym stanie technicznym i kwalifikują się do demontażu i postawienia nowych. Dotyczy to miejscowości: Wójtowstwo, Wólka Piaseczna, kol. Płochowo i Białosuknia.

W w/w miejscowościach zakłada się budowę nowych stacji transformatorowych.

Do przeniesienia kwalifikuje się stacja transformatorowa w miejscowości Mierkienniki. Podyktowane jest to potrzebą zmiany długości obwodów.

Zakłada się również remonty odcinków linii SN 15 kV odgałęzienia Białosuknie i Piwovary, kol. Klewianka.

Ośrodek gminy w Goniądzu jest zasilany z dwóch linii SN 15 kV kier. Grajewo i Goniądz.

Istniejące sieci N 15 kV nie tworzą „pierścienia” co daje małą pewność zasilania na napięciu SN 15 kV.

6.5. Ciepłownictwo.

6.5.1. Charakterystyka stanu istniejącego.

Na terenie gminy istnieje 12 większych źródeł wytwarzania energii cieplnej, obsługujących budynki, głównie użyteczności publicznej. Są to:

Tabela 51

Obiekt	Moc kotła	Rodzaj kotła	Rodzaj paliwa	Uwagi
1. Kotłownia przy Urzędzie Miasta, Plac 11 Listopada 37 Właściciel: Zakład Usług Komunalnych	szt.2 60 kW/9m ² 60 kW/9m ²	wodny stalowy UKS	Węgiel	
2. Spółdzielnia Mieszkaniowa ul.Kościuszki 34B	szt.3 200 kW/32m ² 200 kW/32m ² 200 kW/32m ²	URANUS 470	Olej opałowy	
3. Szkoła Podstawowa ul.Konstytucji 3 Maja	szt. 2 297,7 kW/32m ² 297,7 kW/32m ² 297,7 kW/32m ²	ECA IV ŻEL.	Węgiel	
4. Dom Kultury, Stary Rynek	85 kW	„BUDERUS” G-305	Olej opałowy	
5. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy, Plac 11 Listopada	szt. 3 124 kW/15,5 124 kW/15,5 124 kW/15,5	K 2-5	Koks Węgiel	
6. Hotel „Zbyszko” ul.Św. Rozalii	szt. 2 100 kW 70 kW	„KONTIS”	Olej opałowy	
7. Remiza OSP, Stary Rynek	2,5 m ²	prywatna produkcja „Sokółka”	Węgiel	
8. Biabrzański Park Narodowy, ul.Wojska Polskiego	105 kW	VISSMANN	Olej opałowy	
9. Bank Spółdzielczy, ul. Wojska Polskiego	28 kW	BUDERUS G115	Olej opałowy	
10. Internat L.O., ul.Różana	szt. 2 110-150 kW 110-150 kW	„STREBEL”	Olej opałowy	
11. Przychodnia Rejonowa, ul.Konstytucji 3 Maja	4 m ²	„DARKOWO” ŻEL.	Koks Węgiel	
12. Poczta Polska S.A.	Ogrzewanie elektryczne			

W zabudowie mieszkaniowej dominującym rozwiązaniem są lokalne źródła ciepła na paliwo stałe.

6.5.2. Ocena stanu istniejącego.

Istniejące źródła ciepła pokrywają zapotrzebowanie odbiorców.

Z analizy powyższych danych wynika, że w 50% kotłowni w obiektach użyteczności publicznej pracuje na paliwie ekologicznym. Jest to pozytywny kierunek zmian w zakresie ochrony środowiska. Oprócz tego zagadnienia. powinno dążyć się do zmniejszenia strat ciepła w budynkach istniejących, stosowania technologii energooszczędnej w budynkach nowo bu-

dowanych oraz ograniczenia kosztów eksploatacji istniejących źródeł wytwarzania energii cieplnej.

6.6. Gazownictwo.

Gmina Goniądz nie jest zgazyfikowana. „Studium programowe możliwości rozwoju gazyfikacji województwa białostockiego” – wykonane przez GAZOPROJEKT Wrocław – przewiduje gazyfikację gminy do 2000r.

Obecnie zmieniły się uwarunkowania zakładanej koncepcji. Część gmin położonych w północnej części dawnego województwa białostockiego miała być zasilana w gaz z gazociągu tranzytowego Białoruś-Rosja a w/w gminy zasilane od strony Lipska. Ta koncepcja upadła i została wykreślona z programu gazyfikacji kraju.

W związku z powyższym istnieją obecnie dwie koncepcje zasilenia w gaz ziemny północnej części dawnego województwa białostockiego (w tym również gminy Goniądz) a mianowicie:

- 1) z projektowanej tłoczni gazu w Kondratkach poprzez budowę gazociągu przesyłowego Ø 400 mm „dublera” od tłoczni do m. Białegostoku a dalej poprzez Knyszyn, Mońki, Grajewo do Ełku, Olecka i Augustowa.
- 2) z projektowanej tłoczni gazu w Zambrowie poprzez budowę gazociągu przesyłowego Ø 400 mm na kierunek Grajewo a następnie Ełk, Olecko i Augustów.

Gmina Goniądz zasilana byłaby gazociągiem odgałęzionym od w/w głównego.

6.7. Telekomunikacja.

Na obszarze gminy występują dwa systemy pracy sieci telefonicznej.

Abonenci południowo-zachodniej części gminy są obsługiwani z centrali automatycznej cyfrowej w Goniądzu (zlokalizowanej w budynku Urzędu Miasta), o pojemności 832 i zajętości 760 numerów, zasilaną linią światłowodową reakcji Grajewo-Goniądz.

Centrala posiada rezerwę 70 numerów. Wnioski o zainstalowanie aparatów telefonicznych są załatwiane przez Urząd Telekomunikacyjny w Grajewie na bieżąco. Abonenckie linie w większości wykonane są jako kablowe miedziane.

Południowo-wschodni obszar gminy obsługiwany jest poprzez radiolinie przy pomocy masztów z centralami telefonicznymi w miejscowościach: Klewianka, Mierkienniki, Wroceń i Łazy. Zapewnia to łączność wszystkim zainteresowanym mieszkańcom gminy. Wyjątek stanowią wsie Doły i Wójtowstwo. Brak jest tam tradycyjnych linii abonenckich (kablowych lub napowietrznych) a nie wszystkie istniejące obiekty są w zasięgu pracy istniejących masztów telefonii cyfrowej.

7. Syntetyczna ocena poziomu zagospodarowania gminy i poziomu zaspokojenia potrzeb ludności.

Tabela 52

L.p.	Wyszczególnienie wskaźników i wielkości	Wielkość, wskaźniki		Miasto i gmina Goniądz		
		Województwo podlaskie	Powiat moniecki	wielkości, wskaźniki	Udział	
					5:3	5:4
	Powierzchnia (km ²)	20180	1384	376,68	1,9	27,2

1.	Ludność i rynek pracy					
	<u>Ludność ogółem</u>	1223835	45936	5607	0,46	12,2
2.	w tym kobiety	621684	22745	2844	0,46	12,5
3.	Kobiety na 100 mężczyzn	103,2	98,1	102,9	99,7	104,9
4.	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w %	27,8	28,6	29,1	104,7	101,7
5.	Udział ludności w wieku produkcyjnym w %	56,8	53,4	50,9	89,6	95,3
6.	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w %	15,4	18,0	20,0	129,9	111,1
7.	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym	760,7	877	964,6	126,8	110,0
8.	Urodzenia na 1000 ludności	-	12,3	12,1	-	98,4
9.	Zgony na 1000 ludności	-	11,1	15,5	-	139,7
10.	Przyrost naturalny na 1000 ludności	1,2	1,2	-3,4	-	-
11.	Saldo migracji w osobach	-734	-241	5	-	-
12.	Pracujący w gospodarce narodowej wg. sekcji EKD	227667	4407	502	0,2	11,4
13.	Bezrobotni	-	1855	308	-	16,6
	w tym kobiety	-	-	-	-	-
	absolwenci	-	-	-	-	-
14.	Udział bezrobotnych w grupie osób w wieku produkcyjnym w %	-	7,5	10,8	-	144,0
	Warunki mieszkaniowe					
	<u>Mieszkania zamieszkałe</u>	373033	12874	1677	0,4	13,0
16.	Izby mieszkalne	-	51234	6624	-	12,9
17.	Powierzchnia użytkowa mieszkań (w m ²)	-	98109	126900	-	129,3
18.	Ilość mieszkań na 1000 mieszkańców	304,8	279,6	299,0	98,1	106,9
19.	Liczba osób na izbę	-	0,9	0,84	-	93,3
20.	Liczba osób w mieszkaniu	-	3,6	3,34	-	92,8
21.	m ² pow. użytkowej na osobę	20,0	21,3	22,6	113	106,1
22.	Przeciętna pow.użytkowa 1 mieszkańca w m ²	64,0	76,2	75,7	118,3	99,3
23.	Liczba izb w mieszkaniu	-	4,0	3,9	-	97,5
	Usługi społeczne					
24.	<u>Liczba uczniów szkół podstawowych na 1000 mieszkańców</u>	133,9	138,4	135,0	100,8	97,5
25.	Liczba uczniów na 1 pomieszczenie	-	-	-	-	-
26.	Liczba uczniów na 1 oddział	-	-	-	-	-
27.	Księgozbiór na 1000 ludności	3464	3315,3	2533	73,1	76,4

28.	Wypożyczenia książek (tys. wol.)	-	145,8	9,2	-	6,3
29.	Wypożyczenia książek na 1 czytelnika	-	24,6	21,8	-	88,6
30.	Lekarze na 10 tys. mieszkańców	24,3	11,3	5,4	22,2	47,8
31.	Abonenci telefoniczni na 1000 mieszkańców	198,4	166,2	107	53,9	64,4
32.	Rolnictwo i warunki życia rolników Powierzchnia użytków rolnych w granicach administracyjnych (ha)	1204720	79233	13303	1,1	16,8
33.	Udział użytków rolnych w pow. całkowitej %	59,7	57,2	35,3	59,1	61,7
34.	Powierzchnia gruntów ornych w ha	779093	45741	6802	0,9	14,9
35.	Lesistość (% powierzchni)	29,3	20,5	30,1	102,7	146,8
36.	Liczba gospodarstw indywidualnych (łącznie z działkami rolnymi)	-	6814	951	-	14,0
37.	Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego (pow. użytków rolnych)	10,7	11,0	13,1	122,4	119,0
38.	Ludność na 100 ha użytków rolnych	101,6	58,1	42,1	41,4	72,5
39.	Powierzchnia użytków rolnych na 1 mieszkańca	0,98	1,7	2,37	241,8	139,4
40.	Plony zbóż z 1 ha w q w ind. gospodarstwach rolnych	-	-	24,7	-	-
41.	Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w gosp. indywidualnych	54,0	53,0	53,5	99,1	100,9
42.	Obsada krów na 100 ha użytków rolnych w gosp. indywidualnych	-	-	28,2	-	-
43.	Obsada trzody chlewnej na 100 ha uż rolnych w gosp. indywidualnych	77,0	105,0	82,2	106,8	78,3
	Inne					
44.	Dochody budżetowe w tys. zł.	1045073	37252,5	4532	0,4	12,2
45.	Dochody budżetowe na 1 mieszkańca w zł	854	809,1	806	94,4	99,6
46.	Wydatki budżetowe w tys. zł	1057498	38632,9	4575	0,4	11,8
47.	Wydatki budżetowe na 1 mieszkańca w zł	864	839,1	814	94,2	97,0
48.	Udział inwestycji w wydatkach budżetowych	23,9	24,5	14,7	61,5	60,0
49.	Jednostki gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON według EKD w tym: osób fizycznych	67580 55672	1428 1340	141 99	0,2 0,2	9,9 7,4

8. Elementy przestrzennego zagospodarowania gminy o charakterze ponadgminnym.

Na terenie miasta i gminy Goniądz występują następujące elementy przestrzennego zagospodarowania o znaczeniu ponadgminnym:

- a) w zakresie wartości środowiska naturalnego:
 - Biebrzański Park Narodowy wraz z jego otuliną stanowiący największy i najbardziej naturalny w Środkowej Europie kompleks torfowisk. Park posiada predyspozycje do wpisania go na listę obiektów przyrodniczych Światowego Dziedzictwa,
 - Obszar Chronionego Krajobrazu doliny Biebrzy,
 - pomniki przyrody wymienione w pkt 1.8.
 - lasy.
- b) w zakresie środowiska naturalnego:
 - obiekty zabytkowe i inne o charakterze historyczno-kulturowym wymienione w pkt 2.2,
- c) w zakresie urządzeń usługowych:
 - Dyrekcja Biebrzańskiego Parku Narodowego w Osowcu Twierdzy,
 - jednostka wojskowa w Osowcu,
 - muzeum wojska w Osowcu Twierdzy,
 - Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Goniądzu,
 - Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy wraz z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Goniądzu,
 - hotel „Zbyszko”,
 - Pensjonat „Bartek”,
 - ośrodek wypoczynkowy nad Biebrzą,
 - zajazd w Osowcu,
 - szlaki turystyczne Biebrzańskiego Parku Narodowego wymienione w pkt 3.2.2.5.
- d) w zakresie elektroenergetyki:
 - linia elektroenergetyczna 110 kV Mońki-Osowiec-Grajewo,
 - stacja transformatorowa RPZ 110/15 kV w Osowcu.
- e) w zakresie układu drogowego:
 - droga krajowa Nr 669 Białystok-Ełk,
 - droga wojewódzka Nr 670 Osowiec-Dąbrowa Białostocka-Nowy Dwór,
 - drogi powiatowe wymienione w pkt 5.1. niniejszego opracowania.
- f) w zakresie kolejnictwa:
 - linia kolejowa pierwszorzędna (zelektryfikowana) o znaczeniu państwowym Białystok-Ełk.

CZĘŚĆ II

KIERUNKI
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY GONIĄDZ

1. Polityka przestrzenna gminy

Polityka rozwoju przestrzennego miasta i gminy Goniądz powinna być podporządkowana głównym, perspektywicznym funkcjom miasta i gminy.

Położenie miasta i gminy w obszarze chronionego krajobrazu Biebrzańskiego Parku Narodowego i na ważnych ciągach komunikacyjnych oraz walory historyczne miasta Goniądza wyznaczają w perspektywie kierunki rozwoju gospodarczego i przestrzennego powiązanego coraz ściślej z funkcją turystyczną.

1.1. Kierunki rozwoju funkcji miasta, gminy oraz wiejskich jednostek osadniczych

1) Funkcje miasta Goniądza

W perspektywie przyjmuje się wyraźne ukierunkowanie rozwoju miasta w kierunku pełnienia następujących funkcji:

- a) funkcji turystyczno – wypoczynkowe związane z walorami doliny Biebrzy i istniejącymi na terenie miasta obiektami zabytkowymi,
- b) funkcji usługowych związanych z istniejącymi na terenie miasta urządzeniami usługowymi o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym w zakresie: edukacji, zdrowia i opieki społecznej, kultury, turystyki,
- c) funkcji obsługi komunikacji – w oparciu o ważne szlaki komunikacyjne,
- d) funkcji obsługi rolnictwa w zakresie skupu, zaopatrzenia oraz mechanizacji,
- e) funkcji mieszkaniowej dla ludności nierolniczej.

2) Funkcje gminy

- a) funkcja rolnicza – ukierunkowana na produkcję zbóż, hodowlę bydła i trzody chlewnej. Rozwój funkcji rolniczej będzie uzależniony od polityki rolnej państwa,
- b) funkcja turystyczno – wypoczynkowa związana z doliną Biebrzy. Rozwijać się tu będzie wypoczynek pobytowy oraz świąteczny dla mieszkańców Białegostoku, Warszawy i Moniek. Główną miejscowością turystyczną na terenie gminy będzie Osowiec – Twierdza,
- c) funkcja mieszkaniowa – rozwijana we wszystkich miejscowościach w tym dla ludności nierolniczej we wsiach: Osowiec – Twierdza, Białosuknia,
- d) funkcja ekologiczna – obejmuje tereny chronione Biebrzańskiego Parku Narodowego i jego otuliny.

3) Funkcje jednostek osadniczych:

- a) Jednostka osadnicza o poszerzonym programie usługowym:
 - Osowiec – przewiduje się tu dalsze funkcjonowanie i rozwój usług w zakresie edukacji, handlu, gastronomii, rzemiosła, obsługi turystyki i komunikacji, zdrowia itp.
- b) Jednostki osadnicze z podstawowym programem usług:
 - Białosuknia, Klewianka, Wroceń, Downary, Kramkówka Duża – rozwijać się tu będą usługi z zakresu edukacji, kultury, handlu, rzemiosła, obsługi turystów i inne.
- c) Jednostki osadnicze z elementarnym programem usługowym:
 - Dawidowizna, Kramkówka Mała, Krzeczce, Łazy, Owieczki Piwowary, Smogorówka Goniądzka, Szafranki, Wólka Piaseczna, Mierkienniki, - mogą być w tych miejscowościach lokalizowane usługi z zakresu handlu, rzemiosła, obsługi rolnictwa,
- d) Pozostałe jednostki osadnicze:
 - Budne, Doły, Olszowa Droga, Płochowo, Uścianek, Wójtowstwo, - są to wsie o funkcjach produkcji rolnej z możliwością lokalizacji pojedynczych usług z zakresu handlu i obsługi turystów.

1.2. Problemy i bariery rozwoju miasta i gminy

Z uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy wyłaniają się następujące problemy rozwojowe:

- a) brak większego przemysłu i miejsca prac na terenie gminy, szczególnie dla ludności rolniczej,
- b) zarysowujący się proces starzenia się ludności wiejskiej,
- c) braki w systemie kanalizacji sanitarnej, gazownictwie, elektroenergetyce, utylizacji odpadów stałych,
- d) braki w zakresie jakości dróg – złe nawierzchnie,
- e) trudności w zagospodarowaniu istniejącego majątku gminnego, urządzeń obsługi rolnictwa, przemysłu,
- f) potencjalne zagrożenie wynikające z utraty mocy prawnej planów zagospodarowania przestrzennego z końcem 2001r. (z mocy art. 67, ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym – Dz. U. z 1999r. Nr 15, poz. 139, Nr 41, poz. 412, Nr 111, poz. 1279),
- g) bariera rozwoju wynikająca z podłoża socjologicznego, polegająca na fakcie, że wraz z rozwojem demokracji potęgują się protesty mieszkańców przeciw lokalizacji obiektów lub urządzeń o przeznaczeniu ogólnospołecznym lub uciążliwym dla mieszkańców,
- h) uwarunkowania wynikające z obowiązku ochrony środowiska, w tym z ochrony gruntów rolnych i leśnych.

1.3. Szanse rozwoju miasta i gminy

Z uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy wyłaniają się duże szanse rozwojowe, które należy wykorzystać w polityce gospodarczej i przestrzennej. Te elementy „studium” powinny być przedmiotem promocji gminy jako propozycje potencjalnym inwestorom.

Szansami rozwoju miasta i gminy są:

- a) unikatowe warunki i walory środowiska przyrodniczego wynikające z położenia miasta i gminy w Biebrzańskim Parku Narodowym i w jego otulinie – co stwarza możliwość rozwoju funkcji wypoczynkowo – turystycznej, w tym agroturystyki,
- b) niezła rolnicza przestrzeń produkcyjna, co stwarza możliwość intensyfikacji produkcji rolniczej i rozwoju przetwórstwa rolno – spożywczego,
- c) położenie gminy w ważnych ciągach komunikacyjnych: kolejowym i drogowym Białystok – Ełk oraz Osowiec – Goniądz – Dąbrowa Białostocka, Nowy Dwór – granica Państwa, a także występowanie innych ciągów o znaczeniu powiatowym, stwarzają możliwość rozwoju urządzeń obsługi komunikacji i turystyki,
- d) istniejące w Goniądzu i na terenie gminy urządzenia i specjalne o znaczeniu ponadlokalnym (szkoły średnie, placówki wychowawcze, obiekty turystyczne), które stwarzają szanse dalszego rozwoju funkcji usługowych, szczególnie w warunkach istniejących tu walorów środowiska naturalnego i bogatej historii miasta i gminy (zabytki, liczne obiekty archeologiczne),
- e) projektowany rozwój systemów infrastruktury technicznej: wodociągi, kanalizacja, gazownictwo, elektroenergetyka, poprawa stanu dróg,
- f) istniejące, niewykorzystane obiekty infrastruktury społecznej, obsługi rolnictwa, stwarzają szanse działalności gospodarczej w zakresie produkcji i usług,
- g) posiadanie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy” oraz planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego – co jest prawnym warunkiem jakiegokolwiek inwestowania na terenie miasta i gminy.

Czynnikami rozwoju gminy, które powinny być wykorzystane są:

- a) walory użytkowe wytworzone przez naturę (gleba, klimat, krajobraz, ukształtowania powierzchni, surowce mineralne),
- b) walory użytkowe będące wytworem działań człowieka (obiekty produkcyjne, infrastruktury technicznej i społecznej, urządzenia komunikacyjne, zasoby mieszkaniowe itp.),
- c) zasoby pracy (rozmiary, kwalifikacje, wydajność, tradycje dobrej i solidnej pracy),
- d) instytucje zajmujące się promocją i rozwojem gminy zlokalizowane poza terenem gminy (banki, agencje rozwoju i inne elementy składające się na tzw. otoczenie biznesu),
- e) kultura i tradycje gospodarcze gminy,
- f) atrakcyjność miejsc przebywania (tradycje mieszkańców, gościnność, porządek w obejściach i na ulicach, zagospodarowanie terenów, urządzenia umożliwiające realizację różnych potrzeb w zakresie wypoczynku, rozrywki a także stan środowiska naturalnego).

1.4. Cele rozwoju przestrzennego miasta i gminy.

1.4.1. Główne cele rozwoju.

- a) Generalnie celem rozwoju miasta i gminy pierwszego rzędu jest zapewnienie mieszkańcom pracy i dochodów pozwalających na godziwy, w odczuciu społecznym, poziom życia. W rozwoju miasta i gminy należy dążyć do zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej i zabezpieczenia powiązań społeczno – ekonomicznych terenów wiejskich z miastem Goniądzem i innymi gminami w sferach: społecznej, rolniczej i infrastruktury technicznej.
- b) Należy wykorzystać dla rozwoju miasta i gminy istniejące położenie obszaru, istniejące walory środowiska naturalnego i rolniczej przestrzeni produkcyjnej, walory historyczne, majątek trwały i potencjał usługowy oraz sprzyjać rozwojowi przedsiębiorczości mieszkańców.
- c) Społecznym efektem rozwoju miasta i gminy będzie poprawa szeroko rozumianych warunków życia mieszkańców.

1.4.2. Cele ekologiczne rozwoju.

- a) Ochrona i zachowanie podstawowych elementów systemu przyrodniczego zapewniającego ciągłość przestrzenną systemu przyrodniczego województwa.
- b) Wzbogacenie i racjonalne wykorzystanie walorów systemu przyrodniczego dla rekreacji i rolnictwa.
- c) Zachowanie obszarów i obiektów prawnie chronionych.
- d) Objęcie ochroną prawną wybranych elementów systemu przyrodniczego i środowiska kulturowego.
- e) Zapewnienie normatywnych warunków sanitarnych zamieszkiwania ludności w zakresie: jakości powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu i wibracji oraz elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego.

1.4.3. Cele społeczne w zagospodarowaniu przestrzennym.

- a) Należy tworzyć warunki do wzrostu ilości miejsc pracy na terenie miasta i gminy, szczególnie w Goniądzu, zwłaszcza w przemyśle, rzemiośle i obsłudze ruchu turystycznego.
- b) W polityce rozwoju mieszkalnictwa należy dążyć do stworzenia warunków do podniesienia standardu zamieszkiwania tj. wzrostu jakości budowanych mieszkań, ich wyposażenia oraz remontu mieszkań opuszczonych. podstawowym obszarem do rozwoju mieszkalnictwa jest miasto Goniądz.
- c) Ważnym zagadnieniem jest likwidacja barier komunikacyjnych, przestrzennych i technicznych dla osób niepełnosprawnych.

- d) Należy mieć na uwadze walkę z patologią społeczną (pijaństwo, narkomania, nikotynizm).
- e) Należy sprzyjać podnoszeniu poziomu wykształcenia ludności, rozwojowi kultury, sportu, ochrony zdrowia i opieki społecznej.

1.4.4. Cele rozwoju gospodarczego.

- a) Stworzenie warunków do rozwoju nieuciążliwego przemysłu (małe i średnie zakłady) i rzemiosła produkcyjnego a także usług głównie na terenie Goniądza oraz następujących miejscowości: Śledzianów, Ostrożany – poprzez wyposażenie w urządzenia infrastruktury technicznej terenów do tego celu przydatnych.
- b) Efektywne wykorzystanie niezagospodarowanego majątku produkcyjnego, surowców lokalnych, zasobów pracy i tradycji produkcyjnych.
- c) Poprawa struktury obszarowej gospodarstw rolnych.
- d) Rozwój urządzeń obsługi rolnictwa, ludności i ruchu turystycznego.
- e) Właściwe wykorzystanie możliwości produkcyjnych rolnictwa zgodnie z uwarunkowaniami wynikającymi z jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (m.in. rozwój sadownictwa, warzywnictwa).

1.4.5. Cele rozwoju komunikacji.

- a) Należy dążyć do stworzenia właściwych warunków do zaspokojenia potrzeb społecznych w zakresie przemieszczania się ludzi i towarów na terenie gminy, jak też przemieszczeń zewnętrznych, w tym tranzytu ludzi i towarów przez teren gminy.
- b) Zapewnienie funkcjonowania w odpowiednim standardzie prędkości swobody ruchu tranzytowego na drogach krajowych i wojewódzkich.
- c) Minimalizacja kolizji między ruchami komunikacyjnymi a zabudową i środowiskiem przyrodniczym oraz między różnymi rodzajami komunikacji.
- d) Utrzymanie w należyтым stanie dróg powiatowych i gminnych.
- e) Podnoszenie standardu wyposażenia dróg w urządzenia obsługi komunikacji zwłaszcza przy drogach krajowych.
- f) Tworzenie warunków do zapewnienia dostępności do przystanków autobusowych (przystanek co ok. 2 km).

1.4.6. Cele rozwoju infrastruktury technicznej.

Celem zasadniczym rozwoju infrastruktury technicznej jest zapewnienie sprawnego i niezawodnego funkcjonowania wszystkich systemów infrastruktury technicznej zapewniając zaspokojenie wszystkich potrzeb w sposób ciągły i efektywnie ekonomiczny w tym:

- a) w zakresie gospodarki wodnej, ściekowej i odpadami stałymi:
 - ochrona zasobów wód podziemnych stanowiących źródło zaopatrzenia mieszkańców w wodę,
 - uporządkowanie gospodarki wodnej, w której zakłada się zwodociągowanie 100% wsi oraz pełne zaopatrzenie w wodę podmiotów gospodarczych i społecznych – przy zachowaniu odpowiednich standardów (ilość i jakość wody),
 - uporządkowanie gospodarki ściekowej z priorytetem miejscowości leżących w strefie Biebrzańskiego Parku Narodowego,
 - zmniejszenie uciążliwości urządzeń gospodarki wodno – ściekowej i eliminacja kolizji z siecią osadniczą i elementami przyrodniczymi,

- uporządkowanie gospodarki odpadami z priorytetem wysypisk położonych w granicach Biebrzańskiego Parku Narodowego i jego otuliny.
- b) w zakresie energetyki i telekomunikacji:
- dostosowanie systemu elektroenergetycznego do potrzeb wynikających z długookresowego rozwoju gminy w celu stworzenia warunków do sprawnego i niezawodnego funkcjonowania systemu – poprzez modernizację i rozbudowę sieci SN 15 kV oraz NN,
 - zapewnienie zaopatrzenia w gaz sieciowy poprzez budowę sieci gazowej,
 - dalszy rozwój nowoczesnych systemów ogrzewania w celu poprawy efektywności ich funkcjonowania i zmniejszenia uciążliwości dla środowiska – poprzez stosowanie ekologicznych paliw,
 - utrzymanie istniejących urządzeń radiokomunikacji i teletransmisji oraz pasa ochronnego pod te urządzenia,
- c) zmniejszanie uciążliwości i kolizji między sieciami energetycznymi a siecią osadniczą i elementami systemu przyrodniczego miasta i gminy.

1.5. Obszary, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe.

Obowiązek opracowania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego wynika z art. 13 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 15 z 1999r., poz. 139, Nr 41, poz. 412, Nr 111, poz. 1279).

Zatem plany miejscowe zagospodarowania przestrzennego muszą być opracowywane w przypadkach:

- a) Gdy przepisy szczególnie tak stanowią tj.
- w przypadku, gdy realizacja inwestycji wymaga uzyskania zgody odpowiedniego organu na przeznaczenie terenów rolnych lub leśnych na cele nierolnicze lub nieleśne, co wynika z art. 7 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78, zm. 1997 r., Nr 60, poz. 370, z 1998r. Nr 106, poz. 668),
 - dla obszarów i zespołów poddawanych ochronie przez Radę Gminy, co wynika z art. 34, ust. 2 ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 114, poz. 429, zm. 1992 r. Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 89, poz. 415),
- b) Dla obszarów, na których przewiduje się realizację programów zawierających zadanie rządowe służące do realizacji celów publicznych (zadania centralne i wojewódzkie).
- c) Dla obszarów, na których przewiduje się zadania dla realizacji lokalnych celów publicznych na podstawie uchwały Rady Miejskiej (z wyjątkiem zadań związanych z budową urządzeń infrastruktury technicznej w granicach pasa drogowego).

Celem publicznym jest każda działalność Państwa lub gminy wynikająca z ustawy o ile wymaga ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu i jest finansowana w całości lub częściowo z budżetu Państwa lub samorządu terytorialnego.

Za zadania dla realizacji celów publicznych może być także uznane, na wniosek właściwego ministra lub wojewody, zadanie służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych, realizowane w całości ze środków własnych inwestora.

- d) Dla terenów, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wynikającą z potrzeby zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej.

Poza obowiązkami opracowania planów miejscowych wynikających z przepisów, Rada Miejska z własnej inicjatywy, bądź na wniosek Zarządu Miasta będzie każdorazowo decydowała o potrzebie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla następujących terenów wyznaczonych na mapie „kierunków” w skali 1:25000 pod różnego rodzaju zagospodarowanie:

- a) terenów przeznaczonych pod funkcje przemysłowo-składowo-rzemieślnicze,
- b) terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową,
- c) terenów przeznaczonych pod usługi,
- d) terenów przeznaczonych pod rozwój rekreacji i turystyki.

Niezależnie od wyżej wymienionych obszarów, Rada Miejska może podjąć uchwałę o opracowanie planu miejscowego dla każdego terenu na obszarze gminy z tym, że plan miejscowy musi być spójny z ustaleniami niniejszego „studium” można także dokonać zmiany ustaleń „studium”.

Konieczne jest opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz, po utracie mocy prawnej planu istniejącego.

1.6. Obszary przekształceń przestrzennych

Perspektywiczne kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz wynikające z istniejących uwarunkowań przestrzenno – gospodarczych i innych – znanych obecnie zamierzeń inwestycyjnych instytucji gospodarczych, stwarzają przesłanki do wyróżnienia obszarów na terenie gminy, które ulegną znacznym przekształceniom przestrzennym.

Także nawet niewielkie zmiany wynikające z zamierzonych działań gminy w zakresie rozwoju społeczno – gospodarczego w okresie perspektywicznym spowodują pewne punktowe lub liniowe przekształcenia przestrzenne w miejscowościach, gdzie wystąpi jakikolwiek ruch budowlany, czy powstanie nowej działalności gospodarczej.

Przekształcenia te wynikają z zakładanego w „Studium” rozwoju poszczególnych dziedzin życia społeczno – gospodarczego.

Szczególnym przekształceniom ulegną następujące obszary:

- a) tereny przewidziane pod zabudowę przemysłowo – usługową wymienione w pkt 2.3.3 i 2.4.1,
- b) tereny przewidziane pod zabudowę mieszkaniową,
- c) tereny przeznaczone pod urządzenia i obiekty rekreacyjno-wypoczynkowe,
- d) obszary projektowanych inwestycji drogowych i infrastruktury technicznej,
- e) tereny powierzchniowej eksploatacji surowców, które po ich wyczerpaniu powinny być zrekultywowane w kierunku rolnym lub leśnym – wymienione w pkt 1.3.2 I części studium,
- f) tereny zabytków archeologicznych, które mogą być przedmiotem badań, wymienione w pkt 2.2 I części studium,
- g) tereny położone przy ciągach dróg: krajowej i wojewódzkiej, gdzie dopuszcza się rozwój urządzeń obsługi turystów i komunikacji,
- h) obszary rolne, które w wyniku przekształcenia rolnictwa mogą ulec przeobrażeniom co do wielkości gospodarstw rolnych, jak też struktury upraw.

1.7. Kierunki rozwoju i przekształceń struktury przestrzennej miasta i gminy, w tym tereny do rehabilitacji*

Podstawą perspektywicznych kierunków dalszego rozwoju przestrzennego miasta i gminy i przekształceń ich istniejącej struktury są aktualne uwarunkowania przestrzenne, przyrodnicze, gospodarcze, zamierzenia inwestycyjne miasta i gminy, jak też programy rządowe i innych instytucji działających na obszarze województwa, a także przewidywane zamierzenia ludności, której należy umożliwić realizację swoich zamierzeń na terenie miasta i gminy.

* Uchwała Nr XXVII/161/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

- Wymienione wyżej uwarunkowania rozwoju przestrzennego miasta i gminy uwzględniają:
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalony uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39),
 - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz, uchwalony uchwałą Nr XIX/75/04 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1098).

Dopuszcza się dalsze sporządzanie (zmiany) miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w celu dostosowania funkcji poszczególnych terenów do nowych potrzeb, bez konieczności każdorazowej zmiany studium, pod warunkiem że nowe funkcje w planie będą zgodne z kierunkami i zasadami zagospodarowania poszczególnych obszarów struktur przestrzennych gminy.

1.7.1. Cele polityki przestrzennej, kierunki i zasady zagospodarowania obszarów

Cele polityki przestrzennej w mieście.

- a) utrzymanie i modernizacja istniejącego oraz dalszy rozwój potencjału zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, produkcyjnej, rzemieślniczej i usługowej oraz umożliwienie szansy kontynuowania i rozwoju działalności gospodarczej na istniejących terenach,
- b) utrzymanie i podnoszenie standardu użytkowego i cywilizacyjnego istniejącej zabudowy o dobrych i średnich stanach technicznych,
- c) modernizacja i rewitalizacja zabudowy i zagospodarowania terenów zagrożonych degradacją i przekształcenia zdegradowanych,
- d) utrzymanie w dobrym stanie technicznym obiektów zabytkowych i ochrona obszarów o wartościach kulturowych, w tym rehabilitacja zabudowy wyznaczonego obszaru,
- e) tworzenie warunków do racjonalnego wykorzystania niezagospodarowanego lub użytkowanego ekstensywnie majątku produkcyjnego, rezerw terenowych wyznaczonych w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego na cele budowlane,
- f) tworzenie w miarę potrzeb warunków do zagospodarowania i zabudowy terenów rozwoju miasta na nowych terenach,
- g) zaspokojenie podstawowych potrzeb mieszkańców w zakresie komunalnej infrastruktury technicznej i społecznej oraz zapewnienie możliwie najlepszej jej dostępności,
- h) zapewnienie normatywnych warunków sanitarnych zamieszkania ludności w zakresie jakości powietrza atmosferycznego, hałasu, wibracji i elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego,
- i) zaspokojenie potrzeb ludności i podmiotów gospodarczych odpowiednich standardów w zakresie komunikacji (jakość ulic),
- j) zaspokojenie zapotrzebowania mieszkańców i podmiotów gospodarczych na niezawodną i w odpowiednim standardzie dostawę wody, energii elektrycznej, gazu, ciepła i usług telekomunikacyjnych,
- k) tworzenie nowych wartości kulturowych przestrzeni publicznych w przekształceniach istniejącej zabudowy i w zabudowie na nowych terenach,
- l) dostosowanie nowej zabudowy do warunków fizjograficznych terenów i jej powiązanie z istniejącą, zwartą strukturą przestrzenną oraz terenami otwartymi,
- m) tworzenie warunków do rozwoju terenów wypoczynkowych i sportowych,
- n) dopuszczenie możliwości zmiany ustalonych w planach miejscowych funkcji terenów w drodze sporządzenia (zmiany) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Cele polityki przestrzennej w terenach otwartych miasta.

- a) *ochrona wartości przyrodniczych terenów otwartych i warunków funkcjonowania ich systemów ekologicznych,*
- b) *racjonalne wykorzystanie terenów otwartych dla potrzeb rekreacji, turystyki i rolnictwa,*
- c) *minimalizowanie kolizji wartości ekologicznych z przebiegiem istniejących i projektowanych ponadlokalnych ciągów infrastruktury technicznej, komunikacji i innych obiektów nierolniczych,*
- d) *dopuszcza się możliwość zmiany ustalonych w planie funkcji terenów w drodze sporządzenia (zmiany) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.*

Kierunki i zasady zagospodarowania obszaru zabudowanego miasta

- a) *sukcesywna wymiana zabudowy zdekapitalizowanej na nową, w tym dopuszcza się możliwość jej intensyfikacji poprzez lokalizację zabudowy do trzech kondygnacji i w zabudowie wielorodzinnej, a także szeregowej i bliźniaczej,*
- b) *dogęszczenie zabudowy poprzez wykorzystanie terenów niezabudowanych,*
- c) *utrzymanie i wzbogacenie programu usługowego, rzemiosła i przemysłu nieuciążliwego poprzez realizację obiektów na terenach wolnych, jak też w zabudowie mieszkaniowej (głównie w parterach budynków),*
- d) *utrzymanie, modernizacja i rozbudowa układu ulicznego w zakresie poprawy parametrów technicznych oraz realizacji brakujących nawierzchni ulic i odwodnień,*
- e) *utrzymanie, modernizacja i realizacja elementów infrastruktury technicznej,*
- f) *urządzenie terenów rekreacyjnych,*
- g) *zagospodarowanie obiektów niewykorzystanych,*
- h) *utrzymanie i ochrona walorów kulturowych, w tym rehabilitacja zabudowy rynku,*
- i) *utrzymanie i dopuszczenie modernizacji istniejącej zabudowy zagrodowej do czasu decyzji o jej przekształceniu w inną zabudowę przez właściciela, dopuszcza się zabudowę usługową, rzemieślniczą oraz agroturystyczną na terenach zabudowy zagrodowej,*
- j) *dopuszcza się możliwość zmiany ustalonych w planie funkcji terenów w drodze sporządzenia (zmiany) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.*

Kierunki i zasady zagospodarowania obszarów otwartych miasta.

- a) *w obszarze tym sankcjonuje się przebieg istniejących ciągów infrastruktury technicznej i komunikacji oraz dopuszcza się ich modernizację i rozwój,*
- b) *dopuszcza się utrzymanie i modernizację istniejącej zabudowy oraz urządzeń nie będących urządzeniami rolnictwa i leśnictwa i uzasadniony rozwój nowej zabudowy służącej rozwojowi społeczno-gospodarczemu miasta w drodze opracowania (zmiany) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,*
- c) *należy chronić rolniczą przestrzeń produkcyjną i lasy przed nieuzasadnionym ich przeznaczaniem na cele nierolnicze; tylko plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego może przeznaczyć tereny pod inne cele niż rolnictwo i leśnictwo,*
- d) *dopuszcza się zalesienie terenów na wniosek właścicieli gruntów po opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.*
- e) *dopuszcza się lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, przemysłowej- nieuciążliwej dla środowiska i usługowej na terenie rozwojowym, oznaczonym w studium symbolem TR, obejmującym działki nr geodezyjne 319, 321, 323, 325, (szczegółowe przeznaczenie terenu określi miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego)¹.*

¹ Uchwała Nr Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 2016 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

Cele polityki przestrzennej na terenach wiejskich.

- a) *ochrona wartości przyrodniczych terenów i warunków funkcjonowania ich systemów ekologicznych,*
- b) *racjonalne wykorzystanie terenów głównie dla potrzeb rekreacji, turystyki i rolnictwa oraz eksploatacji surowców naturalnych; dopuszcza się rozwój osadnictwa, usług i rzemiosła nieuciążliwego,*
- c) *minimalizowanie kolizji wartości ekologicznych z przebiegiem istniejących i projektowanych ciągów infrastruktury technicznej, komunikacji i innych obiektów nierolniczych, rolniczych i obsługi rolnictwa,*
- d) *dążenie do pełnego wyposażenia terenu w urządzenia infrastruktury technicznej (wodociąg, kanalizacja, elektroenergetyka, gazownictwo, systemy grzewcze z wykorzystaniem pomp ciepłych, telekomunikacja, gospodarka odpadami),*
- e) *dopuszcza się możliwość zmiany ustalonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy funkcji terenów w drodze sporządzenia (zmiany) planu.*

Kierunki i zasady zagospodarowania na obszarach wiejskich.

- a) *w odniesieniu do funkcji osadniczej i usługowo-rzemieślniczej:*
 - *utrzymanie i rozwój istniejącej zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, agroturystycznej, usługowej i rzemieślniczej,*
 - *rozwój zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej i rzemieślniczej na obszarach zwartej zabudowy wsi oraz na terenach przyległych do niej, lub w jej pobliżu – w drodze opracowania (zmiany) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;*
- b) *w odniesieniu do funkcji turystycznej i wypoczynkowej:*
 - *utrzymanie i rozwój istniejącej zabudowy letniskowej, turystycznej, agroturystycznej i wypoczynkowej,*
 - *dalszy rozwój na terenach do tego przydatnych zabudowy letniskowej, rekreacyjnej, turystycznej, agroturystycznej i wypoczynkowej oraz urządzeń z tym związanych, jak szlaki turystyki pieszej, rowerowej i konnej, wodnej, edukacyjnej, punkty widokowe, kąpieliska, pola biwakowe i inne urządzenia – w drodze opracowania (zmiany) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;*
- c) *w odniesieniu do funkcji komunikacji i infrastruktury technicznej:*
 - *utrzymanie, modernizacja i rozwój istniejących urządzeń i tras komunikacyjnych oraz urządzeń i tras infrastruktury technicznej,*
 - *dalszy rozwój urządzeń i tras komunikacyjnych oraz urządzeń i tras infrastruktury technicznej – w drodze opracowania (zmiany) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;*
- d) *w odniesieniu do funkcji rolniczych, leśnych i ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego:*
 - *ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej i lasów przed nieuzasadnionym ich przeznaczaniem na cele nierolnicze – tylko plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego może przeznaczyć tereny pod inne cele niż rolnictwo i leśnictwo,*
 - *utrzymanie istniejącej struktury użytkowania gruntów i mozaikowości pól z dopuszczeniem zamiany gruntów ornych na użytki zielone i ukierunkowanie rolnictwa na gospodarkę hodowlaną,*

- utrzymanie i rozwój niezbędnych urządzeń produkcji rolnej i leśnej oraz obsługi rolnictwa i leśnictwa,
- poprawa standardu wyposażenie zabudowy zagrodowej,
- zalesianie, zadrzewianie i zadarnianie gruntów narażonych na erozję,
- upowszechnianie rolnictwa „ekologicznego”,
- utrzymanie historycznie ukształtowanej sieci drożnej, rozłogów pól i formy budownictwa mieszkaniowego, zagrodowego i gospodarczego,
- dopuszcza się zalesianie gruntów rolnych na wniosek ich właścicieli, po opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

O sposobie zagospodarowania przestrzennego decyduje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy. Dopuszcza się zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w celu dostosowania funkcji poszczególnych terenów do nowych potrzeb, bez konieczności każdorazowej zmiany studium, pod warunkiem że nowe funkcje w planie będą zgodne z kierunkami i zasadami zagospodarowania poszczególnych obszarów gminy.

1.7.2. Tereny zabudowane w tym tereny do rehabilitacji

Tereny zabudowane w gminie ukształtowane są w większości w formie skupionej zabudowy wiejskiej, w której przeważa system ulicówek, rzadziej wielodrożnic. Pozostała zabudowa rozlokowana jest w małych skupiskach-przysiółkach oraz w formie oddzielnych siedlisk-kolonii luźno rozrzuconych w terenie.

Dominującą formą własności jest własność prywatna zasobów budowlanych, które niejednokrotnie wymagają remontu i modernizacji. Na obszarze gminy występują liczne, stosunkowo dobrze zachowane relikty starego drewnianego budownictwa zagrodowego oraz także pewna ilość budynków o różnym przeznaczeniu, podlegających ochronie konserwatorskiej.

Na terenie miasta i gminy Goniądz znajduje się kilkanaście obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków. Wszystkie one podlegają ochronie konserwatorskiej na mocy przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Wszelkie prace przy tych obiektach wymagają zezwoleń Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku.

Ponadto na terenie miasta i gminy znajduje się szereg obiektów nie wpisanych do rejestru zabytków, wymienionych w pkt 2.2 I części niniejszego Studium, które pozostają w sferze zainteresowania konserwatorskiego.

W przypadku rozbiórki obiektów o wartościach kulturowych należy wykonać dokumentację ewidencyjną tych obiektów, zgodnie z instrukcją Ośrodka Dokumentacji Zabytków w Warszawie, to jest w porozumieniu z Podlaskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Białymstoku.

1.7.3. Polityka przestrzenna

1. Do obowiązków właścicieli obiektów budowlanych należy utrzymanie tych obiektów we właściwym stanie technicznym, do obowiązków gminy należy zapewnienie właściwego nadzoru nad przestrzeganiem tych obowiązków i udzielanie pomocy w ich realizacji, zwłaszcza w dziedzinie fachowego doradztwa i organizacji.
2. Władze gminy zobowiązane są do podejmowania działań prowadzących do podnoszenia estetyki zabudowy, zapewnienia ładu przestrzennego w dziedzinie zagospodarowania terenów, siedlisk i innych obiektów oraz do tworzenia odpowiedniej infrastruktury komu-

nalnej, podnoszącej poziom cywilizacyjny na terenie gminy oraz warunki ochrony środowiska przyrodniczego.

3. *Podjęmowanie działalności inspirującej rolników do rozwijania agroturystyki i odpowiednich urządzeń i usług w tej dziedzinie w tym zwłaszcza właściwie wyposażonej bazy lokalowej.*
4. *Prowadzenie w sposób systematyczny, pod kierunkiem fachowych służb (konserwatorskich, nadzoru budowlanego) prac konserwacyjnych niezbędnych dla utrzymania we właściwym stanie technicznym obiektów zabytkowych, a także zapewnienie odpowiedniej ochrony obiektom posiadającym wartość kulturową. Obiekty te są cennym dorobkiem minionych pokoleń i mogą być wzorcem inspirującym do tworzenia nowej architektury regionalnej, a także są wartościowym elementem atrakcyjności terenu gminy.*
5. *Sprzymianie adaptacji niewykorzystanych obiektów budowlanych na cele użytkowe, zwłaszcza na cele mieszkalnictwa rekreacyjnego i innych usług turystycznych, na zasadach przestrzegania przepisów dotyczących ochrony środowiska naturalnego, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ochrony dóbr kultury, a także pod warunkiem zachowania tradycyjnych form adaptowanych obiektów.*
6. *Uzupełnianie wolnych przestrzeni w zabudowie obiektami o funkcji turystycznej i rekreacyjnej oraz mieszkaniowej i usługowo-rzemieślniczej.*
7. *Przyjmuje się, że istniejące zagrody oraz nowe budownictwo zagrodowe może być uzupełniane zabudową o funkcji turystycznej, letniskowej, rekreacyjnej i usługowej (w tym także drobne nieuciążliwe rzemiosło) i mieszkaniowej, pod warunkiem zapewnienia ładu przestrzennego i harmonii z otoczeniem, a także przestrzegania przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz ochronie środowiska.*
8. *Powstawanie nowych siedlisk i nowej zabudowy na terenach wiejskich należy wiązać z warunkiem ich intensywnego zalesienia na co najmniej 1/2 terenu niezabudowanej części działki.*
9. *Wyznacza się następujące tereny kompleksowej rehabilitacji:*
 - a) *śródmieście miasta Goniądz w obszarze strefy „B” ochrony konserwatorskiej układu urbanistycznego, według zasad określonych w decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku z dnia 18.07.1990r. Nr KL. WKZ-5340-16/90 Nr rej. A-411,*
 - b) *zespół fortyfikacji we wsi Osowiec Twierdza według wymogów określonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku.*

1.8. Zasady zabudowy i zagospodarowania*

1. *Podstawowym instrumentem służącym do kreowania zabudowy i zagospodarowania przestrzennego gminy są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które powinny być zgodne z polityką przestrzenną zawartą w niniejszym studium. O zgodności planu z polityką przestrzenną decyduje tekst studium.*

Przy sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego dla części gminy Goniądz położonej w granicach Biebrzańskiego Parku Narodowego i jego otuliny należy uwzględnić przepisy ustawy o ochronie przyrody, rozporządzenia w sprawie utworzenia Biebrzańskiego Parku Narodowego oraz inne przepisy szczególne.

2. *Wprowadza się zakaz wznoszenia obiektów budowlanych na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego, z wyjątkiem obiektów służących celom Parku – zakaz ten nie dotyczy modernizacji i przebudowy istniejących siedlisk, budowy i przebudowy urządzeń komunalnych, infrastruktury technicznej, związanych z egzystencją istniejącego osadnictwa.*

* Uchwała Nr XXVII/161/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

3. *Przyjmuje się, że terenami zwartej zabudowy wsi są tereny w granicach istniejącej i projektowanej zabudowy, które powinny być ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.*
4. *Jeżeli granica otuliny Biebrzańskiego Parku Narodowego i Obszaru Chronionego Krajobrazu przechodzi wewnątrz terenów zwartej zabudowy wsi, to przyjmuje się, że cały obszar tej zabudowy wsi znajduje się w granicach obu wymienionych obszarów chronionych.*
5. *Budownictwo mieszkaniowe, zagrodowe oraz budownictwo przemysłowe, produkcji rolnej i leśnej oraz obsługi rolnictwa i leśnictwa, rzemieślnicze, usługowe, letniskowe i pensjonatowe powinno być realizowane na terenach zwartej zabudowy, lub do tej zabudowy bezpośrednio przylegających oraz położonych w jej pobliżu, pod warunkiem dostępu do drogi publicznej, z zachowaniem procedur i przepisów obowiązujących przy zmianie przeznaczenia terenu, a także w zgodności z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych.*
6. *Poza terenami zwartej zabudowy dopuszcza się realizację budownictwa związanego z komunikacją i infrastrukturą techniczną, zabudowę letniskową, pensjonatową, obsługi turystyki oraz budownictwo zagrodowe, w tym agroturystyka, a także urządzenia produkcji rolnej i leśnej oraz obsługi rolnictwa i leśnictwa.*
7. *W szczególnie uzasadnionych przypadkach dużym zapotrzebowaniem na budownictwo mieszkaniowe lub letniskowe i rekreacyjne (w tym w wyniku potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej, można je także realizować na terenach specjalnie na ten cel wyznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w postaci zgrupowań zabudowy z zapewnieniem uzbrojenia terenu. Do czasu budowy systemów uzbrojenia technicznego dopuszcza się rozwiązania lokalne.*
8. *Dopuszcza się sytuowanie budynków w odległości 1,5 m od granicy z sąsiednią działką lub bezpośrednio przy granicy na zasadach określonych w przepisach szczególnych, w tym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.*
9. *Dopuszcza się sytuowanie zabudowy usługowej i rzemieślniczej na terenach zabudowy zagrodowej, jeżeli nie wymaga to przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.*
10. *W realizacji zabudowy, lub jej uzupełnieniu należy przestrzegać następujących zasad:*
 - a) *dla zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej wysokość do 2 kondygnacji nadziemnych plus użytkowe poddasze,*
 - b) *dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej do 3 kondygnacji plus użytkowe poddasze, dla zabudowy usługowej i produkcyjnej wysokość zależna od potrzeb technologicznych,*
 - c) *w wyjątkowych sytuacjach można zezwolić dla budynków użyteczności publicznej wysokość 9 m od poziomu terenu do okapu,*
 - d) *dla zabudowy mieszkaniowej dachy symetryczne dwu- lub wielospadowe o nachyleniu połaci 35 – 45°, z poszerzonym okapem, zaś dla zabudowy produkcyjnej i usługowej dostosowane do potrzeb technologicznych,*
 - e) *w nowej zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej należy zachować minimum 30% powierzchni działki biologicznie czynnej; w zabudowie zagrodowej, usługowej i przemysłowej – minimum 20%,*
 - f) *w nowej zabudowie mieszkaniowej (różnych form) należy stosować wskaźnik powierzchni zabudowy w wysokości do 40%, pozostałej zabudowie – do 60%,*
 - g) *do prac wykończeniowych i elewacyjnych zaleca się stosowanie materiałów pochodzenia miejscowego: kamień, drewno itp.*
11. *Budownictwo rolnicze w postaci ferm hodowlanych o liczbie wyższej niż 60 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza powinny być lokalizowane poza terenami zwartej zabudowy w odległości co najmniej 200 m od zabudowy mieszkaniowej.*
12. *Inwestycje celu publicznego mogą być lokalizowane na obszarze całej gminy, na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.*

13. *Dopuszcza się na terenie otuliny Biebrzańskiego Parku Narodowego i Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Biebrzy lokalizację rzemiosła usługowego i drobnego nieuciążliwego przemysłu, zwłaszcza związanego z miejscowymi zasobami surowcowymi i tradycjami, z wyjątkiem obiektów i urządzeń zagrażających istniejącej równowadze środowiska przyrodniczego.*
14. *Należy zachować odpowiednie parametry budownictwa nie zakłócających charakteru skarpy Wysoczyzny Goniądzkiej i panoramy widokowej na dolinę Biebrzy oraz otoczenia rzeki widzianego ze szlaku wodnego rzeki Biebrzy.*
15. *Obowiązuje bezwzględne przestrzeganie uregulowań prawnych dotyczących poszczególnych obszarów objętych różnymi formami ochrony przyrody i dziedzictwa kulturowego zawartych w:*
 - a) *przepisach ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. O ochronie przyrody (Dz. U. Nr. 92, poz. 880, z późn. zm.),*
 - b) *przepisach ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.),*
 - c) *przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 września 1993 r. w sprawie utworzenia Biebrzańskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 86, poz. 399, z późn. zm.).*
 - d) *przepisach rozporządzenia Nr 14/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Biebrzy (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 54, poz. 727),*
 - e) *przepisach rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313, z późn. zm.) – wyznaczającego obszar NATURA 2000 (OSO) „Ostoja Biebrzańska” (kod obszaru: PLB200006),*
 - f) *przepisach zgłoszonych do Komisji Europejskiej, dotyczących utworzenia specjalnego obszaru ochrony siedlisk NATURA 2000 (SOO) „Dolina Biebrzy” (PLH200008),*
 - g) *przepisach ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.).*
16. *Przy zagospodarowaniu terenów należy zwracać uwagę na ewentualnie znajdujące się tutaj urządzenia melioracyjne, które w razie potrzeby należy przebudować zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne.*
17. *Projektowana zabudowa mieszkaniowa na terenach położonych przy drogach publicznych (szczególnie przy drodze krajowej nr 65) powinna być realizowana w odległościach od dróg, z uwzględnieniem strefy uciążliwego hałasu, wynikającego z eksploatacji dróg – należy także ograniczyć wjazdy bezpośrednie na drogi publiczne.*
18. *Odnośnie ogólnych wymagań ochrony przeciwpożarowej należy uwzględnić warunki wynikające z obowiązujących przepisów w zakresie:*
 - *projektowania zabudowy zgodnie z warunkami technicznymi, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie,*
 - *projektowania zabudowy zgodnie z warunkami technicznymi, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie,*
 - *projektowania przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych.*
19. *Przy kształtowaniu zabudowy położonej w pobliżu linii kolejowej należy uwzględnić przepisy ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2007 r. nr 16, poz. 94, z późn. zm.), w tym szczególnie dotyczące zakazu odprowadzania ścieków na obszar kolejowy oraz do kolejowych urządzeń odwadniających.*
20. *Projektowana zabudowa na terenach graniczących z obszarami bezpośredniego zagrożenia powodzią powinna być lokalizowana poza terenem zalewowym wody 1%.*
21. *Na terenie miasta i gminy wyłącza się spod zabudowy tereny:*

- lasów (z wyjątkiem lasów przeznaczanych w miejscowych planach z.p. na inne cele),
- trwałych użytków zielonych, w tym zmeliorowanych,
- gruntów rolnych klas chronionych – I-III (z wyjątkiem przeznaczanych w miejscowych planach z.p. na inne cele),
- dolin rzecznych, w tym tereny bezpośredniego zagrożenia powodzią,
- zieleni urządzonej,
- udokumentowanych złóż surowców oraz perspektywicznych obszarów eksploatacji surowców mineralnych (do czasu podjęcia ich eksploatacji – po opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego),
- **w granicach strefy ochronnej wokół terenów zamkniętych**.**

Na terenach wyłączonych spod zabudowy dopuszcza się lokalizację:

- istniejącej zabudowy zagrodowej, jak też innej, oraz ich modernizację,
 - inwestycji służących obsłudze tych terenów, np. leśniczówka, gajówka, urządzenia hydrograficzne, itp.,
 - inwestycji niekubaturowych, które dopuszcza ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
 - inwestycji liniowych urządzeń infrastruktury technicznej (napowietrznej i podziemnej),
 - inwestycji drogowych polegających na modernizacji i poszerzeniu istniejących dróg, a także budowie nowych dróg,
 - urządzeń turystycznych, w tym w lasach, których istnienie dopuszcza ustawa o lasach.
- 22. Ustala się granicę terenów zamkniętych wokół terenu zamkniętego, obejmującego działkę nr geodezyjny 4 we wsi Downary (Osowiec Twierdza), przedstawioną na rysunku studium. Granice terenów zamkniętych należy wprowadzić do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz.****
- 23. Ustala się granicę strefy ochronnej wokół terenów zamkniętych, obejmującą działkę nr geodezyjny 4 we wsi Downary (Osowiec Twierdza), przedstawioną na rysunku studium. W strefie ochronnej zakazuje się:**
- a) wznoszenia obiektów zabudowy rozproszonej i zwartej, z wyjątkiem urządzeń łączności publicznej,
 - b) budowy autostrad i dróg o dużym natężeniu ruchu,
 - c) budowy obiektów użyteczności publicznej (kościół, szpital, placówki oświatowo-wychowawcze, itp.), z wyjątkiem urządzeń łączności publicznej.
- Granice strefy oraz zasady zagospodarowania w strefie należy wprowadzić do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz**.**

1.9¹ Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy

1.9.1 Wyznacza się teren rozwojowy, oznaczony na rysunku studium (kierunki) symbolem TR, obejmujący działki nr geodezyjne 319, 321, 323, 325 z możliwością lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, przemysłowej - nieuciążliwej dla środowiska i usługowej.

** Uchwała Nr VII/46/11 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 17 czerwca 2011 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

¹ Uchwała Nr Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 2016 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

Bieżąca zmiana studium nie dotyczy wyłączeń terenów spod zabudowy oraz nie uwzględnia wniosków z audytu krajobrazowego, który nie został jeszcze sporządzony przez Zarząd Województwa Podlaskiego na podstawie art. 38 i 38a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.).

Dla terenów objętych zmianą studium i przeznaczonych pod zabudowę ustala się następujące wskaźnik dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów zabudowy.

<i>Lp.</i>	<i>Rodzaj wskaźnika</i>	<i>Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna</i>	<i>Zabudowa przemysłowa</i>	<i>Zabudowa usługowa</i>
<i>1.</i>	<i>Wskaźnik intensywności zabudowy:</i> <i>- minimalny</i> <i>- maksymalny</i>	<i>0,1</i> <i>0,4</i>	<i>0,1</i> <i>0,5</i>	<i>0,1</i> <i>0,4</i>
<i>2.</i>	<i>Minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej</i>	<i>50%</i>	<i>50%</i>	<i>50%</i>

Inne ustalenia warunków zabudowy:

- a) wysokość budynków – jedna kondygnacja z dopuszczeniem użytkowego poddasza,*
- b) budynki bez podpiwniczenia,*
- c) powierzchnia zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej do 120 m²,*
- d) nieprzekraczalna linia zabudowy w odległości 70 m od pasa drogowego drogi wojewódzkiej nr 670,*
- e) pozostawienie obszaru nadrzecznego niezagospodarowanego (trwałe użytki zielone, dopuszczalne użytkowanie: pastwisko i kośne,*
- f) zakaz budowy urządzeń wodnych i budowli hydrotechnicznych oraz zakaz posadowienia infrastruktury w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Czarna Struga,*
- g) zakaz stosowania oświetlenia dekoracyjnego elewacji zewnętrznej budynków (nie dotyczy elementów reklamowych zamontowanych na elewacji budynków od strony południowej o zmniejszonym natężeniu światła w porze nocnej),*
- h) zakaz stosowania do nasadzeń ekspansywnych gatunków roślin obcego pochodzenia.*
- i) zaleca się zastosowanie przyjaznej przyrodzie technologii budowy ogrodzenia.*

2. Kierunki i zadania zagospodarowania przestrzennego gminy – realizacja celów rozwoju przestrzennego gminy

2.1. Kierunki i zadania w zakresie ochrony, kształtowania i zagospodarowania zasobów środowiska przyrodniczego

Zakłada się zachowanie podstawowych elementów systemu przyrodniczego gminy – ochronę i wzbogacanie walorów ekologicznych i wartości użytkowych oraz ich racjonalne wykorzystanie w rozwoju gminy przy zapewnieniu sprawnego funkcjonowania całego systemu przyrodniczego w powiązaniu z systemem wojewódzkim i krajowym.

2.1.1. Sieć dolin rzecznych.

- a) Sieć dolin rzecznych tworzą:

- dolina rzeki Biebrzy – element wielkoprzestrzenny systemu przyrodniczego stanowiący ciąg powiązań przyrodniczych o znaczeniu ponadregionalnym i funkcjach: ekologicznej, bioklimatycznej, krajobrazowej, naukowo-dydaktycznej, turystyczno-krajoznawczej i rekreacyjnej oraz gospodarczej. Objęta jest najwyższą formą ochrony – Biebrzański Park Narodowy i stanowi wraz z siecią rzeczną położoną w jej obrębie (Ełk, Jęgrznia oraz kanały: Woźnawiejski, Rudzki, Łęg i inne) element Krajowego Ekologicznego Systemu obszarów Chronionych (K.E.S.O.CH.).
 - doliny rzek wysoczyznowych Boberka, Czarna Struga, Gołda i innych mniejszych cieków wodnych oraz obniżen terenowych to elementy drobnoprzestrzenne systemu przyrodniczego stanowiące ciągi przyrodnicze o znaczeniu lokalnym i funkcjach: ekologicznych, krajobrazowych i gospodarczych.
- b) Podstawowe kierunki zagospodarowania tych obszarów to:
- zachowanie funkcji i walorów środowiska ekologicznego,
 - ochrona przed zainwestowaniem i degradacją w szczególności sanitarną.
- c) Realizacja w/w kierunków wymagać będzie uwzględniania w planach miejscowych i decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania w szczególności:
- zachowania głównej funkcji Biebrzańskiego Parku Narodowego jaką niewątpliwie jest konserwatorska ochrona szczególnych wartości środowiska przyrodniczego doliny Biebrzy, w tym zwłaszcza jego wartości florystycznych i ornitologicznych, a także decydujących o tych wartościach właściwości bagienno-wodnego środowiska doliny. Tej głównej funkcji powinna być podporządkowana funkcja osadnicza, gospodarcza i turystyczno-wypoczynkowa,
 - respektowania i stosowania zasad zagospodarowania doliny Biebrzy ustalonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 września 1993 r. w sprawie utworzenia Biebrzańskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 86, poz. 399) oraz ustaleń zawartych w opracowanym Planie Ochrony Biebrzańskiego Parku Narodowego – 1999r.,
 - utrzymania dotychczasowego sposobu użytkowania dolin rzecznych położonych w obrębie terenów wysoczyznowych jako ciągów naturalnej zieleni łąkowo-pastwiskowej z lokalnymi skupiskami wysokiej zieleni łąkowej wraz z dopuszczeniem realizacji w ich obrębie obiektów małej retencji wodnej,
 - ustalenia w powyższych dolinach zakazu:
 - wykonywania prac ziemnych naruszających w sposób istotny rzeźbę terenu i układ stosunków wodno-gruntowych,
 - odprowadzania ścieków sanitarnych (nieoczyszczonych i oczyszczonych) w ilości, która nie pozwala na utrzymanie odpowiedniej (planowanej) klasy czystości wód poszczególnych rzek,
 - realizacji obiektów kubaturowych oraz zbiorników i rurociągów do magazynowania i transportu olejów i smarów,
 - zakładania i budowy stacji paliw,
 - lokalizacji wysypisk odpadów stałych i płynnych.

2.1.2. Lasy

- a) Kompleksy leśne (lasy) występujące na obszarze całej gminy – drobnoprzestrzenne elementy systemu przyrodniczego gminy o znaczeniu lokalnym i funkcjach: ekologicznych, naukowo-badawczych (w obrębie Parku), gospodarczych, krajobrazowych i rekreacyjnych głównie położonych w pobliżu (sąsiedztwie) rzeki Biebrzy. Lasy te w powiązaniu z ciągami ekologicznymi dolin rzecznych zachowują układ ciągłości przestrzennej systemu

przyrodniczego. Są potencjalnym obszarem rozwoju związanego z w/w funkcjami i lokalnymi potrzebami.

b) Podstawowe kierunki zagospodarowania obszarów leśnych to:

- ochrona walorów przyrodniczych i użytkowych,
- utrzymanie trwałości i ciągłości przestrzennej funkcjonowania w ramach systemu ekologicznego gminy i województwa oraz racjonalne wykorzystanie dla potrzeb gospodarczych i rekreacyjno-wypoczynkowych.

c) Realizacja w/w kierunków wymagać będzie w szczególności:

- zachowania lasów jako elementów krajobrazu naturalnego,
- prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z obowiązującymi zasadami dla BPN i jego planu ochrony oraz z ustaleniami planów urządzania lasów, uwzględniających zasadę powszechnej ochrony, trwałości utrzymania ciągłości użytkowania oraz dostosowania do ustalonych w planie funkcji i form użytkowania niezależnie od struktury własnościowej lasów (państwowe, prywatne),
- udostępniania i częściowego przystosowywania kompleksów leśnych (głównie w rejonie tzw. „Carskiej Drogi”) do potrzeb rekreacyjno-wypoczynkowych,
- wykonania sukcesywnej rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych o kierunku leśnym,
- powiększania powierzchni i zasobów leśnych poprzez zalesianie gruntów marginalnych co wymaga opracowania granic polno-leśnych i ich wprowadzenia dla planu zagospodarowania przestrzennego gminy,
- wprowadzenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zakazów i ograniczeń dotyczących głównie:
 - zmniejszenia powierzchni leśnej na cele nieleśne,
 - zabudowy z wyjątkiem urządzeń integralnie związanych z ich funkcją,
 - realizacji przebiegu urządzeń liniowych (linii elektroenergetycznych, gazociągów, ropociągów, kolektorów sanitarnych, linii telekomunikacyjnych, dróg itp.) wymagającej znacznej wycinki drzew,
 - wykonywania melioracji trwale naruszających układ stosunków wodnych w dolinach rzecznych na obszarach leśnych i prac ziemnych naruszających w istotny sposób rzeźbę terenu,
 - lokalizacji składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych.

2.1.3. Zieleń urządzona

a) Parki, skwery, zieleń uliczna (drogowa), ogrodów przydomowych, przykościelna, cmentarna, parki dworskie itp. – elementy uzupełniające system przyrodniczy gminy o znaczeniu lokalnym funkcjonujące głównie w Goniądzu i innych większych jednostkach osadniczych gminy.

b) Podstawowy kierunek zagospodarowania zieleni urzędzonej to ochrona jej powierzchni i form zagospodarowania przed likwidacją z wyjątkiem szczególnych przypadków realizacji bardzo ważnych elementów komunikacyjnych lub infrastrukturalnych.

c) Realizacja ochrony zieleni urzędzonej wymagać będzie w szczególności:

- zakazu przeznaczania tych terenów na inne cele w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenów,
- dobru odpowiednich do warunków siedliskowych i układów przestrzennych gatunków zieleni,
- zachowania funkcji zieleni cmentarnej łącznie z układem przestrzennym, fizjograficznym i przyrodniczym,

- przestrzegania wymogów konserwatorskich w użytkowaniu i zagospodarowaniu obiektów stanowiących przedmiot ochrony konserwatorskiej.

2.1.4. Obiekty i obszary prawnie chronione – szczególne formy ochrony przyrody.

- Na terenie gminy Goniądz obiektami i obszarami prawnie chronionymi są:
 - Biebrzański Park Narodowy,
 - rezerwat przyrody „Czerwone Bagno”,
 - obszar chronionego krajobrazu fragmentu „Dolina Biebrzy”,
 - 4 pomniki przyrody (pojedyncze drzewa).
- Podstawowy kierunek zagospodarowania w/w obiektów i obszarów to:
 - zachowanie przed likwidacją i degradacją z jednoczesnym dopuszczeniem możliwości kształtowania zarówno pod względem jakościowym jak i przestrzennym,
 - zapewnienie właściwego funkcjonowania i ciągłości układów ekologicznych.
- Realizacja w/w kierunków zagospodarowania wymagać będzie:
 - uznania BPN za Obiekt Dziedzictwa Światowego,
 - rozwijania turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej oraz badań naukowych i dydaktycznych BPN na skalę krajową i międzynarodową,
 - uwzględniania ustaleń planu ochrony BPN w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach administracyjnych o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
 - przestrzegania zasad ochrony i zagospodarowania określonych w aktach prawnych powołujących w/w obiekty,
 - zakazu likwidacji pomników przyrody stanowiących elementy ochrony indywidualnej w systemie przyrodniczym gminy,
 - tworzenie rezerwatów przyrody, pomników przyrody oraz innych form ochrony przewidzianych ustawą o ochronie przyrody z obowiązkiem wprowadzania ich do planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego.

2.1.5. Kierunki i zadania w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych.

- Kierunki ochrony wód powierzchniowych i podziemnych to:
 - utrzymanie II klasy czystości wód rzeki Biebrzy i innych mniejszych cieków wodnych,
 - ochrona wód gruntowych przed zanieczyszczeniami sanitarnymi i przemysłowymi.
 - utrzymanie nienaruszalnego przepływu biologicznego (Qn) w podstawowym przekroju SNQ – 95% rzeki Biebrzy w Dolistowie – 2,45 m³/sek.
- Realizacja w/w kierunków wymagać będzie w szczególności:
 - zakazu odprowadzania do wód powierzchniowych (rzek) i gruntu ścieków sanitarnych i przemysłowych w wielkościach, które nie zapewniają utrzymania obowiązującej klasy czystości tych wód w rzekach oraz czystości wód podziemnych a w szczególności wód stanowiących Główny Zbiornik Wód Podziemnych „Pradolina Biebrza” (pkt 1.4.2. uwarunkowań),
 - budowy małych oczyszczalni ścieków, ewentualnie stacji kontenerowych wspólnych dla zespołu wsi zwodociągowanych z późniejszym wywozem tych nieczystości do punktu zlewnego oczyszczalni komunalnej miasta Goniądza,
 - ochrony sanitarnej ujęć wód dla celów komunalnych i przemysłowych zgodnie z ustaleniami obowiązujących stref ochronnych,
 - wykorzystania dla celów gospodarczych wód stanowiących wyłącznie nadwyżki ponad przepływ biologiczny (q dyspozycyjne), które dla rzeki Biebrzy w przekroju Doli-

stowo wynosi 1,47 m³/sek. Wydaje się, że z uwagi na Park Narodowy pozyskiwanie wody z rzeki Biebrzy jest wątpliwe, dlatego też należy widzieć potrzebę realizacji zbiorników małej retencji wodnej na mniejszych ciekach wodnych położonych w wysoczyznowej części obszaru gminy.

2.1.6. Kierunki ochrony sanitarnej powietrza atmosferycznego.

a) Kierunki ochrony powietrza atmosferycznego to:

- przeciwdziałanie wzrostowi zanieczyszczeń powietrza głównie produktami pochodzącymi z procesów energetycznych, przemysłowych oraz komunikacji (zwłaszcza pyłów zawieszonych, dwutlenku siarki i azotu oraz ołowiu),
- poprawa warunków życia ludzi zamieszkałych na terenach będących w zasięgu oddziaływania zanieczyszczeń lub w jednostkach osadniczych charakteryzujących się znaczną koncentracją lokalnych źródeł ciepła.

b) Realizacja w/w kierunków wymagać będzie w szczególności:

- obowiązku stałego monitoringu atmosfery jako podstawy ustalania lokalnych jednostkowych norm emisji zanieczyszczeń lub ich likwidacji w formie wydawanych decyzji przez uprawnione jednostki państwowe i samorządowe,
- wydawania nakazów instalowania urządzeń do redukcji zanieczyszczeń oraz zmian profilu i technologii produkcji w obiektach stanowiących główne źródła zanieczyszczeń a nie rokujących zmniejszenia emisji pyłów i gazów,
- stosowania nowych nośników energetycznych (gazu płynnego, oleju opałowego, energii elektrycznej) o mniejszej uciążliwości dla środowiska, a głównie w obrębie strefy ochronnej BPN i w obszarze chronionego krajobrazu,
- utrzymania zasady, że ponadnormatywna uciążliwość sanitarna zakładów powinna mieścić się w granicach własnych działek,
- utrzymania dobrego stanu dróg kołowych łącznie z zachowaniem płynności ruchu na tych drogach, szczególnie w obrębie obszarów zabudowanych,
- przestrzegania dopuszczalnych wartości stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu określonych dla obszarów podlegających szczególnej ochronie (rozporządzenie Ministra O.Ś.Z.N. i L. z dnia 28 kwietnia 1998 r.).

Biebrzański Park Narodowy

Tabela 48

L.p.	Nazwa substancji	Dopuszczalne wartości stężeń w mikrogramach na metr sześcienny (mg/m ³) w odniesieniu do okresu		
		30 min.	24 godz.	roku
1.	Dwutlenek azotu	90	50	20
2.	Dwutlenek siarki	150	75	15
3.	Fluorowodór	3	0,4	0,02
4.	Ozon	150	65	-

- na pozostałych obszarach (tereny osadnicze) – przestrzegania dopuszczalnych wartości stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu określonych w zał. Nr 1 do w/c rozporządzenia stanowiącego „listę substancji zanieczyszczających, dopuszczalne wartości tych substancji w powietrzu oraz czas ich obowiązywania” wymienionych w I. p. 1-25 + ozon.

2.1.7. Kierunki ochrony ludzi i środowiska przed hałasem i wibracjami oraz przed szkodliwym elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym

- a) Kierunki ochrony w/w zakresie dotyczą minimalizacji poziomu hałasu i wibracji oraz szkodliwego promieniowania niejonizującego głównie w obszarach stałego pobytu ludzi i rekreacji,
- b) Realizacja w/w kierunków wymagać będzie w szczególności:
- eliminacji z obszarów zamieszkałych źródeł hałasu o ponadnormatywnym natężeniu poprzez zabezpieczenia techniczne lub zmianę technologii i urządzeń,
 - przestrzeganie zasady, iż hałas i wibracje przekraczające dopuszczalne poziomy nie mogą wychodzić poza obręb działki, na której są wytwarzane,
 - określenie zasad i warunków sytuowania nowej zabudowy w stosunku do dróg o znacznej uciążliwości akustycznej,
 - wykonywania prognoz oddziaływania projektowanej zabudowy i zagospodarowania terenów na etapie sporządzania miejscowych planów i na tej podstawie eliminowania zamierzeń planistycznych zagrażających środowisku,
 - uwzględniania w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu norm dopuszczalnych poziomu hałasu w środowisku określonych w Tabeli 1 i 2 stanowiących załącznik do rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 13 maja 1998 r. (Dz. U. nr 66, poz. 436).

Zgodnie z powyższym rozporządzeniem w odniesieniu do następującego rodzaju zainwestowania (przeznaczenia terenu) w gminie Goniądz powinny obowiązywać następujące dopuszczalne poziomy hałasu:

Tabela 49

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu wyrażony równoważnym poziomem dźwięku A w dB					
	Drogi		Pozostałe obiekty i grupy źródeł hałasu		Linie elektroenergetyczne	
	Pora dnia przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	Pora nocy przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	Pora dnia przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korz.godz. dni a	Pora nocy przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korz.godz. nocy	Pora dnia przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	Pora nocy przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom
– tereny wypoczynkowo-rekreacyjne, – tereny zabudowy mieszkaniowej jedno rodzinnej, – tereny zabudowy związane ze stałym lub wielogodzinnym pobytom dzieci – tereny domów opieki	55	45	45	40	50	45
					45	40
– tereny zabudowy mieszkaniowej • wielorodzinnej, • jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi, • zagrodowej	60	50	50	40	50	45

- zapobiegania zagrożeniom poprzez ustalanie w planach miejscowych odpowiednich stref ochronnych od linii napowietrznej WN 110 kV Białystok-Mońki-Osowiec-Grajewo. W stosunku do zabudowy ze stałym pobytom ludzi od w/w linii należy zachować strefę

ochronną o szerokości – min. 14,5 m od skrajnego przewodu linii przy zalecanej odległości od osi linii 40 m,

- ustalania w planach miejscowych zakazu realizacji wszelkich stałych obiektów kubaturowych w obrębie strefy ochronnej od linii napowietrznej WN 110 kV,
- ustalania przebiegu nowych napowietrznych linii elektromagnetycznych WN z zachowaniem wymogów ochrony ludzi i walorów środowiska przyrodniczego – na obszarach zabudowy mieszkaniowej oraz na obszarach występowania przedszkoli, żłobków, szpitali, internatów i innych podobnych, składowa elektryczna elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego o częstotliwości 50 Hz nie może przekraczać wartości 1 kV/m,
- dopuszczalne poziomy elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego określa załącznik do rozporządzenia Ministra O.ś.Z.N. i L. z dnia 11 sierpnia 1998r. (Dz. U. Nr 107, poz. 676). Dopuszczalne poziomy określono w załączniku do w/w rozporządzenia nie stosuje się w miejscach niedostępnych dla ludzi.

2.1.8. Kierunki i zadania w zakresie ochrony powierzchni ziemi.

a) Kierunki ochrony powierzchni ziemi i racjonalnego wykorzystania jej walorów użytkowych w rozwoju gminy to:

- ochrona powierzchni ziemi przed zanieczyszczeniami stałymi i płynnymi,
- racjonalne przeznaczenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej na cele nierolnicze,
- ochrona powierzchni ziemi przed negatywnymi skutkami powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych.

b) Realizacja w/w kierunków wymagać będzie w szczególności:

- eksploatacji wysypiska komunalnego odpadów stałych położonych na gruntach wsi Łazy
- sukcesywnej likwidacji istniejących „dzikich nieurządzonych” wysypisk przy jednoczesnym tworzeniu nowego systemu organizacyjnego odbioru, transportu i utylizacji odpadów (składowiska przejściowe typu kontenerowego) wg zasad określonych w pkt 2.6.3. niniejszych kierunków,
- unieszkodliwiania nieczystości płynnych (ścieków) z obszarów nie posiadających i nie przewidzianych do objęcia scentralizowanym systemem kanalizacji poprzez ich gromadzenie w lokalnych szczelnych zbiornikach a następnie wywożenie do punktu zlewnego oczyszczalni w Goniądzu,
- zachowania dotychczasowej struktury przestrzennej gruntów rolnych i leśnych z możliwością ekologicznego jej wzbogacania (polne drzewa, remizy, użytki ekologiczne itp.),
- utrzymania wartościowych i intensywnie użytkowanych gruntów rolnych jako rolniczej przestrzeni produkcyjnej z zachowaniem dotychczasowych form użytkowania i kierunków produkcji przy jednoczesnym prowadzeniu działań inspirujących na rzecz rozwoju rolnictwa ekologicznego,
- na etapie sporządzania planów miejscowych przyjmowania zwartych kompleksów gleb chronionych (od III^b do IV^b) za ogranicznik rozwoju budownictwa pozarolniczego z zastosowaniem ustawowych przepisów,
- wzbogacania jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez uzasadnioną regulację stosunków wodnych na gruntach ornych i użytkach zielonych – melioracje, zwiększanie objętości retencyjnej wody w formie budowy zbiorników małej retencji itp.,
- racjonalnej eksploatacji złóż surowców mineralnych, a w tym złóż udokumentowanych:

- złoża kruszywa naturalnego „Goniądz” (piaski ze żwirem) o zasobach zarejestrowanych 102,26 tys. m³,
- złoża kruszywa naturalnego drobnego „Osowiec” o zasobach udokumentowanych 5914 tys. ton,
- złóż torfu objętych dokumentacjami z zachowaniem wymogów określonych w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96),
- rekultywacji terenów powyrobiskowych względnie punktów eksploatacji surowców o małej i słabej jakości,
- zachowania w dotychczasowym użytkowaniu terenów uznanych za „obszary perspektywicznego występowania złóż surowców mineralnych stałych” t.j. złoża kruszywa naturalnego – piasków ze żwirem oraz złoża surowców iglastych położonych w rejonie wsi Klewianka i Krzeczce.

2.2. Kierunki i zadania ochrony dóbr kultury

Ochrona i utrzymanie w należytym stanie technicznym obiektów zabytkowych i kulturowych, w miarę ubytku ludności, będzie coraz trudniejsza i to gmina będzie musiała przejmować te obiekty oraz dbać o ich należyte utrzymanie.

Jednocześnie, istniejące na terenie gminy dobra kultury w postaci obiektów zabytkowych, obiektów o wartościach kulturowych, obiektów archeologicznych będą nabierały z biegiem lat wartości historycznej (niektóre z nich będą wpisane do rejestru zabytków), ale także ulegały dalszej degradacji technicznej, jeżeli nie podejmie się odpowiednich działań w celu utrzymania ich należytego stanu lub rekonstrukcji niektórych z nich.

Rozwiązanie tego trudnego problemu będzie wymagało skoordynowania działań administracji rządowej i samorządowej.

2.2.1. Zasady ochrony konserwatorskiej

1. Obiekty zabytkowe (wpisane do rejestru zabytków) objęte są ścisłą ochroną konserwatorską, która polega na ich zachowaniu i konserwacji, wszelkie prace przy obiektach i na terenach zabytkowych, oraz w ich bezpośrednim otoczeniu mogą być prowadzone tylko za zgodą służb konserwatorskich.

2. Obiekty kulturowe (pozostałe figurujące w spisie) stanowią przedmiot zainteresowania konserwatorskiego, podlegają zachowaniu i ochronie. Prace przy obiektach kulturowych winny być uzgadniane ze służbą konserwatorską. Rozbiórka budynku o wartościach kulturowych może być dokonana tylko w uzasadnionych przypadkach (bardzo zły stan zachowania) za zgodą służb konserwatorskich.

3. Ochrona cmentarzy i mogił historycznych polega:

- na wyłączeniu ich spod wszelkiej działalności inwestycyjnej, nie związanej z ich rewitalizacją,
- na zachowaniu i konserwacji historycznych elementów ukształtowania terenu cmentarzy (nasypy, wały, układ alejowy, układ kwater i mogił),
- na zachowaniu i konserwacji starodrzewu,

- na zachowaniu i konserwacji zabytkowych nagrobków, krzyży oraz innych elementów małej architektury (ogrodzenia, bramy),
- na usuwaniu elementów zniekształcających (np. samosiewy, wysypiska śmieci, wyrobiska),
- na zakazie lokalizowania w ich bezpośrednim sąsiedztwie działalności o uciążliwym charakterze oraz obiektów zasłaniających widok na cmentarz, czy też dysharmonizujących przestrzennie i kompozycyjnie z ich elementami.

4. Zabytki archeologiczne objęte są ścisłą ochroną konserwatorską, która polega na zakazie prowadzenia na terenie zabytku wszelkiej działalności inwestycyjnej z jego rewaloryzacją.

2.2.2. Ochrona stanowisk archeologicznych

Stanowiska archeologiczne objęte są obserwacją archeologiczną. Wszelka działalność inwestycyjna na ich terenie może być prowadzona pod nadzorem archeologiczno-konserwatorskim. W przypadku stwierdzenia reliktywów archeologicznych prace winny być przerwane, a teren udostępniony do badań archeologicznych, których wyniki zadecydują o możliwości ich kontynuowania.

Ogólne kierunki działań

- a) wprowadzać odpowiednie ustalenia w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego chroniące obiekty archeologiczne,
- b) w przypadku konieczności przeznaczenia terenów ze stanowiskami archeologicznymi na ważne cele publiczne należy w planie miejscowym ustalić sposób postępowania uzgodniony z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków Archeologicznych,
- c) należy zapisywać w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego konieczność zawiadamiania służbę archeologiczną w przypadku natrafienia na obiekty nieznanego pochodzenia podczas prowadzenia prac ziemnych,
- d) stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków nie powinny być rozkopywane, a na ich terenie nie należy lokalizować żadnych inwestycji,
- e) inwestycje planowane na obszarach stanowisk archeologicznych nie wpisanych do rejestru zabytków lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie, należy uzgadniać z Konserwatorem Zabytków Archeologicznych.

2.2.3. Tworzenie nowych wartości kulturowych

- a) należy kultywować regionalne formy architektoniczne oraz tradycje materiałowe i konstrukcyjne,
- b) należy dążyć do indywidualizowania przestrzennych form zabudowy i zagospodarowania przestrzeni publicznych w dostosowaniu do otaczającej zabudowy i krajobrazu,
- c) wyżej wymienione działania należy wpisywać do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

2.3. Kierunki i zadania rozwoju infrastruktury społecznej i obszarów dla tych potrzeb*

2.3.1. Tendencje demograficzne

* Uchwała Nr XXVII/161/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

Na zmiany w przyszłych trendach demograficznych niewątpliwy wpływ będą miały migracje oraz przyrost naturalny.

Rozmiary migracji zależą przede wszystkim od stopnia możliwości znalezienia zatrudnienia na terenie miasta i gminy Goniądz.

W przeszłości duże znaczenie miały także rozmiary budownictwa mieszkaniowego.

Związek migracji z zatrudnieniem jest zależnością uniwersalną i nie wątpliwości, że będzie ona kształtowała rozmiary i kierunki migracji nadal.

Obecną sytuację charakteryzuje duże bezrobocie rejestrowane, znaczne rozmiary nierejestrowalnej działalności gospodarczej oraz ukryte bezrobocie na wsi.

W zakresie reprodukcji biologicznej ludności przewiduje się po roku 2007 wzrost działalności kobiet oraz stopniowy wzrost długości trwania życia. W rezultacie ujemne obecnie wielkości przyrostu naturalnego w mieście Goniądz prawdopodobnie po roku 2007 będą dodatnie, tzn. wielkości urodzeń nieznacznie przewyższą wielkość zgonów.

Przyjęcie tak ogólnych założeń spowoduje spowolnienie spadku zaludnienia, a później względną stabilizację liczby mieszkańców całej gminy.

Prognoza zmian liczby mieszkańców w latach 2000 – 2020

Tabela 50

Wyszczególnienie	2000	2005	2010	2020
miasto Goniądz	1913	1903	1950	2000
Wieś	3458	3314	3250	3200
Ogółem gmina	5371	5217	5200	5200

Źródło: U.S. Łomża oraz obliczenia własne.

W strukturze wiekowej ludności należy spodziewać się pewnego wzrostu liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym, zmniejszenia liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym.

W grupie produkcyjnej w wyniku dezaktywacji zawodowej roczników niżowych i wchodzenia w wiek zdolności do pracy roczników wyżu demograficznego odsetek ludności w wieku mobilnym (18 – 44 lata) w najbliższym okresie będzie się powiększał.

Obecna struktura wieku ludności oraz wzrostowe tendencje w zakresie urodzeń powodować będą pewne ograniczenie trendu demograficznego starzenia się ludności.

Trudna do określenia skala wzrostu urodzeń w przyszłości stwarza znaczne problemy w ocenie przekształceń strukturalnych ludności w wieku przedprodukcyjnym.

Niewątpliwie jednak udział dzieci i młodzieży, szczególnie po roku 2010 ulegnie zmniejszeniu, w największym stopniu wśród dzieci w wieku szkoły podstawowej.

Przedstawione tendencje wpłyną na zmiany w większości zasobów pracy, strukturę obszarową gospodarstw rolnych, sposób użytkowania urządzeń infrastruktury społecznej i konieczności selektywnej realizacji elementów infrastruktury technicznej.

2.3.2. Mieszkalnictwo

Z prognozy demograficznej wynika, że do roku 2010 na terenie miasta wystąpi potrzeba wzrostu ilościowego zasobów mieszkaniowych.

Obecne wskaźniki zaludnienia mieszkań, oraz w niektórych elementach stan techniczny zasobów ocenić należy jako dobry.

Należy dążyć do osiągnięcia europejskiego wskaźnika nasycenia w mieszkaniu w wysokości 400 mieszkań na 1000 mieszkańców.

Główne zadania w zakresie mieszkalnictwa to:

- a) przygotowanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową. W tym celu zakłada się możliwość realizacji budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego, głównie w ośrodku gminnym, na terenach wyznaczonych na ten cel w planach zagospodarowania przestrzennego.*
- b) utrzymanie, modernizacja i uzupełnienie zabudowy na działkach plombowych, głównie w Goniądzu i wsiach z szansami rozwoju funkcji pozarolniczych,*
- c) zagospodarowanie opuszczonych mieszkań w wyludniających się wsiach m.in. na cele zabudowy letniskowej,*
- d) przejmowanie do zasobów komunalnych opuszczonych zasobów prywatnych,*
- e) budowa i uzupełnienie infrastruktury komunalnej i technicznej na terenach zabudowy mieszkaniowej i przeznaczonych do zabudowy,*
- f) opracowanie w miarę potrzeb planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego:*
 - wyznaczających nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową uwzględniającą bieżące i jedno - dwuletnie wyprzedzenie zapotrzebowania na tereny budowlane i możliwości uzbrojenia terenu,*
 - określających zasady przekształceń zabudowy zagrodowej w mieszkaniową typu jednorodzinnej w poszczególnych jednostkach osadniczych.*

Dopuszcza się rozwój zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej i rzemieślniczej na terenach zwartej zabudowy, tj. w plombach między zabudową istniejącą, lub na obrzeżach terenów zwartej zabudowy, przylegających do nich, lub położonych w ich pobliżu, dostępnych do dróg publicznych.

W tym celu należy każdorazowo wprowadzić zmianę w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Wprowadzenie zmiany w planie miejscowym będzie w takich przypadkach zgodne z polityką przestrzenną gminy zawartą w niniejszym studium. Dopuszcza się:

- a) lokalizację na terenach zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej usług i rzemiosła nieuciążliwego,*
- b) przekształcanie zabudowy jednorodzinnej w zabudowę usługową, rzemieślniczą oraz zagrodową,*
- c) przekształcanie zabudowy jednorodzinnej w bardziej intensywną – szeregową, bliźniaczą, wielorodzinną,*
- d) przekształcanie zabudowy zagrodowej w jednorodzinną, wielorodzinną, usługową, rzemieślniczą i produkcyjną.*

Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych na wsi w skutek między innymi ubytku ludności będzie coraz lepsze.

Tym niemniej są na terenach wiejskich mieszkania o niskim standardzie, stąd w najbliższych latach główny nacisk inwestycyjny będzie położony na modernizację istniejącej zabudowy oraz wymianie budynków o złym stanie technicznym, a także wyposażenie mieszkań w urządzenia i instalacje sanitarne.

Innym problemem może być kwestia opuszczonych mieszkań w wyludniających się wsiach, co stworzy problem racjonalnego zagospodarowania przynajmniej części tych zasobów. We wsiach o znacznych walorach środowiska przyrodniczego część zasobów może być zaadaptowana dla potrzeb zabudowy letniskowej i agroturystycznej.

NA TERENIE MIASTA GONIĄDZ:

Następujące tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz, uchwalonym uchwałą Nr XIX/75/04 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1098) przeznaczone są pod zabudowę mieszkaniową

wielorodzinna i jednorodzinna, oznaczona symbolem MWN, jednorodzinna, z dopuszczeniem usług i rzemiosła nieuciążliwego, oznaczona symbolem MN, letniskowa z dopuszczeniem jednorodzinnej, oznaczona symbolem MLN, zagrodowa, oznaczona symbolem MR, powinny być utrzymane, jak przewiduje plan, z możliwością zmiany ich funkcji.

W zabudowie wielorodzinnej:

- 1) teren 1 MWN, położony przy ulicy Mickiewicza i Kościuszki;
- 2) teren 2 MWN, położony przy ulicy Plac 11 Listopada;
- 3) teren 3 MWN, położony przy ulicy Plac 11 Listopada i Jadźwingowskiej;
- 4) teren 4 MWN, położony przy ulicy Kościuszki i Jadźwingowskiej;
- 5) teren 5 MWN, położony przy ulicy Kościuszki, Rybackiej i Demokratycznej.

W zabudowie jednorodzinnej z dopuszczeniem usług i rzemiosła nieuciążliwego:

- 1) teren 1 MN, położony pomiędzy ulicami Majora Węgielnego, Rybacką i Kąpielową;
- 2) teren 2 MN, obejmujący obszar położony pomiędzy ulicami Majora Węgielnego, Rybacką, Kościuszki i ulicą bez nazwy;
- 3) teren 3 MN, położony pomiędzy ulicami Majora Węgielnego, ulicą biegnącą do ulicy Jadźwingowskiej, ulicą Jadźwingowską i Nadbiebrzańską;
- 4) teren 4 MN, położony pomiędzy ulicami Jadźwingowską, Nadbiebrzańską i Świętej Rozalii;
- 5) teren 5 MN, położony pomiędzy ulicami Wojska Polskiego, Świętej Rozalii, Nadbiebrzańską i ulicą Jagiellońską z ulicą Sadową;
- 6) teren 6 MN, położony pomiędzy ulicami Wojska Polskiego, Jagiellońską, Nadbiebrzańską, Gęsią i Dolistowską;
- 7) teren 7 MN, położony przy ulicy Nadbiebrzańskiej;
- 8) teren 8 MN, położony pomiędzy ulicami Kościuszki, Słowackiego, Nowy Świat z wewnętrzną ulicą Różaną, graniczący z terenami zabudowy wielorodzinnej 1 MWN i terenem internatu Zespołu Szkół Ogólnokształcących;
- 9) teren 9 MN, położony pomiędzy ulicami Kościuszki, Nowy Świat i Słowackiego z wewnętrzną ulicą Kwiatową;
- 10) teren 10 MN, położony przy ulicy Kościuszki, graniczący z terenami ujęcia wody;
- 11) teren 11 MN, położony pomiędzy ulicy Ogrodowej;
- 12) teren 12 MN, położony pomiędzy ulicami Nowy Świat, Ogrodową i Słowackiego, graniczący z terenami Zespołu Szkół Ogólnokształcących,;
- 13) teren 13 MN, położony pomiędzy ulicami Konstytucji 3 Maja i Mostową;
- 14) teren 14 MN, położony pomiędzy ulicami Konstytucji 3 Maja i Mostową z wewnętrznymi ulicami Piotra z Goniądza i Witosa;
- 15) teren 15 MN, położony pomiędzy ulicami Nowy Świat, Słowackiego, Konstytucji 3 Maja do ulicy Mickiewicza, graniczący z zabudową wielorodzinna 1 MWN;
- 16) teren 16 MN, położony pomiędzy ulicami Wojska Polskiego, Szpitalną, Grodzieńską, zewnętrzną ulicą Polną i terenem do niej przyległym;
- 17) tereny 17 MN, położone pomiędzy ulicami Mickiewicza, Szpitalną, Grodzieńską, Polną i Jagiellońską, z wewnętrzną ulicą Podgórną,;
- 18) teren 18 MN, położony przy ulicy Dolistowskiej, obejmujący działki rolne nr geodezyjne 1209/1, 1209/2, 1209/5, 1209/6, 1209/9, 1209/10.

W zabudowie letniskowej z dopuszczeniem jednorodzinnej: teren 2 MLN, położony przy ulicy Demokratycznej, będący dotychczas terenem rolnym i zabudowy zagrodowej, obejmujący działki lub ich części nr geodezyjne 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15;

W zabudowie zagrodowej:

- 1) *teren 1 MR, położony przy ulicy Demokratycznej;*
- 2) *teren 2 MR, położony przy ulicy Kościuszki;*
- 3) *teren 3 MR, położony przy ulicy Kościuszki i Konstytucji 3 Maja;*
- 4) *teren 4 MR, położony przy ulicy Konstytucji 3 Maja i częściowo ulicy Kościuszki;*
- 5) *teren 5 MR, położony przy ulicy Mickiewicza;*
- 6) *teren 6 MR, położony przy ulicy Mickiewicza, obejmujący działkę nr 422;*
- 7) *teren 7 MR, położony przy ulicy Jagiellońskiej, obejmujący część działki 1299;*
- 8) *teren 8 MR, położony przy ulicy Polnej;*
- 9) *teren 9 MR, położony przy ulicy Jagiellońskiej, obejmujący część działki nr geodezyjny 1109 oraz działkę nr 1110;*
- 10) *teren 10 MR, położony przy ulicy Polnej, obejmujący działkę nr geodezyjny 1099;*
- 11) *teren 11 MR, położony w rejonie ulic: Jagiellońskiej, Grodzieńskiej i Polnej;*
- 12) *teren 12 MR, położony pomiędzy ulicami Wojska Polskiego, Polną, Jagiellońską, Grodzieńską;*
- 13) *teren 13 MR, położony pomiędzy ulicami Wojska Polskiego, Jagiellońską i Grodzieńską;*
- 14) *teren 14 MR, położony pomiędzy ulicami Dolistowską i Wojska Polskiego;*
- 15) *teren 15 MR, położony przy ulicy Dolistowskiej;*
- 16) *teren 16 MR, położony przy ulicy Wojska Polskiego, obejmujący działkę nr geodezyjny 1267.*

Przewiduje się opracowanie (zmianę) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta z przeznaczeniem pod:

- a) *zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i letniskową działek nr geodezyjny: 452, 453, 473, 475, 12 (symbol MNL)**,*
- b) *zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z dopuszczeniem usług i rzemiosła nieuciążliwego działek nr geodezyjny: 563, 705/1, 1172, 1173, 1228, 1209/11, 1209/12, 1209/13, 1209/14, 1209/15, 383 (symbol MNU)**,*
- c) *zabudowę mieszkaniową jednorodzinną części działki nr geodezyjny 1279,*
- d) *zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z dopuszczeniem usług i budownictwa letniskowego działki nr geodezyjny 240,*
- e) *zabudowę jednorodzinną i wielorodzinną działki nr geodezyjny 883 (symbol MNW)**.*

Przy zagospodarowaniu działek nr geodezyjny 452, 453 należy mieć na uwadze ich położenie na obszarze narażonym na niebezpieczeństwo powodzi, natomiast przy zagospodarowaniu działek nr geodezyjny 452,453, 473, 475 należy zachować parametry budownictwa nie zakłócającego charakteru skarpy Wysoczyzny Goniądzkiej i panoramy widokowej na Dolinę Biebrzy oraz otoczenia rzeki widzianego ze szlaku wodnego.

Dopuszcza się dalsze zmiany (opracowanie) planu w celu przeznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zagrodową, usługową i rzemieślniczą.

NA TERENACH WIEJSKICH GMINY:

Następujące tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalonym uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia

****** Uchwała Nr VII/46/11 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 17 czerwca 2011 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39) przeznaczone są pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i jednorodziną, oznaczoną symbolem MW, jednorodziną, z dopuszczeniem usług i rzemiosła nieuciążliwego, oznaczoną symbolem MN, zagrodową, oznaczoną symbolem MR, powinny być utrzymane, jak przewiduje plan, z możliwością zmiany ich funkcji.

W zabudowie wielorodzinnej: teren we wsi Osowiec Twierdza, obejmujący istniejącą zabudowę, oznaczony na rysunku planu symbolem 1 MW.

W zabudowie jednorodzinnej z dopuszczeniem usług i rzemiosła nieuciążliwego:

- 1) teren 1 MN, położony we wsi Osowiec;
- 2) teren 2 MN, położony we wsi Osowiec;
- 3) teren 3 MN, położony we wsi Kramkówka Duża;
- 4) teren 4 MN, położony we wsi Kramkówka Duża;
- 5) teren 5 MN, położony we wsi Białosuknia;
- 6) teren 6 MN, położony we wsi Klewianka;
- 7) teren 7 MN, położony we wsi Wroceń;
- 8) teren 8 MN, położony we wsi Szafranki, obejmujący działkę nr geodezyjny 217/2;
- 9) teren 9 MN, położony we wsi Szafranki, obejmujący działkę nr geodezyjny 289;
- 10) teren 10 MN, położony we wsi Dawidowizna, obejmujący działkę nr geodezyjny 419;
- 11) teren 11 MN, położony we wsi Dawidowizna, obejmujący część działki nr geodezyjny 1413/1;
- 12) teren 12 MN, położony we wsi Olszowa Droga, obejmujący działkę nr geodezyjny 1206/1;
- 13) teren 13 MN, położony we wsi Szafranki, obejmujący część działki nr geodezyjny 186.

W zabudowie zagrodowej: tereny oznaczone w planie symbolem MR.

Przewiduje się opracowanie (zmianę) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy z przeznaczeniem pod:

- a) zabudowę zagrodową:
 - we wsi Szafranki, części działki geodezyjny 169,
 - we wsi Klewianka, działki nr geodezyjny 120/1,
 - we wsi Olszowa Droga, działek nr geodezyjny: 1196 i 1197,
 - we wsi Budne Żarnowo działki nr geodezyjny 153/7,
 - **we wsi Downary działki nr geodezyjny 53 (symbol RM)****,
 - **we wsi Doły działki nr geodezyjny 938 (symbol RM)****,
 - **we wsi Łazy działki nr geodezyjny 674/4 (symbol RM)****,
 - **we wsi Dawidowizna działki nr geodezyjny 445/1 (symbol RM)****;
- b) zabudowę mieszkaniową jednorodziną z dopuszczeniem usług i rzemiosła nieuciążliwego oraz budownictwa letniskowego we wsi Szafranki działek nr geodezyjny 382, 385, 386, 387, **we wsi Wroceń działki nr geodezyjny 142/3 (symbol MNUL)****,
- c) zabudowę mieszkaniową jednorodziną z dopuszczeniem budownictwa pensjonatowego i gastronomicznego we wsi Dawidowizna działek nr geodezyjny 385, 438,
- d) zabudowę mieszkaniową jednorodziną z dopuszczeniem usług (w tym turystycznych) i rzemiosła nieuciążliwego (funkcje poszczególnych terenów ustali miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego):

** Uchwała Nr VII/46/11 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 17 czerwca 2011 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

- we wsi Kramkówka Duża działki nr geodezyjny 219/4,
 - we wsi Downary Plac działek nr geodezyjny 39/4, 39/5 (symbol MNU)**
 - we wsi Downary działek nr geodezyjny 170/5, 170/6 (symbol MNU)**,
 - we wsi Wroceń części działek nr geodezyjny 28/1, 28/2, 29/4, 30/1, 145/3, 147/17, 147/22 (symbol MNU)**;
- e) *zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z dopuszczeniem letniskowej (symbol MNL) **:*
- we wsi Szafranki działki nr geodezyjny 217/3**.

Przy zagospodarowaniu działki nr geodezyjny 385 we wsi Dawidowizna należy mieć na uwadze ich położenie na obszarze narażonym na niebezpieczeństwo powodzi, a działek 385 i 438 oraz części działek nr geodezyjny 28/1, 28/2, 29/4, 30/1, 145/3, 147/17, 17/22 we wsi **Wroceń**** na Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Biebrzy, gdzie obowiązuje m.in. zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegowej rzeki Biebrzy.

Dopuszcza się dalsze zmiany (opracowanie) planu w celu przeznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z dopuszczeniem usług, rzemiosła, budownictwa letniskowego oraz zabudowy zagrodowej.

2.3.3. Usługi

2.3.3.1. Usługi ponadpodstawowe

Usługi ponadpodstawowe na rzecz mieszkańców miasta i gminy Goniądz będą świadczyły, jak dotychczas, urzędnicy obsługujący zlokalizowane w Białymstoku i Mońkach. Są to usługi z zakresu administracji państwowej, administracji samorządowej szczebla powiatowego, sądownictwa, lecznictwa zamkniętego i specjalistycznego, szkolnictwa wyższego i średniego, kultury, sportu kwalifikowanego oraz specjalistycznego handlu i rzemiosła.

W stanie istniejącym funkcjonują na terenie gminy urządzenia o charakterze ponadpodstawowym:

- Dyrekcja Biebrzańskiego Parku Narodowego w Osowcu Twierdzy,
- Szkoły średnie w Goniądzu,
- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Goniądzu,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Goniądzu,
- Muzeum wojska w Osowcu Twierdzy,
- Urządzenia z zakresu obsługi turystyki i wypoczynku w Goniądzu,
- Stacje paliw w Goniądzu.

Rezerwuje się tereny pod następujące usługi ponadpodstawowe:

- usługi związane z obsługą ruchu turystycznego i komunikacji przy drodze krajowej nr 669 Białystok – Ełk,
- usługi związane z turystyką i wypoczynkiem w Goniądzu,
- trasy ścieżek rowerowych.

Możliwe jest także przekształcenie istniejących obiektów usługowych na inne usługi, a także obiektów mieszkalnych na usługowe.

Przy zmianie funkcji z mieszkaniowej czy rolniczej na usługowe należy opracować plan zagospodarowania przestrzennego.

Dopuszcza się także możliwość tworzenia zabudowy letniskowej poprzez przekształcenie zabudowy zagrodowej na ten cel – po opracowaniu planu zagospodarowania przestrzennego.

** Uchwała Nr VII/46/11 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 17 czerwca 2011 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

*W celu rozwoju turystyki należy sprzyjać rozwojowi agroturystyki.
Celowym jest utworzenie na terenie gminy Domu Spokojnej Starości.*

2.3.3.2. Usługi podstawowe

W zakresie usług podstawowych, istniejące urzędy na terenie gminy mogą obsłużyć w perspektywie tylko część ludności gminy.

Niezbędna będzie modernizacja i uzupełnienie usług w związku ze wzrostem liczby mieszkańców gminy, jak też wzrastającym popytem na usługi o wyższym standardzie obsługi.

Główne zadania w zakresie usług podstawowych to:

w zakresie komunalnych usług podstawowych:

Zapewnienie w budżetach gminy odpowiednich środków finansowych na utrzymanie, modernizację (lub rozbudowę) urzędów komunalnych, które będą obsługiwały miejscową ludność tj.:

- *gimnazjum w Goniądzu,*
- *szkół podstawowych w miejscowościach: Goniądz, Downary, Wroceń, Klewianka, Białosuknia,*
- *Ośrodka Kultury, Sportu i Wypoczynku w Goniądzu,*
- *świec w wsiach: Osowiec, Płochowo, Wólka Piaseczna, Downary, Kramkówka Duża, Kramkówka Mała, Klewianka, Białosuknia,*
- *Przychodni Rejonowej w Goniądzu,*
- *Wiejskich Ośrodków Zdrowia we wsiach: Downary, Osowiec,*
- *Urzędu Miejskiego w Goniądzu,*
- *remiz strażackich w miejscowościach: Goniądz, Wólka Piaseczna, Osowiec, Downary, Klewianka, Białosuknia,*
- *basenów przeciwpożarowych w miejscowościach: Goniądz, Kramkówka Duża, Białosuknia, Downary, Łazy,*
- *terenów sportowych w Goniądzu i innych wsiach,*

W zakresie pozostałych usług o charakterze podstawowym:

Tworzenie warunków do utrzymania i dalszego rozwoju istniejących na terenie gminy urzędów usługowych, których właścicielem nie jest samorząd gminy tj:

- *sieci sklepów, zakładów gastronomicznych, stacji paliw wymienionych w pkt. 3.3.4. I części „Studium”,*
- *kościół i miejsc kultu w miejscowościach: Goniądz, Downary, Osowiec,*
- *apteki w Goniądzu,*
- *urzędu pocztowego w Goniądzu,*
- *banku spółdzielczego w Goniądzu,*
- *cmentarzy w miejscowościach: Goniądz, Downary, Osowiec*

W zakresie dalszego rozwoju usług tworzenie warunków do rozwoju podstawowych urzędów usługowych z zakresu handlu, rzemiosła, gastronomii na terenach przewidzianych w „Studium”, między innymi na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.

Dopuszcza się możliwość dokonywania różnego rodzaju przekształceń funkcji terenów, uzupełnienia zabudowy, a także zmianę funkcji na funkcje mieszkaniowe lub produkcyjno – usługowe wszędzie tam, gdzie nie stwarza to uciążliwości dla otaczającej zabudowy mieszkaniowej i środowiska. Zamierzając zmianę funkcji terenów usługowych na produkcyjne i rzemieślnicze należy każdorazowo dokonać oceny uciążliwości projektowanej funkcji oraz opracować miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Przedmiotem dalszego – perspektywicznego wykorzystania pod usługi mogą być tereny wyznaczone w planie zagospodarowania przestrzennego.

NA TERENIE MIASTA GONIĄDZ:

Następujące tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz, uchwalonym uchwałą Nr XIX/75/04 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1098) przeznaczone są pod zabudowę usługową, oznaczoną symbolem U, tereny zieleni, oznaczoną symbolem Z, telefonii komórkowej – TK – powinny być utrzymane z możliwością zmiany ich funkcji:

- 1) teren 1 UA położony przy Plac 11 Listopada – Urząd Miejski;*
- 2) teren 2 UHR położony przy ulicach Plac 11 Listopada i Świętej Rozalii – działalność usługowo-handlową i rzemieślniczą o charakterze nieuciążliwym;*
- 3) teren 3 UO położony przy ulicy Jadźwingowskiej – Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy;*
- 4) teren 4 UT położony przy ulicy Świętej Rozalii – Hotel „Zbyszko”;*
- 5) teren 5 UT położony przy ulicy Nadbiebrzańskiej – zespół pensjonatowo-turystyczno-mieszkaniowy;*
- 6) teren 6 UA położony przy ulicy Majora Węgielnego – Centrum Informacji Turystyczno-Edukacyjnej Biebrzańskiego Parku Narodowego;*
- 7) teren 7 UK położony przy ulicy Stary Rynek – Gminny Ośrodek Kultury;*
- 8) teren 8 UIR położony przy ulicy Majora Węgielnego – Ochotnicza Straż Pożarna;*
- 9) teren 9 UA położony przy ulicy Nadbiebrzańskiej – usługi administracyjno-handlowo-gastronomiczne;*
- 10) teren 10 UT położony przy ulicy Demokratycznej i Rybackiej – usługi w zakresie turystyki i wypoczynku;*
- 11) teren 11 UT położony przy ulicy Demokratycznej i Rybackiej – usługi w zakresie turystyki i wypoczynku;*
- 12) teren 12 UH położony przy ulicy Kościuszki i Nowy Świat – usługi handlu, gastronomii i inne;*
- 13) teren 13 UO położony przy ulicy Kościuszki – usługi z zakresu oświaty i wychowania;*
- 14) teren 14 UO położony przy ulicy Różanej – usługi z zakresu oświaty i wychowania;*
- 15) teren 15 UO położony przy ulicy Słowackiego i Konstytucji 3 Maja – usługi z zakresu oświaty i wychowania;*
- 16) teren 16 UZ położony przy ulicy Nowy Świat i Słowackiego – usługi ochrony zdrowia;*
- 17) teren 17 UZ położony przy ulicy Mickiewicza i Konstytucji 3 Maja – usługi ochrony zdrowia;*
- 18) teren 18 UŁ położony przy ulicy Mickiewicza – usługi z zakresu łączności i administracji;*
- 19) teren 19 UK położony przy ulicy Mickiewicza, Szpitalnej – usługi kultu religijnego;*
- 20) teren 20 UK położony przy ulicy Szpitalnej – usługi kultu religijnego (organistówka);*
- 21) teren 21 UK położony przy ulicy Szpitalnej – usługi kultu religijnego;*
- 22) teren 22 UA położony przy ulicy Szpitalnej – usługi administracyjne;*
- 23) teren 23 UŁ położony przy ulicy Wojska Polskiego i Szpitalnej – usługi łączności i administracji;*
- 24) teren 24 UA położony przy ulicy Wojska Polskiego – usługi administracji;*
- 25) teren 25 UHR położony przy ulicy Świętej Rozalii – usługi handlu, gastronomii i rzemiosła nieuciążliwe;*
- 26) teren 26 UA, położony przy ulicy Wojska Polskiego – usługi su administracji i służby bezpieczeństwa publicznego;*
- 27) teren 27 UKS, położony przy ulicy Wojska Polskiego – usługi obsługi komunikacji z możliwością usług handlowych i gastronomicznych;*

- 28) teren 28 UH położony przy ulicy Wojska Polskiego – usługi handlu, gastronomii i inne;
- 29) teren 29 UAM położony przy ulicy Jagiellońskiej – usługi administracji Biebrzańskiego Parku Narodowego z dopuszczeniem mieszkalnictwa;
- 30) teren 30 UŁ położony przy ulicy Grodzieńskiej – usługi z zakresu łączności;
- 31) centrali telefonicznej automatycznej cyfrowej w budynku przy ul. Mickiewicza, oznaczonej na rysunku planu symbolem TC;
- 32) teren 2 ZC – teren cmentarza katolickiego,
- 33) teren 3 ZD – teren ogrodów działkowych;
- 34) tereny 1 ZP i 4 ZP – zieleń publiczna;
- 35) teren TK – baza telefonii komórkowej.

Zamierzając dokonać zmiany funkcji terenów usługowych na produkcyjne lub rzemieślnicze należy każdorazowo dokonać oceny zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto w „studium” wyznacza się nowe tereny pod zabudowę usługową w tym tereny leżące przy ciągach komunikacyjnych (przy drodze krajowej i wojewódzkiej) w celu możliwości rozwoju urządzeń z zakresu obsługi komunikacji i turystyki.

Na wyznaczone tereny usługowe należy w miarę potrzeby opracować miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w celu umożliwienia inwestowania.

Dopuszcza się zabudowę usługową i rzemieślniczą na terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej. Na terenach zabudowy zagrodowej funkcje usługowe, agroturystyczne i rzemieślnicze mogą być realizowane, o ile nie wymaga to przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266, z późn. zm.).

Przewiduje się opracowanie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz w celu wyznaczenia terenu pod:

- potrzeby rekreacyjne – bez prawa zabudowy terenu, obejmującego działkę nr 14. Przy zagospodarowaniu działki należy mieć na uwadze jej położenie na obszarze narażonym na niebezpieczeństwo powodzi,
- zabudowę usługowo-rzemieślniczą (nieuciążliwą), turystyczno-wypoczynkową, sportową, rekreacyjną i pensjonatową działek nr geodezyjny 434/1, 435/1, 436/1, 433, 434/2, 435/2, 436/2, 320/2, 322 – symbole UT. (Funkcje poszczególnych terenów określi miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.)**

Zabudowa usługowa może być realizowana na terenach zabudowy jednorodzinnej przewidzianych do opracowania zmiany planu, wymienionych wyżej.

Dopuszcza się zmiany planu w celu przeznaczenia terenów pod zabudowę usługową i rzemieślniczą.

NA TERENACH WIEJSKICH GMINY:

Następujące tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalonym uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39) przeznaczone są pod zabudowę usługową, oznaczoną symbolem U, tereny zieleni, oznaczone symbolem Z, parking – KS – powinny być utrzymane z możliwością zmiany ich funkcji.

- 1) we wsi Kramkówka Duża:
 - a) teren, oznaczony symbolem 1 UK – usługi kultury;
 - b) teren, oznaczony symbolem 2 UH – usługi kultury;

** Uchwała Nr VII/46/11 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 17 czerwca 2011 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

- 2) we wsi *Kramkówka Mała* teren, oznaczony symbolem 1 UK – usługi kultury;
- 3) we wsi *Płochowo* teren, oznaczony symbolem 1 UK – usługi kultury;
- 4) we wsi *Wólka Piaseczna* teren, oznaczony symbolem 1 UK, UK – usługi kultury oraz garaż OSP;
- 5) we wsi *Osowiec*:
 - a) teren, oznaczony symbolem 3 UHI – usługi handlu, kultury i OSP,
 - b) teren, oznaczony symbolem 4 UK – usługi kultu religijnego,
 - c) teren, oznaczony symbolem 5 UO – usługi oświaty
 - d) teren, oznaczony symbolem 2 ZC – cmentarz,
 - e) teren, oznaczony symbole KS – parking;
- 6) we wsi *Wroceń*:
 - a) teren, oznaczony symbolem 1 UO – usługi oświaty,
 - b) teren, oznaczony symbolem 2 UK – usługi kultury,
 - c) teren, oznaczony symbolem 3 UK – usługi kultu religijnego,
 - d) teren, oznaczony symbolem 4 UŁ – usługi łączności,
 - e) teren, oznaczony symbolem 5 UK – istniejący pomnik ku czci pomordowanych 12 mieszkańców wsi *Wroceń* przez okupanta hitlerowskiego w 1943 r.;
- 7) we wsi *Krzecze*:
 - a) teren, oznaczony symbolem 1 UH – usługi handlu,
 - b) teren, oznaczony symbolem 2 UHR – usługi handlu i rzemiosła;
- 8) we wsi *Smogorówka Dolistowska*, teren – usługi handlu;
- 9) we wsi *Klewianka*:
 - a) teren, oznaczony symbolem 1 UO – usługi oświaty,
 - b) teren, oznaczony symbolem 2 UKI – usługi kultury i garaż OSP,
 - c) teren, oznaczony symbolem 3 UH, RUP – usługi handlu i obsługi rolnictwa,
 - d) teren, oznaczony symbolem 4 UŁ – usługi łączności,
 - e) teren, oznaczony symbolem 5 UHR – usługi handlu i rzemiosła;
- 10) we wsi *Białosuknia*:
 - a) teren, oznaczony symbolem 1 UO – usługi oświaty,
 - b) teren, oznaczony symbolem 2 UKI – usługi kultury i remiza OSP,
 - c) teren, oznaczony symbolem 3 UH – usługi handlu,
 - d) teren, oznaczony symbolem 4 UŁ – usługi łączności;
- 11) we wsi *Downary*:
 - a) teren, oznaczony symbolem 1 UO – usługi oświaty,
 - b) teren, oznaczony symbolem 2 UZ – usługi ochrony zdrowia,
 - c) teren, oznaczony symbolem 3 UK – usługi kultu religijnego,
 - d) teren, oznaczony symbolem 4 UKI – usługi kultury i garaż OSP,
 - e) teren, oznaczony symbolem 5 UH – usługi handlu,
 - f) teren, oznaczony symbolem 7 UHR – usługi handlu i rzemiosła,
 - g) teren, oznaczony symbolem 8 UT – usługi obsługi ruchu turystycznego,
 - h) teren, oznaczony symbolem 1 ZC – cmentarz;
- 12) we wsi *Wojtówstwo* teren, oznaczony symbolem 1 UŁ – usługi łączności;
- 13) we wsi *Smogorówka Goniądzka* teren – usługi handlu i rzemiosła;
- 14) we wsi *Wólka Piaseczna* teren, oznaczony symbolem 1 UHR – usługi handlu i rzemiosła;
- 15) we wsi *Dawidowizna* teren, oznaczony symbolem 1 US – usługi rekreacyjne: plaża, kąpielisko,
- 16) we wsi *Grzędy* tereny, oznaczone symbolem 3 ZC i 4 ZC – mogiły partyzantów AK i żołnierzy radzieckich;
- 17) we wsi *Łazy* teren, teren, oznaczony symbolem 5 ZC – cmentarz żydowski;

- 18) tereny przeznaczone do realizacji celów publicznych związanych z ochroną oraz udostępnieniem Biebrzańskiego Parku Narodowego:
- a) teren 29 UAT przeznaczony pod siedzibę obwodu ochronnego i parking, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 118/2,
 - b) teren 30 UA przeznaczony pod siedzibę obwodu ochronnego, ośrodek edukacji ekologicznej, pokoje gościnne, pole namiotowe i parking, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 202,
 - c) teren 31 UT przeznaczony pod stanowisko do obserwacji zwierząt i Ośrodek Rehabilitacji Zwierząt, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 211,
 - d) teren 32 UT przeznaczony pod kładkę na Czerwonym Bagnie, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 228 i 229,
 - e) teren 33 UT przeznaczony pod kładkę na Czerwonym Bagnie i platformę widokową, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 185,
 - f) teren 34 UT przeznaczony pod miejsce wypoczynku, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 294,
 - g) teren 35 UT przeznaczony pod wieżę widokową, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 295,
 - h) teren 36 UT przeznaczony pod schronisko turystyczne, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 297,
 - i) teren 37 UT przeznaczony pod projektowane stanowisko do obserwacji zwierząt, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 298,
 - j) teren 38 UT przeznaczony pod projektowane miejsce wypoczynku, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 251,
 - k) teren 39 UT przeznaczony pod projektowane stanowisko do obserwacji zwierząt, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 234,
 - l) teren 40 UAT przeznaczony pod siedzibę obwodu ochronnego, pole namiotowe i parking, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 170,
 - m) teren 41 UT przeznaczony pod stanowisko do obserwacji zwierząt, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 123,
 - n) teren 42 UT przeznaczony pod wieżę widokową, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 123,
 - o) teren 43 UT przeznaczony pod pole namiotowe, położony we wsi Wroceń, na działkach nr geodezyjny 57, 59/1, 59/3, 60/1, 60/2, 61, 62/1, 62/2,
 - p) teren 44 UT przeznaczony pod projektowany punkt widokowy i miejsce wypoczynku, położony we wsi Dawidowizna, na działce nr geodezyjny 877,
 - q) teren 51 UT przeznaczony pod wieżę widokową, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 426,
 - r) teren 52 UAT, teren istniejącej siedziby Dyrekcji Biebrzańskiego Parku Narodowego, Centrum Edukacji i Zarządzania BPN, mieszkania służbowe, pokoje gościnne i parking, położony we wsi Osowiec Twierdza,
 - s) teren 53 UAT przeznaczony pod osadę parkową, mieszkania służbowe, pokoje gościnne, magazyny i wypożyczalnię sprzętu turystycznego oraz pole namiotowe, położony we wsi Osowiec Twierdza na działce nr geodezyjny 1348,
 - t) teren 54 UAT przeznaczony pod osadę parkową mieszkania służbowe, pokoje gościnne lub komercyjne usługi turystyczne, stanicę wędkarską i wypożyczalnię sprzętu wodnego, położony we wsi Osowiec Twierdza (obręb wsi Downary), na działkach nr geodezyjny 1342, 1344, 1345, 1347,
 - u) teren 57 UG,KS przeznaczony pod parkingi i usługi gastronomiczne i inne, położony we wsi Osowiec Twierdza, na działce nr geodezyjny 1348,

- v) teren 58 UT przeznaczony pod wieżę widokową, położony we wsi Downary, na działce nr geodezyjny 1361 (Góra Skobla),
- w) teren 59 UT przeznaczony pod wieżę widokową, położony we wsi Osowiec Twierdza, na działce nr geodezyjny 1347,
- x) teren 61 UT przeznaczony pod Terenowy Ośrodek Edukacyjny, położony we wsi Osowiec, na działce nr geodezyjny 275/5,
- y) teren 62 UT przeznaczony pod wieżę widokową, położony we wsi Osowiec, na działce nr geodezyjny 173,
- z) teren 63 KS przeznaczony pod parking, położony we wsi Osowiec, przy Kanale Rudzkiem,
- aa) teren 64 KS przeznaczony pod parking, położony we wsi Osowiec, na działce nr geodezyjny 271,
- bb) teren 65 UT przeznaczony pod punkt widokowy, położony w pasie drogowym Carskiej Drogi,
- cc) teren 68 UT przeznaczony pod projektowane stanowisko do obserwacji zwierząt, położony we wsi Olszowa Droga, na działce nr geodezyjny 1163,
- dd) teren 69 UT przeznaczony pod projektowane stanowisko do obserwacji zwierząt, położony we wsi Olszowa Droga, dział łąk wsi Kropiwnica, na działce nr geodezyjny 160/1.

Przewiduje się sporządzenie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, w celu przeznaczenia terenów pod tereny rekreacyjne, zabudowę usługową, handlową, gastronomiczną, pensjonatową, mieszkaniową jednorodziną – symbol UTM: **

- we wsi Szafranki, obejmującą część działki nr geodezyjny 201 oraz działkę 383,
- we wsi Downary (Osowiec Twierdza), obejmującą działkę nr geodezyjny 1365/1,
- we wsi Osowiec, obejmującą działki nr geodezyjny 200, 566, 567/1, 567/2,

Szczegółowe funkcje terenów określi miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. **

2.3.4. Ustalenia szczególne**

Na terenach objętych zmianą studium, o których mowa w pkt 2.3.2. i 2.3.3. (przewidywanych do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) dopuszcza się, na podstawie art. 46, ust. 2 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. Nr 106. poz. 675) lokalizację inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, w tym na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lokalizację infrastruktury telekomunikacyjnej o nieznacznym oddziaływaniu.

2.4. Kierunki i zadania rozwoju gospodarczego oraz tereny dla tych potrzeb*

** Uchwała Nr VII/46/11 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 17 czerwca 2011 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

* Uchwała Nr XXVII/161/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

2.4.1. Kierunki rozwoju przemysłu i rzemiosła, obszary pod zabudowę przemysłowo – rzemieślniczą

Przemysł i rzemiosło produkcyjne może się rozwijać w gminie w oparciu o następujące przesłanki:

- istniejące na terenie miasta i gminy zakłady przemysłowe i rzemieślnicze wyszczególnione w pkt. 4.2. I części „Studium”,
- aktywność gospodarczą mieszkańców,
- położenie miasta i gminy na ważnych ciągach komunikacyjnych (kolejowym i drogowych),
- istniejące niewykorzystane tereny przemysłowo – składowe,
- istniejący niewykorzystany majątek produkcyjny,
- istniejące na terenie gminy warunki do produkcji rolnej,
- istniejące na terenie gminy surowce mineralne.

W polityce przemysłowej gminy należy sprzyjać dalszemu rozwojowi działalności gospodarczej mieszkańców. Działające dziś podmioty gospodarcze powinny być sprawnie obsługiwane, by ze strony władz samorządowych miały sprzyjający klimat do rozwoju swoich przedsiębiorstw.

Należy sprzyjać inwestycjom zagranicznym.

Przedmiotem szczególnego zainteresowania w rozwoju funkcji produkcyjnych na terenie miasta i gminy powinny być tereny przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na ten cel – już zainwestowane i dotychczas nie wykorzystane.

Niezależnie od tego, czy wyznaczone w planach tereny przemysłowe będą w dalszym ciągu miały moc prawną usankcjonowaną ważnością planów, czy nie w niniejszym „Studium” zakłada się ich dalsze przeznaczenie pod przemysł, rzemiosło i inne urządzenia usługowo – produkcyjne.

NA TERENIE MIASTA GONIĄDZ:

Następujące tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz, uchwalonym uchwałą Nr XIX/75/04 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1098) przeznaczone są pod działalność produkcyjną i usługową, w tym przemysł, składy, magazyny, budownictwo, rzemiosło, usługi, handel i inne usługową, oznaczone symbolem P oraz zaopatrzenia w wodę – W, oczyszczania ścieków – N oraz stacje redukcyjno-pomiarowe gazowe – EG – powinny być utrzymane z możliwością zmiany ich funkcji:

- 1) teren 1 P położony przy ulicy Rybackiej;
- 2) teren 2 PHU położony przy ulicy Wojska Polskiego i Grodzieńskiej;
- 3) teren 3 PHU położony przy ulicy Wojska Polskiego;
- 4) teren 4 PUM położony przy ulicy Wojska Polskiego, obejmujący działki rolne nr geodezyjny 1276 (po podziale 1276/1 i 1276/2) oraz 1278, z dopuszczeniem mieszkalnictwa;
- 5) teren 5 PSB położony przy ulicy Wojska Polskiego obejmujący działki rolne nr geodezyjny 1279 i 1281;
- 6) teren 6 PSB położony przy drodze biegnącej od ulicy Grodzieńskiej do drogi krajowej Goniądz-Suchowola, obejmujący działkę nr geodezyjny 1265;
- 7) teren 7 PRU położony przy ulicy Wojska Polskiego;
- 8) teren 8 PSB położony przy ulicy Grodzieńskiej i drogach polnych, obejmujący działki rolne nr geodezyjny 1247 i 1249;
- 9) teren 9 PSB położony przy ulicy Grodzieńskiej, drodze łączącej ulicę Grodzieńską z drogą krajową Goniądz-Suchowola oraz przy tej drodze, obejmujący działki rolne nr geodezyjny

1245, 1246, 1248, 1261, 1262, 1263, 1269, 1270, 1271, 1272, 1273, 1322, 1323, 1324, 1325, 1326, 1327, 1328, 1329, 1330, 1331, 1332, 1333, 1334, 1335;

10) teren 1 WZ – istniejąca stacja wodociągowa wodociągu miejskiego;

11) teren 1 NO – istniejąca oczyszczalnia ścieków;

12) teren 2 NO – istniejąca przepompownia ścieków;

13) tereny EG 1, EG 2 – stacje redukcyjno-pomiarowe I^o.

Przewiduje się sporządzenie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz, w celu przeznaczenia pod zabudowę przemysłową, magazynowo-składową i usługi działki nr geodezyjny 1284 (symbol PU). **

Dopuszcza się lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, przemysłowej - nieuciążliwej dla środowiska i usługowej, na terenie obejmującym działki nr geodezyjne 319, 321, 323, 325, wyznaczonym w studium jako teren rozwojowy, oznaczony symbolem TR (szczegółowe przeznaczenie terenu określi miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego) ¹.

Dopuszcza się zmianę planu w celu wyznaczenia nowych terenów pod zabudowę gospodarczą.

NA TERENACH WIEJSKICH GMINY:

Następujące tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalonym uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39) przeznaczone są pod działalność produkcyjną i usługową, w tym przemysł, składy, magazyny, budownictwo, rzemiosło, usługi, handel i inne usługową, oznaczone symbolem P oraz tereny obsługi rolnictwa, oznaczone symbolami RUP, a także zaopatrzenia w wodę – W, składowiska odpadów – N i stacje transformatorowo-rozdzielcze – EE – powinny być utrzymane z możliwością zmiany ich funkcji.

1) tereny we wsi Kramkówka Duża, oznaczone symbolem 1 P, 1 RUP i 2 NU;

2) tereny we wsi Wojtówstwo, oznaczone symbolem 3 P i 4P;

3) tereny we wsi Dawidowizna, oznaczone symbolem 5 P i 3 NU;

4) tereny we wsi Białosuknia, oznaczone symbolem 6 P i 7 RUP;

5) tereny we wsi Białosuknia Szlachta, oznaczone symbolem 7 P i 6 WZ;

6) tereny we wsi Downary, oznaczone symbolem 8 PE, 8 RUP, 2 WZ i 8 NU;

7) tereny we wsi Kramkówka Mała, oznaczone symbolem 9 PE i 2 RUP;

8) tereny we wsi Smogorówka Goniądzka, oznaczone symbolem 3 RUP, 4 RUP i 5 NU;

9) tereny we wsi Klewianka, oznaczone symbolem 5 RUP, 6 RUP i 6 NU;

10) tereny we wsi Wroceń, oznaczone symbolem 9 RUP, 3 WZ, 4 WZ i 4 NU;

11) tereny we wsi Szafranki, oznaczone na rysunku planu symbolem 1 WZ (ujęcie wody wodociągu miejskiego);

12) tereny we wsi Osowiec, oznaczone na rysunku planu symbolem 5 WZ, 9 NU i EE 2;

13) tereny we wsi Łazy, oznaczone symbolem 1 NU, gminne składowisko odpadów stałych;

14) tereny we wsi Białosuknie Przedmieście, oznaczone symbolem 7 NU,

** Uchwała Nr VII/46/11 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 17 czerwca 2011 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

¹ Uchwała Nr Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 2016 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

Gdyby zaszła potrzeba przeznaczenia pod funkcje przemysłowe terenów przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod urządzenia obsługi rolnictwa, należy dokonać zmiany planu, przeznaczając je pod funkcje przemysłowe.

Przewiduje się sporządzenie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, w celu przeznaczenia terenów pod:**

- a) **zabudowę usługową i przemysłową we wsi Białosuknie Przedmieście, obejmującą działkę nr geodezyjny 42/2 (symbol PU),**
- b) **powierzchniową eksploatację surowców mineralnych we wsi Doły, obejmującą część działki nr geodezyjny 964/4 (symbol PG).**

Dopuszcza się zmiany planu w celu przeznaczenia terenów pod zabudowę przemysłową i rzemieślniczą.

2.4.2. Kierunki rozwoju rolnictwa i leśnictwa – obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej

2.4.2.1. Rolnictwo

Istniejące obecnie uwarunkowania glebowo – rolnicze stanowiąc będą w dalszym ciągu podstawę gospodarki rolnej w gminie.

Stopniowo zmniejszać się będzie ilość gospodarstw rolnych przy zwiększaniu ich średniej powierzchni. Tempo tych zmian zależy będzie od polityki rolnej prowadzonej przez Państwo (ceny produktów rolnych, ceny środków produkcji, możliwości zbytu, kredytowanie rolnictwa) oraz możliwości tworzenia nowych miejsc pracy na wsi poza rolnictwem i w miastach dla ludności odchodzącej z rolnictwa.

Należy oczekiwać wzrostu poziomu technologii rolniczej i warunków cywilizacyjnych życia mieszkańców wsi w wyniku rozwoju systemów infrastruktury technicznej.

Należy rozwijać również dotychczasowe kierunki produkcji rolnej: zbóż i hodowla bydła.

Tworzenie warunków do intensywnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej i majątku produkcyjnego rolnictwa powinno polegać na:

- wspieraniu procesu zwiększania powierzchni gospodarstw rolnych poprzez:
- zbywanie gruntów rolnych Skarbu Państwa i komunalnych,
- prowadzenie scaleń i wymianę gruntów,
- popieranie rozwoju urzędzeń obsługi rolnictwa i sfery pozarolniczej w celu umożliwienia zwiększenia miejsc pracy na wsi dla ludności, która będzie rezygnowała z pracy w rolnictwie,
- popieranie rozwoju dużych gospodarstw rolnych,
- poprawie jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez:
- dalszą regulację stosunków wodnych (melioracje, drenaż),
- zwiększanie udziału nawożenia naturalnego,
- popieranie rozwoju otoczenia rolnictwa w zakresie mechanizacji prac rolniczych, zaopatrzenia w środki produkcji rolnej, przetwórstwa rolniczego i obsługi weterynaryjnej poprzez:
- promocję terenów przeznaczonych na działalność gospodarczą,
- stosowanie priorytetów i ulg podatkowych na rzecz rolnictwa,

Terenami rozwoju otoczenia rolnictwa mogą być istniejące tereny przeznaczone na ten cel, a także tereny przewidziane w „Studium” pod rozwój przemysłu i rzemiosła, podnoszeniu poziomu technologii produkcji rolniczej i warunków zamieszkiwania ludności rolniczej poprzez:

- rozwój na wsiach wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej: wodociągów, kanalizacji, elektroenergetyki, gazownictwa, telekomunikacji, usuwania i utylizacji odpadów,
- utrzymanie istniejących urzędzeń obsługi rolnictwa i podnoszenie ich standardu,

- tworzenie warunków do powstawania nowych urzędzeń usługowych,
 - poprawę stanu dróg na terenie gminy, zarówno o znaczeniu ponadgminnym, jak też dróg gminnych i polnych.
- Należy rozwijać ekologizację terenów rolniczych poprzez:
- preferowanie rolnictwa ekologicznego na terenach posiadających najkorzystniejsze warunki do produkcji zdrowej żywności,
 - zmianę sposobu użytkowania terenów przeznaczonych na inne cele niż rolnicze, ze względu na złą jakość gleb oraz niekorzystne walory siedliskowe dla rolnictwa,
 - systematyczne eliminowanie chemicznych środków ochrony upraw, zwłaszcza na terenach narażonych na skażenie wód,
 - stopniowe ograniczanie stosowania nawozów mineralnych na rzecz nawożenia organicznego,
 - unikanie koncentracji nadmiernej hodowli oraz upowszechnianie jej w wielofunkcyjnych gospodarstwach rolnych,
 - upowszechnienie samowystarczalności paszowej gospodarstw rolnych,
 - upowszechnienie stosowania przyjaznych środowisku nośników energii; wody, wiatru, substancji organicznych (oleje, alkohol),
 - wspieranie rozwoju pszczelarstwa.

Przewiduje się opracowanie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy, w celu przeznaczenia terenów pod:

- budowę kanału wodnego we wsi Downary, działki nr geodezyjny 1345 i części działki nr 1344,
- inwestycję celu publicznego polegającą na zabudowie progowej Kanału Woźnawiejskiego oraz budowie węzła Jegrznia – Kanał Woźnawiejski (jaz rozdzielczy) wraz z drogą dojazdową, obejmujących działki w obrębie Wólka Piaseczna, łąki różnych wsi nr geodezyjny 2786, 758, 2797, 2798, 2796, 152, 151, 204, 154, 155, 156, 157, 159, 160, 2628, 2635, 2643, 2648, 2652, 757, 2656, 2786, 2752, 829, 830, 831, 832.

2.4.2.2. Leśnictwo

Leśnictwo, podobnie jak dotychczas, nie będzie miało w przyszłości większego znaczenia w gospodarce gminy. Niemniej lasy, głównie prywatne, będą wykorzystywane zgodnie z dotychczasowymi tendencjami tj. poprzez pozyskanie i przeróbkę drewna, zwłaszcza na własne potrzeby rolników.

Do głównych kierunków rozwoju gospodarki leśnej zaliczyć należy:

- a) produkcje surowca drzewnego o zróżnicowanej jakości z przeznaczeniem na wewnętrzne potrzeby gminy i najbliższej okolicy.
Ważnym użytkownikiem wewnętrznym może być rozwijane budownictwo rekreacyjne, w tym letniskowe. Może to spowodować rozwój lokalnego przemysłu tartacznego oraz wzrost zatrudnienia w sektorze pozyskiwania drewna.
- b) prowadzenie akcji zalesień gruntów marginalnych stwarzając w ten sposób większy popyt na siłę roboczą, a równocześnie źródło dochodów dla gospodarstw chłopskich,
- c) rozwój zbieractwa runa leśnego na cele konsumpcyjne i rynkowe, stanowiąc przy tym dodatkowe źródło dochodów dla części mieszkańców,
- d) proekologiczny kierunek gospodarki na terenach leśnych polegający na:
 - ochronie bioróżnorodności, naturalnych kierunkach hodowli lasów z zachowaniem zgodności siedliskowej,
 - przeciwdziałanie monokulturze upraw leśnych,

- zwiększanie odporności biologicznej poprzez wprowadzanie wielogatunkowości drzew oraz zapobieganie masowemu pojawianiu się szkodników.

Powinien też nastąpić wzrost powierzchni lasów na skutek dolesień i rekultywacji istniejących terenów powyrobowiskowych, jak też w drodze zalesień na wniosek właścicieli gruntów, po przeznaczeniu gruntów pod zalesienie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Przewiduje się sporządzenie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, w celu przeznaczenia terenów pod zalesienie (symbol ZL):**

- a) we wsi Piwowary, części działki nr geodezyjny 106/2,
- b) we wsi Downary, części działki nr geodezyjny 1445.

Dopuszcza się zmianę lasów na cele nieleśne poprzez opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

2.4.3. Kierunki rozwoju obszarów wypoczynkowych i turystyki

1. Obszarami wyróżniającymi się pod względem atrakcyjności turystycznej są tereny Biebrzańskiego Parku Narodowego i Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Biebrzy położony wzdłuż doliny Biebrzy, zwłaszcza po wschodniej stronie rzeki, skąd z wysokiego brzegu rozciągają się widoki na rozległe tereny BPN.

Szczególnością stanowi zespół twierdzy Osowiec z XIX-XX w. objęty prawnie ochroną konserwatorską, składający się z 4 fortów (częściowo zniszczonych) na których przedpolu znajduje się ponad 100 schronów z lat 1938-39.

Godnym zainteresowania turystycznego jest miasto Goniądz położone na wyniosłym brzegu Biebrzy, posiadające bogatą historię i kilka zabytków architektury a także zabytkowy układ urbanistyczny śródmieścia. Autorem kościoła parafialnego z lat 1924-31 wpisanego do rejestru zabytków pod numerem 94 jest Oskar Sosnowski, znany architekt autor wielu znakomitych obiektów (w tym także kościoła Św. Rocha w Białymstoku), profesor Politechniki Warszawskiej. Okoliczności te powodują że rośnie znaczenia funkcji turystyczno-wypoczynkowej w warunkach gospodarki i przestrzennego zagospodarowania gminy, co daje podstawę do rozwijania funkcji turystyki i wypoczynku w różnych formach:

- a) turystyka piesza, rowerowa, motorowa, wodna, na odpowiednio wyznaczonych szlakach (na terenie Narodowego parku Biebrzańskiego szlaki takie wyznacza i warunki użytkowania określa dyrekcja tego parku),
- b) agroturystyka i jej obsługa,
- c) baza noclegowa: hotele pensjonaty, schroniska, kempingi, pola biwakowe, kwatery prywatne,
- d) baza żywieniowa: restauracje, bary, kawiarnie,
- e) turystyka kwalifikowana, jak jeździectwo (na bazie odpowiednio prowadzonych stadnin koni), wędkarstwo i turystyka kajakowa, której warunki uprawiania na rzece Biebrzy określa dyrekcja Biebrzańskiego Parku Narodowego, itp.,
- f) turystyka poznawcza związana z zabytkami budownictwa, walorami krajobrazu i przyrody nadbiebrzańskiej,
- g) obsługa organizacji ruchu turystycznego i wypoczynku na terenie gminy oraz odpowiednie rozwinięcie informacji o walorach turystycznych i wypoczynkowych, jak również o warunkach korzystania z przedstawionej oferty,

** Uchwała Nr VII/46/11 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 17 czerwca 2011 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

h) mieszkalnictwo rekreacyjne w postaci adaptowania istniejących niewykorzystanych budynków oraz budowy nowych poza obszarem Biebrzańskiego Parku Narodowego (w miejscach specjalnie na ten cel wyznaczonych) na cele wypoczynku sezonowego lub całorocznego,

2. W realizacji polityki przestrzennego zagospodarowania turystycznego obszaru gminy należy przyjąć następujące zasady:

- a) wszelkie działania na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego wynikają ze statutu Parku i do ich realizacji właściwą jest jego dyrekcja. Realizacja zamierzeń na tym terenie przez inne uprawnione podmioty, jak administracja gminy, właściciele gruntów czy ludność spoza obszaru Parku przybywająca tu w celach wypoczynkowych i turystycznych dokonywana może być za zgodą dyrekcji BPN,*
- b) utrzymanie istniejącego charakteru funkcji przestrzennego zagospodarowania obszaru Parku i jego otuliny,*
- c) zapewnienie konserwacji istniejących obiektów o charakterze folklorystyczno-kultowym, jak kapliczki, krzyże, grodziska i itp.,*
- d) zapewnienie konserwacji istniejących szlaków turystycznych: pieszych, rowerowych i wodnych, wyposażenie w odpowiednie urządzenia sanitarne a pół biwakowych obsługujących ruch nawodny w urządzenia o charakterze przystaniowym a także wyznaczanie nowych szlaków, udostępniających dla ruchu turystycznego nowe atrakcyjne pod względem krajobrazowym tereny,*
- e) na niezabudowanych działkach, położonych w granicach zwartej zabudowy wsi dopuszcza się realizację funkcji mieszkaniowo-lotniskowych, pensjonatowych turystycznych i przeznaczonych na cele rekreacji i wypoczynku, dopuszcza się także do funkcjonalnych przekształceń istniejącej niewykorzystanej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej na cele mieszkalnictwa rekreacyjnego i bazy turystycznej i usługowej, pod warunkiem przestrzegania obowiązujących przepisów i procedur związanych ze zmianą przeznaczenia terenu i ochroną gruntów rolnych i leśnych,*
- f) w uzasadnionych przypadkach nowe obiekty wymienione w pkt e) mogą być realizowane poza terenami zwartej zabudowy wsi, jeżeli do tych terenów bezpośrednio przylegają, a realizowane mogą być na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,*
- g) adopcja zabudowy istniejącej na cele mieszkalnictwa rekreacyjnego i turystyki wymienionej w p.e/ i f/. może nastąpić pod warunkiem zharmonizowania z otoczeniem, a w odniesieniu do obiektów zabytkowych oraz posiadających wartości kulturowe pod warunkiem zachowania ich istniejącej formy architektonicznej i za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,*
- h) wszelkie działania na terenie Strefy Ochronnej Biebrzańskiego Parku Narodowego (tzw. otuliny parku) mogące naruszyć równowagę ekologiczną, walory przyrodnicze i krajobrazowe oraz zmieniające przeznaczenie zagospodarowania przestrzennego terenu należy uzgadniać z Wydziałem Środowiska i Rolnictwa Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego i z dyrekcją Biebrzańskiego Parku Narodowego.*

3. Głównym ośrodkiem skupiającym na terenie gminy większość urządzeń obsługi turystycznej oraz obiektów wypoczynkowo-rekreacyjnych jest miasto Goniądz. Jest ono także predestynowane do dalszego ich rozwijania, ponieważ w mieście istnieją odpowiednio atrakcyjne tereny do lokalizacji inwestycji turystycznych i rekreacyjnych, jak budownictwo hoteli, pensjonatów, obiektów gastronomicznych, a także budownictwo lotniskowe. Większość rezerw terenowych możliwych do wykorzystania na powyższe cele określa się na 8 do 14 ha, których udostępnienie dla celów inwestycyjnych może nastąpić w większości przypadków poprzez od-

powiednie zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta oraz po doprowadzeniu podstawowych urządzeń komunalnych (wodociąg, kanalizacja).

Miasto pełni rolę organizacyjnego centrum obsługi turystyki w gminie, którego zadania na obszarze Biebrzańskiego Parku Narodowego powinno rozwijać w porozumieniu z władzami tego Parku.

NA TERENIE MIASTA GONIĄDZ:

Następujące tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz, uchwalonym uchwałą Nr XIX/75/04 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1098) przeznaczone są pod usługi turystyczno-wypoczynkowe i zabudowę letniskową:

- 1) teren 3 ML, położony przy ulicy Demokratycznej, obejmujący działki lub ich części nr geodezyjne 14, 17, 18, 19;
- 2) tereny usług turystyczno-wypoczynkowe wymienione w pkt 2.3.3.

Przewiduje się opracowanie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz w celu wyznaczenia terenów pod zabudowę letniskową i rekreacyjną działek nr geodezyjne: 439/3, 440/5, 470, 471 oraz [przeznaczenia terenu pod rekreację bez prawa zabudowy działki nr 14. Przy zagospodarowaniu działek nr geodezyjne 439/3, 440/5 oraz 14 należy mieć na uwadze ich częściowe lub całkowite położenie na obszarze narażonym na niebezpieczeństwo powodzi, zaś przy zagospodarowaniu działek nr geodezyjne 439/3, 440/5, 470, 471 należy zachować parametry budownictwa nie zakłócającego charakteru skarpy Wysoczyzny Goniądzkiej i panoramy widokowej na dolinę Biebrzy oraz otoczenia rzeki widzianego ze szlaku wodnego.

Ponadto, przewiduje się przeznaczenie pod zabudowę letniskową terenów przewidzianych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną, wymienionych w pkt 2.3.2.

Dopuszcza się dalsze zmiany planu w celu przeznaczenia terenów pod zabudowę letniskową, rekreacyjną i turystyczną.

NA TERENACH WIEJSKICH GMINY:

Następujące tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalonym uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39) przeznaczone są pod usługi turystyczno-wypoczynkowe i zabudowę letniskową:

- 1) tereny we wsi Osowiec, oznaczone symbolem 2 ML, UT i 3 UT;
- 2) tereny we wsi Szafranki oznaczone symbolem 4 ML, UT i 7 ML;
- 3) teren we wsi Olszowa Droga, oznaczony symbolem 5 ML, UT;
- 4) teren we wsi Wroceń, oznaczony symbolem 6 ML, UT;
- 5) teren we wsi Downary, oznaczony symbolem 8 UT;
- 6) tereny we wsiach Osowiec Twierdza, Szafranki, Olszowa Droga i Wroceń – łącznie z zabudową letniskową;
- 7) tereny usługowe, wymienione w pkt 2.3.3.

Przewiduje się opracowanie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz w celu wyznaczenia terenów pod zabudowę letniskową i rekreacyjną działek nr geodezyjne:

- we wsi Dawidowizna, działki nr geodezyjne: 462,

- we wsi Wroceń, części działek nr geodezyjny 33/2, 34/5 (symbol ML),**
- tereny rekreacyjne i letniskowe przewidziane łącznie z zabudową mieszkaniową w pkt 2.3.2.

Przy zagospodarowaniu działki nr geodezyjny 462 we wsi Dawidowizna oraz 33/2, 34/5 we wsi Wroceń** należy mieć na uwadze ich położenie na Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Biebrzy, gdzie obowiązuje m.in. zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegowej rzeki Biebrzy.

Dopuszcza się dalsze zmiany planu w celu przeznaczenia terenów pod zabudowę letniskową, rekreacyjną i turystyczną.

2.4.4. Ustalenia szczególne**

Na terenach objętych zmianą studium, o których mowa w pkt 2.4.1., 2.4.2. i 2.4.3. (przewidzianych do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) dopuszcza się, na podstawie art. 46, ust. 2 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. Nr 106. poz. 675) lokalizację inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

2.5. Kierunki i zadania rozwoju komunikacji

Miasto i gmina Goniądz obsługane będą siecią dróg, linią kolejową i komunikacją autobusową.

2.5.1. Sieć drogowa

2.5.1.1. Droga krajowa Nr 669

- 1) Przepustowość drogi i prognoza ruchu przedstawiają się następująco:
 - przepustowość drogi o szerokości jezdni 7 m przy poziomie swobody ruchu D wynosi 1250 p/h.
 - prognoza ruchu do roku 2015

	1995	2000	2005	2010	2015
Nr 669					
granica gminy – Osowiec	2200	2700	3300	3800	4300
Osowiec – Ruda – Grajewo	3100	4100	5100	6100	7100

- 2) Z porównania przepustowości drogi z prognoza ruchu w 2015r. wynoszącą 400 p/h i 650 p/h ($0,095 \times 4300 = 408$ i $0,09 \times 7100 = 639$) wynika, że istniejący przekrój drogi na duże rezerwy przepustowości.
- 3) Parametry techniczne i użytkowe drogi przyjmować zgodnie z obowiązującymi przepisami, obecnie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków

** Uchwała Nr VII/46/11 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 17 czerwca 2011 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

** Uchwała Nr VII/46/11 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 17 czerwca 2011 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie /Dz. U. Nr 43, poz. 430/.

- 4) Zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, zmienionej art. 52 ustawy z dnia 21 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa /Dz. U. Nr 106, poz. 668/ obiekty budowlane przy drogach publicznych powinny być usytuowane w odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni drogi krajowej co najmniej:
 - na terenie zabudowy miast i wsi 10 m
 - poza terenem zabudowy 25 m
- 5) Na etapie modernizacji drogi trzeba będzie opracować ocenę oddziaływania drogi na środowisko, z uwzględnieniem właściwej prognozy ruchu, z równoczesnym ustaleniem zasad i warunków realizacji zabudowy wymagającej ochrony w jej otoczeniu oraz ochrony istniejącej zwartej zabudowy przed uciążliwościami ruchu.
- 6) Uwzględnić właściwe parametry drogi w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego łącznie z warunkami zagospodarowania ich obrzeży, wynikających z oceny oddziaływania drogi na środowisko.
- 7) Wprowadzić urządzenia zabezpieczające w miejscach największych możliwości powstania kolizji na drodze z ruchem lokalnym i pieszym.
- 8) Wykonać zabezpieczenia istniejącej i projektowanej zabudowy przed uciążliwościami ruchu samochodowego w miejscach wskazanych w ocenie oddziaływania drogi na środowisko.
- 9) Minimalizować ilość nowych włączeń ulic i zjazdów, zwłaszcza z lewoskrętami z wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów budowlanych i uzgodnić je z zarządcą drogi.

2.5.1.2. Droga wojewódzka Nr 670

- 1) Przepustowość drogi i prognoza ruchu przedstawiają się następująco:
 - przepustowość drogi o szerokości jezdni 5 m przy poziomie swobody ruchu D wynosi 60
 - prognoza ruchu do roku 2015

	1995	2000	2005	2010	2015
Osowiec – Dolistowo	650	800	1000	1150	1300

- 2) Z porównania przepustowości drogi z prognozą ruchu w 2015 wynoszącą 100 p/h ($0,095 \times 1300 = 123$) wynika, że istniejący przekrój drogi ma duże rezerwy przepustowości.
- 3) Parametry techniczne i użytkowe drogi przyjmować zgodnie z obowiązującymi przepisami, obecnie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. nr 43, poz. 430).
- 4) Zgodnie z art. 43 ust 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, zmienionej art. 52 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668) obiekty budowlane przy drogach publicznych powinny być usytuowane w odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni drogi wojewódzkiej co najmniej :
 - na terenie zabudowy miast i wsi 8 m
 - poza terenem zabudowy 20 m

- 5) Na etapie modernizacji drogi trzeba będzie opracować ocenę oddziaływania drogi na środowisko, z uwzględnieniem właściwej prognozy ruchu, z równoczesnym ustaleniem zasad i warunków realizacji zabudowy wymagającej ochrony w jej otoczeniu oraz ochrony istniejącej zwartej zabudowy przed uciążliwościami ruchu.
- 6) Uwzględnić właściwe parametry drogi w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego łącznie z warunkami zagospodarowania ich obrzeży, wynikających z oceny oddziaływania drogi na środowisko.
- 7) Wprowadzić urządzenia zabezpieczające w miejscach największych możliwości powstania kolizji na drodze z ruchem lokalnym i pieszym.
- 8) Wykonać zabezpieczenia istniejącej i projektowanej zabudowy przed uciążliwościami ruchu samochodowego w miejscach wskazanych w ocenie oddziaływania drogi na środowisko.
- 9) Minimalizować ilość nowych włączeń ulic i zjazdów, zwłaszcza z lewoskrętami z wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów budowlanych i uzgodnić je z zarządcą drogi.

2.5.1.3. Drogi powiatowe.

- 1) Zgodnie z art. 6a ust.1 ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych zmienionej art. 52 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668) „do dróg powiatowych zalicza się drogi inne niż określone a art. 5 ust. 1 i art. 6 ust.1, stanowiące połączenie miast będących siedliskami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą”.
Na podstawie w/w ustalenia, można zakwalifikować tylko następujące drogi: 23 155, 23 166, 23 159, 23 167 i 23 169.
- 2) Sprawne powiązania zewnętrzne gminy będą realizowane poza drogami krajową i wojewódzką drogami powiatowymi o następujących numerach: 23 155, 23 166, 23 159, 23 167 i 23 169.
- 3) Przy założeniu, że ośrodki gminne powinny mieć połączenia między sobą drogami o nawierzchni twardej ulepszonej, przewiduje się w pierwszej kolejności do modernizacji drogi powiatowe o następujących numerach: 23 166 i 23 169.
- 4) Parametry techniczne i użytkowe dróg przyjmować zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. nr 43, poz. 430).
- 5) Zgodnie z art. 43 ust 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, zmienionej art. 52 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. przytoczonej w w/w punkcie 1.3.1., obiekty budowlane przy drogach publicznych powinny być usytuowane w odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni drogi powiatowej co najmniej :
 - na terenie zabudowy miast i wsi 8 m
 - poza terenem zabudowy 20 m.
- 6) Na etapie modernizacji drogi należy wykonać ocenę oddziaływania drogi na środowisko, z równoczesnym ustaleniem zasad i warunków realizacji zabudowy wymagającej ochrony w jej otoczeniu oraz ochrony istniejącej zwartej zabudowy przed uciążliwościami ruchu.
- 7) Uwzględnienia właściwych parametrów dróg w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego łącznie z warunkami zagospodarowania ich obrzeży, wynikających z oceny oddziaływania drogi na środowisko.
- 8) Można przypuszczać, że ulegnie zmianie numeracja dróg powiatowych i gminnych na mocy art. 10 lit. c ust. 5 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, zmienionej art. 52 ustawy z dnia 24 lipca 1998r. przytoczonych w punkcie 1.3.1.) „kierunków

rozwoju”, który brzmi: „Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, sposób numeracji oraz zakres, treść i sposób prowadzenia ewidencji dróg i obiektów mostowych”.

2.5.1.4. Drogi gminne.

- 1) Struktura funkcjonalno-techniczna i przestrzenna dróg gminnych określona w punkcie 5.1.1.4. „uwarunkowań studium” może ulec istotnym zmianom w przypadku zaistnienia okoliczności określonych w punkcie 5.5. „uwarunkowań studium” po zaliczeniu wymienionych dróg do dróg gminnych oraz w punkcie 1.3.1.) „kierunków studium” w przypadku przekazania części dróg powiatowych pod zarządek gminy.
- 2) Wewnętrzne potrzeby transportowe gminy realizowane będą poza drogami krajową, wojewódzką i powiatowymi drogami gminnymi.
- 3) Parametry techniczne i użytkowe dróg gminnych należy przyjmować zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. nr 43, poz. 430).
- 4) Bieżące remonty i modernizację dróg należy wykonywać z uwzględnieniem priorytetów dla:
 - odcinków dróg obsługujących największą liczbę mieszkańców i obszary o najwyższej w skali gminy aktywności gospodarczej,
 - odcinków o największych zagrożeniach funkcjonowania ruchu, mogących wywołać zakłócenie życia społeczno-gospodarczego części sieci osadniczej.
- 5) Numeracja i ilość dróg gminnych może ulec zmianom z przyczyn określonych w punktach: 1.3.8) i 1.4.1) „kierunków studium”.

2.5.1.5. Układ uliczny miasta.

- 1) Zapewnienie sprawnych powiązań w mieście i miasta z obszarem gminy i siedzibami sąsiednich gmin wymagać będzie:
 - a) na bieżąco utrzymania dobrego stanu nawierzchni drogi nr 670, ulic leżących w ciągu dróg powiatowych: 23 113 – Rybackiej, 23 166 – A. Mickiewicza i 23 166 – Wojska Polskiego, ulic zaliczonych do dróg powiatowych: Kościuszki, Plac 11 Listopada, Konstytucji 3 Maja, Grodzieńskiej, Szpitalnej i Jagiellońskiej oraz ulic leżących w ciągu dróg gminnych: 2302003 – Dolistowskiej i 2302006 – Demokratycznej,
 - b) wykonania chodników na całej długości zabudowy ulic celem wyeliminowania ruchu pieszego z jezdni,
 - c) likwidacji kolizji na skrzyżowaniach ulic poprzez zastosowanie właściwej organizacji ruchu oraz dostosowania przejść dla ludzi niepełnosprawnych,
 - d) wewnętrzne potrzeby przewozowe realizowane będą pozostałymi ulicami układu ulicznego,
 - e) przebieg i parametry ulic przyjmuje się zgodnie z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- 2) Techniczne zaplecze motoryzacji
 1. Dla poszczególnych programów zagospodarowania zaleca się przyjmować:
 - a) wskaźniki miejsc postojowych przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 51

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka odniesienia	4
1	2	3	4
1.	Budownictwo	1000 MK	

2.	Administracja	1000m ² p.u.	8-24
3.	Handel	1000m ² p.u.	7-20
4.	Zakłady pracy	100 zatrudnionych	8-14
5.	Restauracja	100 miejsc konsumpcyjnych	12-20
6.	Kościół	100 uczestników mszy	10

- b) stacja paliw zaleca się przyjmować wg zasady, że 1 stacja o 4 ÷ 6 dystrybutorach może obsłużyć 5000 ÷ 6000 samochodów,
- c) miejsca obsługi samochodów zaleca się programować wg następujących wskaźników”
- 1 st/300 ÷ 400 samochodów
 - 1 st/300 ÷ 400 m² powierzchni stacji.

2. Przy wzroście wskaźnika motoryzacji do 340 w roku 2005 i 400 w roku 2010 należy sukcesywnie dążyć do zaspokajania potrzeb w zakresie technicznego zaplecza motoryzacji jak przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 52

Lp.	Wyszczególnienie	Lata	
		2005	2010
1.	Wskaźnik motoryzacji	340	400
2.	Ludność		
	a/ w mieście	1960	2000
	b/ w gminie	3750	3600
3.	Parkingi krótkiego postoju	80	94
4.	Ilość samochodów osobowych w mieście i gminie	1941	2240
5.	Ilość pojazdów w mieście i gminie	4313	4480
6.	Niezbędna ilość stacji paliw	1	1
7.	Niezbędna ilość zakładów naprawy samochodów	11 ÷ 14	11 ÷ 15

Dane przedstawione w powyższej tabeli w punktach według własnych wyliczeń.

2.5.2. Kolej.

- 1) Należy zwiększyć bezpieczeństwo przy transporcie kolejną ładunków niebezpiecznych poprzez zaostrzenie przepisów bezpieczeństwa i ich rygorystyczne egzekwowanie.
- 2) Zwiększyć konkurencyjność transportu kolejowego w stosunku do drogowego.
- 3) Wykorzystać kolej w większym stopniu do transportu ładunków masowych.
- 4) Utrzymać w dobrym stanie torry i urządzenia zabezpieczenia ruchu pociągów.

2.5.3. Komunikacja autobusowa.

Przy przyjętym standardzie dostępności 2 km do przystanku autobusowego należy stworzyć warunki do obsługi wsi Uścianek i Olszowa Droga.

Zapewnienie właściwego standardu obsługi podróżnym wymagać będzie:

- a) utrzymania we właściwym stanie technicznym dróg, po których kursują autobusy,
- b) sukcesywnej wymiany starych autobusów na nowoczesne, bardziej funkcjonalne z dostosowaniem dla ludzi niepełnosprawnych i mniej uciążliwych dla środowiska,
- c) obniżenia przez Przedsiębiorstwo PKS kosztów funkcjonowania a w efekcie do obniżenia cen usług transportowych.

2.5.4. Ścieżki rowerowe.

Wyznaczenie ścieżek rowerowych przewiduje się w ciągu niebieskiego szlaku pieszego przebiegającego w gminie na odcinku Barwik – Olszowa Droga – Szafranki – Goniądz – Dawidowizna – Wroceń – Dolistowo Nowe, Goniądz – Wólka Piaseczna – Płochowo – Osowiec – Osowiec Twierdza – Szafranki – Goniądz (trasa na odcinku Osowiec – Osowiec Twierdza pod warunkiem wyremontowania mostów, w przeciwnym wypadku na trasie Osowiec – Białołądy – Osowiec Twierdza – Szafranki – Goniądz) i Goniądz – Downary Kościelne – Downary – droga 23 155 – Szafranki – Goniądz. Wykonanie ścieżek rowerowych w granicach Parku za zgodą Dyrekcji Biebrzańskiego Parku Narodowego.

2.6. Kierunki i zadania rozwoju infrastruktury technicznej.

Proponowane rozwiązania oparto na aktualnym rozeznaniu bieżących i przyszłych potrzeb.

Dopuszcza się możliwość wprowadzenia nowych elementów i rozwiązań systemów bez konieczności zmiany treści studium pod warunkiem, iż nie zostaną naruszone istotne jego elementy.

2.6.1. Zaopatrzenie w wodę.

2.6.1.1. Prognoza zapotrzebowania wody.

- Do obliczenia zapotrzebowania wody przyjęto: wskaźnik zapotrzebowania wody
- na cele bytowo-gospodarcze mieszkańców w 2010r.
 - $150\text{m}^3/\text{dM}$ przy 100% korzystających z wodociągu przy wskaźniku nierównomierności dobowej $N_2 = 1,3$ i godzinowej $N_g = 2,5$
 - dla zakładów użyteczności publicznej $15\text{dm}^3/\text{M}/\text{d}$ przy $N_d = 1,1$ i $N_g = 2,5$
 - na cele drobnego przemysłu 10% zapotrzebowania na cele bytowo-gospodarcze przy $N_d = 1,15$
 - dla zwierząt gospodarskich 10% zapotrzebowania na cele bytowo-gospodarcze przy $N_d = 1,2$ i $N_g = 3,0$
 - na własne potrzeby wodociągu 15% średniego zapotrzebowania
 - p.poż – $10\text{dm}^3/\text{sek}$ 1 pożar zgodnie z Polską Normą PN-B-02864.

Ilość mieszkańców korzystających z poszczególnych wodociągów.

Goniądz	–	2500 osób
Downary	–	720 osób
Białosuknie	–	890 osób
Osowiec	–	560 osób
Wroceń	–	630 osób

Ogólne zapotrzebowanie wody przez poszczególne wodociągi.

Tabela 53

Wyszczególnienie	wodociąg w Goniądzu	wodociąg Downary	wodociąg Białosuknie	wodociąg Osowiec	wodociąg Wroceń

	Q _{śrd} m ³ / d	Q _{ma} x _d m ³ / d	Q _{ma} x _h m ³ / d	Q _{śrd} m ³ / d	Q _{ma} x _d m ³ / d	Q _{ma} x _h m ³ / d	Q _{śrd} m ³ / d	Q _{ma} x _d m ³ / d	Q _{ma} x _h m ³ / d	Q _{śrd} m ³ / d	Q _{ma} x _d m ³ / d	Q _{ma} x _h m ³ / d	Q _{śrd} m ³ / d	Q _{ma} x _d m ³ / d	Q _{ma} x _h m ³ / d
Cele byt- gosp.mieszkańców	375,0	487,5	50,8	108,0	140,4	14,6	133,5	173,6	18,1	84,0	109,2	11,4	94,5	122,9	12,8
z-dy użyteczności publicznej	37,5	41,2	1,8	10,8	11,9	0,5	13,3	14,6	0,6	8,4	9,2	0,4	9,4	10,3	0,5
drobny przemysł	37,5	43,1	5,6	10,8	12,4	1,6	13,3	15,3	2,0	8,4	9,7	1,3	9,4	10,8	1,4
zwierzęta gospodar- skie	37,5	45,0		10,8	13,0		13,3	16,0			10,1			11,3	
razem	487,5	616,8	62,5	140,4	177,7	17,9	173,4	219,5	22,2	109,2	138,2	14,1	122,7	155,3	15,8
potrzeby własne wo- dociągu	73,1	73,1	3,0	21,0	21,0	0,9	26,0	26,0	1,1	16,4	16,4	0,7	18,4	18,4	0,8
ogółem	560,6	689,9	65,5	161,4	198,7	18,8	199,4	245,5	23,3	125,6	154,6	14,8	141,1	173,7	16,6
zatwierdzone zasoby ujęcia m ³ /h	95,7		123,0			32,0			86,0			86,0			

Zatwierdzone zasoby ujęć wodociągów w : Downarach, Osowcu i Wroceniu w pełni pokrywają zapotrzebowanie wody odbiorców w godzinie maksymalnego rozbioru i przeciwpożarowe. Wodociąg w Goniądzu i Białosukniach zapotrzebowanie przeciwpożarowe może zabezpieczyć z istniejących zbiorników wyrównawczych.

2.6.1.2. Kierunki działania i zadania w zakresie zapotrzebowania w wodę

- 1) zapewnienie ciągłej dostawy wody o jakości zgodnej z obowiązującymi normami sanitarnymi w ilości pokrywającej pełne potrzeby odbiorców i przeciwpożarowe poprzez :
 - a) utrzymanie w należytych stanie technicznym z ewentualną modernizacją i rozbudową ujęć wody i stacji uzdatniania w Goniądzu, Białosukniach, Downarach, Osowcu i Wroceniu,
 - b) zwiększenie pewności i sprawności dystrybucji wody oraz zmniejszenie ilości sytuacji awaryjnych w wyniku diagnozowania stanu technicznego sieci wodociągowej i wymiany niesprawnej armatury oraz odcinków o dużej awaryjności, które są przyczyną przerw w dostawie wody, jej ubytków, okresowego pogorszenia jakości i strat ekonomicznych,
 - c) rozbudowę sieci wodociągowej w mieście w zakresie umożliwiającym podłączenie do niej całej zwartej zabudowy mieszkaniowej, usługowej, turystycznej i produkcyjnej istniejącej i projektowanej oraz w miarę zgłaszanych potrzeb zabudowy rozproszonej,
 - d) rozwój sieci wodociągowej w gminie z wykorzystaniem istniejących wodociągów:
 - zakończenie budowy sieci wodociągowej z Goniądza do miejscowości Doty,

- do wodociągu miejskiego w Goniądzu podłączenie miejscowości: Łazy, Wojtówstwo, Mierkienniki,
 - do wodociągu Wroceń podłączenie Smagorówki Goniądzkiej II poprzez przedłużeniem sieci z Smagorówki Goniądzkiej,
 - miejscowości: Uścianek i Olszowa Droga podłączyć do sieci wodociągowej w Wilamówce w uzgodnieniu z gminą Trzcianne i Mońki,
 - w miarę zgłaszanych potrzeb do gospodarstw kolonijnych,
 - na potrzeby potencjalnego rozwoju poszczególnych wsi, turystyki.
- 2) Propozycje rozwoju sieci wodociągowej pokazane w części graficznej studium są orientacyjne i mogą ulec zmianom w trakcie szczegółowych analiz projektowych.
 - 3) Wprowadzenie ustalonych stref ochrony pośredniej komunalnych ujęć wody w: Goniądzu, Białosukniach, Osowcu i Wroceniu w trybie planowania miejscowego i pełne respektowanie zakazów zawartych w punkcie 6.1.5 „Uwarunkowań”.
 - 4) Ustalenie stref ochronnych ujęcia wody w Downarach i w przypadku wystąpienia strefy ochrony pośredniej, wprowadzenie jej w trybie planowania miejscowego i pełne respektowanie przyjętych zakazów.
 - 5) Utrzymanie w należyтым stanie technicznym z możliwością sprawnego uruchomienia eksploatacyjnego, dla ewentualnych potrzeb ochrony cywilnej, istniejących studni wierconych określonych w punkcie 6.1.7. „Uwarunkowań”. Likwidację studni każdorazowo należy uzgodnić z organem do spraw obrony cywilnej.

2.6.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków sanitarnych i wód opadowych.

Przyjmuje się rozdzielczy system kanalizacji w mieście i gminie, składający się z niezależnego systemu kanalizacji sanitarnej do odprowadzania ścieków bytowo-gospodarczych i produkcyjnych do oczyszczalni ścieków oraz oddzielny dla kanalizacji deszczowej z urządzeniami podczyszczającymi do odprowadzania wód opadowych z terenów zabudowanych.

Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w mieście powinna być prowadzona w zakresie umożliwiającym podłączenie do niej całej zwartej zabudowy mieszkaniowej, usługowej, turystycznej i produkcyjnej istniejącej i projektowanej. Wymagać to będzie budowy kanałów grawitacyjnych z włączeniem do istniejącej kanalizacji sanitarnej.

Wszystkie ścieki sanitarne i poprodukcyjne zebrane z terenu miasta kanalizacją sanitarną winny być skierowane na oczyszczalnię ścieków utrzymywaną w należyтым stanie technicznym i właściwie eksploatowaną. Z chwilą zbliżania się ilości dopływających ścieków do przepustowości oczyszczalni dokonać jej rozbudowy.

Uregulowanie sprawy odprowadzania wód opadowych z terenu miasta wymagać będzie:

- 1) Opracowania programu odprowadzenia i oczyszczenia wód opadowych z ustaleniem lokalizacji urządzeń podczyszczających na wylotach istniejących i projektowanych kanałów deszczowych.
- 2) Realizacji przyjętych w w/w programie ustaleń.

Systemy scentralizowane kanalizacji sanitarnej na terenie gminy powinny być rozwiązane z uwzględnieniem następujących kryteriów:

- w miejscowościach o zwartej zabudowie i największym w skali gminy procencie ludności w ogóle, a produkcyjnej w szczególności, a także o najprężniejszej gospodarce. Stworzy to większe niż w innych wsiach szanse na uzyskanie od mieszkańców partycypacji finansowych w kosztach inwestycji, a także najefektywniejsze jej wykorzystanie,
- w miejscowościach, w których zlokalizowane są lub będą zakłady obsługi ludności, generujące w skali lokalnej ilości ścieków sanitarnych, takie jak: szkoła, ośrodek zdrowia, zlewnia mleka,
- w miejscowościach leżących w Biebrzańskim Parku Narodowym i jego strefie ochronnej,

- w miejscowościach, w których przewiduje się rozwój mieszkalnictwa, sektora gospodarczego, turystyki.

Uwzględniając w/w kryteria proponuje się następujący rozwój scentralizowanych systemów kanalizacji sanitarnej:

- a) skanalizowanie wsi Szafranki, Dawidowizna i ewentualnie Łazy z odprowadzeniem ścieków za pomocą przepompowni do kanalizacji sanitarnej w Goniądzu,
- b) budowa oczyszczalni ścieków w Osowcu i włączenie do niej za pomocą ewentualnych przepompowni ścieków zebranych kanalizacją sanitarną ze wsi Osowiec i miejscowości: Płochowo, Budne i Wólka Piaseczna, po uprzednim ich zwodociągowaniu,
- c) budowa kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków we wsi Kramkówka Duża z włączeniem do niej ścieków z Kramkówki Małej, Downar i Owieczek,
- d) budowa oczyszczalni ścieków w Klewiance z włączeniem do niej ścieków zebranych kanalizacją sanitarną ze wsi: Klewianka, Białosuknie i Piwowary,
- e) budowa kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków we wsi Wroceń i włączenie do niej ścieków z Smagorówki Dolistowskiej, Smagorówki Goniądzkiej i ewentualnie Krzeczce,
- f) budowa kanalizacji sanitarnej i kontenerowej oczyszczalni ścieków w miejscowościach Olszowa Droga z ewentualnym włączeniem ścieków z Uścianka w przypadku rozwoju turystycznego tej miejscowości.

Podjęcie decyzji co do budowy oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej w danej wsi wymagać będzie każdorazowo:

- sondażu wśród mieszkańców co do chęci i możliwości partycypacji w kosztach inwestycji,
- rozeznania możliwości uzyskania zewnętrznego wsparcia finansowego,
- wyznaczenia lokalizacji oczyszczalni ścieków, przepompowni i kanałów sanitarnych w trybie planowania przestrzennego (wskazane w części graficznej studium propozycje mające charakter orientacyjny).

Na obszarach zabudowy rozproszonej, w której nieracjonalna jest budowa systemów scentralizowanych kanalizacji sanitarnej, przewiduje się preferowanie indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków dla budownictwa mieszkaniowego, a dla ewentualnych zakładów lokalnych kontenerowych oczyszczalni. Należy dążyć do eliminowania odprowadzania ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych, gdyż jest to rozwiązanie uciążliwe dla użytkowników i nie zapewnia ochrony środowiska, zwłaszcza wód gruntowych. Zbiorniki szczelne należy traktować jako rozwiązanie przejściowe, na terenach jeszcze nieuźbrojonych, ale przewidzianych do objęcia kanalizacją zbiorczą lub tam gdzie warunki gruntowo-wodne nie pozwalają na zastosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków.

Wywóz ścieków z urządzeń lokalnych, których ilość będzie maleć w miarę porządkowania gospodarki ściekowej w gminie, w dalszym ciągu będzie odbywać się do punktu zlewnego przy oczyszczalni w Goniądzu.

W długofalowym procesie porządkowania gospodarki ściekowej w gminie, szybki postęp techniczny w dziedzinie oczyszczania ścieków, może zaowocować rozwiązaniami dziś nieprzewidywalnymi, a pozwalającymi uporządkować gospodarkę ściekową w gminie niższymi nakładami finansowymi, niż jest to możliwe przy obecnie znanych technologiach.

2.6.3. Gospodarka odpadami stałymi.

- 1) Stworzenie systemu gromadzenia, usuwania i unieszkodliwiania odpadów stałych w sposób gwarantujący ochronę środowiska i maksymalne wykorzystanie składników użytecznych, odpowiadającego nowym przepisom prawnym, uwzględniających wymogi Unii Europejskiej, wymagać będzie:
 - a) prawidłowej, zgodnej z założeniami projektowymi, eksploatacji gminnego wysypiska odpadów stałych,

- b) opracowanie specjalistycznego projektu techniczno-organizacyjnego systemu gospodarki odpadami w gminie i wprowadzenie go w życie,
 - c) wprowadzenie obowiązku zorganizowania wywozu odpadów stałych ze wszystkich terenów o zwartej zabudowie poprzez wyposażenia gospodarstw w pojemniki albo worki lub ustawienie we wsiach kontenerów na odpady stałe,
 - d) przygotowania organizacyjnego systemu selektywnej zbiórki odpadów z wydzieleniem surowców wtórnych i odpadów niebezpiecznych, poprzedzone wśród mieszkańców kampanią promocyjną tego systemu,
 - e) wprowadzenie w gminie selektywnej zbiórki odpadów, uwzględniając w pierwszej kolejności miasto Goniądz i największe wsie: Białosuknie, Klewianka Duża i Kramkówka Mała, Osowiec, Wroceń,
 - f) wybranie przedsiębiorstwa zajmującego się obsługą selektywnej zbiórki odpadów z ustaleniem zadań, jakie będą do niego należały,
 - g) wprowadzenie w sposób ciągły pracy ze społeczeństwem, szczególnie z dziećmi i młodzieżą, w zakresie propagowania systemu selektywnej zbiórki odpadów stałych,
 - h) tworzenie warunków i zachęt do rozwoju lokalnego przetwarzania surowców wtórnych,
 - i) rekultywacja wiejskich wysypisk odpadów stałych po wprowadzeniu we wsiach, w których istnieją tj. Klewianka, Smagorówka Goniądzka, Downary, Wroceń, Dawidowizna, Osowiec, Kramkówka Duża, Białosuknie, zorganizowanie systemu wywozu odpadów stałych,
 - j) rekultywacji wyłączzonego z eksploatacji gminnego wysypiska odpadów stałych, istniejącego przy nowym wysypisku.
- 2) Specjalistyczny projekt techniczno-organizacyjny systemu usuwania i unieszkodliwiania odpadów stałych, wykonywany na zlecenie gminy powinien w szczególności określić:
- mankamenty funkcjonowania dotychczasowego systemu i wstępne opinie mieszkańców co do kierunków jego zmian,
 - prognozę co do ilości i składu odpadów w tym ilości i rodzaju odpadów do recylingu,
 - określenie systemu zbiórki odpadów w miejscu wytwarzania tj.
 - rozwiązanie wielopojemnikowe, w którym ilość pojemników uzależniona jest od ilości zbieranych asortymentów surowców wtórnych (makulatura, metal, szkło, tworzywa sztuczne, tekstylia) oraz odpadów do unieszkodliwienia przez przedsiębiorstwa specjalistyczne i odpadów, których nie można wykorzystać gospodarczo,
 - rozwiązanie dwupojemnikowe – surowce wtórne i odpady do unieszkodliwienia w jednym pojemniku z późniejszą segregacją w zbiornicy odpadów i w drugim pojemniku do wywiezienia na składowisko odpadów,
 - celowość ekonomiczną i techniczną bezpośredniego odbioru selekcjonowanych odpadów w miejscu wytwarzania i transportu surowców wtórnych do zbiornicy odpadów, a odpadów których nie można wykorzystać gospodarczo, na składowisko gminne, albo zastosowanie kontenerów we wsiach z okresowo transportowanymi odpadami (w większych ilościach) do zbiornicy odpadów lub na składowisko w zależności od ich rodzaju.
 - w przypadku wariantu z kontenerami ich lokalizację z uwzględnieniem: maksymalnej dostępności, w ruchliwych punktach – obok szkół, zakładów usługowych, handlowych itp.,
 - określenie ilości i lokalizację zbiornic odpadów z wykorzystaniem, tam gdzie to jest możliwe i racjonalne, niezagospodarowanych terenów usługowych rolnictwa, bądź wyznaczenia nowych w planie miejscowym, w przypadku stwierdzenia, iż istniejące rozwiązanie na gminnym wysypisku nie zabezpiecza wszystkich potrzeb w tym zakresie,

- określenie niezbędnego wyposażenia zbiornic odpadów,
- określenie warunków techniczno-ekonomicznych do ewentualnego lokalnego przetwarzania surowców wtórnych oraz zachęt do rozwoju tego typu działalności,
- koszty przedsięwzięcia, sposób jego finansowania z uwzględnieniem środków pozyskiwanych z zewnątrz i efektywności użytkowej,
- harmonogram realizacji przedsięwzięcia z uwzględnieniem etapowania i rozwiązań przejściowych.

3) System selektywnej zbiórki odpadów stałych.

Przygotowanie organizacyjne systemu selektywnej zbiórki odpadów wymagać będzie podjęcia przez samorząd gminy uchwały o wprowadzeniu tego systemu i uchwalenia „Regulaminu gospodarki odpadami”, który przede wszystkim powinien określić:

- rodzaj pojemników jakie powinny być stosowane w systemie,
- miejsce lokalizacji pojemników,
- asortymenty surowców wtórnych oraz odpadów do unieszkodliwiania jakie powinny być selektywnie odzyskiwane,
- sposób usuwania odpadów wielkogabarytowych (czy mieszkańcy we własnym zakresie wywożą do zbiornic odpadów, czy następuje zbiórka odpadów wystawianych przed posesję w określonych dniach),
- graniczną częstotliwość wywozu pojemników z opadami,
- co należy robić z odpadami niezagospodarowanymi,
- zadania i odpowiedzialność przedsiębiorstw obsługujących system,
- opłaty za wywóz i utylizację odpadów z uwzględnieniem zachęt do selektywnej zbiórki odpadów,
- obowiązki mieszkańców, administracji budynków mieszkalnych i innych podmiotów gospodarczych objętych systemem,
- sankcje administracyjne i ekonomiczne w przypadku niewłaściwego wypełnienia zadań przez uczestników selektywnej zbiórki odpadów.

4) Zadania przedsiębiorstwa zajmującego się obsługą systemu gospodarki odpadami w gminie.

- współudział w organizowaniu systemu,
- zawieranie umów z mieszkańcami, zobowiązujących do selektywnego zbierania i odstawiania odpadów,
- rozstawianie pojemników do selektywnej zbiórki odpadów – zgodnie z regulaminem,
- dostarczanie mieszkańcom worków do selektywnej zbiórki,
- systematyczne odbieranie worków z zebranymi odpadami w cyklach określonych w zawartych umowach,
- systematyczna wymiana pojemników z zebranymi odpadami na puste,
- ewidencjonowanie odbieranych worków i pojemników z wyselekcjonowanymi surowcami wtórnymi i odpadami do unieszkodliwiania,
- wystawienie mieszkańcom rachunków za wywóz i utylizację odpadów, jeśli koszty nie są wliczone w cenę worka lub w podatek,
- segregowanie surowców wtórnych oraz odpadów do unieszkodliwiania na poszczególne odmiany,
- wywóz zebranych surowców wtórnych i odpadów do zakładów przetwarzających surowce wtórne, bądź na wysypisko,
- nadzorowanie i kontrolowanie prawidłowości selektywnego gromadzenia odpadów przez mieszkańców,
- obsługa rejonowych zbiornic odpadów,
- zgłaszanie w gminie wniosków o ewentualne sankcje wobec mieszkańców, którzy nie przestrzegają regulaminu gospodarki odpadami,

- okresowe konserwacje i czyszczenie pojemników we własnym zakresie, bądź przez przedsiębiorstwa usługowe,
- zabezpieczenie składanych odpadów przed zamoczeniem, spalaniem, zabrudzeniem, a surowców wtórnych dodatkowo przed kradzieżą,
- poszukiwanie odbiorców surowców wtórnych oraz zakładów utylizacyjnych pozostałe odpady,
- zgniatanie i belowanie surowców wtórnych i pozostałych odpadów przeznaczonych do dłuższego transportu,
- zawieranie umów z odbiorcami na dostawę surowców wtórnych i utylizację pozostałych odpadów,
- ewentualne prowadzenie procesów uzdatniających i przetwarzających odpady – surowce wtórne,
- ewentualna eksploatacja gminnego składowiska.

2.6.4 Elektroenergetyka

1) Dostosowanie systemu do potrzeb wynikających z długofalowego rozwoju zagospodarowania gminy oraz dostarczenie energii w normalnym standardzie jakościowym i ilościowym w sposób ciągły wymagać będzie:

- rozbudowy systemu poprzez:
 - budowę stacji transformatorowych na całym obszarze gminy na terenach istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej, potencjalnej działalności gospodarczej produkcyjno-usługowej, rekreacyjno-turystycznej,
 - budowę linii SN15KV zasilających w/w stacje transformatorowe,
 - zamknięcie pierścienia SN15KV w miejscowości Goniądz
- modernizacji systemu poprzez:
 - modernizację linii SN15KV odgałęzienia w kierunku Białosuknie oraz Piwowary – kol. Klewianka,
 - modernizację stacji transformatorowych wraz z linią zasilającą SN 15 KV i obwodami linii NN wychodzącymi z w/w stacji.

Zakres robót zakładanych w gminie przedstawia tabela:

Tabela 54

Lp.	Nazwa miejscowości	Stacje transformatorowe			Remont linii	
		do demon- tażu	do przenie- sienia	projekt	SN15KV	NN
1.	Klewianka I Kol.					+
2.	Klewianka II Kol.				+	+
3.	Wroceń I				+	+
4.	Wroceń II				+	+
5.	Wójtostwo	1		1	+	+
6.	Wólka Piaseczna Kol.	1		1	+	+
7.	Płochowo	1		1	+	+
8.	Mierkienniki Stacja transformatorowa Nr 1096			1	+	+
9.	Mierkienniki Stacja transformatorowa Nr 1095		1	1	+	+
10.	Mierkienniki Stacja transformatorowa Nr 1097				+	
11.	Białosuknie	1		1	+	+

RAZEM					
--------------	--	--	--	--	--

- 2) Zmniejszenie uciążliwości urządzeń systemu energetycznego dla otoczenia zakłada się osiągnąć poprzez:
- a) budowę linii elektroenergetycznych w sposób niekolizyjny z długofalowym rozwojem osadnictwa oraz chronionymi elementami środowiska przyrodniczego,
 - b) stosowanie w przypadku konieczności prowadzenia linii napowietrznych NN w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej rozwiązań technicznych i normatywnych stref ochronnych, zmniejszających do minimum wpływ w/w linii na ludzi i środowisko,
 - c) utrzymanie rezerwy terenów pod urządzenia energetyczne a w szczególności określenia w planach miejscowym zagospodarowania przestrzennego ich przeznaczenia i warunków zagospodarowania.

2.6.5. Ciepłownictwo

Podstawowe kierunki rozwoju ciepłownictwa w gminie to:

- a) sukcesywne zwiększanie udziału proekologicznych nośników energetycznych dla zmniejszenia zanieczyszczeń środowiska, takich jak: gaz, energia elektryczna, olej opałowy oraz energia słoneczna i wiatr,
- b) zmniejszenie strat ciepłych w konstrukcjach nowych budynków i poprzez modernizację starych o złych warunkach termoizolacyjnych
- c) wprowadzenie nowych rozwiązań technicznych i technologicznych dla nośników energetycznych określonych w pkt a, zwiększających efektywność ich wykorzystania i ułatwiających obsługę i zmniejszających w efekcie koszty eksploatacji. Dotyczy to instalacji wewnętrznych grzewczych a w szczególności sprawności kosztów energetycznych i różnych rodzajów instalacji grzewczych, a także stopnia automatyzacji obsługi oraz sprawności dostaw nośników energetycznych,
- d) ekologizacja nośników energetycznych powinna być wprowadzona w pierwszej kolejności (o ile to możliwe ze względów technicznych) w większych źródłach tj. komunalnych obiektach użyteczności publicznej (np. szkoły) i większych zakładach produkcyjnych, w których występują lokalne systemy ogrzewania scentralizowanego.

Główne zadania w zakresie rozwoju ciepłownictwa to:

- kontrola i restrykcje w stosunku do emiterów największych ponad normatywnych zanieczyszczeń energetycznych
- rozwój systemu gazowniczego i elektroenergetycznego z uwzględnieniem potrzeb ciepłownictwa
- propagowanie stosownych dociepleń budynków istniejących i projektowanych
- propagowanie najnowszych osiągnięć techniki ciepłowniczej w zakresie instalacji wewnętrznych dla gazu, oleju opałowego itp.
- propagowanie i ewentualna realizacja proekologicznych rozwiązań ciepłowniczych niekonwencjonalnych (baterie słoneczne, elektrownie wiatrowe itp.).

2.6.6. Gazownictwo

Zapewnienie dostaw gazu ziemnego wszystkim wsiom na terenie gminy jest podstawową przesłanką rozwoju systemu.

Aktualnie nie ma rozstrzygnięć co do kierunku zasilania w gaz gmin położonych na północy dawnego województwa białostockiego w tym również Goniądza. Od w/w decyzji zależeć

będzie możliwość budowy gazociągów na terenie gminy. Obecnie można założyć, że do zgazyfikowania gminy niezbędne będzie budowa:

1. gazociągu wysokiego ciśnienia zasilającego
2. stacji redukcyjno-pomiarowej I^o
3. wewnętrznej gminnej sieci średniego ciśnienia

Priorytety tej realizacji to:

- a) pierwszeństwo wsi o największym zadeklarowanym przez mieszkańców zapotrzebowaniu na gaz w tym położonych najbliższej stacji redukcyjno-pomiarowej i tworzących ciągi liniowe
- b) pierwszeństwo wsi, w których będą względnie duże odbiory gazu na potrzeby ciepłownictwa, urządzeń obiektów komunalnych oraz obiektów gospodarczych
- c) pierwszeństwo terenów istniejącej i projektowanej zwartej zabudowy mieszkaniowo-usługowej.

Projektowanie sieci gazowych średniego ciśnienia winno uwzględniać stan, gdzie jest to racjonalne z techniczno-ekonomicznego punktu widzenia i możliwe do koordynacji czasowej – obsługę położonych blisko sieci miejscowości gmin sąsiadujących.

Powyższe działanie wymaga stosownych uzgodnień z władzami zainteresowanych gmin i ludnością wsi.

2.6.7. Telekomunikacja

Dostosowanie systemu do potrzeb wynikających z rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy wymagać będzie:

- a) pełnego wykorzystania istniejących urządzeń telekomunikacyjnych
- b) utrzymania istniejących urządzeń telekomunikacyjnych w dobrym stanie technicznym dla zapewnienia sprawnego i niezawodnego funkcjonowania systemu
- c) rozwiązanie problemu braku łączności mieszkańców wsi Doły i Wójtostwo poprzez budowę tradycyjnych linii rozdzielczych i abonenckich bądź zmianę zasięgu pracy masztów telefonii cyfrowej
- d) budowy linii kablowej światłowodowej relacji Goniądz – Dolistowo w celu włączenia tej gminy w wojewódzki układ linii światłowodowych od strony Białegostoku.

2.7. Obrona cywilna i ochrona przeciwpożarowa

W gospodarce przestrzennej gminy należy stosować następujące zasady służące zabezpieczeniu potrzeb obrony cywilnej i ochrony przeciwpożarowej.

2.7.1. Obrona cywilna

- a) W rejonach budownictwa wielorodzinnego należy przewidywać rezerwę terenów pod budowlę ochronne (schrony, ukrycia, szczeliny),
- b) W budynkach przemysłowych, usługowych, użyteczności publicznej, mieszkalno-usługowych i mieszkalnych – należy na etapie sporządzania planów realizacyjnych przewidzieć schrony i ukrycia,
- c) W rejonach budownictwa jednorodzinnego należy przewidywać ukrycia typu II wykonane w budynkach przez mieszkańców we własnym zakresie w okresie podwyższonej gotowości obronnej Państwa,
- d) Bez względu na typ zabudowy zarezerwować należy tereny pod budowlę awaryjnych studni wody pitnej (7,5 l na osobę/dobę). Odległość studni od budynków mieszkalnych lub zgrupowań ludności powinna wynosić najwyżej 800m,

- e) Istniejące studnie powinny być zabezpieczone przed likwidacją i przystosowane do sprawnego uruchomienia i eksploatacji w sytuacjach kryzysowych,
- f) Oświetlenie zewnętrzne (ulice, zakłady pracy) należy przystosować do zaciemnienia i wygaszenia,
- g) Należy uwzględnić system alarmowania i powiadamiania mieszkańców w wypadku zagrożeń poprzez syreny alarmowe przyjmując promień słyszalności syreny do 300 m,
- h) Układ projektowanych i modernizowanych dróg i ulic powinien spełniać następujące warunki:
 - szerokość ulicy powinna uniemożliwiać ewentualne zagruzowanie,
 - powinny być połączone z traktami przelotowymi – zapewniające sprawna ewakuacje ludności w okresie zagrożenia,
 - należy wyznaczyć trasy przejazdu dla pojazdów z toksycznymi środkami przemysłowymi,
- i) Przy opracowaniu miejscowych planów wsi, osiedli w skali 1 : 1000 należy na przedsięwzięcia obrony cywilnej wykonać aneks do planu,
- j) Należy zachować istniejące lub projektowane obiekty obrony cywilnej nie dopuszczając do ich likwidacji,
- k) Wszelkie plany zagospodarowania przestrzennego należy przed ich uchwaleniem przez Radę Gminy uzgadniać z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych Urzędu Wojewódzkiego,

2.7.2. Ochrona przeciwpożarowa.

- a) Należy zachować istniejące w gminie obiekty straży pożarnej w miejscowościach: Goniądz, Wólka Piaseczna, Downary, Klewianka,
- b) Przy realizacji sieci wodociągowej należy przewidywać na terenach zabudowanych odpowiednią ilość hydrantów dla celów przeciwpożarowych w odległości ok. 100 m od siebie,
- c) Przy projektowaniu i modernizacji obiektów przemysłowych i usługowych należy przewidywać drogi pożarowe – dostępne do obiektów,
- d) Dla nowoprojektowanych i modernizowanych budynków mieszkalnych i innych należy przewidywać niepalne pokrycia dachów,
- e) Należy dążyć do eliminacji niepalnych pokryć dachów na istniejących budynkach,
- f) Wszystkie budynki mieszkalne i niemieszkalne powinny posiadać instalacje odgromowe, Przedsięwzięcia wymienione pod literami a,b,c,d powinny być uzgadniane z Powiatową Komendą Państwowej Straży Pożarnej.

2.8. Kierunki działań i zadania władz samorządowych w celu realizacji polityki przestrzennej gminy

Rozwój lokalny powinien być rozumiany jako kompleks pozytywnych przeobrażeń jakościowych dotyczących obszaru gminy w zakresie życia ludności tu zamieszkałej.

Szeroko pojęty rozwój gminy jest procesem złożonym, ukierunkowanym na wykorzystanie zasobów ludzkich, potencjału produkcyjnego i usługowego oraz struktur instytucjonalnych.

W celu realizacji polityki przestrzennej gminy władze samorządowe powinny:

- a) być rzeczywistym gospodarzem obszaru gminy i zajmować się wszystkimi składnikami gospodarki gminy, niezależnie od charakteru własności i rozwiązań instytucjonalnych,
- b) odpowiadać za rozwój gminy, nie ograniczając się jedynie do działań doraźnych, lecz zajmować się również tworzeniem i realizacją strategii rozwoju,

- c) realizować zadania, do których jest powołana (zaspokojenie potrzeb wspólnoty gminnej), nie tylko swoimi bezpośrednimi przedsięwzięciami, lecz także za pośrednictwem działań podmiotów innych, a więc ogółu podmiotów gospodarujących na terenie gminy. Władza gminna za zadanie kształtować zachowanie podmiotów gospodarczych pod kątem osiągnięcia założonych celów strategii rozwoju gminy,

Zadaniem gminy służącym osiągnięciu celu jest przede wszystkim ożywienie (poprawa) gospodarki i tworzenie klimatu do lokalizacji i dobrego funkcjonowania podmiotów gospodarczych w gminie.

Realizacja zadań władz lokalnych może się odbywać przez:

- działania własne zmierzające do lokalizacji przedsięwzięć inwestycyjnych kapitału zewnętrznego na terenie gminy,

(W tych działaniach niezbędny jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, być może oferować tereny lub obiekty pod zainwestowanie),

- stwarzanie ułatwień dla istniejących i nowo powstających firm – zwłaszcza w początkowym okresie działania podmiotów gospodarczych,

Narzędziem w realizacji polityki przestrzennej gminy są:

- a) polityka finansowa realizowana w budżecie gminy (świadome stwarzanie ulg w podatkach, zróżnicowanie opłaty za korzystanie ze środowiska),
- b) współpraca z władzami regionalnymi,
- c) skuteczne funkcjonowanie instytucji wspierających biznes,
- d) programy rozwoju, w tym miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- e) kontrakt zawarty między gminą a organami Państwa (może być zawarta umowa między gminą a Wojewodą z udziałem podmiotów gospodarczych w sprawie pomocy gminie w rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, upiększania wsi, budowa urządzeń kulturalnych, budowa sieci transportowych itp.),
- f) podejmowanie przedsięwzięć inwestycyjnych wspólnie z innymi samorządami.

2.9. Cele i kierunki polityki przestrzennej państwa i województwa na terenie miasta i gminy Goniądz oraz zadania służące ich realizacji

2.9.1. Cele i kierunki polityki przestrzennej

- a) ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego poprzez:
 - zachowanie podstawowych elementów systemu przyrodniczego województwa jakimi są Biebrzański Park Narodowy oraz jego otulina, a także rzeka Biebrza,,
 - rozwój rolnictwa ekologicznego i konwencjonalnego,
 - wzbogacenie funkcji usługowej miasta i gminy,
 - rozwój funkcji turystycznej w oparciu o unikalne walory środowiska przyrodniczego,
 - uzupełnienie wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

2.9.2. Zadania ponad lokalne służące realizacji polityki przestrzennej

- ochrona obszaru Biebrzańskiego Parku Narodowego wraz z otuliną,
- ochrona przed zanieczyszczeniem głównego zbiornika wód podziemnych i wód Biebrzy,
- ochrona konserwatorskich obszarów i obiektów zabytkowych:
 - historycznego układu przestrzennego miasta Goniądz,
 - kościoła parafialnego w Goniądzu,
 - cmentarzy: rzymskokatolickiego i żydowskiego w Goniądzu,
 - pojedynczych obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków, wymienionych w pkt 2.1. I części Studium, a także stanowisk archeologicznych,

- budowa gazociągu wysokiego ciśnienia ze stacją redukcyjną I stopnia,
- modernizacja dróg: krajowej nr 669 i wojewódzkiej nr 670,
- budowa telefonicznych kabli światłowodowych.,

do uchwały Nr VII/46/11
Rady Miejskiej w Goniądzu
z dnia 17 czerwca 2011 r.

ROZSTRZYGNIECIE O SPOSOBIE ROZPATRZENIA

niewuwzględnionych przez Burmistrza Goniądza uwag wniesionych do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz w trakcie jego wyłożenia do publicznego wglądu w dniach od 10 lutego do 14 marca 2011 r. i 21 dni po jego wyłożeniu

Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, zm. z 2004 r. Nr 6, poz. 41, Nr 141, poz. 1492, z 2005 r. Nr 113, poz. 954, Nr 130, poz. 1087, z 2006 r. N 45, poz. 319, Nr 225, poz. 1635, z 2007 r. Nr 127, poz. 880, z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, Nr 201, poz. 1237, Nr 220, poz. 1413, z 2010 r. Nr 24, poz. 124, Nr 75, poz. 474, Nr 106, poz. 675, Nr 119, poz. 804, Nr 130, poz. 871, Nr 149, poz. 996, Nr 155, poz. 1043, z 2011 r. Nr 32, poz. 159) niewuwzględnione przez Burmistrza uwagi rozstrzyga się w sposób następujący:

§ 1. Nie uwzględnia się uwag wniesionych drogą elektroniczną w dniu 29 marca 2011 r. przez Pana Piotra Świętochowskiego, zam. przy ul. Powstańców 12/5, 15-666 Białystok, dotyczących poglądu, iż zabudowa działek nr geodezyjny 201 i 383 we wsi Szafranki jest wysoce niepożądana lub niewskazana.

Powyższe uzasadnia się tym, iż opinia w tej sprawie opiera się na opracowaniu pt. „Raport o oddziaływaniu na środowisko – część inwentaryzacyjna przedsięwzięcia inwestycyjnego polegającego na budowie – budownictwo jednorodzinne wraz z infrastrukturą towarzyszącą i usługami nieuciążliwymi – na działkach nr geodezyjny 186, 187, 201, obręb Szafranki, gmina Goniądz, zlokalizowanej w obszarze NATURA 2000: OSO „Ostoja Biebrzańska” (kod: PLB 200006) i SOO „Dolina Biebrzy” (kod: PLH 200008)”, wykonanym na zlecenie inwestora przez firmę EKOTON Sp. z o.o. w 2009 r. (autorzy: G. Chocian, M. Polakowski, B. Gładkowska-Chocian, A. Olędzka, M. Broniszewska).

Z raportu wynika, iż tereny te są cenne przyrodniczo, jednakże w sposób zróżnicowany, a czego nie zauważa autor uwag.

Raportem objęto działki nr 186, 187 i 201 we wsi Szafranki, natomiast zmiana studium nie obejmuje działki nr 186 (najbardziej cennej przyrodniczo), lecz obejmuje działkę nr 383, której nie ujęto w raporcie, natomiast autor uwag włącza ją do oceny przyrodniczej posługując się raportem.

Jeśli chodzi o działkę nr 201 to raport jednoznacznie stwierdza, że jest ona najmniej cenna przyrodniczo, dlatego tylko jej wschodnią część o powierzchni 3 ha przeznacza się pod zabudowę.

Natomiast działka nr 383 położona jest w sąsiedztwie terenu już przeznaczonego w obowiązującym planie miejscowym i podzielonego pod zabudowę letniskową, stąd niezrozumiała jest negatywna ocena tego terenu w przedmiocie jego przeznaczenia pod zabudowę usługową i turystyczną, jako kontynuacja zabudowy.

Raport, we wnioskach końcowych, stwierdza (o czym przemilcza autor uwag), że teren działki 201 możliwy jest do zabudowy pod pewnymi warunkami, które będą spełnione w szczegółach w planie miejscowym, natomiast studium jest tylko polityką gminy umożliwiającą sporządzenie planu miejscowego, z przeznaczonym pod wymienione w studium cele.

Raport zauważa także, że planowana inwestycja wpłynie korzystnie na środowisko, ponieważ będzie stworzona pełna infrastruktura kanalizacyjna na odcinku Goniądz – Szafranki, co wpłynie na obniżenie zanieczyszczenia rzeki Biebrzy.

§ 2. Uwagi wniesione pismem nr DOP-441-50/102/1739/2010/11 w dniu 4 kwietnia 2011 r. przez Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego rozstrzyga się w sposób następujący:

1. Nie uwzględnia się uwag dotyczących propozycji wniesienia dodatkowych, szczegółowych zapisów w zmianie studium w sprawie przeznaczenia pod zabudowę określoną w projekcie studium działki nr geodezyjny 200 we wsi Osowiec w postaci ustalenia niektórych parametrów zabudowy, jak też informacji o położeniu obiektu „w centralnej części korytarza ekologicznego, który „będzie utrudniał zachowanie łączności ekologicznej tego ciągu oraz że „powstanie kolejnych budynków w sąsiedztwie (bezpośrednim i pośrednim) spowoduje nasilenie antropopresji i znaczący negatywny wpływ na przyrodę tego terenu”.

Powyższe uzasadnia się tym, iż zgłoszone propozycje szczegółowych parametrów zabudowy na działce nr 200, odnoszą się do zmiany planu miejscowego, a nie studium, które jest tylko polityką przestrzenną gminy.

Zgłoszona propozycja wprowadzenia zapisu do studium zawierającego ocenę położenia terenu w układzie przyrodniczym i negatywnego wpływu ewentualnej zabudowy w jego sąsiedztwie na przyrodę jest, naszym zdaniem, stwierdzeniem subiektywnym i wykracza poza zakres zmiany studium, ustalony uchwałą Nr XLIV/246/10 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 24 lutego 2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz.

2. Nie uwzględnia się uwag dotyczących poglądu, iż tereny obejmujące działki nr geodezyjny 201 i 383 we wsi Szafranki należy utrzymać w dotychczasowym użytkowaniu, ze względu na ich wysokie walory przyrodnicze.

Powyższe uzasadnia się tym, iż opinia w tej sprawie opiera się na opracowaniu pt. „Raport o oddziaływaniu na środowisko – część inwentaryzacyjna przedsięwzięcia inwestycyjnego polegającego na budowie – budownictwo jednorodzinne wraz z infrastrukturą towarzyszącą i usługami nieuciążliwymi – na działkach nr geodezyjny 186, 187, 201, obręb Szafranki, gmina Goniądz, zlokalizowanej w obszarze NATURA 2000: OSO „Ostoja Biebrzańska” (kod: PLB 200006) i SOO „Dolina Biebrzy” (kod: PLH 200008)”, wykonanym na zlecenie inwestora przez firmę EKOTON Sp. z o.o. w 2009 r. (autorzy: G. Chocian, M. Polakowski, B. Gładkowska-Chocian, A. Olędzka, M. Broniszewska).

Z raportu wynika, iż tereny te są cenne przyrodniczo, jednakże w sposób zróżnicowany, a czego się nie zauważa w piśmie Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego.

Raportem objęto działki nr 186, 187 i 201 we wsi Szafranki, natomiast zmiana studium nie obejmuje działki nr 186 (najbardziej cennej przyrodniczo), lecz obejmuje działkę

nr 383, której nie ujęto w raporcie, natomiast Dyrektor Parku włącza ją do oceny przyrodniczej posługując się raportem.

Jeśli chodzi o działkę nr 201 to raport jednoznacznie stwierdza, że jest ona najmniej cenna przyrodniczo, dlatego tylko jej wschodnią część o powierzchni 3 ha przeznacza się pod zabudowę.

Natomiast działka nr 383 położona jest w sąsiedztwie terenu już przeznaczonego w obowiązującym planie miejscowym (uzgodnionym z Biebrzańskim Parkiem Narodowym) i podzielonego pod zabudowę lotniskową, stąd niezrozumiała jest negatywna ocena tego terenu w przedmiocie jego przeznaczenia pod zabudowę usługową i turystyczną.

Raport, we wnioskach końcowych, stwierdza (o czym przemilcza się w piśmie z uwagami), że teren działki 201 możliwy jest do zabudowy pod pewnymi warunkami, które będą spełnione w szczegółach w planie miejscowym, natomiast studium jest tylko polityką gminy umożliwiającą sporządzenie planu miejscowego, z przeznaczonym pod wymienione w studium cele.

Raport zauważa także, że planowana inwestycja wpłynie korzystnie na środowisko, ponieważ będzie stworzona pełna infrastruktura kanalizacyjna na odcinku Goniądz – Szafranki, co wpłynie na obniżenie zanieczyszczenia rzeki Biebrzy.

Ponadto, Dyrektor Biebrzańskiego Parku Narodowego, powołując się na opracowanie warunków wodno-glebowych, sporządzone przez hydrologa ze Szkoły Głównej Gospodarstw Wiejskiego w Warszawie stwierdza, że działka nr 201 we wsi Szafranki położona jest na obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią, tymczasem instytucja powołana do oceny terenów zagrożonych powodzią, jaką jest Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, jednoznacznie stwierdza w swojej opinii o projekcie zmiany studium, iż tereny te leżą poza obszarami bezpośredniego zagrożenia powodzią (Decyzja Nr 616/D/NZG/10 – pismo Nr NZG/A/0210/30/KOS/21/10 z dnia 12 listopada 2010 r.)

Niejednoznaczna jest także ocena, co do położenia w korytarzu ekologicznym działek nr 200 we wsi Osowiec oraz 201 i 383 we wsi Szafranki, wymienionych w opiniach dołączonych do pisma Dyrektora Parku i na które powołuje się Dyrektor.

Otóż, Instytut Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk w Białowieży stwierdza, że działka nr 200 we wsi Osowiec leży w głównym ciągu korytarza ekologicznego, natomiast działki 201 i 383 we wsi Szafranki na jego peryferiach. Odmienną opinię przedstawia Pan Piotr Świętochowski – Opiekun Ostoi Doliny Biebrzy – wolontariusz projektu Opiekunów Ostoi OTOP, z której wynika, że działka nr 200 w Osowcu położona jest poza głównymi ciągami migracyjnymi w Dolinie Biebrzy oraz poza najważniejszymi siedliskami łągowymi. Pan Świętochowski stwierdza także w swojej opinii, że „biorąc pod uwagę jej bliskie położenie w stosunku do drogi krajowej nr 65 wszelki wpływ na ptaki, jaki spowoduje budowa i użytkowanie tego terenu prawdopodobnie będzie kumulował się w strefie oddziaływania ruchliwej szosy”.

Odnośnie uwag dotyczących koniecznych działań i uzgodnień z odpowiednimi instytucjami związanych z przeznaczeniem na cele budowlane terenów położonych na obszarze NATURA 2000 (ewentualna kompensacja przyrodnicza, ocena oddziaływania na obszar NATURA 2000 i inne) należy zauważyć, że są to przewidziane prawem procedury na etapie lokalizacji inwestycji i uzyskiwania pozwoleń na budowę, o czym wspomina także prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona do zmiany studium.

Należy także zauważyć, że zarówno projekt zmiany studium, jak też prognoza oddziaływania na środowisko zostały pozytywnie zaopiniowane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (pismo Nr RDOŚ-20-WOOS-I-7041-134/10/ar z dnia 23 grudnia 2010 r.) oraz uzgodnione w zakresie ochrony przyrody (pismo Nr RDOŚ-20-WOOS-I-663300/19/10/ar z dnia 23 grudnia 2010 r.). W pismach Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska stwierdza, iż „na etapie planowania przestrzennego trudno jest jednoznacznie

ocenić wpływ realizacji planowanych zamierzeń projektu studium na cel i przedmiot ochrony obszarów NATURA 2000, gdyż dokument ten określa jedynie politykę przestrzenną gminy i lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego, a nie przesądza definitywnie o lokalizacji i powstaniu poszczególnych inwestycji. Dlatego też, zgodnie z zasadą przezorności, na dalszych etapach prac planistycznych (projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego) ustalających przeznaczenia terenów pod różne formy zabudowy i inne funkcje, konieczne będzie bardziej szczegółowe rozpoznanie stanu środowiska”, a także „przy aktualnie posiadanej dokumentacji niemożliwe jest jednoznaczne stwierdzenie braku wpływu na cel i przedmiot obszarów NATURA 2000. W związku z tym, poszczególne zamierzenia wynikające z zapisów studium będą szczegółowo rozpatrywane na dalszym etapie składania wniosków na realizację inwestycji i ostateczne pozwolenie na ich wykonanie będzie możliwe dopiero po wykluczeniu ich negatywnego oddziaływania na obszary NATURA 2000 i środowisko przyrodnicze”.

3. Nie uwzględnia się uwag dotyczących propozycji dodatkowych zapisów odnośnie przeznaczenia pod zabudowę działek nr geodezyjny 28/1, 28/2, 29/4, 30/1, 145/3, 147/17, 147/22, 142/3, 33/2, 34/5 we wsi Wroceń, ponieważ dotyczą one standardów i wskaźników zabudowy, które mogą być ewentualnie uwzględnione w zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz.

Studium stanowi jedynie politykę przestrzenną gminy, natomiast szczegóły zagospodarowania terenów określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Należy też wspomnieć, że niektóre z wyżej wymienionych działek przeznacza się tylko w części pod zabudowę. Wykonano w tym względzie zalecenie zarówno Biebrzańskiego Parku Narodowego, jak i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o zachowaniu 100-metrowej strefy ochronnej od rzeki Biebrzy wolnej od zabudowy.

§ 3. Uwagi wniesione w dniu 4 kwietnia 2011 r. przez Klub Przyrodników, ul. 1 Maja 22, 66-200 Świebodzin, rozstrzyga się następująco:

1. Nie uwzględnia się uwag dotyczących:
 - 1) rezygnacji ze zmiany kierunków zagospodarowania przestrzennego w całości działek nr 201 i 383 we wsi Szafranki, ze względu na sugerowaną ochronę ważnego powiązania ekologicznego między doliną Biebrzy a terenami sąsiednimi, wykorzystywanego przez zwierzęta;
 - 2) rezygnacji ze zmiany kierunków zagospodarowania przestrzennego działki nr 200 we wsi Osowiec dla nie pogłębiania naruszenia integralności obszarów NATURA 2000, powodowanego przez drogę Białystok – Grajewo.

Powyższe uzasadnia się tym, iż nie ma jednoznacznej pewności, że tereny działek nr 201 i 383 we wsi Szafranki leżą na ciągu ekologicznym służącym zwierzętom. Teren powyższy został przeanalizowany w opracowaniu pt. „Raport o oddziaływaniu na środowisko – część inwentaryzacyjna przedsięwzięcia inwestycyjnego polegającego na budowie – budownictwo jednorodzinne wraz z infrastrukturą towarzyszącą i usługami nieuciążliwymi – na działkach nr geodezyjny 186, 187, 201, obręb Szafranki, gmina Goniądz, zlokalizowanej w obszarze NATURA 2000: OSO „Ostoja Biebrzańska” (kod: PLB 200006) i SOO „Dolina Biebrzy” (kod: PLH 200008)”, wykonanym na zlecenie inwestora EKO-TON Sp. z o.o. w 2009 r. (autorzy: G. Chocian, M. Polakowski, B. Gładkowska-Chocian, A. Olędzka, M. Broniszewska).

Z raportu wynika, iż tereny te są cenne przyrodniczo, jednakże w sposób zróżnicowany.

Raportem objęto działki nr 186, 187 i 201 we wsi Szafranki, natomiast zmiana studium nie obejmuje działki nr 186 (najbardziej cennej przyrodniczo), lecz obejmuje działkę nr 383, której nie ujęto w raporcie.

Jeśli chodzi o działkę nr 201 to raport jednoznacznie stwierdza, że jest ona najmniej cenna przyrodniczo, dlatego tylko jej wschodnią część o powierzchni 3 ha przeznacza się pod zabudowę.

Natomiast działka nr 383 położona jest w sąsiedztwie terenu już przeznaczonego w planie miejscowym (uzgodnionym z Biebrzańskim Parkiem Narodowym) i podzielonego pod zabudowę letniskową, stąd niezrozumiała jest negatywna ocena tego terenu w przedmiocie jego przeznaczenia pod zabudowę usługową i turystyczną.

Raport, we wnioskach końcowych, stwierdza, że teren działki nr 201 możliwy jest do zabudowy pod pewnymi warunkami, które będą spełnione w szczegółach w planie miejscowym, natomiast studium jest tylko polityką gminy umożliwiającą sporządzenie planu miejscowego, z przeznaczonym pod wymienione w studium cele.

Raport zauważa także, że planowana inwestycja wpłynie korzystnie na środowisko, ponieważ będzie stworzona pełna infrastruktura kanalizacyjna na odcinku Goniądz – Szafranki, co wpłynie na obniżenie zanieczyszczenia rzeki Biebrzy.

Natomiast zagospodarowanie działki nr 200 we wsi Osowiec w sposób przewidziany w studium nie pogłębi naruszenia integralności obszarów NATURA 2000, gdyż jak wynika z opinii jednego z ekspertów – Pana Piotra Świętochowskiego „wpływ na ptaki, jaki spowoduje budowa i użytkowanie tego terenu prawdopodobnie będzie kumulował się w strefie oddziaływania ruchliwej szosy”.

Odnośnie uwagi, iż zabudowa działek nr 200 we wsi Osowiec i 201 we wsi Szafranki będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszary NATURA 2000, to uwzględnione w części uwagi w tej sprawie powodują, że uwaga staje się nieuzasadniona.

2. Nie uwzględnia się uwag dotyczących:

- 1) aktualizacji prognozy demograficznej;
- 2) aktualizacji zmiany kierunków zagospodarowania przestrzennego w kierunku ograniczenia potrzeb budowlanych na terenach wiejskich w związku z sytuacją demograficzną;
- 3) rezygnacji z dopuszczenia zabudowy 3-kondygnacyjnej;
- 4) rezygnacji z wyjątków w sprawie dopuszczenia zabudowy poza obszarami zwartej zabudowy wsi;
- 5) dostosowania w całym elaboracie studium terminologii dotyczącej prawa wodnego do aktualnych przepisów.

Powyższe uzasadnia się tym, iż proponowane zmiany studium wykraczają poza zakres zmiany ustalonej uchwałą Nr XLIV/246/10 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 24 lutego 2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz.

Przewodniczący Rady:

Piotr Gabriel Haffke

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY GONIĄDZ

SKALA 1:25 000

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Goniądzu
z dnia 2016 r.

OZNACZENIA GRAFICZNE DO ZMIANY WYKONANEJ W 2016 R.

TR - TERENY OCHRONNE Z MOCNYMI ŁAWICZKI ZABUDOWY WŁOSZANOWICZ
ZABUDOWANEJ, LEŚNIOWICZ I GONIĄDZKIEJ

LEGENDA:

SROBOWISKO PRZYRODNICZE

OBIEKTY PRZYRODNICZE I OCHRONNY PRZEDMIOTY
OBSZAR BIEBRZY-ŚLESIEGO PARKU NARODOWEGO
GRANICA STREPY OCHRONNEJ (OTULINY) B.P.N.
REZERWAT PRZYRODY „CZERWONE BAGO”
OBSZAR OCHRONNEGO KRAJOBRAZU DOLINY BIEBRZY
POLSKI REZERWAT

OCZRONA I WZROGACANIE W ALORÓW DOLIN RZEZNYCH
DOLINA RZEKI BIEBRZY - DOLINA RZEKOWY OZNACZENIU
POLSKIEGO NATURA 2000, UTRZYMANA W FORMALNE TERENOW
OPRZYBYTYCH FUNKCJI JAKO „DOLINA OZBY”
„PRADZINA BIEBRZY”
DOLINA RZEKI BIEBRZY CAŁĄCĄ STYKĄ GÓLE I BIEŻNYCH
OKAZ OKAZA, TERENOW OZNACZENIU LOCALITA
TERENOW I B.
KLAŚCZYCZYCY WÓD PODLEWYCH WÓDNYCH
GRANICA ZABRODZI PÓŁPÓWODZKIEJ RZEKI BIEBRZY

OCZRONA I RACJONALNE UŻYTKOWANIE LASÓW I JEDYNOCELI
PRZESTRZENI PRZEKRYCZENIA
LASY - LASOWE I KRAJOBRAZU NATURALNEGO
ZASADACH UŻYTKOWANIA JEDYNOCELI I USTALANIEM
KLASOWYMI WYKONANIE LASÓW I JEDYNOCELI
LASOWYCH O ZWIĘKSZAJĄCYCH DO ZAGOSPODAROWANIA
JEDYNOCELI
OBSZARU OGRÓWOWYCH Z PRZEKRYCZENIAMI
MONTAŻOWYMI, I JEDYNOCELI PRZESTRZENI
OBSZARU OGRÓWOWYCH Z PRZEKRYCZENIAMI
MONTAŻOWYMI, I JEDYNOCELI PRZESTRZENI
RODOWIDOWYCH I JEDYNOCELI PRZESTRZENI
JEDYNOCELI PRZESTRZENI
JEDYNOCELI PRZESTRZENI
JEDYNOCELI PRZESTRZENI

RACJONALNA EKSPLOATACJA SROBOWISK MINERALNYCH W
WYKONANIEM WYKONANIE WYKONANIE WYKONANIE
UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KURSU W NATURALNYM
A - „GONIADZ” I B - „JEDYNOCELI”
UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA TORFU
PUNKTY EKSPLOATACJI SROBOWISK MINERALNYCH
A - „PAMBIŁ” B - „PAMBIŁ” B - „PAMBIŁ” B
PUNKTY EKSPLOATACJI SROBOWISK MINERALNYCH DO
KURSU WYKONANIE
OBSZARU PRZEKRYCZENIAMI WYKONANIE WYKONANIE
LEZYNY WYKONANIE WYKONANIE WYKONANIE
A - „PAMBIŁ” B - „PAMBIŁ” B - „PAMBIŁ” B

TERENY ZAINWESTOWANIA

TERENY ZABUDOWY ZAGRODOWYCH I MIEJSCOWYCH
TERENY USŁUG
TERENY PRZEMYSŁU
GRANICA MIEJSCOWOŚCI PLANI ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA GONIĄDZA - USTALONA PLANI
OKRĘGLOŚCIĄ (widok i kształt zamiany w rysunku planu
w skali 1:10 000 w skłonie południowym)

OCZRONA KONSERWATORSKA

GRANICA OBLASU OCHRONY KONSERWATORSKIEJ
WYKONANIE WYKONANIE
GRANICA CZĘŚCOWEJ OCHRONY KONSERWATORSKIEJ
WYKONANIE WYKONANIE
STREFA „A” OCHRONY KONSERWATORSKIEJ - MIASTO GONIĄDZ
STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE
OBIEKTY ZADYKOWE I INNE PODLEGŁE OCHRONIE KONSERWATORSKIEJ NA
TERENIE MIASTA GONIĄDZA WYKONANIE WYKONANIE WYKONANIE

ELEKTROENERGETYKA

LINIA ELEKTROENERGETYCZNA SN 110 kV
STACJA TRANSFORMATOROWA ROZDZIELCZA SN 110/10 kV
LINIA ELEKTROENERGETYCZNA SN 15 kV NAPRĘWIZNA
STACJA TRANSFORMATOROWA BILPOWA I WIEŻOWA

TELEKOMUNIKACJA

LINIA TELEFONICZNA KABLOWA ŚWIATŁOWODOWA
LINIA TELEFONICZNA KABLOWA I MEDYCALNA
CENTRALA TELEFONICZNA AUTOMATYCZNA CYFROWA
MASYT TELEFONU PRZEKŁADNIKOWY ERA GSM
MASYT TELEFONU CYFROWY Z CENTRALĄ TELEFONICZNA

INFRASTRUKTURA SANITARNA

STACJA WIEŻOWA WODOCIECIU KOMUNALNEGO
STACJA LUDZIANIA WODY WODOCIECIU KOMUNALNEGO
USTALONA DŁUGOTERMINOWA STREFA OCHRONY PORÓDNIENIE
KOMUNALNEGO WODY
PRZEKRYCZENIA WYKONANIE I ŁĄCZENIE STACJI Z
LUDZIANIA WODY
SIEĆ WODOCIECIU
KOMUNALNA OCZYSZCZALNA ŚCIEKÓW
PRZEPROMIENIA ŚCIEKÓW
KANALY SANITARNE GRAWITACYJNE / TLÓCZNE
KIERUNEK ODPROWADZENIA ŚCIEKÓW DO OCZYSZCZALNI
MIEJSCOWOŚCI WYKONANIE WYKONANIE WYKONANIE
STREFA OCHRONY WYKONANIE WYKONANIE WYKONANIE
OCZYSZCZALNA WYKONANIE WYKONANIE WYKONANIE
WYKONANIE WYKONANIE WYKONANIE

KOMUNIKACJA

DRÓGIA KRANOWA
DRÓGIA WYKONANIE
DRÓGIA POWIATOWE
DRÓGIA GMINNE
NUMER DRÓGI
STACJE PALIW
PRZYSTANIE PKP
SZCZĘKI ROZKOROWE
LINIA KOLEJOWA, BENDOPOROWA,
ZŁAZI WYKONANIE WYKONANIE

KOMUNIKACJA

DRÓGIA KRANOWA
DRÓGIA WYKONANIE
DRÓGIA POWIATOWE
DRÓGIA GMINNE
NUMER DRÓGI
STACJE PALIW
PRZYSTANIE PKP
SZCZĘKI ROZKOROWE
LINIA KOLEJOWA, BENDOPOROWA,
ZŁAZI WYKONANIE WYKONANIE

KOMUNIKACJA

DRÓGIA KRANOWA
DRÓGIA WYKONANIE
DRÓGIA POWIATOWE
DRÓGIA GMINNE
NUMER DRÓGI
STACJE PALIW
PRZYSTANIE PKP
SZCZĘKI ROZKOROWE
LINIA KOLEJOWA, BENDOPOROWA,
ZŁAZI WYKONANIE WYKONANIE

KOMUNIKACJA

DRÓGIA KRANOWA
DRÓGIA WYKONANIE
DRÓGIA POWIATOWE
DRÓGIA GMINNE
NUMER DRÓGI
STACJE PALIW
PRZYSTANIE PKP
SZCZĘKI ROZKOROWE
LINIA KOLEJOWA, BENDOPOROWA,
ZŁAZI WYKONANIE WYKONANIE

KOMUNIKACJA

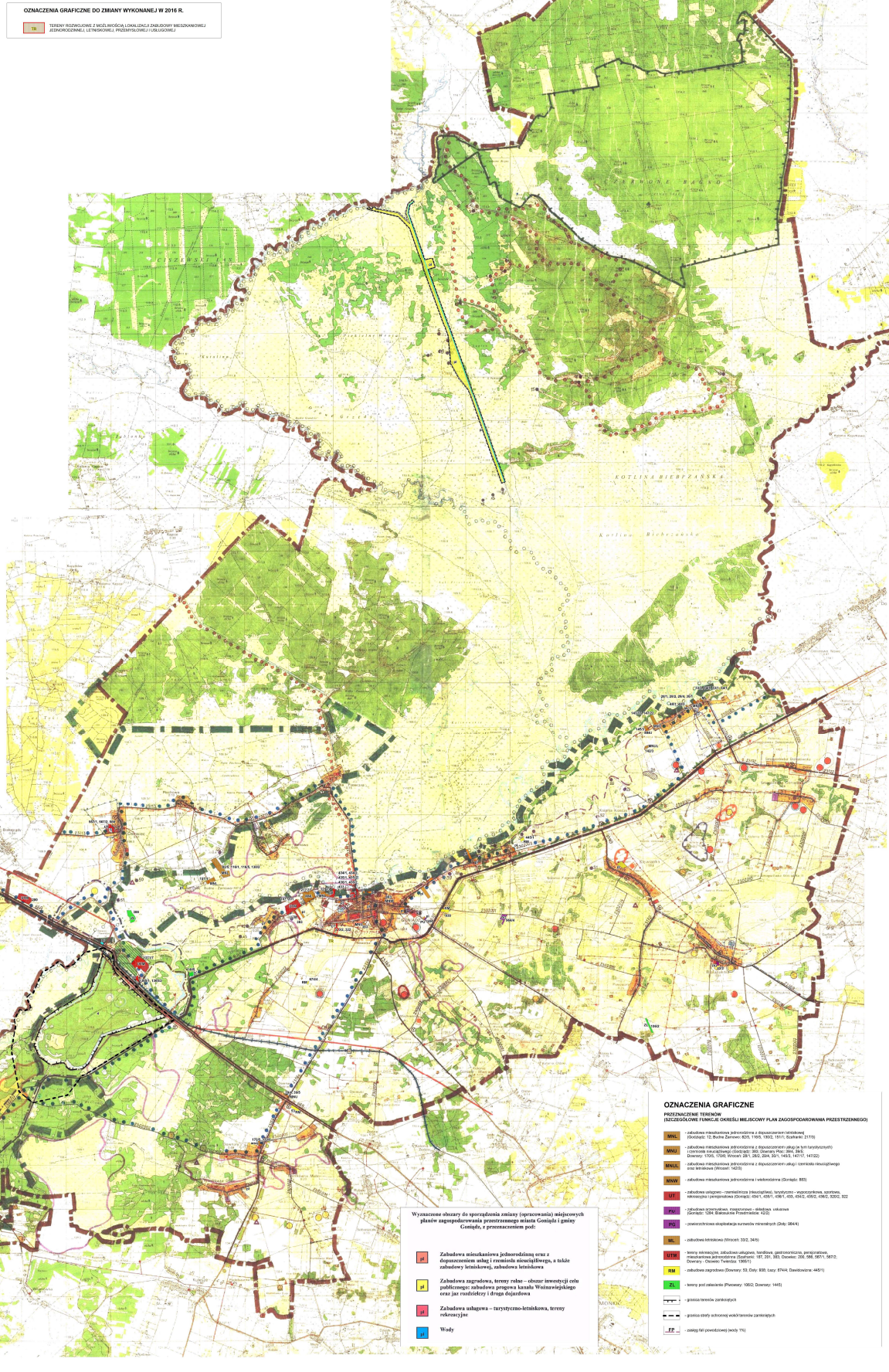
DRÓGIA KRANOWA
DRÓGIA WYKONANIE
DRÓGIA POWIATOWE
DRÓGIA GMINNE
NUMER DRÓGI
STACJE PALIW
PRZYSTANIE PKP
SZCZĘKI ROZKOROWE
LINIA KOLEJOWA, BENDOPOROWA,
ZŁAZI WYKONANIE WYKONANIE

KOMUNIKACJA

DRÓGIA KRANOWA
DRÓGIA WYKONANIE
DRÓGIA POWIATOWE
DRÓGIA GMINNE
NUMER DRÓGI
STACJE PALIW
PRZYSTANIE PKP
SZCZĘKI ROZKOROWE
LINIA KOLEJOWA, BENDOPOROWA,
ZŁAZI WYKONANIE WYKONANIE

KOMUNIKACJA

DRÓGIA KRANOWA
DRÓGIA WYKONANIE
DRÓGIA POWIATOWE
DRÓGIA GMINNE
NUMER DRÓGI
STACJE PALIW
PRZYSTANIE PKP
SZCZĘKI ROZKOROWE
LINIA KOLEJOWA, BENDOPOROWA,
ZŁAZI WYKONANIE WYKONANIE

- ### OZNACZENIA GRAFICZNE
- PRZYKŁADY ZMIAN:**
- Zmiana sposobu użytkowania terenów zabudowy mieszkaniowej z zabudowy usługowej (Dzielnica 12-14, ul. Żelazna, 1000-1100)
 - Zmiana sposobu użytkowania terenów zabudowy mieszkaniowej z zabudowy usługowej (ul. Kościelna, 1000-1100)
 - Zmiana sposobu użytkowania terenów zabudowy mieszkaniowej z zabudowy usługowej (ul. Żelazna, 1000-1100)
 - Zmiana sposobu użytkowania terenów zabudowy mieszkaniowej z zabudowy usługowej (ul. Żelazna, 1000-1100)
 - Zmiana sposobu użytkowania terenów zabudowy mieszkaniowej z zabudowy usługowej (ul. Żelazna, 1000-1100)
 - Zmiana sposobu użytkowania terenów zabudowy mieszkaniowej z zabudowy usługowej (ul. Żelazna, 1000-1100)
 - Zmiana sposobu użytkowania terenów zabudowy mieszkaniowej z zabudowy usługowej (ul. Żelazna, 1000-1100)
 - Zmiana sposobu użytkowania terenów zabudowy mieszkaniowej z zabudowy usługowej (ul. Żelazna, 1000-1100)
 - Zmiana sposobu użytkowania terenów zabudowy mieszkaniowej z zabudowy usługowej (ul. Żelazna, 1000-1100)
 - Zmiana sposobu użytkowania terenów zabudowy mieszkaniowej z zabudowy usługowej (ul. Żelazna, 1000-1100)
- Wymagane obszary do sprężenia zabudowy (sprężenia) miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz i gminy Goniądz, z przewidywanym pod:**
- Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz z doposażeniem usług i rekreacji (zabudowa usługowa, zabudowa rekreacyjna)
 - Zabudowa zagrodowa, tereny rekreacji - obszar inwestycji celu publicznego: zabudowa gospodarska Wielkopolskiego oraz jaz rolniczy i drogi dojazdowa
 - Zabudowa usługowa - turystyczno-rekreacyjna, tereny rekreacyjne
 - Wody